

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

Факультет лінгвістики

Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови

«На правах рукопису»
УДК 811.111:81'42

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри
Л.І. Тараненко.
« ___ » _____ 20__ р.

Магістерська дисертація

на здобуття ступеня магістра

зі спеціальності 035 «Філологія»

**на тему: Мовні засоби реалізації негативної оцінки в англійському
діалогічному мовленні та їхнє відтворення в українському перекладі**

Виконав: студент 2 курсу, групи ЛА-301мп
Кравчук Юрій Анатолійович
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
(підпис)

Науковий керівник:
д.філол.н., проф., проф. каф. ТППАМ Л.І. Тараненко
(науковий ступінь, вчене звання, посада, ініціали, прізвище)

_____
(підпис)

Рецензент:
д. філол.н., проф., проф. каф. ТППФМ А.А. Калита
(науковий ступінь, вчене звання, посада, ініціали, прізвище)

_____
(підпис)

Засвідчую, що у цій
магістерській
дисертації немає
запозичень з
праць інших авторів
без відповідних посилань
Студент _____

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

Факультет лінгвістики

Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Спеціальність (спеціалізація) – 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Л.І. Тараненко

(підпис) (ініціали, прізвище)

«_____» _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ

на магістерську дисертацію студенту

Кравчук Юрій Анатолійович

1. Тема дисертації: «Мовні засоби реалізації негативної оцінки в англійському діалогічному мовленні та їхнє відтворення в українському перекладі», науковий керівник дисертації: Тараненко Лариса Іванівна, проф. каф. теорії, практики та перекладу англійської мови, д. філол. н., затверджені наказом по університету від 26 жовтня 2021 р., № 3581-с.
2. Термін подання студентом дисертації: 22 листопада 2021 р.
3. Об'єкт дослідження: англомовні негативно-оцінні висловлення, актуалізовані в діалогічному мовленні.
4. Предмет дослідження: способи відтворення в українському перекладі мовних засобів вираження негативної оцінки в англійському діалогічному мовленні.
5. Перелік завдань, які потрібно розробити:
  - узагальнити напрями та підходи до дослідження категорії оцінки у вітчизняному й зарубіжному мовознавстві та виокремити статус категорії оцінки в системі сучасної англійської мови;

- класифікувати типові функційно-прагматичні й структурно-семантичні ознаки висловлень, що містять негативну оцінку;
  - узагальнити мовно-стилістичну специфіку англійського діалогічного мовлення, в якому актуалізують негативно оцінні висловлення;
  - на матеріалі ілюстративного матеріалу провести лінгвістичний аналіз вживання слів з негативно оцінним маркуванням, сформулювати поняття про роль цих засобів у процесі комунікації та про їх залежність від прагмалінгвістичних умов діалогу;
  - проаналізувати фрагменти англійського діалогічного мовлення та їхні українськомовні переклади з метою систематизації негативно оцінних висловлень, актуалізованих мовцями в різних комунікативних ситуаціях;
  - узагальнити особливості відтворення в українському перекладі мовних засобів вираження негативної оцінки.
6. Орієнтовний перелік ілюстративного матеріалу: 337 прикладів англійського діалогічного мовлення, дібраних з 12 джерел;
7. Орієнтовний перелік публікацій: 2 тез доповідей (на 2 міжнародних конференціях) та 1 наукова стаття.
8. Дата видачі завдання: 01 жовтня 2020 р.

Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання магістерської дисертації	Строк виконання етапів магістерської дисертації	Примітка
1	<i>Обґрунтування теоретичних передумов дослідження</i>	<i>до 20.12.2020</i>	<i>вик.</i>
2	<i>Формування програми й методики дослідження</i>	<i>до 20.05.2021</i>	<i>вик.</i>
3	<i>Аналіз досліджуваного матеріалу та виклад і оформлення результатів дослідження</i>	<i>до 16.11.2021</i>	<i>вик.</i>

Студент _____ Ю.А. Кравчук

Науковий керівник дисертації _____ Л.І. Тараненко

РЕФЕРАТ

Магістерська дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаної літератури, який налічує 119 джерел, та двох додатків. Загальний обсяг роботи становить 207 сторінок.

Дисертацію присвячено мовним засобам реалізації негативної оцінки в англійському діалогічному мовленні та їхньому відтворенню в українському перекладі.

Актуальність роботи визначається необхідністю вивчення семантичних і прагматичних особливостей мовного вираження оцінного значення у площині його реалізації в діалогічному мовленні. Крім того, актуальність дослідження зумовлюється потребами практики іншомовної міжкультурної взаємодії, яка висуває на передній план питання теоретичного обґрунтування та експериментального дослідження специфіки впливу низки соціокультурних факторів на специфіку кодування й декодування некооперативних мовленнєвих актів, що містять негативну оцінку, та особливості їх перекладу на українську мову.

Об'єктом дослідження є англійськомовні негативно-оцінні висловлення, актуалізовані в діалогічному мовленні.

Предмет дослідження становлять способи відтворення в українському перекладі мовних засобів вираження негативної оцінки в англійському діалогічному мовленні.

Метою роботи є визначення способів відтворення в українському перекладі негативно-оцінних значень шляхом установлення системи мовних засобів реалізації оцінних висловлень в англійському діалогічному мовленні.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань**:

– узагальнити напрями та підходи до дослідження категорії оцінки у вітчизняному й зарубіжному мовознавстві та виокремити статус оцінної категорії в системі сучасної англійської мови;

- класифікувати типові функційно-прагматичні й структурно-семантичні ознаки висловлень, що містять негативну оцінку;
- узагальнити мовно-стилістичну специфіку англійського діалогічного мовлення, в якому актуалізують негативно оцінні висловлення;
- на матеріалі ілюстративного матеріалу провести лінгвістичний аналіз вживання слів з негативно оцінним маркуванням, сформулювати поняття про роль цих засобів у процесі комунікації та про їх залежність від прагмалінгвістичних умов діалогу;
- проаналізувати фрагменти англійського діалогічного мовлення та їхні українськомовні переклади з метою систематизації негативно оцінних висловлень, актуалізованих мовцями в різних комунікативних ситуаціях;
- узагальнити особливості відтворення в українському перекладі мовних засобів вираження негативної оцінки.

Наукова новизна полягає в систематизації функційно-прагматичних та структурно-семантичних ознак т негативно-оцінних висловлень як складових некооперативних мовленнєвих актів. Крім того, новизна нашої роботи полягає в узагальненні мовно-стилістичних маркерів негативної оцінки, вираженої в офіційному й неофіційному мовленні. Новими у роботі є також визначення способів відтворення в українському перекладі мовних засобів вираження негативної оцінки в офіційному та неофіційному англійському діалогічному мовленні.

Практична цінність роботи полягає в тому, що її результати можна застосувати у викладанні англійської мови як іноземної. Оскільки під час вивчення англійської мови акцент зосереджений, як правило, на способах і засобах обміну певною інформацією, в той час як модально-оцінним висловлюванням приділяється відносно мало уваги. Компетентність у володінні іноземною мовою проявляється у вмінні передавати і сприймати не лише фактуальну інформацію, а й емоційно експресивну тональність діалогу, проводити відбір засобів оцінки і їх модифікаторів на різних рівнях мови з урахуванням екстралінгвістичних умов протікання всього комунікативного

процесу. Результати цього дослідження можуть також бути використанні в курсах з прагмалінгвістики, теорії мовних актів та в перекладацькій практиці.

Матеріалом дослідження є 337 прикладів англомовного діалогічного мовлення, які містять негативну оцінку, на основі політичних дебатів, англомовних телесеріалів, мультфільмів, драматургічних творів та тексти й відео-матеріали їх перекладу українською мовою, дібрані з відкритих джерел Інтернет-простору.

Методи дослідження. Для досягнення мети та розв'язання поставлених завдань у роботі застосовано такі основні методи і прийоми дослідження: лінгвістичного опису, кількісних підрахунків, дискурсу-аналізу, прагмалінгвістичного і контекстуального аналізу. Крім того, були використані підходи, згідно з якими негативно оцінна лексика розглядається в нерозривному зв'язку з світоглядом людини та її поведінкою. У процесі дослідження використано загальнонаукові методи, зокрема: теоретичного узагальнення, наукової абстракції й аналогій, аксіоматичний, історичний і логічний, аналіз та синтез, дедукції та гіпотетичний метод.

Апробація результатів дослідження. Матеріали та основні положення магістерської роботи було представлено в 2 тезах доповідей на всеукраїнській і міжнародній конференціях та в 1 науковій статті.

Ключові слова: негативна оцінка, діалогічне мовлення, прагматична спрямованість, комунікативна ситуація, мовні засоби, перекладацькі трансформації.

ABSTRACT

The master's dissertation consists of an introduction, three chapters, conclusions to each of them, general conclusions, a list of references, which includes 119 sources, and two appendices. The total volume of the work is 207 pages.

The dissertation is focused on the study of linguistic means realizing negative evaluation in English dialogue speech and their rendering in Ukrainian translation.

The topicality of the paper is determined by the necessity to study semantic and pragmatic features of linguistic evaluative utterances within the perspective of their actualization in dialogue speech. In addition, the relevance of the study is conditioned by the needs of the practice of foreign languages intercultural interaction, which brings to the focus theoretical substantiation and experimental study of the impact of a number of sociocultural factors on the specificity of coding and decoding of non-cooperative speech acts containing negative evaluation.

The object of the research is English-language negative-evaluative utterances, actualized in dialogue speech.

The subject of the research is the ways of rendering in the Ukrainian translation of language means expressing negative evaluation in English dialogue speech.

The aim of the paper is to outline the ways of rendering negative evaluative meanings in Ukrainian translation by way of defining a system of linguistic means conveying negative evaluative utterances in English dialogue speech.

To reach this aim it is necessary to complete the following **tasks**:

- to generalize directions and approaches to the study of the category of evaluation in linguistics and highlight the status of evaluation in the system of modern English;
- to classify typical functional-and-pragmatic and structural-and-semantic features of utterances that contain negative evaluation;
- to generalize stylistic specificity of English dialogue speech, in which negative evaluative utterances are actualized;

- on the basis of illustrative material to conduct a linguistic analysis of the use of negative evaluation means, to summarize the role of these means in communication and their correlation with the dialogue pragmatic factors;

- to analyze fragments of English dialogue speech and their Ukrainian translations in order to systematize negative evaluative utterances actualized in different communicative situations;

- to generalize the specificities of Ukrainian translation of language means conveying negative evaluative utterances.

The originality lies in systematization of functional-and-pragmatic and structural-and-semantic features of negative evaluative utterances as components of non-cooperative speech acts. In addition, the novelty of our work lies in generalization of stylistic markers of negative evaluation, expressed in formal and informal speech. New in the work is also systematization of the ways to render negative evaluation in formal and informal English dialogue speech in Ukrainian translation.

The practical value of the research lies in the possibility to apply the results of our study in teaching English as a foreign language. When learning English, the emphasis is usually on the ways and means of exchanging certain information, while modal-evaluative utterance is given relatively little attention. Competence in foreign language proficiency is manifested in the ability to convey and perceive not only factual information but also emotionally expressive tone of dialogue, choice of evaluative means at different language levels taking into account extralinguistic conditions of the whole communicative process. The results of this study can also be used in the courses on pragmalinguistics, speech acts theory, in translation practice, in term papers and dissertations.

The research material amounts to 337 examples of English-language dialogue speech, containing negative evaluation, based on political debates, English-language TV series, cartoons, plays and texts and videos translated into Ukrainian, selected from open sources on the Internet.

Research methods. To achieve the goal and solve the tasks we used the following main methods and techniques of research: linguistic description, quantitative calculations, discourse analysis, pragmalinguistic and contextual analysis. In addition, historical and systemic approaches have been used, according to which negatively evaluated vocabulary is considered in inseparable connection with a person's worldview and behavior. The research used general scientific methods, in particular: theoretical generalization, scientific abstraction and analogies, analysis and synthesis, deduction and hypothetical method.

Publications. Materials and main results of the master's thesis were presented in 2 abstracts of reports at All-Ukrainian and International conferences as well as in 1 scientific article.

Key words: *negative evaluation, dialogic speech, pragmatic orientation, communicative situation, language tools, translation transformations.*

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Кравчук Ю. А. Вплив соціокультурних факторів на мовне вираження негативної оцінки в англійському діалогічному мовленні. *Сучасні тенденції фонетичних досліджень: Зб. матеріалів V Круглого столу з міжнар. участю* (22 квіт. 2021 р. м. Київ). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. С. 84-87.

2. Кравчук Ю.А. Мовні засоби вираження негативної оцінки в англійському діалогічному мовленні. *VI Міжнародна науково-практична конференція «СТРАТЕГІЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В МОВНІЙ ОСВІТІ СУЧАСНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ»* (20 квіт. 2021 р. м. Київ).

3. Кравчук Ю.А. Особливості перекладу мовних засобів вираження негативної оцінки (на матеріалі англійськомовних політичних дебатів). *Молодий вчений*, 2021. №12 (100).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	9
РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ТЕОРЕТИЧНИХ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ, ПРИСВЯЧЕНИХ ЯВИЩУ ОЦІНКИ.....	15
1.1. Визначення статусу оцінки в англійському діалогічному мовленні.....	15
1.2. Систематизація типів оцінок і аспектів вивчення оцінного мовлення	20
1.3. Заперечення як різновид висловлень, у яких реалізується негативна оцінка	24
1.4. Огляд мовних засобів вираження негативно-оцінних значень.....	31
Висновки до розділу 1	37
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ.....	39
2.1. Класифікація структурно-семантичних та функціонально-прагматичних ознак висловлень, що містять негативну оцінку	39
2.2. Систематизація перекладацьких прийомів при перекладі емоційно- оцінного мовлення	50
2.3. Алгоритм виконання практичної частини дослідження.....	56
Висновки до розділу 2	58
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ МОВНИХ ЗАСОБІВ ВИРАЖЕННЯ НЕГАТИВНОЇ ОЦІНКИ.....	60
3.1. Аналіз перекладу мовних засобів вираження негативної оцінки в офіційному діалогічному мовленні.....	60
3.2. Аналіз перекладу мовних засобів вираження негативної оцінки в неофіційному діалогічному мовленні.....	78
3.3. Специфіка передачі негативної оцінки під час політичних промов	93
Висновки до розділу 3	101
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	103
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	107
ДОДАТКИ.....	119

ВСТУП

Характерною рисою сучасної лінгвістики є тенденція до багатофакторного міждисциплінарного вивчення особливостей вираження та реалізації оцінного значення в англomовному діалогічному мовленні у площині антропоцентричного підходу, який дозволяє розкрити індивідуальну картину світу мовця у процесі оцінювання. При цьому інтерпретація світосприйняття індивіда, втілена в оцінних судженнях, пов'язана значною мірою з його соціальним статусом та емоціями і почуттями, які актуалізуються в емоційно забарвлених висловленнях.

Починаючи з кінця ХХ ст., дослідники (В. Комісарова, Т. Корольова, Е. Падучева, І. Липко та ін.) проявляють інтерес до механізму природи емоцій, характерних ознак їхнього впливу на засоби організації мовлення, ролі психологічного типу людини та її соціального походження тощо у мовностилістичному вираженні різновидів оцінних висловлень.

Загалом існує значна кількість лінгвістичних робіт, у яких увага науковців зосереджена на дослідженні оцінного значення та реалізації оцінки в мові й мовленні. Традиційно питання оцінного значення розглядаються у площині лексико-семантичних (А. Вежбицька, Т.А. Крисанова) і прагматичних (Н.Д. Арутюнова, Н.В. Гончарова) характеристик оцінки. З іншого боку, В. Вілюнас у своїх дослідженнях розмежовує оцінку й емоцію, розуміючи вираження емоцій як процес думки, у той час, як поняття оцінки співвідноситься з процесом передачі інформації. При цьому наголошується на доцільності вивчення саме діалогічного мовлення, оскільки обидва учасники діалогу конструюють оцінні висловлення з метою реалізації певних комунікативних намірів.

Актуальність роботи визначається необхідністю вивчення семантичних і прагматичних особливостей мовного вираження оцінного значення у площині його реалізації в діалогічному мовленні. Крім того, актуальність дослідження зумовлюється потребами практики іншомовної міжкультурної взаємодії, яка висуває на передній план питання теоретичного

обґрунтування та експериментального дослідження специфіки впливу низки соціокультурних факторів на специфіку кодування й декодування некооперативних мовленнєвих актів, що містять негативну оцінку, та особливості їх перекладу на українську мову.

Метою роботи є визначення способів відтворення в українському перекладі негативно-оцінних значень шляхом установалення системи мовних засобів реалізації оцінних висловлень в англійському діалогічному мовленні.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- узагальнити напрями та підходи до дослідження категорії оцінки у вітчизняному й зарубіжному мовознавстві та виокремити статус оцінної категорії в системі сучасної англійської мови;
- класифікувати типові функційно-прагматичні й структурно-семантичні ознаки висловлень, що містять негативну оцінку;
- узагальнити мовно-стилістичну специфіку англійського діалогічного мовлення, в якому актуалізують негативно оцінні висловлення;
- на матеріалі ілюстративного матеріалу провести лінгвістичний аналіз вживання лексичних одиниць з негативно оцінним маркуванням, сформулювати поняття про роль цих засобів у процесі комунікації та про їх залежність від прагмалінгвістичних умов діалогу;
- проаналізувати фрагменти англійського діалогічного мовлення та їхні українськомовні переклади з метою систематизації негативно оцінних висловлень, актуалізованих мовцями в різних комунікативних ситуаціях;
- узагальнити особливості відтворення в українському перекладі мовних засобів вираження негативно оцінки.

Об'єктом дослідження є англомовні негативно-оцінні висловлення, актуалізовані в діалогічному мовленні.

Предмет дослідження становлять способи відтворення в українському перекладі мовних засобів вираження негативно оцінки в англійському діалогічному мовленні.

Матеріалом дослідження слугували приклади англомовного діалогічного мовлення на основі політичних дебатів, англомовних телесеріалів, мультфільмів, драматургічних творів та тексти й відео-матеріали їх перекладу українською мовою, дібрані з відкритих джерел Інтернет-простору. Загальний обсяг матеріалу склав 337 висловлень в оригіналі та перекладів, які містять негативну оцінку.

Методологія дослідження базується на методах лінгвістичного опису, дискурс-аналізу, прагмалінгвістичного і контекстуального аналізу, метою якого є облік як власне мовних, так і соціолінгвістичних, психолінгвістичних аспектів процесу спілкування. Для формування загального поняття щодо показників частотності способів перекладу досліджуваних лексичних одиниць та узагальнення виконаного аналізу був використаний метод кількісного аналізу. Крім того, були використані підходи, згідно з якими негативно оцінна лексика розглядається в нерозривному зв'язку з світоглядом людини та її поведінкою. У процесі дослідження використано загальнонаукові методи, зокрема: теоретичного узагальнення, наукової абстракції й аналогій – для формування поняттєвого апарату магістерської роботи; аксіоматичний, історичний і логічний – при дослідженні взаємозв'язку негативно оцінних значень з особливостями мови; аналіз та синтез – у процесі вивчення прагматики використання негативно оцінної лексики у процесі діалогічного мовлення; дедукції та гіпотетичний метод – під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків, які впливають на процес формування негативно-оцінної лексики. Крім того, дослідження базувалося на інтеграції наукового інструментарію таких напрямів сучасного мовознавства, як прагмалінгвістика, теорії дискурсу та аксіологія.

Наукова новизна полягає в систематизації функційно-прагматичних та структурно-семантичних ознак т негативно-оцінних висловлень як складових некооперативних мовленнєвих актів. Крім того, новизна нашої роботи полягає в узагальненні мовностилістичних маркерів негативної оцінки, вираженої в офіційному й неофіційному мовленні. Новими у роботі є також визначення

способів відтворення в українському перекладі мовних засобів вираження негативної оцінки в офіційному та неофіційному англійському діалогічному мовленні.

Теоретичне значення дослідження полягає в тому, що в роботі встановлюються основні принципи перекладу негативно-оцінних висловлень і поглиблюється рівень розробки питань їх типології. Робота також доповнює наукові знання про специфіку актуалізації негативно оцінних висловлень у конкретних ситуаціях безпосереднього спілкування. Виявлену методологію та класифікацію перекладацьких стратегій при відтворенні негативної оцінки в українському перекладі можна застосовувати для подальших теоретичних досліджень у галузі художнього й політичного перекладу.

Практична цінність роботи полягає в тому, що її результати можна застосувати у викладанні англійської мови як іноземної. Оскільки під час вивчення англійської мови акцент зосереджений, як правило, на способах і засобах обміну певною інформацією, в той час як модально-оцінним висловлюванням приділяється відносно мало уваги. Компетентність у володінні іноземною мовою проявляється у вмінні передавати і сприймати не лише фактуальну інформацію, а й емоційно експресивну тональність діалогу, проводити відбір засобів оцінки і їх модифікаторів на різних рівнях мови з урахуванням екстралінгвістичних умов протікання всього комунікативного процесу. Результати цього дослідження можуть також бути використанні в курсах з прагмалінгвістики, теорії мовних актів та в перекладацькій практиці.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження магістерської дисертації були представлені під час виступів на 2 конференціях: Сучасні тенденції фонетичних досліджень: Зб. матеріалів V Круглого столу з міжнар. участю (22 квіт. 2021 р. м. Київ). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, VI Міжнародна науково-практична конференція «СТРАТЕГІЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В МОВНІЙ ОСВІТІ СУЧАСНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ» (20 квіт. 2021 р. м. Київ).

Публікації. Матеріали та основні положення магістерської роботи було представлено у 2 тезах доповідей, опублікованих у збірках матеріалів вищезазначених конференцій, та в 1 науковій статті.

Структура й обсяг магістерської роботи обумовлені метою та завданнями дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних літературних джерел у кількості 119 та додатків. Загальний обсяг дипломної роботи – 207 сторінок, основний обсяг – 98 сторінок. Робота містить 3 таблиці, 2 додатки (на 89 сторінках).

У **вступі** обґрунтовано вибір теми дослідження та її актуальність, визначено мету й завдання, встановлено об'єкт, предмет, охарактеризовано матеріал і методи дослідження, подано його наукову новизну, теоретичне значення та практичну цінність, а також наведено відомості про апробацію основних положень магістерської роботи.

У **першому розділі** *«Огляд теоретичних та експериментальних джерел, присвячених явищу оцінки»* виконано огляд теоретичного та експериментального матеріалу для узагальнення понять оцінки, характеристики діалогічного мовлення та для визначення її місця й ролі в процесі комунікації, а також систематизовано сучасні підходи до розгляду типів та видів висловлювань, у яких реалізується негативна оцінка.

У **другому розділі** *«Методологічне підґрунтя дослідження мовних засобів реалізації негативної оцінки в англійському діалогічному мовленні»* розглядаються класифікація структурно-семантичних та функціонально-прагматичних ознак висловлень, що містять негативну оцінку та систематизація перекладацьких прийомів при перекладі емоційно-оцінного мовлення.

У **третьому розділі** *«Особливості відтворення в українському перекладі мовних засобів вираження негативної оцінки»* аналізуються способи перекладу мовних засобів вираження негативної оцінки в офіційному та

неофіційному англійському діалогічному мовленні. У розділі також наведено програму та методику виконання експериментального аналізу.

У **загальних висновках** викладено основні результати виконаного дослідження, сформульовано висновки й окреслено перспективи подальшого опрацювання зазначеної проблеми.

Додатки містять перелік проаналізованих у роботі лексичних одиниць і фрагментів тексту із фільмів, серіалів, драматургії та промов політичних діячів, які містять негативно оцінні висловлення, а також способи їхнього перекладу на українську мову. Зокрема у Додатку А представлено вживання перекладацьких трансформацій у перекладі мовних засобів вираження негативної оцінки в неофіційних та офіційних ситуаціях англійського діалогічного мовлення, у Додатку Б міститься графічне зображення процентного співвідношення перекладацьких трансформацій, що застосовуються для перекладу вищезазначених засобів. Загальна кількість представлених текстових фрагментів у додатках складає 337 одиниць.

РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ТЕОРЕТИЧНИХ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ, ПРИСВЯЧЕНИХ ЯВИЩУ ОЦІНКИ

1.1. Визначення статусу оцінки в англійському діалогічному мовленні

Категорія оцінки привертала увагу багатьох українських і зарубіжних мовознавців, які розглядають її у логіко-семантичному (Н. Арутюнова, О. Вольф, О. Трунова, В. Федосєєв), семантико-прагматичному (Т. Космеда, Т. Маркелова) та комунікативному (Н. Гуйванюк, Н. Іваницька, Д. Перрі) аспектах. Проте жодне дослідження не охоплює всієї сукупності різноманітних класифікацій, відсутній також лінгвостилістичний аналіз, який би дозволив виявити і систематизувати усі різновиди оцінки. Універсальність цієї категорії зумовлює актуальність її вивчення, про що свідчать наукові дослідження, присвячені цій проблемі, наприклад, І. Онищенко [59], У. Соловій [71] та ін.

Поняття оцінки як лінгвістичної категорії вперше ввів у науковий обіг на початку ХХ століття Шарль Баллі. Під поняття оцінки він підводив реакцію словом на явища або речі в широкому діапазоні відносин; річ, що викликає радість або страждання, корисна чи шкідлива, хороша чи погана, а також відповідає чи не відповідає принципам моралі [6].

У сучасній науковій літературі немає однозначного трактування термінів «оцінка» і «оцінність», що пояснюється низкою причин. Перш за все, лінгвістична оцінка є відображенням оцінки як логіко психологічного явища, тому вирішення проблеми мовної оцінності входить до кола загальної проблематики співвідношення мовного й позамовних змісту, смислу і значення.

Тим часом щодо питання про співвідношення значення і смислу також немає єдиної думки, оскільки ці поняття розглядаються в рамках різних термінологічних парадигм і процесів. Крім того, в оцінці відбивається типова для процесу мислення метонімічність: з одного боку, вона являє собою процес

оцінювання, а з іншого – його результат. Далі, в мові й мовленні оцінних мовних одиниць часто зустрічається суміжні явища – експресивність, емоційність і коннотативність, і проблема їх розмежування ще не вирішена.

Як зазначає Ю. Старостина, оцінка обумовлена не первинним (онтологічним), а вторинним (суб'єктивним) членуванням світу. Включення в пізнавальний процес потреб, смаків, інтересів людини, її психічних, фізичних та інтелектуальних можливостей є прояв її суб'єктивного ставлення до відображеного явища [69, с. 157].

Згідно із А. Загнітко, оцінка – 1) аспект семантики мовних висловів; відображення в мовних структурах особливостей членування мовцями об'єктивного світу за його ціннісними параметрами – добро або зло, користь або шкода, позитивне чи негативне та ін.; 2) судження мовця, його відношення – схвалення або несхвалення, заохочення тощо – як складник стилістичної конотації [21, с. 350].

Відомо, що оцінка є універсальною категорією, що виражає позитивне чи негативне ставлення мовця до змісту мовлення й реалізується вигуками, модальними словами, повнозначними лексемами, словосполученнями, фразеологізмами, у мовленнєвих актах й аксіологічних категоріях [51, с. 55]. Дослідниця Е. Вольф [11] до складу структури оцінки відносить такі компоненти: суб'єкт оцінки (індивід, соціум, частина соціуму), об'єкт оцінки (предмет, явище чи особа дійсності), власне оцінка (оцінний предикат), предмет оцінки (співрозмовник), оцінна шкала (порівняння зі стандартом), оцінний стереотип (еталон, зразок норми), підґрунтя оцінки (критерій, мотив оцінки).

Багато лінгвістів визначають оцінку саме як вираження суб'єктивного ставлення до об'єкта [1, 11, 15, 29]. Однак це ставлення ще не є умовою оцінки. Так, багато видів суб'єктивного ставлення – незгода, недовіра – з оцінкою не пов'язані. Оцінка являє собою результат прояву особливого, ціннісного ставлення суб'єкта до об'єкта, специфіку якого становить свідомо цілеспрямованість, яка полягає в наявності певної позиції суб'єкта, детермінує

характер даних відносин, тобто певних «точок зору», з яких проводиться оцінка. Але і це розуміння оцінки вимагає уточнення, оскільки в результаті такого широкого розуміння оцінки коло оціночної лексики по суті виявляється незамкнутим. Зокрема, подібна інтерпретація оцінки веде, до розширення розуміння цього терміна до поняття відносини взагалі, внаслідок чого виявився розлогий спектр суб'єктивних, модальних, елегійних, параметричних, тимчасових, просторових і ін. відносин, що трактувалися як оцінки.

Оцінні значення репрезентують не лише моделі цінності, але й модель самої оцінки, в якій відображаються суб'єкт, об'єкт, підстава (критерії) і мотиви оцінки, а також оціночна шкала і оціночні стереотипи. В цьому плані оціночні значення розрізняються, по-перше, ступенем представленості елементів моделі оцінки (наприклад, найменше вони представлені в загальнооціночних значеннях), по-друге, роллю тих чи інших елементів моделі в структурі значення, нарешті, по-третє, неоднаковим співвідношенням експліцитної й імпліцитної інформації про оцінку.

У структурі раціонально-оцінних значень обов'язково повинні бути представлені смисли, що відображають критерій (підставу) оцінки, наприклад: розумний найбільш підходящий внаслідок своєї правильності. Структура оцінного значення і кількість, що організовують його компонентів мають пряму залежність від ступеня синтетичної оцінки [31].

Так, естетична оцінка, заснована на синтезі сенсорних і психологічних оцінок, репрезентується дуже складними за структурою значеннями: в різних мовах вони включають в себе ознаки здорового, хорошого, цілого, зручного, пристойного, радісного, веселого, світлого і ін. Структурно-системні відносини в сфері оціночних значень також відображають аксіологічні відмінності між репрезентуючими ними оцінками. Значенням, яке репрезентує об'єктивно-логічну оцінку, властива сувора симетрія в будові семантичних підсистем, що є наслідком полярності раціональних оцінок (позитивно – негативно, корисно – шкідливо, придатний – непридатний і т.п.), в той час, як

значення, що репрезентують емоційно суб'єктивну оцінку, цією властивістю не володіють. Це пояснюється тим, що багато психофізіологічних явищ, що представляють собою підстави емоційно-суб'єктивної оцінки, не можна протиставити, а часто навіть зіставити один з одним.

Мова слугує засобом передачі немовного змісту, причому здатність мови по-різному представляти позамовний зміст обумовлена наявністю особливої, інтерпретуючої функції мови. На думку В. Сатинової, її дія по відношенню до оцінних значень проявляється переважно в наступному [36, с. 54].

По-перше, нею обумовлюється вибірковість оцінних значень. Якщо по відношенню до дескриптивних значень це означає, що в них відображаються не всі ознаки реального явища, то по відношенню до оцінних вона проявляється в специфіці репрезентації ментальної структури оцінки.

По-друге, з нею пов'язана можливість дискретного або недискретного уявлення смислового змісту (підла людина – негідник).

По-третє, її дією обумовлені різні поєднання імпліцитного і експліцитного в оцінних структурах (*Я не схвалюю ваш вчинок. – Ви погано зробили, що так вчинили. – Ви не повинні були так вчинити!*).

По-четверте, її дією обумовлена специфіка ядра і периферії оцінних одиниць і категорій. Так, оцінка може входити в інтенціонал значення, її екстенціонал або бути окремим прагматичним значенням. Крім того, вона може проявлятися на рівні імплікаціонал: наприклад, вираз засмучення, досади імпліцитно включають негативну оцінку (несхвалення), а рекомендація, порада – позитивну.

По-п'яте, вона проявляється в різних семантичних процесах – метонімізації (*добре заробляти – отримувати хорошу зарплату*), метафоризації (*світла особа*), семантичної компресії (*зручне крісло = «крісло, в якому зручно сидіти»*), номіналізації (*погань, дурість*) і ін.

По-шосте, вона відзначається в способі аспектизації оцінки (імпліцитно, експліцитно, образно, експресивно і т.п.), доброякісний – хороший по якості

(аспект оцінки виражений експліцитно); дурний – дуже дурний (аспект має образний вислів) і т.п.) [45].

У статичному аспекті оцінні значення являють собою сукупність ознак різного ступеня абстрактності, причому в них фіксуються властивості різних предметів, явищ, подій і т.п. по їх відношенню до різного роду цінностей, відображених у свідомості носіїв мови, – і в цьому сенсі оцінне значення «укладено в інтерпретації світу людиною» [9, с. 147].

Оцінні компоненти відіграють у структурі значення неоднакову роль. По-перше, оцінка може входити в сигніфікат значення, наприклад, хороший, негідник, приємно, гидота і т.п. По-друге, вона може сприйматися відносно денотату (десігнат), наприклад, «неїстівний» набуває значення негативної оцінки лише при кваліфікації страв і кулінарних виробів. По-третє, вона може бути окремим прагматичним значенням (в цьому випадку вона може «відшаровуватися» від предметно-понятійного змісту (хворобливий – дохлий, інженер – інженерішка і т.п.). Нарешті, по-четверте, вона може проявляти себе як оцінна імплікація в прагматичних умовах ситуації, наприклад, вираз *Як тобі не соромно!* імпліцитно містить несхвальну оцінку [18, с. 145].

Оцінним значенням також властиві критеріальність (наявність суб'єктивної точки зору на об'єкт) і суб'єктивне варіювання.

Специфіка оцінних значень проявляється в постійно реалізуючих можливостях їх компонентів до нейтралізації, що обумовлює їх особливості на парадигматичному і синтагматичному рівнях. Так, при нейтралізації суб'єктивного компонента значення «погано» вступає в синонімічні відносини зі значеннями «незадовільно» і «слабо», наприклад: *відповісти слабо (погано, незадовільно)*. При нейтралізації семи суб'єктивного ставлення можлива сполучуваність лексем, які репрезентують позитивну оцінку, з негативними назвами у площині мовної картини світу явищ, наприклад: красиво брехати, прекрасний демагог і т.п. Нарешті, оцінні значення вирізняються комунікативною спрямованістю і співвіднесеністю з різними іллокутивними силами. До них цілком можна застосувати визначення

значення як диспозиціональної властивості знака викликати певні реакції у вигляді психологічних процесів (Ч. Стівенсон).

Суб'єктивне варіювання і інтенціональність оцінних значень зближують їх з модальними. Ми поділяємо погляд, згідно з яким оцінні значення повністю входять у сферу суб'єктивної модальності (Е. Вольф, Н. Шведова та ін.), що об'єднує різні види суб'єктивної кваліфікації того, про що повідомляється [11, с. 13].

На нашу думку, процес оцінювання має ознаки когнітивної операції порівняння об'єкта оцінки з еталоном суб'єкта під впливом його переживань, ставлення до об'єкта з урахуванням інтересів, потреб і бажань суб'єкта тощо, вираженої вербальними й невербальними засобами комунікації.

Таким чином, описавши поняття оцінки і прийнявши за основу положення про те, що оцінність є частиною категорії модальності, перейдемо до розгляду напрямів, підходів та аспектів вираження оцінки в мові.

1.2. Систематизація типів оцінок і аспектів вивчення оцінного мовлення

Оцінне мовлення визначається особливою структурою-модальною рамкою, яка накладається на висловлення і не збігається ні з його синтаксичною, ні з логіко-семантичною структурою.

Оцінна модальна рамка складається з об'єкта і суб'єкта комунікації, об'єднаних оцінним предикатом. Суб'єкт оцінки (експліцитний або імпліцитний) – особа або соціум, з точки зору якого дається оцінка, об'єкт оцінки – особа, предмет, подія або ситуація, до яких відноситься оцінка [8, с.442]. До того ж, в модальну рамку включаються, зазвичай імпліцитно, стереотипи і шкала оцінок, на які спрямована оцінка.

Різного роду типи трьох згаданих вище компонентів оцінки встановлюють можливості виокремлення окремих груп оцінних одиниць і розробки їх розгорнутої класифікації. Наявність величезної кількості типологій оцінки пояснюється нечіткістю мовознавчого структурування

оцінного сенсу, зароджується тому, що він здійснюється на різних рівнях мови за допомогою різного роду засобів.

У роботах, які присвячені категорії оцінки, лінгвісти, аналізуючи мовні явища, користуються різними критеріями в залежності від поля наукових інтересів, за якими ймовірно відбувається виділення типів оцінок. Розберемо ці критерії і базовані на них класифікації.

Так, наприклад, Е. Вольф в роботі «Функціональна семантика оцінки» робить акцент на тому, що в оцінному висловленні оцінки ділиться на абсолютну, коли йдеться про один об'єкт оцінки, і порівняльну, коли в висловленні міститься два і більше об'єкта або два стани одного і того самого об'єкта та здійснюється їх порівняння [11, с.15]. Ця класифікація дозволяє говорити про конструктивно оцінне мовлення, і в свою чергу про відмінності в семантиці, оскільки в абсолютній оцінці є імпліцитне порівняння і передбачається існування будь-якої пресупозиції, яка пов'язана з об'єктом оцінки і заздалегідь сформованим уявленням про нього.

До того ж, на основі аксіологічного критерію оцінні значення поділяються на позитивні (меліоративні) й негативні (пейоративні) [там само], які відображають найбільш узагальнене бачення, яке дозволяє відповісти лише на питання про позитивне чи негативне сталення суб'єкта мовлення до об'єкта дійсності.

Водночас поділ оцінок на позитивні й негативні вважається важливим етапом при аналізі матеріалу, що дозволяє згодом розглянути зміни системного оцінного значення в мові і скласти первинне уявлення про ціннісну картину світу суб'єкта мовлення.

Спираючись на характер оцінної ознаки, обумовленої взаємодією об'єктивних і суб'єктивних факторів, прийнято виділяти дві групи оцінок:

- загальна оцінка («добре / погано»);
- індивідуальна оцінка (оцінка всередині певної ознаки).

Такою класифікацією користуються Е. Вольф, Н. Арутюнова, Г. фон Врігт, А. Карамова і інші лінгвісти. Наприклад, Г. фон Врігт вказує на загальні

й індивідуальні типи оцінних значень, спираючись на концепт добра (на основі аналізу прикметника *good*). Н. Арутюнова оскаржує класифікацію оцінок Г. фон Врігта, вказуючи на те, що в ній присутня не завжди можлива заміна загальної оцінки приватної. Взявши за основу критерій поділу за характером підстави оцінки, Н. Арутюнова представила свою класифікацію індивідуально оцінних значень [1, с. 64-77], яка в нашому дослідженні представлена у вигляді Таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Класифікація індивідуально оцінних значень (за Н. Арутюновою)

<i>Сенсорні оцінки</i>	<i>Сублімовані оцінки</i>	<i>Раціоналістичні оцінки</i>
Сенсорний-смакові, або гедоністичні, оцінки (<i>приємний / неприємний, смачний / несмачний</i>);	естетичні оцінки (<i>вродливий / негарний, прекрасний / потворний</i>)	утилітарні оцінки (<i>корисний / шкідливий</i>)
Психологічні оцінки: а) інтелектуальні (<i>цікавий, глибокий, розумний / нецікавий, поверхневий / дурний</i>) б) емоційні (<i>радісний / сумний, бажаний / небажаний</i>)	етичні оцінки (<i>моральний / аморальний, добрий / злий</i>)	нормативні оцінки (<i>павильний / неправильний, нормальний / ненормальний</i>) телеологічні оцінки (<i>ефективний / неефективний, вдалий / невдалий</i>)

Е. Чернявська у праці, присвяченій оцінці і оцінності в мові й художньому мовленні, наводить декілька класифікацій об'єктів оцінки з огляду на «глибину природи» об'єктів, можливий поділ об'єктів на речові (предметні) і нематеріальні (непредметні). Предметні об'єкти охоплюють «живих», тобто людей і представники живої природи, і «неживих», які існують, незалежно від людини; непредметні об'єкти включають факти і події, які мають зв'язки між об'єктами реального, матеріального світу [84].

Крім того, вчена представляє класифікацію об'єктів, яка враховує їх ставлення до людини як до джерела оцінних суджень. Водночас всі оцінювані об'єкти поділяються на три тематичні ряди:

- «Людина» – об'єкти, що відображають людини в цілому або безпосередньо з ним пов'язані, властиві йому;
- «Артефакти» – об'єкти, створені людиною;
- «Зовнішній світ» – об'єкти самостійні, незалежні від людини [17].

Такою класифікацією користувалася, наприклад, Т. Латкіна при вивченні оцінності в ідіостилі І. Буніна [3].

Крім того, беручи до уваги вплив контексту на реалізацію семантики оцінних одиниць, виділяють два різновиди оцінок:

- інгерентна (мовна, узуальна) оцінка;
- адгерентна (мовна, okazіональна) оцінка.

Подібна класифікація надає можливість гранично широко усвідомити оцінні висловлювання, помітити збільшення їх обсягу через адгерентні оцінки і те, як використання такого різновиду визначає дискурс.

У нашій роботі ми будемо спиратися на такі класифікації оцінок:

- за аксіологічним критерієм (позитивні / негативні);
- за типами об'єктів оцінки (предметні / непередметні);
- за характером приватної оцінки (сенсорні / сублімовані / раціоналістичні);
- за впливом контексту (інгерентні / адгерентні);
- за структурою оцінного висловлювання (абсолютні / порівняльні)
- за характером оцінювальної ознаки (загальні / приватні).

Таким чином, оцінне мовлення складається з об'єкта і суб'єкта, об'єднаних оцінним предикатом. Суб'єктом оцінки виступає особа або соціум, з точки зору якого дається оцінка, об'єкт оцінки – особа, предмет, подія або ситуація, до яких відноситься оцінка. До того ж, у модальну рамку включаються стереотипи і шкала оцінок, на які спрямована оцінка.

Для аналізу індивідуально оцінних значень вважаємо за доцільне використовувати класифікацію Н. Арутюнової, оскільки вона є найбільш повною, що дозволяє розчленувати оцінно-дескриптивні і власне оцінні ознаки та простежити ступінь емоційної і раціональної складових в оцінках та визначити характер дескриптивної ознаки. Говорячи про об'єкти оцінки, вважаємо, що більш відповідним для досліджуваного матеріалу є поділ їх на тематичні ряди «людина», «артефакти» і «зовнішній світ», запропоновані Е. Чернявською і Т. Латкіним, оскільки така класифікація найбільш повно відображає специфіку діалогічного мовлення.

1.3. Заперечення як різновид висловлень, у яких реалізується негативна оцінка

Заперечення і оцінка є прагматичними категоріями, оскільки з їх допомогою людина аналізує події і явища дійсності, поділяє їх на «хороші» і «погані», «реальні» й «уявні» тощо, спираючись при цьому на власну систему цінностей і індивідуальну картину світу.

Слід зазначити при цьому, що мовний конфлікт побудований на антиномії мовця і слухача, яка, власне, і «призводить до конфлікту в інформативно-комунікативному і в стилістичному відношенні» [23, с. 83]. Антиномія пронизує мовний конфлікт і знаходить своє вираження у формі заперечення в широкому сенсі.

Заперечення – предмет вивчення багатьох дисциплін, зокрема таких, як логіка, філософія, психологія, лінгвістика. Заперечення засноване на множинності розуміння дійсності, прийнятті або неприйнятті її реалій різними людьми. Воно закладено в прагненні людини розмежувати «свій» світ і світ «чужий».

Заперечення, як і оцінка, є психологічною категорією, яка базується на двох аспектах: когнітивному й емоційному [25, с. 34]. Когнітивний аспект базується на тому, що через заперечення знання набуває двохкомпонентну асиметричну структуру: А і не А. Емоційний аспект реалізується в тому

випадку, якщо воно спрямоване на зміну емоційного стану комуніканта. У психології під запереченням розуміється форма психологічного захисту. Так, людина може заперечувати і не приймати якусь частину дійсності. Зазвичай заперечення проявляється на несвідомому рівні, але іноді індивід усвідомлено вдається до заперечення, яке може стати проявом агресії або маніпулювання.

У лінгвокультурологічному розумінні категорія «заперечення» являє собою «комплекс семантико-символічних, мовоментальних і мовоповедінкових установок і практик, націлених, з одного боку, на збереження базових структур традиційної ідентичності (заперечення як відторгнення чужого і далекого), а з іншого боку – на переоцінку стереотипних цінностей і вибір нового шляху або напряму розвитку (заперечення як інновація)» [31, с. 298]. На думку Л. Ольхової, семіозис (семіотичне поле культури) негативізму акумулює критичний досвід людей, їх здатність не приймати цінності і норми культури, висловлюючи до них негативне (ширше – альтернативне) ставлення [48, с. 21]. На теперішній час мовлення, на жаль, характеризується високою частотністю вживання грубо-просторічних, жаргонних, ненормативних слів і виразів. У цей період, як стверджує Л. Ольхова, заперечення вперше стало позиціонуватися як свідомо маніпуляція масовою свідомістю [48, с. 303].

Заперечення есплікується в діалогічному мовленні за рахунок таких мовних засобів: негативних часток, негативних займенників і прислівників, слів «ні», «не можна» і т.д. в функції предикативних одиниць. При цьому воно може бути засобом вираження експресії. Подібні висловлення сигналізують про можливість виникнення конфлікту (однак вирішальним фактором є реакція опонента, виражена в його (не) готовності продовжувати конфлікт). Заперечення може бути категоричним і некатегоричним. Некатегоричності заперечення реалізується за рахунок введення в речення суб'єктивної модальності, використання різних фатичних тактик, а також прихованого заперечення. Заперечення може бути вираженням несхвалення, сумнівів в істинності інформації, може міститися в висловлюваннях зі значенням іронії і

т.д. З іншого боку, висловлення, що містять у своїй структурі заперечення, можуть бути використані в протилежному значенні. Призначення подібних повідомлень – також вираз експресії [52, с. 16].

Заперечення тісно пов'язане з таким категоріями, як «істина» і «брехня». Так, в конфлікті можливо здійснювати вплив на співрозмовника через зниження його статусу за допомогою оприлюднення інформації, пов'язаної з діяльністю опонента, яка засуджувалася б суспільством. Подібного роду інформування може супроводжуватися або не супроводжуватися прямою оцінкою.

В останньому випадку йдеться про квазіоцінні висловлювання, які також передбачають, що дія, яку здійснила або нібито здійснила людина, є «поганою»; говорить стверджує, що це «погано» і заперечує, що це вписується в рамки норми. Ця інформація може бути як правдивою, так і помилковою. В останньому випадку можна говорити про те, що мовець вдався до тактики наклепу. Грань між інформуванням про факт і передачею думки про неї дуже тонка. В юридичній практиці ця різниця проводиться між такими поняттями, як образа і наклеп. У практиці мовного спілкування – це відмінність між тактиками образи і звинувачення [58, с. 160-161]. У першому випадку велика ймовірність появи оцінних, емоційно-оцінних висловлювань. У другому випадку вони також можуть бути присутніми, але ключову позицію займає факт: його наявність або відсутність (повідомлення може бути перевірено на істинність).

Заперечення ґрунтується на суб'єктивному уявленні мовця про норму. Якщо твердження опонента, на думку комуніканта, є хибною або не відповідає його очікуванням, тоді можлива поява негативно оцінного висловлювання. Зазвичай в конфліктній комунікації спочатку індивід як об'єкт відчуває інтелектуальний й емоційний вплив з боку опонента. Потім він реагує на повідомлення вже як суб'єкт мовлення, висловлює негативне ставлення до висловів партнера (як реакція на твердження співрозмовника) і дає предмету чи об'єкту мови негативну оцінку. Ця оцінка може виражатися і

неявно: «по-моєму, ви не праві, ваше твердження не вписується в моє уявлення про світ» – і це «погано». Отже, заперечення може проявлятися в негативній оцінці.

Опозиція «свої – чужі» є базисом будь-якого міжособистісного і соціального конфлікту. Протиставлення «себе» «іншим» в умовах конфлікту вводить для обґрунтування власної позиції і дискредитації позиції партнера по комунікації, зниження його статусу. Як правило, людина, що говорить, окреслюючи коло своїх інтересів, висловлюючи негативне ставлення до опонента, його позиції, думок або до предмету в цілому, прагне дати відповідну оцінку опоненту або оцінює предмет мовлення, який є об'єктом конфлікту. Зазвичай оцінний аспект є домінуючим при з'ясуванні істини в конфліктній ситуації, особливо якщо спілкування відбувається в умовах емоційного збудження комунікантів. Спираючись на власні стереотипні уявлення, автор повідомлення привласнює собі право судити про співрозмовника від імені інших. При цьому суб'єкт, висловлюючи думку про недоліки опонента, ґрунтується на власних уявленнях про мораль і моральність. Хто говорить, даючи оцінку, проводить межу між «своїми» і кругом «чужими».

Негативна оцінка як частковий вияв заперечення також може використовуватися для навіювання опонентові будь-яких ідей, введення в його підсвідомість нових цінностей, зміни його установок. Особливо це явище характерне для ЗМІ. Журналістика формує у масового адресата «первинне ставлення (позитивне чи негативне) до фактів; пропонує різні види оцінок, таких як «добре», «погано», «корисно», «шкідливо», «позитивно». Оцінки можуть бути складними: «корисно, але небезпечно», «можна досягти, але за певних умов», «вигідно, але вимагає витрат» <...> Оцінка є «змушуючим» засобом аргументації» [64, с. 71]. Набір негативних або позитивних оцінок, призначених для введення в психіку адресата переконань, цінностей, зміни його установок, стає відправним пунктом для маніпулятивного впливу.

Оцінки формують фон сприятливого або несприятливого ставлення адресата до тієї ідеї, яку хотів би вселити комунікант.

Оцінний аспект розглядається нами в широкому сенсі: оцінка як аспект значення, що реалізується в різних мовних виразах. Оцінка «може бути обмежена елементами, меншими, ніж слово, а може характеризувати і групу слів, і ціле висловлювання» [65, с. 6]: вже на словотвірному та морфологічному рівнях в слові може з'являтися оцінне значення (дівчинка – дівчина); існує лексика, в семантику якої спочатку входить оцінний компонент (прекрасний, жахливо і т.д.); оцінка міститься і в пропозиційних структурах дієслів. Крім того, містити оцінку можуть цілі висловлювання. Наприклад, при відсутності у висловлюванні суб'єктивної модальності повідомлення може сприйматися як оцінне, якщо описана ситуація має відповідний зміст у свідомості комунікантів і вписується в їх картину світу. У подібних висловлюваннях оцінка витягується з контексту.

Оцінка може бути абсолютною та порівняльною. В останньому випадку вона дається на підставі опозиції «краще – гірше». Також оцінка може бути раціональною й емоційною. Раціональна оцінка розрахована на згоду адресата з думкою говорити, в той час як емоційна спрямована на те, щоб викликати емоційну реакцію в опонента.

Давати оцінку можна на підставі різних ознак («важливо / неважливо», «правда / неправда» і т.д.), але основна ознака – «добре / погано». Саме вона передбачає висловлювання про цінності. Загальнооцінні аксиологічні значення реалізуються за допомогою прикметників хороший і поганий і їх синонімів з різними експресивними відтінками (чудовий, прекрасний, жахливий, поганий і т.д.). Що стосується індивідуально оцінних значень, то Н. Артюнова, як зазначалося вище, розрізняє такі оцінки: сенсорно-смакові, або гедоністичні; психологічні (інтелектуальні; емоційні); естетичні; етичні; утилітарні; нормативні; телеологічні [1, с. 13-14]. Е. Вольф наголошує, «що про власне оцінних висловлюваннях говорять лише тоді, коли оцінка

становить мету повідомлення» [11, с. 32]. У багатьох інших випадках оцінка є лише частиною висловлювання, проявляється неявно.

У ситуації конфлікту в лексиці може одночасно з'являтися значення негативної та позитивної оцінки. «В результаті зміни контексту оцінка значення слова може змінитися кардинальним чином» [76, с. 96]. Виявити зміст, вкладений у висловлювання мовцем, допомагає не лише власне контекст. Вирішальну роль відіграють інтонація і міміка комуніканта. Наприклад, лайливе висловлювання в ситуації панібратського спілкування може супроводжуватися доброзичливою посмішкою мовця, яка сигналізує про те, що повідомлення було надіслане не з метою образи співрозмовника. З метою передачі експресії слово (або висловлювання) може бути вжито в переносному значенні при використанні деяких засобів вираження мови. Іронія й антифразис є яскравим прикладом. Так, «deskриптивні ознаки повністю погашаються, коли на перший план виступає суб'єктивний критерій оцінки» [74, с. 30].

Без застосування заперечення і негативної оцінки (в будь-якому прояві – навіть в прихованій формі) мовної конфлікт розвиватися не може. Оцінка є засобом розмежування позицій співрозмовників. Заперечення – це наслідок зіткнення (емоційного, інтелектуального і т.д.), неприйняття якоїсь інформації і більш широко – частини дійсності. Складнішою виявляється проблема використання заперечення й оцінки для нейтралізації конфлікту і попередження зіткнення.

Для досягнення гармонії комуніканта слід дотримуватися стратегії співпраці, установки на кооперацію [69, с. 140], що передбачає орієнтацію на співрозмовника, його соціальний і мовний досвід і т.д. Що стосується мовної поведінки мовця, то йому необхідно підбирати відповідну ситуації лексику, уникати агресивних форм поведінки, підтримувати спілкування в рамках етикету, при цьому орієнтуючись на особливості взаємин із співрозмовником, умови спілкування (офіційні, побутові) і т.д. Також мовцю слід

використовувати фатичні тактики, спрямовані на підтримання контакту і нейтралізацію емоційного дискомфорту.

З огляду на перелічені умови, відзначимо конкретні мовні механізми, засновані на запереченні та спрямовані або на створення конфлікту, або на його усунення, або використовуються мовцем для пасивного уникнення конфлікту [67, с. 208]. Так, для нейтралізації конфлікту мовцем можуть бути використані дієслова в умовному способі, речення з підрядними умовними і т.д., основна функція яких – вказівка на можливість того, що компроміс може бути знайдений. Жоден мовний конфлікт не може розвиватися без застосування комунікантами заперечення і негативної оцінки, хоча ці категорії і можуть бути використані в спілкуванні для різних цілей.

Заперечення – це мовний та психологічний механізм, завдяки якому реалізується конфлікт як комунікативно-прагматичне явище. У конфліктній або предконфліктній ситуації за допомогою заперечення і негативної оцінки комунікант може спровокувати конфлікт, уникнути неприємної розмови, або запобігти подальшому розвитку конфліктної взаємодії. Функціональний діапазон застосування заперечення й оцінки в конфліктному спілкуванні досить широкий: багато що залежить від того, яку тактику обрав мовець, який мовний жанр і для яких цілей він використовує. Зауважимо, що нерідко в конфліктній ситуації ці категорії можуть бути використані як експресивні й маніпулятивні засоби впливу. Необхідно підкреслити і той факт, що основні функції заперечення (і негативної оцінки) в мовному конфлікті – поділ «свого» і «чужого» світів, неприйняття останнього, але також це і функція передачі нового знання, вибору нового шляху розвитку. Таким чином, негативна оцінка є не лише проявом деструктивного взаємодії, але і спосіб трансляції нових знань і відомостей.

1.4. Огляд мовних засобів вираження негативно-оцінних значень

Оцінка як лінгвістична категорія виражається переважно на лексичному рівні, оскільки у семантичній структурі лексем, як правило, закріплене оцінне значення.

Говорячи про вираження оцінки мовними засобами, мають на увазі оцінність як властивість мовної одиниці, пов'язану зі встановленням ціннісного ставлення суб'єкта оцінки до об'єкта в широкому сенсі [60].

Оцінне значення формується за допомогою двох оцінних компонентів: об'єктивного і суб'єктивного. Перший відображає властивості об'єкта в плані їх відповідності оцінній нормі. Другий оцінний компонент відображає оцінну реакцію суб'єкта на властивості об'єкта. Таким чином, лінгвістичну оцінку об'єднують поняття нормативності і суб'єктивності. При цьому норму розуміють широко: від поняття «точки відліку» до поняття соціального стандарту.

Оцінка передбачає існування еталона, в зіставленні з яким оцінюється те чи те явище. Прагматичний підхід до цього явища дозволяє виявити два основні різновиди оцінки: раціональну та емоційну. Емоційне й раціональне в оцінці – це дві різні сторони відносин суб'єкта до об'єкта, перша – її почуття, друга – думки [57, с. 160].

Оцінка може бути експліцитною й імпліцитною. Експліцитна оцінка виражається спеціальними засобами: словами з відповідною конотацією, особливими типами речень, деякими стилістичними прийомами. Імпліцитна оцінка створюється особливою організацією контексту, що включає різного роду натяки і асоціації.

Розглянемо основні способи вираження оцінного значення в мові й мовленні.

1. Інтонаційні засоби. До інтонаційних засобів відносять зміни частотних, динамічних і темпоральних компонентів мовленнєвого сигналу. Ці зміни мають здатність передавати певні значення, тому інтонація може повністю змінити зміст одного і того самого речення.

Так, на фонетичному рівні можна виокремити емпатичний наголос та флуктуації тонального рівня. У друкованих текстах автори використовують знаки пунктуації для виділення слів і створення інтонаційного малюнка речення [53, с. 116].

2. Графічні засоби. До основних графічних засобів вираження оцінного значення відносяться використання курсиву, лапок з метою виділення, залучення уваги до вміщеної в них інформації, тире, три крапки, знак оклику, що відображають емоційний стан суб'єкта мовлення, подвоєння (потроєння) окремих графем.

3. Словотворчі засоби. До одного із способів вираження оцінного значення відносять словотворчі можливості мови. На думку Т. Вен, саме в словотворенні найяскравіше реалізується ідея зв'язку свідомості із структурою мови. У багатьох роботах вітчизняних лінгвістів називають різні афікси суб'єктивної оцінки [52, с. 41]. Безумовно, найчастіше словотвірні оцінні значення представлені в складі прикметників.

Позитивно-оцінний компонент значень можна простежити в семантиці зменшувальні і зменшувально-пестливих суфіксів англійської мови. Функціонально-стилістична забарвленість є компонентом конотації англійських суфіксів *-y / -ie / -ee* (*groupie* – шанувальник поп-ансамблю або зірки, всюди супроводжує їх); *-o / -eroo / -roo / -oo*; *-ino / -erino / -arino* (*flopperoo* – невдаха); *-nik* (*discotheguenik* – людина, захоплений дискотеками); *-gate* (*travelgate* – використання політиками державних грошей на приватні поїздки). Суфікси прикметників англійської мови, в порівнянні з іменниками, мають більш тісний зв'язок з основами. Емотивно-оцінний компонент семантики тут виражений за допомогою таких суфіксів, як *-e* (*churchy* – зневажливо віруючий, святенницький), *-ly* (*fatherly* – покровитель), *-ish* (*chumpish* – тупий). Інтенсифікуючий компонент значення виявлено вченими в семантиці англійських суфіксів *-ful* і *-ous* (*hateful* – огидний, *gracious* – милосердний, поблажливий).

4. Лексичні засоби. Більшість лінгвістів, однак, вважають, що основним рівнем вираження оцінки є лексичний (В. Виноградов, Т. Вендіна, Г. Золотова, І. Худяков, Е. Петрищева). Особливо яскраво оцінне значення виражено прикметником. Воно притаманне прикметнику як частині мови, що позначає ознаку, властивість, якість предмета, тому воно присутнє в більшості оцінних висловлювань. Відповідно до теоретичного положення, сформульованого Ш. Баллі, «будь-яка категорія оцінних слів бере своє походження від прикметників» [52, с. 27].

Не існує єдиної класифікації оцінних прикметників, тому що його різні види можуть утворювати різні шкали: естетичні («прекрасний / потворний»), утилітарні («придатний / непридатний»), сенсорні («смачний / несмачний»), емоційні («приємний / неприємний») та інші.

Наступним за частотою лексичним засобом вираження оцінного судження є велика група іменників, які мають предикативну функцією, тобто можуть виступати в ролі присудка в реченні. Особливо лексичний оцінний рівень розширюється за рахунок пейоративної лексики, тобто лексики, що несе негативну оцінку. Пейоративна лексика надзвичайно різноманітна. Оцінний компонент слів цієї групи може носити етичний, психологічний або фізичний характер, а особа може отримувати негативну оцінку за кількома ознаками, наприклад, за родом занять («мафіозі») або поведінки («хам, грубіян»).

Дієслово також часто використовується як засіб вираження оцінних значень в англійській мові (to admire, resent, despise, sneer, gloat, praise). У деяких випадках оцінка, зокрема пейоративна, може виражатися зворотними займенниками і навіть кількісними або збірними числівниками. Таким чином, негативне ставлення відразу помітно в таких фразях, як: *Young Hadoway thinks something of himself*.

5. Фразеологічні засоби. Безсумнівно, лексичні засоби вираження оцінних суджень не обмежуються вищезгаданими. Поряд з ними оцінка в мові часто виражається за допомогою фразеологізмів – стійких виразів, що

характеризуються певною експресивністю. Так, наприклад, в англійській мові популярні фразеологізми з провідним словом *bridge* – «міст». Серед них виділяють позитивні (*to build bridges* – «будувати хороші відносини», *to cross a bridge when one comes to it* – «вирішувати проблеми по мірі їх надходження»), негативні (*to burn bridges* – «спалювати за собою мости») і нейтральні (*water under the bridge* – «давно минулі, неважливі справи»).

6. Синтаксичні засоби. Як зазначає А. Сковородников, «саме синтаксис таїть в собі величезні стилістичні можливості, які полягають переважно в його здатності передавати найтонші відтінки думки» [65]. В основі функціонування оцінних висловлювань лежить когнітивна модель свідомості людини – «узагальнений оцінний фрейм». Оцінний фрейм – це «ментальна репрезентація об'єктів і подій, що містяться в пам'яті людини і стоять між реальністю і її вербальним змістом. Оцінний фрейм носить знаковий, символічний характер: сукупність різних видів оцінних фреймів складає концептуальну ціннісну модель світу мовця» [72].

У ситуації егоцентричного типу йдеться про значну роль прагматичних параметрів, які характеризують сферу мовця: *Я схвалюю його покликання. Я хвалю його смак.* При цьому на першому місці виявляються властивості цінителя, його концептуальний світ, властивості самого об'єкта залишаються в «тіні». При оцінній ситуації об'єктивного типу, навпаки, центр ваги переноситься на об'єкт: *Ця людина – талановитий майстер. Життя – великий урок.* Тут відбивається найбільш повно зв'язок суб'єктивно-об'єктивних чинників оцінної семантики з вибором її мовних уявлень. Третій тип (предикативний) характеризується виразом оцінки прихованого, тіньового характеру: *Геній! Молодець! Злодій!*

Повтор також є одним з найпоширеніших синтаксичних засобів вираження оцінки. Багаторазове повторення будь-якого іменника або прикметника в одному реченні надає йому експресивність. Прийоми інтенсифікації лексичної експресивності досить широко використовуються авторами художніх текстів, наприклад:

The charm of traveling is everywhere I go, tiny life. I go to the hotel, tiny soap, tiny shampoos, single-serving butter, tiny mouthwash and a single-use toothbrush.

Проблема підвищеної оцінності текстів знаходиться в центрі уваги багатьох науковців. Оцінність є невід'ємною частиною текстів, оскільки оцінка тих чи інших подій дозволяє здійснювати одну з важливих функцій, а саме інтерпретаційну.

Категорія оцінки, як будь-яка інша категорія, має план змісту і план вираження. У трактуванні змісту категорії оцінки ми дотримуємося погляду В. Телії, яка полягає в тому, що «оцінне ставлення розглядається як один з видів модальності», при цьому під оцінною модальністю розуміється «зв'язок, що встановлюється між ціннісною орієнтацією (говорить / слухач) і позначається реалією (точніше – будь-якою властивістю або аспектом розгляду цієї реалії), що оцінюється позитивно або негативно відповідно до підстави (емоційної, етичної, утилітарної і т.д.) відповідно до «стандарту» буття речей або стану справ деякої картини світу, що лежить в основі норм оцінки» [20, с. 22]. Загальновідома чотирьохкомпонентна структура оцінки, що включає об'єкт оцінки, суб'єкт оцінки, підставу оцінки та її характер, або власне оцінний компонент, шляхом інтерпретації зводиться до абсолютних оціночних предикатів. Крім того, в модальну рамку входить ряд інших складових, і в першу чергу фрагмент картини світу, – це система цінностей соціуму, до якого належать як суб'єкт, так і індивідуальна система цінностей самого об'єкта [19, с. 146].

На лексичному рівні засоби вираження негативної оцінки представлені особливо широко. Навіть слова, які стосуються службових частин мови, наприклад частки, вигуки, будучи включені в структуру речення, при певному його інтонаційному оформленні здатні висловлювати те чи інше емоційно-оцінне значення.

Основним видом кваліфікаційних слів є прикметники. Дескриптивні до початкового значення прикметники можуть отримувати оцінне значення і

бути основою метафори: *помаранчевий прапор прихильників Ющенка – «помаранчевий реванш»; «помаранчева більшість»; [89] «помаранчева ейфорія»; «помаранчевий табір»; Відчувши слабину «синіх» знову почав наводити мости з «помаранчевими» [89].*

Сферою активних зрушень в оцінній семантиці виступає неординарна сполучуваність слів, тобто лексичний контекст, обумовлений потребою номінувати соціально значуще явище, процес, подію в політичному житті. Вживання в контексті слів, які вважаються несумісними один з одним, веде до виникнення негативно-оцінного значення в діалогічному мовленні.

Не всяка оцінка є емоційною, але вираз емоцій завжди свідчить про наявність у висловленні оцінки. У кількісному відношенні можливостей для передачі негативної оцінки більше. Наприклад, іронічний контекст змінює значення нейтральних і навіть позитивно-оцінних лексичних одиниць на негативно-оцінне значення.

Кількість слів з вираженою семою негативної оцінки може варіюватися, і, тим не менш, з них в сукупності складається негативний оцінний фон цілісного тексту.

Оцінно-емоційний фон діалогічного мовлення в основному задається використанням стилістично знижених слів, жаргонізмів, конвенціональних образних засобів – фразеологізмів.

Емоційний настрій адресанта знаходить відображення і в синтаксисі. Наприклад, дуже часто використовуються питальні за формою речення, які не мають на меті дізнатися нову інформацію, а, навпаки, іманентно нести її.

Крім того, характерні такі показники емоційності мови, як членування на етапи, звернення до адресата, питальні речення, в тому числі й риторичне питання (будь-яка питальне за формою речення вважається більш емоційним, ніж розповідне) [86, с. 139].

Говорячи про план вираження категорії оцінки, необхідно відзначити так звану «асиметрію мовних знаків в діалогічному мовленні, де план утримання не «адекватний» плану вираження і де панує тенденція компресії»

[82, с. 165]. Негативно-оцінні мовні акти узгоджуються з певною комунікативно-прагматичною метою – попередити, висловити загрозу, звинуватити, позначити проблеми, створити враження. Так, експоненти оцінки, що складаються з більш ніж одного слова, розташовуються компактно, послідовно по відношенню один до одного. Це забезпечує більш швидке сприйняття, оскільки адресат витрачає мінімум зусиль для декодування характеру оцінки.

Таким чином, оцінка як самостійна категорія вирізняється багатою палітрою різнорівневих засобів вираження в мові. У лінгвістиці існують різні способи вираження оцінного значення. Аналіз основних засобів вираження оцінного значення дозволив зробити висновок, що його виступи є яскравими, виразними, оскільки оратор використовує одночасно кілька засобів, що надає його словами ще більшої вагомості й переконливості.

Таким чином, будучи лінгвістичною, функціональною категорією, оцінка представлена на всіх рівнях мови (фонетичному, морфемному, лексичному, синтаксичному, стилістичному) і характеризується різноманітністю засобів вираження.

Висновки до розділу 1

Оцінка як досить частотне мовленнєве явище є відображенням способу пізнання предмета, при якому суб'єкт оцінки дає якусь характеристику об'єкту, займає певну позицію по відношенню до нього. Основна роль оцінки полягає в тому, щоб зіставити предмети з нормативною картиною світу. До найбільш важливих ознак оцінки можна віднести її зумовленість часом, суб'єктивною картиною світу, а також соціальну зумовленість, пов'язану з різними формами вияву соціального мислення та діяльності індивіда.

Оцінка, будучи складною і багатогранною категорією, має безліч класифікацій. Для подальшого дослідження вважаємо за доцільне здійснювати поділ негативної оцінки на раціональну та емоційну.

Жоден мовний конфлікт не може розвиватися без застосування комунікантами негативної оцінки. Заперечення – це мовний та психологічний механізм, завдяки якому реалізується конфлікт як комунікативно-прагматичне явище. У конфліктній або передконфліктній ситуації за допомогою заперечення і негативної оцінки комунікант може спровокувати конфлікт, уникнути неприємної розмови, або запобігти подальшому розвитку конфліктної взаємодії. Функціональний діапазон застосування негативної оцінки в конфліктному спілкуванні досить широкий: багато що залежить від того, яку тактику обрав мовець, який мовний жанр і для яких цілей він використовує негативну оцінку. При цьому часто в конфліктній ситуації для вираження негативної оцінки можуть бути використані експресивні й маніпулятивні засоби впливу. Необхідно підкреслити і той факт, що основні функції негативної оцінки в мовному конфлікті полягають у виокремленні «свого» і «чужого» світів, неприйнятті останнього, але також це є функцією передачі нового знання, вибору нового шляху розвитку. Таким чином, негативна оцінка може трактуватися не лише як прояв деструктивного взаємодії, але і як спосіб трансляції нових знань і відомостей.

Будучи лінгвістичною функціональною категорією, негативна оцінка представлена на всіх рівнях мови (фонетичному, морфемному, лексичному, синтаксичному, стилістичному) і характеризується великою різноманітністю засобів вираження, які маркують також ситуацію спілкування, комунікативну функцію та ступінь емоційності висловлювання.

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ

2.1. Класифікація структурно-семантичних та функціонально-прагматичних ознак висловлень, що містять негативну оцінку

Діалогічне мовлення посідає одне з провідних місць в лінгвістичних дослідженнях і вітчизняних, і зарубіжних вчених, серед яких можна назвати А. Алхазішвілі, М. Вайсбурд, І. Зимову, А. Міролюбова, А. Петращук, Г. Мільруд, Ю. Пасова, В. Скалкіна, J. Anderson, N. Bilbrough, L. Dawes, S. Thornbury та ін.

Розглянемо, перш за все, визначення терміна «діалогічне мовлення». Отже, діалогічне мовлення – це процес мовленнєвої взаємодії двох або більше учасників спілкування. В рамках мовленнєвого акту кожен з учасників по черзі виступає мовцем (ініціатор спілкування – адресант) і слухачем (партнер по спілкуванню – адресат).

У свою чергу, компетентність у діалогічному мовленні – це здатність реалізовувати усно мовну комунікацію в діалогічній формі в життєво важливих сферах і ситуаціях спілкування відповідно до комунікативного завдання.

До характерних ознак діалогічного мовлення відносять:

- ініціацію і завершення діалогу;
- підтримання спілкування, використовуючи мовні кліше;
- розширення теми розмови, перехід на іншу тему;
- використання форм, характерних для діалогічного мовлення;
- запити інформацію;
- комбінування реплік відповідно до комунікативних намірів;
- реагування на репліки співрозмовника.

Діалогічне мовлення виконує такі комунікативні функції:

- запит інформації – повідомлення інформації;

- пропозиції (у формі прохання, наказу, ради) – прийняття / неприйняття запропонованого;
- обмін думками / думками / враженнями;
- обґрунтування своєї точки зору. Кожна з цих функцій має свої специфічні мовні засоби і є домінантною у відповідному типі діалогу.

Охарактеризуємо діалогічне мовлення з психологічної точки зору. Як і будь-який інший вид мовної діяльності, діалогічне мовлення завжди мотивоване. Однак в умовах спілкування мотив сам по собі виникає далеко не завжди. Отже, необхідно створити умови, в яких з'явилося б бажання і потреба щось сказати, передати почуття, тобто, за висловом К. Станіславського, поставити їх в «запропоновані обставини».

Діалогічне мовлення характеризується спрямованістю. Спілкування, як правило, проходить в безпосередньому контакті учасників, які добре знайомі з умовами, в яких відбувається комунікація. Діалог передбачає зорове сприйняття співрозмовника і певну незавершеність висловлювань, яка доповнюється позамовно засобами спілкування (мімікою, жестами, контактом очей, позами співрозмовників). З їх допомогою мовець висловлює свої бажання, сумніви тощо.

Однією з найважливіших психологічних особливостей діалогічного мовлення є його ситуативність. Ситуативним діалогічне мовлення є тому, що часто його зміст можна зрозуміти лише з урахуванням тієї ситуації, в якій воно здійснюється. Іншими словами, існує чітка співвіднесеність діалогічного мовлення з ситуацією, що, однак, не можна розуміти буквально. Справа в тому, як зазначає Ю. Парфинович, що самі зовнішні обставини ситуації можуть у момент мовлення не бути присутніми, проте вони є в свідомості комунікантів і обов'язково включені в неї [52, с. 41].

У реальному процесі спілкування комунікативні ситуації виникають, як правило, самі собою. Це так звані природні ситуації. В. Артемов сформулював компонентний склад комунікативної ситуації, аналізуючи комунікативні ознаки мовленнєвих вчинків: «... для сценічної актуалізації мовного вчинку

важливо враховувати: хто, кому, що, навіщо, за яких обставин і з яким ставленням повідомляє (наказує, пропонує і т.п.)» [46].

Спираючись на іншу роботу [39], можна конкретніше визначити компоненти комунікативної ситуації: а) комуніканти і їх відносини (суб'єкти спілкування); б) об'єкт (предмет) розмови; в) відношення суб'єкта (суб'єктів) до предмета розмови; г) умови мовного акту.

До особливостей діалогічного мовлення належить усна форма спілкування. У письмовій формі діалог можна зустріти в художніх і драматичних творах, в яких відображається мовлення дійових осіб.

Наступною характерною особливістю діалогічного мовлення є його експресивність, емоційна забарвленість. Мовлення, як правило, емоційно забарвлене, оскільки мовець передає свої думки, почуття, ставлення до того, про що йде мова. Це знаходить відображення у доборі лексико-граматичних засобів, у структурі реплік, в інтонаційному оформленні, використанні розмовних кліше, невербальних засобів спілкування тощо. Справжній діалог містить репліки подиву, захоплення, оцінки, розчарування, невдоволення тощо. Іншою визначальною особливістю діалогічного мовлення є його спонтанність (несподіванка). Відомо, що мовна поведінка кожного учасника діалогу значною мірою зумовлюється мовною поведінкою партнера.

Характерними мовними особливостями діалогічного мовлення є його еліптичність (різноманітні неповні речення), вільне синтаксичне оформлення мови, що притаманне в розмовному варіанті мови, переважання простих речень, варіювання інтонації, наявність мовних кліше – «готових» мовних одиниць, слів-заповнювачів пауз, а також (в англійській мові) так званих стягнутих форм.

Розумінню неповних реплік партнерів у діалозі сприяють контактність комунікантів, наявність спільної ситуації, вживання мовних засобів (жестів, міміки), знання обома співрозмовниками про обставини дійсності, а в більшості випадків – і один одного. Крім того, упущені члени речення можна відновити, виходячи зі змісту попередньої репліки.

Приклад 1.

Англ. Peter: Jean! Would you like a meat sandwich or a cheese sandwich?

Jean: A cheese sandwich, please.

У діалозі широко використовуються «готові» мовні одиниці. Їх називають «формулами», «шаблонами», «кліше», «стереотипами». Вони використовуються для вираження вдячності, обміну привітаннями, для залучення уваги співрозмовника на початку розмови, для підтвердження або коментування почутого тощо. «Готові» мовні одиниці (словосполучення, цілі фрази) надають діалогу емоційності [91].

Приклад 2.

A: Excuse me! Is there a chemist's near here?

B: Yes. It's over there.

A: Thanks a lot.

У діалогічному мовленні часто зустрічаються слова, які називають «наповнювачами мовчання». Вони слугують для підтримки розмови, для заповнення пауз в ній, коли мовець підшукує відповідну репліку.

Наприклад: *Well, well now, you know, let me see, look here, I say, etc.*

Діалогам англійською мовою притаманні такі форми, де замість пропущених частин слова ставиться апостроф, наприклад:

Mary: I've lost two small hairbrushes, Claire. They're a pair.

Claire: Well, you're wearing one of them in your hair!

Mary: Oh! Then where's the other one? Claire: It's over there under the chair.

На даний час існує багато робіт, присвячених аналізу оцінних висловлювань, в яких добре висвітлюється питання щодо мовного вираження негативних оцінок. Особливий інтерес представляє аналіз функціонування оцінки на рівні цілого тексту, функціональна значимість оцінки в тексті.

Уже в 30-ті роки було поставлено питання про специфіку оцінного висловлювання зокрема. Ч. Стівенсон писав, що головне призначення оцінних суджень не повідомляти про факти, а впливати. Можна говорити

про два способи вживання мови. Перше полягає в тому, щоб фіксувати, прояснювати і повідомляти наші погляди. Друге полягає в тому, щоб давати вихід нашим почуттям, створювати настрої або спонукати людей до дій і переконань.

У 70-і роки прихильники мовних актів наполягали також на тому, що основна мета оцінних висловлювань полягає не в тому, щоб описувати світ, а в тому, щоб виражати емоції і відносини, хвалити або лаяти, лестити або образати, рекомендувати або радити, віддавати накази або керувати і т. д.

В. Гак виділяє дві головні функції оцінки в тексті. На першому місці прагматична, яка полягає у формуванні інтенції слухача, «в бажанні зацікавити або переконати», зачепити «увагу співрозмовника». Друга функція – функція компенсації інформаційної недостатності. Оціночне висловлювання дозволяє зрозуміти слухачу позицію або реакцію мовця, якщо навіть той не дає достатньої інформації [13, с. 87].

А. Івін зазначає, що присутність в оцінці суб'єктивності, з одного боку, і вказівки на властивості об'єкта – з іншого, дозволяють виділити такі функції оцінного висловлювання: функцію вираження й функцію заміщення (такі самі функції виділяє в своїх роботах Е. Вольф).

Поєднання функції вираження і функції заміщення стосується головним чином загальнооцінних понять «хороший / поганий». У позначеннях *ця книга хороша, він погана людина* виражається відношення суб'єкта до об'єкта оцінки (функція вираження). «Почуття задоволення і невдоволення, насолоди і страждання, бажання, прагнення, уподобання і т. д., можуть виражатися не тільки за допомогою таких слів, як подобатися, люблю, обурений, ненавиджу, а й за допомогою найбільш загальних оцінних понять» [34, с. 76].

Функція вираження виступає в тих випадках на перший план, коли суб'єкт позначає з їх допомогою своє ставлення до об'єкта. У функції заміщення, оцінка вказує на ті властивості, які притаманні об'єкту [36, с. 33-34]. Виконуючи функцію заміщення, загальнооцінні слова характеризують відношення об'єкта до стереотипу, точніше ступінь відповідності або

невідповідності йому. На думку А. Івіна, «оцінка задає перспективу пізнавального процесу, слугує першим необхідним кроком в русі пізнання від незнання до знання» [24, с. 162].

Аналізуючи оцінні конструкції в діалогічному мовленні, А. Сковородников вказує на те, що вони «збільшують прагматичний потенціал висловлювань, досягнутий лексичними значеннями елементів, які наповнюють ці синтаксичні структури» [26, с. 255].

Отже, у функціональному плані оцінне висловлювання, в першу чергу, слугує для вираження ставлення (Н. Арутюнова, А. Івін, Е. Вольф, В. Телій, Н. Лук'янова, В. Цоллер, М. Ляпон і ін.), емоцій мовця до реального світу, з його прагненням привернути увагу слухача, а також для опису фактів, подій, реалій навколишньої дійсності.

Різноманітні функції мови – дидактична, емотивна, когнітивна – визначають «важливість оцінних суджень у формуванні здібностей особистості висловити свій духовний світ, визначивши об'єкти навколишньої дійсності (предмети, особи, процеси, події, факти) за нормативною шкалою цінностей» [37, с. 13].

Розглядаючи проблему систематизації оцінних висловлювань, можна говорити про два види класифікації: узагальнену, яка включає всі можливі їх види й типи, та робочу, що охоплює різновиди таких висловлювань лише в обсязі, строго обмеженому метою дослідження.

У праці [82, с. 121-126], присвяченій цій проблемі, показано, що найбільш вагомими з погляду систематизації емоційних висловлювань у будь-якому випадку є: їх функція, логіко-змістовна структура і ситуація спілкування.

З урахуванням викладеного, нами була обґрунтовано робочу класифікацію ознак актуалізації функціонально-семантичних типів і видів висловлювання, що містять негативну оцінку, вербально-графічна інтерпретація якої представлена на рис. 2.1.

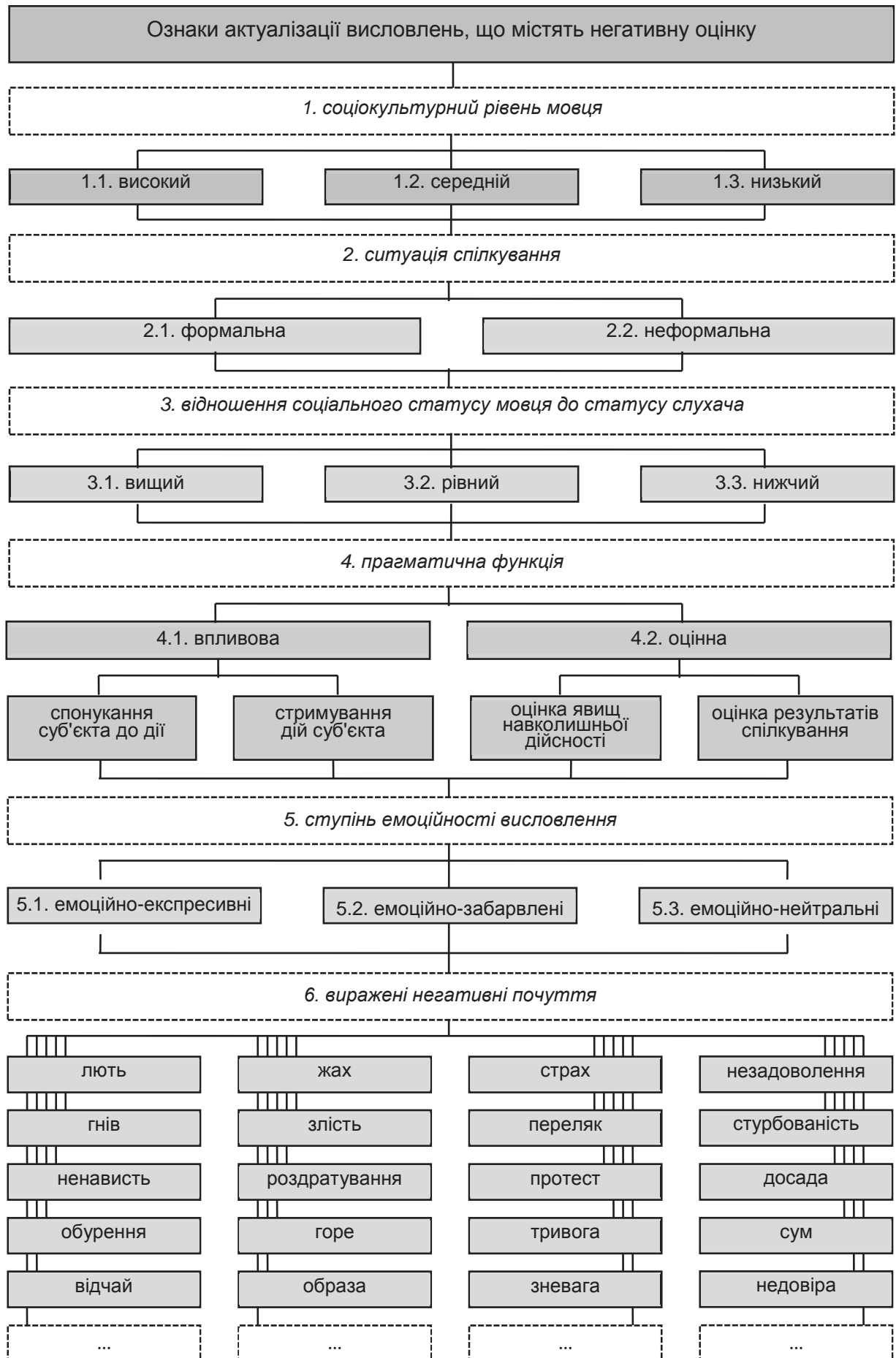

Рис. 2.1. Фрагмент робочої класифікації ознак актуалізації структурно-семантичних та функціонально-прагматичних типів і видів ознаки висловлень, що містять негативну оцінку (адаптовано за джерелом [82, с. 121-126])

Логіка обґрунтування класифікації полягала в такому. По-перше, визначення верхнього ієрархічного рівня класифікації базувалося на аналізі комплексу соціокультурних чинників. Його результати показали, що незалежно від об'єктів і предметів пізнання, у соціолінгвістиці або лінгвістичній соціології [94] існують три найбільш значущих аспекти або підходи: вивчення всіх видів взаємовідношень між мовою й суспільством (мова і культура, мова та етнос, мова та історія; мова і суспільство, мова і школа і т.п.); встановлення закономірностей соціально зумовленого вибору мовцем варіантів мови (літературна мова — діалект; книжна форма мовлення – розмовна; офіційний термін – його розмовний синонім та ін.); вивчення особливостей мови різних соціальних і вікових груп мовців (соціальний стан, освіта, доходи, політичні переконання, культурний рівень і т.д.).

Виходячи з того, що в обсязі будь-якого окремо взятого дослідження врахування усього розмаїття відомих науці соціокультурних чинників практично неможливе, ми прийняли за основу або ознаки робочої класифікації такі: соціокультурний рівень комунікантів і співвідношення соціальних статусів мовця і слухача. Згідно з наявними у лінгвістиці принципами розмежування цих ознак, соціокультурний рівень комунікантів класифіковано [81, с. 21] як високий, середній і низький, а відношення соціального статусу до слухача визначено як вище, рівне або нижче. Ситуації спілкування поділено на формальну й неформальну.

По-друге, спираючись на працю [81, с. 122], ми виокремили головні ознаки класифікації висловлювань, що містять негативну оцінку, за функцією і відповідними підфункціями у співвіднесенні з їх прагматичним спрямуванням. Це дозволило нам, виходячи з конкретно відомих соціолінгвістичних функцій [65, с. 260-267], класифікувати структурно-семантичні та функціонально-прагматичні ознаки висловлень, що містять негативну оцінку, на оцінці (оцінка явищ навколишньої дійсності та оцінка результатів спілкування) та впливові (спонукання до дії і стримування дій суб'єкта).

По-третє, як видно з класифікації (рис. 2.1), за ступенем емоційності висловлювання, що містять негативну оцінку, поділено нами на емоційно-експресивні, емоційно-забарвлені та емоційно-нейтральні, наприклад:

– емоційно експресивні:

Bob: Jenny, I'm sorry to keep you waiting! I've just about had enough of it! I parked my car outside a newsagent's for a couple of minutes to go in and get a paper and a magazine and some chocolate for the journey, and this bloody traffic warden stuck a parking ticket on my windscreen!

Jenny: Ohh! Rotten luck! [97].

• емоційно забарвлені:

– *Hey yuh took my chair by the way and I don't think that was very nice.* [95].

• емоційно нейтральні:

In an interview on Manwick radio last night, Mr. Albert Crankshaw, president of the Whimsy Residents' Association, said, "We are appalled. This decision will mean the end of Whimsy. Planes will be taking off and coming in to land directly over the village..." [94].

Проте, серед зазначених різновидів висловлювань існують висловлювання, що містять негативну оцінку, які важко однозначно віднести до одного з трьох описаних типів. Це відбувається внаслідок того, що їх лексико-граматична структура ґрунтується на принципі внутрішнього контрасту, що надає їм, по суті, емотивно-компенсаційного характеру. Такі висловлювання можуть бути утворені як діаметрально протилежними чи різнополюсними логіко-змістовними елементами, так і логічним контрастом між ситуацією спілкування та змістом негативної оцінки, наприклад:

– наявність діаметрально протилежних логіко-змістовних елементів:

All right, so you think I'm a fool. [95].

– контраст між ситуацією та лінгвістичним вираженням: якщо нерозумний вчинок одного індивіда супроводжується висловлюванням *^Clever!* іншого, то ми маємо невідповідність між очевидною хибністю дії та її

негативною вербальною оцінкою [91].

При цьому варто відзначити, що у реальному мовленні під впливом екстралінгвальних факторів і внутрішнього світосприйняття мовця такі емоційно-компенсуючі висловлювання актуалізуються за допомогою специфічної взаємодії інтонаційних засобів, яка й дозволяє однозначно віднести їх до групи емоційно забарвлених або емоційно експресивних висловлювань. Таким чином, нижні ієрархічні рівні класифікації ознак (рис. 2.1) складають такі градації висловлювань: за ступенем емоційності та за вираженими почуттями, варіативне сполучення яких й визначає різноманіття вербальних реалізацій негативної оцінки.

Вище ми показали, що найбільш зручними для ідентифікації конкретних видів емоційних висловлювання, що містять негативну оцінку, прийнято вважати ознаки, які диференціюють їх за вираженими почуттями. До таких почуттів у нашому випадку віднесено: обурення, протест, роздратування, тощо.

Зазначимо також, що найбільш цікавою обставиною є те, що у живому мовленні висловлювання, що містять негативну оцінку, найчастіше виражають не одне якесь конкретне почуття, а їх певний комплекс, наприклад, обурення-заздрість, протест-захоплення, осуд-співчуття, незадоволення-здивування і т.ін. Такі комплекси, як показала практика дослідження [81, с. 20-22], є найскладнішими для визначення. У зв'язку з цим, в основу процедури їх ідентифікації нами покладено причинно-наслідкову логіку, відповідно до якої почуття, що визначають вибір конкретного виду висловлювання, що містять негативну оцінку, і є домінуючим (наприклад, осуд). При цьому друге – доповнююче – почуття, яке коригує емоційне забарвлення висловлювання (наприклад, співчуття), іде в комплексі слідом за ним (осуд-співчуття), складаючи таким чином зміст відповідної диференційної ознаки.

До класифікації не увійшла також низка ознак (наприклад, форма вираження: експліцитна /імпліцитна, спрямування на адресата, прагматична

настанова, тощо), які у лінгвістиці прийнято використовувати під час опису умов реалізації висловлювань і враховувати під час аналізу ролі мовних засобів у їх актуалізації.

Ми вважаємо, що розроблену таким чином класифікацію функціонально-семантичних типів і видів актуалізації висловлювання, що містять негативну оцінку, доцільно використовувати як основу реалізації практичної частини започаткованого дослідження.

Уважаємо, що наведені вище та наявні в лінгвістичній літературі інші ознаки [36, с.248] можуть слугувати достатнім орієнтиром для обґрунтування мовних засобів актуалізації висловлювань, що містять негативну оцінку.

Результати виконання фонетичного аналізу [38, с.16] дають усі підстави вважати, що висловлювання, що містять негативну оцінку та які здійснюють вплив або спонукають суб'єкта до дії, реалізуються відповідно до такої моделі, провідними ознаками якої є: усічена шкала; високий висхідний або рівний такт; як правило низхідний термінальний тон; розширений діапазон синтагми; негативний інтервал «шкала-ядро»; велика або низька швидкість зміни ядерного тону; значні тональні перепади; нестабільний темп; здебільшого короткі або середні незаповнені або заповнені паузи; помітно підвищена або помірна гучність з явно відчутними перепадами; тембральні модифікації. У плані нашого дослідження це означає, що існують інтонаційні моделі, що містять негативну оцінку.

Проведене таким чином обґрунтування теоретичних передумов показує доцільність і необхідність здійснення у рамках започаткованої нами наукової розробки більш глибокого дослідження висловлювань, що містять негативну оцінку, які є різними за комунікативною функцією та ступенем емоційності і вираженими почуттями.

2.2. Систематизація перекладацьких прийомів при перекладі емоційно-оцінного мовлення

Завдяки глобалізації та стрімкому розвитку цифрових технологій, у сучасному світі все більшої популярності набирає такий напрям перекладознавства, як діалогічний переклад.

Перекладачеві необхідно зіставити вербальні і невербальні складові, щоб отримати переклад, головною метою якого є забезпечення такого самого впливу на одержувача, який здійснює текст оригіналу [46].

Іншою особливістю є те, що об'єктом перекладу часто слугують діалоги розмовного регістру. Перекладач повинен правильно визначити стиль мови і адаптувати текст так, щоб він звучав природно мовою перекладу.

Імітація усного мовлення передбачає наявність великої кількості емоційно-оцінного мовлення, яке передає емоції і ставлення мовця до ситуації. Лінгвістам досі не вдається встановити межі емоційно-оцінного мовлення, проте всі дослідники погоджуються, що головною ознакою цього пласта лексики є наявність емоційного забарвлення – позитивного або негативного. Емоційне, оцінне або стилістичне забарвлення присутнє, коли до денотативного значення слова приєднується коннотативне [50]. Розглянемо визначення терміна «конотація». Згідно лінгвістичного енциклопедичного словника, під конотацією в широкому сенсі розуміється «будь-який компонент, який доповнює денотативний, а також граматичний зміст мовної одиниці і надає їй експресивну функцію на основі відомостей, що співвідносяться з емоційним або ціннісним ставленням мовця до співрозмовника...» [50]. Для збереження емоційності висловлювання необхідно передати коннотативне значення лексичної одиниці, інакше переклад не може вважатися еквівалентним [4]. З цієї причини важливо розпізнати емоційну реакцію мовця на різні ситуації і явища. При роботі з усним матеріалом перекладач отримує перевагу, оскільки має можливість бачити жести і міміку, а також чути інтонації мовця. Отримувач перекладу також бачить і чує, що полегшує для нього розуміння комунікативної ситуації

і емоцій. Крім того, велике значення має візуальний ряд, оскільки він відтворює навколишню дійсність з боку мовців. Глядач бачить картину світу з точки зору носія іншої мови та іншої культури. Перекладач повинен звертати увагу на культурно обумовлені особливості, щоб мати можливість адекватно передати всі відтінки значень емоційно-оцінного мовлення.

Переклад емоційно-оцінного мовлення зазвичай залежить від контексту та ускладнюється наявністю декількох рівнів інформації. Таким чином, перекладач повинен мати компетенції на стику декількох дисциплін і вмінні співвідносити вербальні і невербальні компоненти мовлення.

Головним завданням кожного перекладача є здійснення адекватного і еквівалентного перекладу. Для забезпечення цієї мети перекладачеві, який працює з діалогічним мовленням, доводиться враховувати особливості і обмеження такого виду перекладу, а також вдаватися до різноманітних перекладацьких трансформацій.

Під терміном перекладацької трансформації традиційно розуміють міжмовні перетворення, які реалізує перекладач для максимально точної і еквівалентної передачі змісту оригіналу, не порушуючи при цьому норми мови перекладу. Необхідність використання таких трансформацій пояснюється тим, що формальна і семантична сторона систем різних мов можуть істотно відрізнятися [12, с.83].

Далі ми розглянемо приклади передачі емоційно-експресивного мовлення, а також трансформації, що застосовуються для перекладу таких одиниць, на основі серіалу «Корона».

Приклад 1.

Оригінал: That cantankerous old bat.

Субтитри: Сварлива стара карга.

Дубляж: Сварлива стара кошолка.

Представлена фраза має яскравий експресивно-оцінний характер, який виражається в підборі лексики. Звернемося до тлумачення представлених лексичних одиниць. Словник *Collins Cobuild* дає таке визначення для

прикметника «cantankerous»: «*Someone who is cantankerous is always finding things to argue or complain about*» [91]. Перекладачі вдало підібрали аналог «сварлива», оскільки це слово має значення «вередливий, схильний до сварки» [65]. Вираз «old bat» тлумачиться як «*if someone refers to an old person, especially an old woman, as an old bat, they think that person is silly, annoying, or unpleasant*» з позначками «informal», «offensive» і «disapproval» [91]. У субтитрах пропонується аналог «карга», що означає «зла і потворна стара» [66]. У дубляжі використовується варіант «кошолка», який в словнику тлумачиться як «про старшу жінку» [40]. Отже, обидва слова відносяться до розмовного стилю і передають негативно-зневажливий відтінок оригінального висловлювання, тим самим роблячи потрібний ефект на російськомовного глядача. При цьому в обох випадках при перекладі було опущено вказівний займенник «that», оскільки глядачеві вже відомо, про кого йдеться.

Приклад 2.

Оригінал: He's been badgering me for weeks.

Субтитри: Він випрошував це у мене тижнями.

Дубляж: Він дошкуляв мене цілий місяць.

У цьому прикладі до експресивно-оцінної лексики можна віднести дієслово «badger». У словнику *Cambridge Dictionary* дієслово «badger» визначається таким чином: «*to persuade someone by telling them repeatedly to do something, or to question someone repeatedly*» [90]. Перекладачі підібрали різні аналоги для цього дієслова, однак в кожному випадку переклад адекватно відображає ситуацію. Обидва варіанти відносяться до розмовного стилю і показують, що дія була наполегливою і тривалою, а тому могла викликати роздратування у мовця. Дієслово «випрошував» має на увазі, що мова йде про якесь прохання, і це підтверджується контекстом всієї сцени, тому не буде викликати питань у глядача.

Приклад 3.

Оригінал: Here we've made some new friends, and Mike was rather smitten.

Субтитри: Ми завели багато нових друзів, а Майк був просто вражений.

Дубляж: І відразу завели нових друзів. Майк ними просто зачарований.

В даному прикладі інтерес представляє прикметник «*smitten*», який було переведено як «вражений» в субтитрах і «зачарований» в дубляжі. Щоб зрозуміти, який еквівалент можна вважати більш вдалим, потрібно звернутися до комунікативної ситуації. У представленому епізоді королева Єлизавета II разом з дітьми дивиться запис з турне свого чоловіка, принца Філіпа, і паралельно зачитує лист з його коментарями щодо того, що відбувається. Наведена репліка є одним з таких коментарів, при цьому завдяки відеоряду ми розуміємо, що під «друзями» маються на увазі пінгвіни. Беручи це до уваги, можна зробити висновок, що варіант перекладу «зачарований» підходить краще, оскільки всі діючі особи даного епізоду вважають пінгвінів милими і чарівними птахами. У дублювання також використовується прийом членування пропозиції, що добре підходить під стилістику коментаря до кадрів. Важливо відзначити, що при виборі еквівалента перекладачеві необхідно було спиратися не лише на семантику слова, але і на візуальний ряд. Приклад 4.

Оригінал: Bloody awful things, weddings.

Субтитри: Страшенно огидні ці весілля.

Дубляж: Терпіти не можу всі ці весілля.

У наведеному прикладі ми бачимо два різні способи перекладу однієї експресивної фрази. У субтитрах застосовується послівний переклад, але при передачі десемантизованного слова «*thing*» у множині використовується прийом заміни частини мови. Іменник замінюється вказівним займенником, що можна вважати правомірним, оскільки слово «*things*» в даному випадку відноситься до слова «*weddings*» і виконує функцію емпізи, як і займенник «ці» в перекладі.

При дублюванні використовується прийом модуляції або смислового розвитку. Перекладачеві вдалося зберегти розмовний стиль вихідної репліки і

висловити негативне ставлення мовця до весіль. Для перекладу слова «things» крім прийому заміни частини мови використовується прийом лексичного додавання, що підкреслює виразність висловлювання. Цей переклад можна вважати більш вдалим, тому що він звучить природно українською мовою і разом з тим не збільшує швидкість вимовлення репліки.

Приклад 5.

Оригінал: <...> or how much it jolly well ought to change.

Субтитри: <...> або як воно повинно було змінитися.

Дубляж: <...> або має змінитися.

У цьому прикладі експресивну функцію виконує словосполучення «*jolly well*». Відповідно до словника *Collins Cobuild*, дане словосполучення використовується в якості емпізи для вираження думки і підкреслює невдоволення мовця. При цьому в словнику варто відзначення «informal» і «old-fashioned» [91]. Як в субтитрах, так і в дубляжі використовується прийом опущення. Незважаючи на втрату емпізи, застосування трансформації опущення є виправданим, оскільки перекладачам необхідно було використовувати мінімальну кількість слів, щоб укласти субтитр в кадр і не збільшити довжину висловлювання для озвучування. Крім того, в даному випадку досить складно адекватно передати емпізу, і тому перекладачі, використовуючи прийом компенсації, повинні відновити цю емпізу в іншому місці тексту. Приклад 6.

Оригінал: The runt son from the first unsatisfactory marriage with no title. And a polio-twisted leg.

Субтитри: Син, виродок від огидного першого шлюбу, та ще й без титулу. П'яте колесо у возі.

Дубляж: нікчемний синок від невдалого першого шлюбу без всякого титулу. Та ще й з знівченої ногою.

У цій репліці можна побачити відразу кілька емоційно-оцінних одиниць. Перш за все, інтерес представляє словосполучення «runt son». Звернемося до значення слова «runt» – «*the smallest and weakest animal of a group born at the*

same time to the same mother» [88]. У першому перекладі ми бачимо аналог «виродок», який позначає людину, «що виділяється в якому-небудь середовищі своїми вкрай негативними, відразливими якостями» [76]. Даний еквівалент має негативну конотацію і вдало узгоджується з денотативним значенням слова «runt». Однак у випадку зі словом «son» перекладачеві слід використовувати прийом опущення, щоб конструкція була менш «громіздкою» і довгою, завдяки чому швидкість читання субтитрів збільшиться.

У дубляжі фразу «*runt son*» перевели як «нікчемний синок». Слово «нікчемний» не асоціюється безпосередньо з проблемами сім'ї та роду, але успішно передає негативне зневажливе забарвлення. Цей ефект підсилює зменшувально-пестливий суфікс «ок» в слові «синок», який надає вислову іронічний відтінок. Таким чином, в обох варіантах перекладачі зберігають необхідне забарвлення.

Іншим оцінним засобом виступає прикметник «*unsatisfactory*» в поєднанні з «*marriage*». У субтитрах дане словосполучення перекладається як «огидний шлюб». Даний переклад відображає негативне ставлення мовця, але при цьому посилює експресивність вираження. У варіанті від SDI Media використовується поєднання «невдалий шлюб», яке адекватно передає значення оригіналу і при цьому є стійким, що дозволяє репліці звучати більш природно українською мовою.

Слід звернути увагу на останнє речення в даному прикладі, оскільки вона виступає продовженням всього експресивного висловлювання. Ми бачимо два абсолютно різні варіанти перекладу. Незважаючи на те, що переклад, представлений в субтитрах, звучить логічно в рамках цілого висловлювання, насправді він містить грубу помилку. В даному випадку автор репліки, Ентоні Армстронг Джонс, посилається на поліомієліт, яким він захворів в дитинстві. Поліомієліт викликає паралічі різних м'язових груп, в результаті чого, навіть після успішного лікування, у хворого можуть залишитися дефекти. Перекладач не скористався екстралінгвістичними

знаннями або вирішив не використовувати цю інформацію, замінивши фразеологізмом, щоб зберегти експресивність висловлювання. В результаті в перекладі збереглася виразність, розвиваюча думка першої репліки, однак була втрачена важлива частина фактичної інформації.

При перекладі для дублювання дана інформація була врахована, тому переклад адекватно відображає оригінальну ситуацію. Перекладач використовував прийом генералізації для частини «*twisted*» і прийом опущення для частини «*polio*», щоб дотримуватися довжини звучання репліки. При цьому відбувається втрата деякої інформації, але зберігається основна думка і негативний відтінок висловлювання.

Результати попереднього аналізу дозволили зробити висновок, що при передачі емоційно-оцінної лексики в перекладі використовуються різні перекладацькі трансформації, але головним способом виступає підбір функціонального аналога. Це пояснюється необхідністю забезпечити перекладацький ефект, рівноцінний тому, який передає текст оригіналу. Крім того, на вибір способу перекладу впливають екстралінгвальні фактори і обмеження, що накладаються особливостями перекладу.

2.3. Алгоритм виконання практичної частини дослідження

Програма практичної частини дослідження мовних засобів вираження негативної оцінки в англійському офіційному й неофіційному діалогічному мовленні передбачала такі послідовні кроки його проведення.

1. Формування корпусу ілюстративного матеріалу.
2. Оцінка типів висловлень, що містять негативну оцінку, відповідно до класифікаційних ознак (рис. 2.1).
3. Лінгвостилістичний аналіз ілюстративного матеріалу відповідно до умов офіційного й неофіційного діалогічного мовлення.
4. Аналіз ілюстративного матеріалу інформантами-філологами та носіями мови.
5. Перекладацький аналіз ілюстративного матеріалу.

6. Лінгвістична інтерпретація й узагальнення результатів практичної частини дослідження.

Корпус експериментального матеріалу формувався шляхом добору з мережі Інтернет відео- та текстових матеріалів уривків діалогічного мовлення та політичних промов для їх подальшого пред'явлення експертам. Дібраний таким чином експериментальний матеріал відповідно до класифікації структурно-семантичних та функціонально-прагматичних характеристик висловлень, що містять негативну оцінку, було згруповано у два класи за ознакою офіційне/неофіційне мовлення.

До групи експертів, сформованих з *інформантів-філологів*, входило 7 осіб, що мають професійну філологічну підготовку та вільно володіють англійською мовою. Експертам було поставлено завдання щодо проведення аналізу відео- та текстових матеріалів діалогічних фрагментів. На підставі лінгвістичних та екстралінгвістичних особливостей мовлення експерти визначали тип оцінного висловлення. Результати експерименту реєструвалися у спеціальному протоколі, дані заносилися у таблиці.

Експерти-філологи змогли вірно визначити тип негативно оцінного висловлення на основі лінгвістичного аналізу фрагментів діалогічного мовлення та з урахуванням позамовних маркерів поведінки мовців.

Для ідентифікації прагматичного спрямування негативно оцінки в діалогічному мовленні інформантам пропонувалося проаналізувати текстовий матеріал на фонетичному, лексичному, синтаксичному і дискурсивному рівнях. Аналіз відео-матеріалу передбачав також розгляд позамовних засобів вираження негативно оцінки (мімічних, жестових та образних).

За результатами опрацювання даних аналізу ми дійшли висновку, що серед засобів вираження негативно оцінки найбільш точно й однозначно інформанти ідентифікували лексичні та семантичні, а найбільш варіативними виявилися образні й екстралінгвальні засоби.

Група опитуваних *інформантів-носіїв мови* складалася з 4 осіб, яким було запропоновано проаналізувати 8 фрагментів діалогічного мовлення, що відповідають матеріалу, дібраному для аналізу лінгвістами-інформантами.

Головним чинником, який враховувався під час опрацюванням результатів опитування носіїв мови, які не мають професійної лінгвістичної підготовки, було ставлення опитуваного до комунікативної ситуації та промовців-політиків.

Оцінка відео-матеріалу носіями мови, які не є професійними лінгвістами чи експертами, дотичними до політики, на предмет ступеня прояву негативізму в мовленні політиків вказує на те, що найбільш негативною для посереднього реципієнта є інформація з негативно-зabarвленими лексичними одиницями та стилістично маркованими синтаксичними повторами, вживаними для підсилення негативної оцінки. При цьому опитувані оцінювали переважно негативність мовлення на основі позамовних засобів: міміки, жестів, постави, голосу та руху очей політичних діячів. Під час аналізу ступеня негативної оцінки, що виражається такими жестами, носії мови звертали увагу на поставу, жести руками та варіативність гучності й темпу мовлення публічного мовця.

Отже, враховуючи результати опитування носіїв мови, до найбільш типових мовних засобів вираження негативної оцінки, що визначаються найбільш чітко, належать засоби лексичного і синтаксичного рівнів. Найбільш варіативними є екстралінгвальні засоби, які кваліфікуються як індивідуально-марковані.

Висновки до розділу 2

Під поняттям «діалогічне мовлення» слід розуміти комунікативну взаємодію, здійснювану в різних життєвих сферах і ситуаціях спілкування відповідно до комунікативного завдання. За результатами аналізу комунікативних і психофізіологічних особливостей діалогічного мовлення узагальнено фактори, що впливають на цей вид мовленнєвої діяльності.

З'ясовано, що висловлення, які містять негативну оцінку, можуть здійснювати вплив на співрозмовника (спонукати його до дії або стримувати дії суб'єкта) або оцінювати (оцінка явищ навколишньої дійсності та оцінка результатів спілкування). За результатами обґрунтування робочої класифікації функціонально-семантичних типів і видів висловлення, що містять негативну оцінку, доцільно їх поділяти на такими критеріями: за ситуацією спілкування (офіційна й неофіційна), за соціокультурним рівнем мовця (високий, середній, низький), за ступенем емоційності (емоційно-експресивні, емоційно-забарвлені та емоційно-нейтральні) та за вираженими почуттями. Попередній аналіз ілюстративного матеріалу свідчить про те, що є всі підстави припускати про існування інваріантної моделі негативно оцінних висловлень.

При передачі емоційно-оцінного мовлення в перекладі використовуються різні перекладацькі трансформації. Це пояснюється необхідністю забезпечити їх перекладацький ефект, рівноцінний тому, який передає мовець в оригіналі. Крім того, на вибір способу перекладу впливають екстралінгвальні фактори і обмеження, що накладаються особливостями перекладу.

РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ МОВНИХ ЗАСОБІВ ВИРАЖЕННЯ НЕГАТИВНОЇ ОЦІНКИ

3.1. Аналіз перекладу мовних засобів вираження негативної оцінки в офіційному діалогічному мовленні

Відомо, що живе розмовне мовлення як невід'ємна частина будь-якої мови вирізняється емоційністю, яка й відображає залученість індивіда у процес спілкування. У свою чергу, відсутність знань щодо вербальних і невербальних особливостей емоційного мовлення є ознакою зниженої комунікативної компетенції мовців.

В останні десятиліття проблематика мовного спілкування є однією з найпривабливіших галузей дослідження. У центрі уваги дослідників знаходяться такі феномени, як мовленнєвий акт, інтенція мовця, комунікативний вплив, проблеми взаємодії комунікантів, причини комунікативних невдач, особливості мовної ситуації, комунікативні стратегії і тактики тощо.

Спочатку класична теорія мовних актів займалася визначенням, аналізом та класифікацією мовних актів, але не встановлювала співвідношення між конкретним мовним актом і використовуваними мовними засобами, тобто була відірвана від реальної комунікації. На жаль, такий підхід до вивчення мовних актів не дозволив побачити головного: які цілі та наміри мовця реалізуються в конкретному мовному спілкуванні. Тільки вивчення прагматичних намірів мовця, а також психологічних і поведінкових реакцій співрозмовників дозволить сформулювати цілісне уявлення про мовленнєву діяльність і про особливості мовної взаємодії мовця і слухача.

Для вивчення безпосередньої мовної взаємодії, необхідно звернутись до діалогічної форми спілкування (або її імітації). Це дозволить побачити процеси продукування і сприйняття мови, оскільки мовленнєвий акт існує у певній комунікативній ситуації та певному мовному жанрі, включений у

структуру діалогу. У цьому перспективним у вивченні мовних актів є поєднання граматичного і прагматичного підходів, узагальнення результатів дослідження окремих мовленнєвих актів і побудова універсальної типології мовних актів.

Для багатьох лінгвістів вивчення мовленнєвих актів негативної оцінки є актуальним, тому що недвозначне розуміння вказаних актів є дуже важливим у мовній комунікації. Розглядати конститутивні ознаки мовленнєвих актів негативної оцінки слід із таких позицій, як комунікативна мета концепція розмовляючого, концепція співрозмовника, подієвий зміст.

Комунікативна мета мовленнєвого акту негативної оцінки полягає в тому, щоб висловити від'ємне ставлення до дії або висловлювання співрозмовника; при цьому вираз може бути оформленим як повідомлення негативної інформації, як оцінка інформації співрозмовника або певний вплив на співрозмовника.

При акті негативної оцінки мовець висловлює певну негативну реакцію, перебуваючи на протилежних із співрозмовником позиціях з одного питання. Як правило, у мовленнєвих актах негативної оцінки співрозмовник провокує певну негативну реакцію того, хто говорить. Подієва основа мовленнєвого акту негативної оцінки включає інформування співрозмовника про негативне ставлення розмовляючого до його дії або виражену думку, яка здатна викликати певну зміну в поведінці співрозмовника.

Фактор комунікативного минулого враховує характер репліки: чи є репліка ініціальною чи реактивною. У цьому дослідженні аналізуються лише реактивні репліки, тобто репліки, які обов'язково мають минуле (ініціальну репліку). Фактор комунікативного майбутнього передбачає як необов'язкову репліку у відповідь (наприклад, при мовному акті заборони можна припустити репліку-відмову), так і відсутність відповіді. Кожен тип мовленнєвих актів негативної оцінки має певне мовне втілення.

Отже, мовленнєвий акт негативної оцінки – це реактивний акт, що виражає негативне ставлення до дії або висловлювання співрозмовника, що є

інформативним, оцінним або імперативним висловом і має в мові певне втілення.

До мовленнєвих актів негативної оцінки можна віднести такі акти, як акти заборони, відмови та незгоди.

Висловлювання зі значенням заборони є одним із видів спонукальних висловлювань. Але висловлювання заборони, на відміну від інших спонукальних мовних актів, виступають як реакції на попередні репліки-стимули чи дії співрозмовника.

Негативна оцінка заборони полягає у вираженні негативної реакції на дію співрозмовника (вербальну або невербальну). Іntenція мовця пов'язана з наміром домогтися, щоб певна дія співрозмовника припинилася чи видозмінилася. Іншими словами, мовець має повноваження розпоряджатися здійснюваними або планованими діями співрозмовника, які суперечать його планам.

Характерними засобами негативного висловлювання мовленнєвого акту заборони є певні конструкції, що включають до свого складу предикати «мовчати» («*be quiet*»), «припинити» («*to stop*»), «оцінювати» («*estimate*») та інші елементи

Конструкція з дієсловом «мовчати» («*be quiet*») у формі інфінітиву та імперативу в ситуації заборони слугує для вираження припинення вже розпочатої мовної дії. Наприклад:

- *Does anyone hear it?*

- *Shh, be quiet!*

Мовному акту заборони властива форма, яка, на відміну імперативу, явно не виражає значення заборони. Це конструкції, що включають особову форму дієслова.

Конструкції, які містять предикати «припинити» та «перестати» в імперативній формі, використовуються у мовних актах, що поєднують ознаки акта прохання, вимоги та акти заборони. При цьому такі мовленнєві акти за

значенням є актами заборони, а формою висловлювання – актами прохання, вимоги.

Дієслово «хотіти» («*want*») з негативною часткою «*not*» слугує для вираження заборони запланованої співрозмовником дії та припинення розпочатої ним дії:

– I don't want to stay here alone, the Bloody Baron's been past twice already
Я не хочу тут бути сам, повз мене вже двічі пролітав Кривавий Барон

Також дієслово «погоджуватися» («*agree*») з заперечною часткою «*not*» виражає відміну запланованої дії, заборону на її виконання.

– I don't agree with a single word that you have said
Я не йму віри жодному твоєму слову, Гаррі!

У мовленнєвому акті заборони також може бути такий засіб зв'язку реплік, як повторення всієї або частини попередньої репліки. Якщо повторюваний компонент є іменником або прикметником, то він може дублюватися в називному відмінку.

– Do you mind if I stay in my bathrobe? – Yes, it bothers me, please dress him properly.

Ти не проти, якщо я залишусь у халаті? - Так, мене це турбує, будь ласка, одягни його як слід.

– Don't ever use the word smart with me, don't ever use that word.

Ніколи не вживай у розмові зі мною слово розумний, ніколи не використовуй це слово.

Таким чином, ситуації заперечення, заборони, відмови, тобто негативного реагування на висловлювання негативної оцінки, є одними з найскладніших у процесі мовної взаємодії. Необхідно вивчити природу і характер висловлювання, що виражає негативну реакцію, як мовного акту, з'ясувати його семантику і структуру, взяти до уваги предмет розмови та обстановку, в якій здійснюється процес мовного спілкування, а також наміри комунікантів.

У діалогічному мовленні виникнення реакції негативної оцінки ініціюється попереднім висловлюванням адресанта (A_1), який використовує різні мовні засоби з метою мовного впливу на адресата (A_2). Комунікативна мета A_2 у тому, щоб висловити свою думку, подібну чи протилежну, стосовно попереднього висловлювання A_1 . Таким чином, мовний акт згоди/незгоди є реагуючим мовленнєвим актом (МА), який виражає позитивну чи негативну реакцію адресата на попередній МА, що знаходить у мові певне мовне втілення.

Мовленнєвий акт негативної оцінки може виникати як реакція на репрезентативні мовні акти. Репрезентативи є мовні акти, у яких мовець приймає відповідальність «за повідомлення про певний стан справ, за істинність судження» [44, с. 181]. МА негативної оцінки на репрезентативні мовні акти є констатацією точки зору A_2 на істинність/хибність представленого A_1 судження/думки/точки зору/припущення, оцінку цієї думки як відповідної/не відповідної дійсності, прояв спільності/роз'єднаності поглядів комунікантів.

Структура діалогу, в якому реакція згоди/незгоди ініціюється репрезентативним мовним актом, може бути представлена такою схемою: 1. A_1 – РМА → 2. A_2 – МА с/н → 3. A_1 – запит на обґрунтування негативної оцінки → 4. A_2 – обґрунтування негативної оцінки.

В офіційному діалогічному мовленні можлива неповна реалізація даної схеми. Аналіз практичного матеріалу показав, що у ситуації згоди найбільш частотним варіантом є діалог, що складається з кроків 1 і 2. Ситуації незгоди більш властива реалізація як повної, і усіченої моделі. Наведемо приклад, що ілюструє неповну схему діалогу негативної оцінки: «*You're thinking that all I need is the gold earrings,*» *he said unexpectedly...* – «*Well, as a matter of fact,*» *I said,* «*That's just what I was thinking*» [85, с.14].

До мовних ресурсів реакції негативної оцінки на репрезентативні мовні акти належать такі засоби.

1. Засоби, за допомогою яких експлікується позиція A_2 .

1.1. Конструкції з дієсловами *agree / disagree*:

I agree (with you) (there) – I don't agree / I can't agree (with you) (there)/ I disagree (with you) (there).

У конструкціях цієї підгрупи можлива експліцитна або імпліцитна вказівка на адресанта (*I agree with you, I don't agree*), а також експліцитна або імпліцитна вказівка на предмет обговорення (*it/there*). У разі згоди для маркування ступеня збігу погляду адресата з висловлюванням негативної оцінки адресанта широко поширені актуалізатори [72, с.106], такі, як *totally, quite: I totally / quite agree (with you)*. Деінтенсифікація незгоди досягається шляхом використання модальних фраз, що передують висловлювання з протилежною думкою. До таких фраз відносяться *I think, I'm afraid, I fear, I dare say*. Наприклад: *I think I'm afraid / I fear I can't agree (with you)*. Відтінок вибачення мають реакції незгоди, що відкриваються фразами *I'm afraid, I fear*, що сприяє послабленню ефекту висловлювання негативної оцінки.

1.2. Конструкції з дієсловами мовної діяльності *think, suppose, say*:

I think so (too) – I don't think so, I suppose so / suppose so – I don't suppose so, I wouldn't say that.

У подібних конструкціях можлива експліцитна або імпліцитна вказівка на адресата (*I suppose so, I don't think so / suppose so*), а також експліцитна або імпліцитна вказівка на предмет обговорення (*that*).

1.3. Конструкції «лексично досить вільні і синтаксично розчленовані, які є повтором чужого висловлювання» [31, с. 115]: *That was my thinking, I am of the same opinion.*

2. Репліки, за допомогою яких експлікується ставлення A_2 до мовної поведінки A_1 :

You are/were absolutely/quite/probably right. – You are/were wrong. You may/might be right. – You may/might be wrong.

You've got it right. – (Actually) You've got it wrong. You're mistaken. You couldn't be more wrong.

У перерахованих конструкціях як інтенсифікатори значення підтвердження використовуються прислівники *absolutely*, *quite*, які сприяють висловленню таких відтінків згоди, як категоричне, впевнене. Прислівник *probably*, модальні дієслова *may*, *might* знижують ступінь категоричності і виступають як маркери невпевненості адресу акту. Насправді ввічливо вводить реакцію негативної оцінки A_2 з думкою співрозмовника, що сприяє зниженню негативного ефекту висловлювання.

1) — *We're going to drop it down there, it's going to get a whole fresh start.*

— *That's **absolutely** crazy!*

— *Ми збираємось кинути її туди вниз, це буде новий старт.*

— *Це абсолютне безумство!*

2) — *Why not?*

— *Why not? Yeah, why not? You know, just join the debate by saying more crazy things. Now, let me say this, it is **absolutely** the case...*

— *Чому ні?*

— *Чому ні? Так, чому б і ні? Знаєш, просто приєднайся до дебатів, сказавши більше божевільних речей. Тепер дозволь мені сказати це, це абсолютно так*

3) — *Now, you listen here, boy," he snarled, "I accept there's something strange about you, **probably** nothing a good beating wouldn't have cured*

— *Слухай-но мене, хлопче, — прогарчав дядько. — Я згоден, ти й справді якийсь дивакуватий, хоч, гадаю, все це можна направити доброю різкою!*

4) — *Well... we tried a couples therapist.*

— *That's earth therapy. You **might** as well ask a horse to fix a merry-go-round.*

— *Ну... ми були у сімейного терапевта.*

— *Це земна терапія. З таким самим успіхом можна попросити коня полагодити карусель.*

Засоби, за допомогою яких експлікується оцінка адресатом висловлювання негативної оцінки A_1 точки зору істинності/хибності,

правильності/неправильності, обґрунтованості/необґрунтованості, реальності/нереальності стану справ, що обговорюється. До таких засобів належать:

1. Лексеми *yes/no*. Дані лексеми виражають згоду/незгоду стилістично нейтрально і не конкретизують те, з чим саме згоден A_2 , тому частотним є їх вживання з подальшим поясненням, продовженням.

— *Then she's crazy.*

— *No, she's not.*

— *How horribly unjust of you!*

— *Yes; horribly unjust of you. I make a great difference between people*

2. Прислівники сильної категоричності *of course, certainly, surely, absolutely, exactly/not exactly, rightly, indeed, really/not really*, які можуть вживатися в ролі самостійних реплік.

При цьому *absolutely, exactly/not exactly, rightly, really/not really* висловлюють думку A_2 з точки зору достовірності факту. Прислівники слабкої категоричності *probably, maybe, possibly, perhaps, hardly* також можуть функціонувати як самостійні репліки та висловлюють невпевнену згоду.

3.3. Прикметники *true, right, correct, ridiculous*, які можуть вживатися як самостійні репліки, так і в конструкціях *that's true/that's not true, that's right/that's not right, that's correct/that's not correct, that's ridiculous*;

3.4. Іменники *nonsense, rubbish, nuts, shit, rot, stuff, trash, bosh*. Такі іменники мають стилістично знижений характер і використовуються для вираження негативної оцінки на репліки A_1 як невідповідні реальній дійсності.

3.5. Вирази *quite so, quite rightly; that may be true, but (on the other hand); that's (just) silly*.

4. Висловлювання, що вільно конструюються, виражають негативну оцінку ситуативно [56, с. 44–45].

Реакція висловлювання негативної оцінки в офіційному мовленні може бути ініційована директивними МА, що є актами спонукання, здійснюючи які

адресант намагається домогтися здійснення адресатом деякої дії (Р). До директивних належать такі мовні акти, як накази, команди, розпорядження, вимоги, прохання, пропозиції, поради тощо. F

Велику роль у ситуаціях з ініціальним РМА відіграє чинник рівнозначності / нерівнозначності комунікативних відносин A_1 і A_2 . Наприклад, для МА команди, наказу, розпорядження характерним є встановлена диференціація соціальних ролей комунікантів, що передбачає суворо регламентовану послідовність дій: команда – виконання. За рівнозначності соціальних статусів комунікантів у A_2 «з'являється можливість» іншої реакції на РМА.

Відповідно до результатів теоретичного опрацювання лінгвістичних джерел та аналізу ілюстративного матеріалу, нами було встановлено, що серед зареєстрованих лексико-семантичних засобів вираження негативної оцінки в англійському діалогічному мовленні значну групу складають негативно оцінні прикметники. Їм властива наявність негативної семантики, яку вони набувають в залежності від контексту комунікації. Вони виражають опис / оцінку та бачення мовця щодо об'єкта комунікації, наприклад:

1) — *You are ill, I suppose. When you are ill you shouldn't act. You make yourself **ridiculous**. My friends were bored. I was bored* — *Ви, мабуть, хворі. Вам не треба грати, коли нездужаєте. Ви стаєте тоді посміховиськом. Моїм друзям було нудно. І мені теж.*

2) — *Dead! Sibyl dead! It is not true! It is a **horrible** lie! How dare you say it?* — *Померла? Сібіл померла? Це неправда! Це підла брехня! Як ви смієте так говорити!*

3) — *I can never sit to you again, Basil. It is **impossible!*** he exclaimed, starting back. — *Ні, Безіле, тепер я ніколи вам не позуватиму! Це неможливо! — відсахнувся Доріан.*

4) — *But, really, it seems rather **absurd** that I shouldn't see my own work, especially as I am going to exhibit it in Paris in the autumn.* — *Але ж, справді, це*

досить безглуздо — не дозволяти мені дивитись на мій власний витвір, тим паче, що я гадаю восени послати його на виставку в Париж.

5) — *You are **infamous**, absolutely **infamous!**" he muttered. — Ви негідник, ви закінчений негідник.*

Наступним мовним засобом, часто вижваним для передачі емоційно-забарвлені негативної оцінки, є іменник. За семантичною та прагматичною цінністю, ці іменники виражають ставлення до суб'єкта комунікації та використовуються для створення характерного образу таких собі ворогів/суперників в уяві адресата, наприклад:

1) — *I am not going to exploit, for political purposes, my opponent's **youth and inexperience**. — Я не збираюся використовувати з політичною метою молодість і недосвідченість мого опонента.*

2) — *Mr. Trump?*

— *That was more than a **mistake**.*

— *Містер Трамп?*

— *Це було більше ніж помилка.*

3) — *No, no, you're telling the **enemy** everything you want to do. — Ні, ні, ти говориш ворогові все, що хочеш зробити*

4) — *I kind of assumed that there would be a lot of these **charges and claims**, and so... — Я якось припускала, що цих звинувачень і претензій буде багато, і так...*

5) — *... roaring along like **maniacs**, the young **hoodlums**," he said, as a motorcycle overtook them. — Гасають, як божевільні! Пацани, хулігани! — буркнув він, коли їх обігнав мотоцикл*

Також у процесі аналізу мовних засобів, які вживаються для вираження негативної оцінки в офіційному мовленні, нами було зареєстровано використання модальних дієслів та модальних дієслів із заперечною часткою «not», спрямовані на вираження рішучості та непохитності намірів об'єкта комунікації, наприклад:

1) — *That's the surprise.*

— *No you can't*

2) — *Why **wouldn't** you answer that question? You want to put a lot of new Supreme Court Justices. Radical left.* — Чому б тобі не відповісти на це запитання? Ти хочеш призначити багато суддів Верховного суду. Радикально лівих.

3) - *I **would** say almost everything I see is from the left wing not from the right wing.* — Я сказав би, що майже все, що я бачу, відбувається з боку лібералів, а не республіканців.

4) — *I kind of assumed that there **would** be a lot of these charges and claims, and so...* — Я якось припускала, що цих звинувачень і претензій буде багато, і так...

5) — *All day? When you could have been celebrating? I **must** have passed a dozen feasts and parties on my way here.* — Цілісінький день? А коли ж ви святкували? Я тут по дорозі бачила, як усі святкують і тішаться.

6) — *"Shhh!" hissed Professor McGonagall, "you'll wake the Muggles!"* — *Tссс!* — зашипіла професорка Макґонґел. — Розбудиш маглів!

7) — *Dinky Duddydums, don't cry, Mummy **won't** let him spoil your special day!" she cried, flinging her arms around him.* — Не плач, любий Дадичку, мамуся не дозволить йому зіпсувати твоє свято! — залемментувала вона, пригортаючи сина.

Крім того, в наведеному вище прикладі, представлена типова модифікація моделі складеного дієслівного присудка, а саме: *модальне дієслово + not + основне дієслово*, тобто *will not let*.

Також під час аналізу ми помітили, що значну групу негативно оцінних значень формують негативно забарвлені дієслова, які також можуть набувати такої конотації в певному контексті, наприклад:

1) — *Did you use the word smart? So you said you went to Delaware State, but you **forgot** the name of your college. You **didn't go** to Delaware State. You **graduated**, either the lowest or almost the lowest in your class. **Don't ever use** the word smart with me, **don't ever use** that word.* — Ти вживав слово розумний?

Отже, ти сказав, що поїхав до Делавера, але забув назву свого коледжу. Ти не їздив до штату Делавер. Ти випустився з найнижчою чи майже найнижчою оцінкою у своїй групі. Ніколи не вживай у розмові зі мною слово розумний, ніколи не використовуй це слово.

У наведеному прикладі дієслова *forgot, graduated, use* мають негативне забарвлення, яке спричинене контекстом комунікативного акту, а саме висловлювання та оцінка 45-го президента США Дональда Трампа по відношенню до кандидата в президенти Джо Байдена, в яких Трамп намагався вказати на безглуздість слів та «досягнень» Байдена.

До того ж, наведений приклад ілюструє одну з модифікацій моделі складеного дієслівного присудка, а саме: *допоміжне дієслово do у формі минулого часу + not + основне дієслово (go, use).*

2) — *I **hate** them for it, "cried Hallward."An artist should create beautiful things, but should put nothing of his own life into them. We live in an age when men treat art as if it were meant to be a form of autobiography. We **have lost** the abstract sense of beauty. — Я їх зневажаю за це! — вигукнув Голворд. — Митець повинен творити прекрасне, але не повинен у нього нічого вкладати із свого власного життя. У нашу добу люди тлумачать мистецтво, як різновид автобіографії. Ми втратили абстрактне почуття краси.*

3) — *Don't forget that you will have only one child now to look after, and believe me that if this man **wrongs** my sister,I will **find out** who he is, **track him down**, and **kill** him like a dog I swear it. — Не забувай тільки — відтєпер ти повинна дбати лише про одну Сібіл!.. I повір мені: якщо цей чоловік скривдить мою сестру, я знайду, хто він такий, я вистежу його й уб'ю, як собаку. Присягаюсь у цьому!*

Також нами в офіційному мовленні було відмічене використання негативно забавлених, іноді метафор, які передають агресію, наприклад:

1) — *I would say almost everything I see is **from the left wing not from the right wing**. — Я сказав би, що майже все, що я бачу, відбувається з боку лібералів, а не республіканців.*

2) — *I looked the other night, I was seeing B-52s, **they're old enough that your father, your grandfather could be flying them.*** — Я дивився вчора ввечері, я бачив стратегічні бомбардувальники B-52, вони досить старі, щоб ваш батько, ваш дід міг літати на них.

3) — *And come back and **find the house in ruins?***" she snarled. — Щоб ти загидив увесь будинок? — гаркнула вона.

Наведений у прикладах мовний засіб використовується з метою емпатизації та вираження оцінки по відношенню до комунікативної ситуації.

Характерним засобом для офіційного мовлення є синтаксичні повтори. У досліджуваних негативно оцінних висловлюваннях вони вживаються для емпатизації думки, що виражається оратором, вказуючи на серйозність його намірів. Певна частина комунікативних ситуацій, в яких вживається цей засіб вказує на відмову сприйняття думок/поведінки/дій суб'єкта діалогічного мовлення, наприклад:

1) — *Did you use the word smart? So **you** said you went to Delaware State, but **you** forgot the name of your college. **You** didn't go to Delaware State. **You** graduated, either the lowest or almost the lowest in your class. **Don't ever use the word smart with me, don't ever use that word.*** — Отже, ти сказав, що поїхав до Делавера, але забув назву свого коледжу. Ти не їздив до штату Делавер. Ти випустився з найнижчою чи майже найнижчою оцінкою у своїй групі. Ніколи не вживай у розмові зі мною слово розумний, ніколи не використовуй це слово.

2) — ***That was more than a mistake. That was done purposely. OK? That was not a mistake. That was done purposely. When you have your staff taking the Fifth Amendment, taking the Fifth so they're not prosecuted, when you have the man that set up the illegal server taking the Fifth, I think it's disgraceful. And believe me, this country **thinks it's -- really thinks it's.***** — Це було більше ніж помилка. Це було зроблено навмисно. ОК? Це було помилкою. Це було зроблено навмисно. Коли ваші співробітники приймають П'яту поправку, приймають П'яту поправку, щоб їх не переслідували за законом, коли у вас є людина, яка встановила нелегальний сервер, який приймає П'яту поправку, я

думаю, що це ганебно. І повірте мені, ця країна такої ж думки, дійсно думає, що це ганебно.

3) — *Tut, tut, tut. **Naughty, naughty, you'll get caughty**" — Фу-фу-фу! Якщо ви такі нечемні, то вас упіймають, так-таки-так!*

Аналізуючи негативні оцінні висловлення в офіційному діалогічному мовленні, ми помітили високу частотність використання негативно забарвлених прислівників, які вказують на ступінь і міру та вживаються для підсилення негативної оцінки в процесі комунікації, наприклад:

1) — *But I'll tell you, Joe, you could **never** have done the job that we did. You don't have it in your blood. You could've **never** done that, Joe. — Але скажу тобі, Джо, ти ніколи не впорався б з тією роботою, яку робили ми. У тебе цього немає в крові. Ти б ніколи не зміг цього зробити, Джо.*

2) — *Why not? Yeah, why not? You know, just join the debate by saying more crazy things. Now, let me say this, it is **absolutely** the case... — Чому ні? Так, чому б і ні? Знаєш, просто приєднайся до дебатів, сказавши більше божевільних речей. Тепер дозволь мені сказати це, це абсолютно так...*

3) — *All right -- I only came in here because people outside are behaving very **childishly**, racing up and down the corridors, — Гаразд, я зайшла тільки тому, що всюди страшний рух — всі поводяться як діти, і гасають коридорами*

4) — *That's **enough**, Mr. Weasley. Potter, follow me, now. — Досить, містере Візлі... Поттере, йди за мною!*

Загалом найчастіше в комунікативних ситуаціях для підсилення своєї позиції, вираження незгоди або заборони певних дій використовується прислівник частотності *never*.

У процесі вираження негативної оцінки, адресант може використовувати вказівні займенники для більшої конкретизації по відношенню до кого або чого була виражена оцінка, а також для емпатизації, наприклад:

1) — *Don't ever use the word smart with me, don't ever use **that** word.* — Ніколи не вживай у розмові зі мною слово розумний, ніколи не використовуй це слово.

2) — *Can't a person eat in peace in **this** place?* — Тут можна десь спокійно повечеряти?

3) — *...Then she met **that** Potter at school and they left and got married and had you, and of course I knew you'd be just the same...* — А потім знайшла собі в школі того Поттера, вийшла за нього заміж після школи, народила тебе, і я, звісно, знала, що й ти будеш як вона

4) — *Oh, she got a letter just like **that** and disappeared off to **that-that** school.* — О, колись вона теж дістала такого листа й пропала в тій... школі

Проаналізувавши висловлення, що містять негативно оцінні значення в офіційному мовленні, можна стверджувати, що для них характерні наказовий спосіб, імперативні речення, рідше декларативні. Також для вираження здивування, оцінки або реакції на виражену оцінку об'єкта комунікації, адресат використовує вигук. Крім того, у процесі комунікації для емпатизації оцінки використовується заперечна частка «not».

Таким чином, на основі нашого дослідження негативно оцінних висловлень в офіційному діалогічному мовленні, ми дійшли висновку, що для вираження оцінки використовується такі засоби, як: іменник з негативною конотацією (22%), прикметник з негативною конотацією (25%), негативно забарвлене дієслово (17%), негативно забарвлений прислівник (15%), модальні дієслова з негативною конотацією (13%), перформативні дієслова (3%), синтаксичні повтори (2%), метафора з негативним значенням (3%).

Крім того, в процесі розгляду ілюстративного матеріалу було проаналізовано більше 250 ситуацій на базі офіційної лексики, вжитої в мультфільмах, фільмах, серіалах, політичних дебатах, промовах і художніх творах.

«Mr. President, I want to raise an issue that I think has been lurking out there for 2 or 3 weeks and cast it specifically in national security terms».

*«Not at all, Mr. Trewthitt, and I want you to know that also I will not make age an issue of this campaign. I am not going to exploit, for political purposes, my opponent's **youth and inexperience**. [Laughter and applause] If it was not for the elders correcting the mistakes of the young, there would be no state» (Дод. А.2, 78)*

«Пане президенте, я хочу підняти питання, яке, як мені здається, таїться там уже 2 чи 3 тижні, і підійти до нього конкретно з погляду національної безпеки».

*«Зовсім ні, містере Трюїтт, і я хочу, щоб ви знали, що мій вік не стане проблемою цієї кампанії. Я не збираюся використовувати з політичною метою **молодість і недосвідченість** мого опонента. Якби не старші, які виправляють помилки молодих, не було б тоді й держави»*

Розглядаючи дебати Рональда Рейгана – 40-го президента США, можна помітити, що його слова були спрямовані на висміювання своїх опонентів, фокусуючи увагу на їх недосвідченості в політичній сфері за допомогою таких прикметників, як: *«youth and inexperience»*. При перекладі був застосований метод модуляції.

Наступними доволі цікавими для аналізу були дебати Дональда Трампа, 45-го президента США.

«Why wouldn't you answer that question? You want to put a lot of new Supreme Court Justices.

«Will you shut up, man?»

«Listen, who is on your list, Joe? Who's on your list?» (Дод. А.2 79)

Чому б тобі не відповісти на це запитання? Ти хочеш призначити багато нових суддів Верховного суду.

Ти можеш замовкнути?»

Слухай, Джо, хто в твоєму списку? Хто у твоєму списку?

У процесі дебатів, екс-президент Дональд Трамп перебивав свого опонента, тому Джо Байден різко негативно відповів, використавши риторичне питання *«Will you shut up, man?»* інгерентна та експліцитна оцінка. При перекладі був застосований метод вилучення слів.

*«I would say almost everything I see is **from the left wing** not from the right wing».*

«But what are you saying?»

«I'm willing to do anything. I want to see peace.» (Дод. А.2 84)

Я сказав би, що майже все, що я бачу, - це лівий фланг, а не правий».

Але що ти кажеш?

Я готовий на все. Я хочу побачити мир.

Аналізуючи дану ситуацію, можна помітити, що фраза *left wing* в даному контексті вжита в значенні демократичної партії, а *right wing* – радикальної. Таким чином, Трамп вказує на те, що значна кількість проблем тісно пов'язана з діяльністю демократичної партії. При перекладі був застосований дослівний переклад.

«I don't agree with a single word that you have said.» (Дод. А.2, 218)

Я не йму віри жодному твоєму слову, Гаррі!

«Don't, Basil, don't!» he cried. — Не смійте, Безіле, не смійте! — закричав він.

При перекладі доцільно використовувати компенсацію, як це видно з наведених прикладів.

Також під час нашого аналізу траплялися випадки, при перекладі яких можливим було трансформацій модуляції, компенсації, нейтралізації, наприклад:

«Well, I can't help going to see Sibyl play,» he cried — Та що ж мені подіяти? Я не можу пропустити гру Сібіл! — скрикнув Доріан (модуляція), (Дод. А.2 336)

*«I don't know how we could **manage without him**,» answered the elder woman querulously — Не знаю, як би ми без нього впоралися з усім... —* буркотливо додала мати (компенсація), (Дод. А.2, 337)

*«Let this **cup** pass from me!» (піднес.) — Хай не торкнеться мене нещастя!* (нейтралізація).

Подібні особливості перекладу стосуються і поетичних вигуків, латинських крилатих висловів, фразеологічних зворотів та офіційних клішованих висловлювань. До вищезгаданих способів перекладу цих одиниць можна додати граматичну заміну та розгортання значення:

*«It is only **the intellectually lost** who ever argue.»* - *Суперечки – лише для недолугих умів...* (граматична заміна) (Дод. А.2, 221).

Розгляд текстових фрагментів, у контексті яких вживаються висловлювання, що містять негативну оцінку, виражену мовцями різних соціальних рівнів, показав, що вони набувають комунікативно-прагматичного змісту досить широкого діапазону: заборону, звинувачення, заперечення, критику, протест, образу тощо.

*«My dear fellow, she tried to found a salon, and only **succeeded in opening a restaurant.** How could I admire her?»* — *Мій любий, вона намагалася створити салон, а пощастило їй відкрити ресторан. Тож як я можу за хоплюватись нею?;*

*«You **should have gone away** when I asked you,» he muttered.* — *Тобі треба було піти, коли я просив тебе, — пробурмотів Безіл Голворд* (Дод. А.2, 234).

Як видно з прикладів, певна частина висловлювань з негативною оцінкою можуть перекладатися дослівно. Це пов'язано з тим, що дослівний переклад здатний найповніше передавати інформативний зміст речення. При дослівному перекладі перекладене речення має ту саму структуру і порядок слів, як і відповідне англійське речення. Однак, якщо в тексті є синтаксичні конструкції, яких немає в українській мові, то дослівний переклад лише ускладнить розуміння значення оригіналу.

Отже, основними способами відтворення в українській мові негативно оцінних висловлювань в офіційному діалогічному мовленні є компенсація — 21%, дослівний переклад — 32%, модуляція — 19%, експлікація — 6%, нейтралізація — 4%, антонімічний переклад — 3%, граматична заміна — 4%, перестановка слів — 2%, вилучення слів — 9% (Дод. Б.2).

Крім того, аналіз мовних засобів, з допомогою яких реалізується комунікативна мета адресата – підтвердити чи спростувати висловлювання негативної оцінки адресанта, показав різноманітність можливостей передачі значення негативної оцінки.

3.2. Аналіз перекладу мовних засобів вираження негативної оцінки в неофіційному діалогічному мовленні

Сучасні дослідники лінгвоаксіологічного аспекту англomовної комунікації характеризують оцінку «як свідому діяльність людини, яка тягне за собою її позитивну або негативну позицію щодо оцінюваного в конкретній ситуації» [88, с. 261], і говорять про те, що оцінка, особливо негативна, є одним із ключових способів мовного впливу, при якому комплекс різних лінгвоаксіологічних прийомів дозволяє комуніканту впливати на думку та поведінку адресата, на його ставлення до предмета обговорення [36, с. 526].

Справді, як лінгвістичне явище оцінка існує у системі мови не ізольовано, а «має певні кореляції із співвідносними компонентами цієї системи, які виражають її комунікативні функції» [70, с. 119].

В сучасній англійській мові лінгвістичні способи вираження негативно-оцінного відношення різноманітні та багатопланові, їх вивчення передбачає облік та ретельний аналіз великої кількості дискурсивних характеристик комунікативного процесу. Подібна багатоаспектність оцінних конструкцій призвела до того, що тривалий час лінгвісти приділяли увагу виключно емоційно-оцінному мовленню. Тим часом очевидно, що аспект сприйняття та реагування на негативно-оцінне висловлювання співрозмовника також заслуговує на ретельне вивчення. Безумовно, в процесі комунікації кожне висловлювання викликає ту чи іншу реакцію у відповідь, і оцінці належить особлива роль, оскільки оцінні судження зазвичай безпосередньо зачіпають інтереси учасників діалогу, а значить, у більшості випадків провокують репліку у відповідь.

Ефективне неофіційне вербальне спілкування передбачає досягнення запланованого суб'єктом промови впливу на адресата. Цей вплив може включати у собі як переконання, так і співпереживання, співчуття, висловлювання власного погляду слухача, зовнішню поведінку адресата тощо. Безперечно, що ефективність впливу в кожній окремій комунікативній ситуації значною мірою залежить від сприйняття, розуміння, трактування цього висловлювання адресатом. Його реакція обумовлена цілою низкою різних чинників: життєвим та соціальним досвідом людини, рівнем її інтелектуального, емоційного та естетичного розвитку, психічним станом у момент спілкування, його ціннісною орієнтацією та власними цілями.

Вплив цих факторів на формування реакції особливо очевидний у висловлюваннях, що являють собою репліки у відповідь на висловлену негативну оцінку особи, події або явища. Оцінка завжди перебуває на перетині інтелектуальної та емоційної сфер психіки, виявляючи їхній тісний взаємозв'язок. Цим можна пояснити ту різноманітність способів реагування на негативно-оцінні висловлювання, що простежується у сучасному англійському дискурсі. Висловлюючи оцінку і тим самим впливаючи на інтелект та емоції слухача, адресант отримує від нього реакцію, яка обумовлена не тільки і не так інформацією, закладеною в оцінному висловлюванні, як особистісними особливостями психіки та світогляду адресата.

Правомірність звернення до сучасного англійського драматургічного дискурсу під час аналізу множинних способів реагування на негативно-оцінні висловлювання у тому, що базовим компонентом зазначеного дискурсивного простору є діалог у неофіційному мовленні. Як справедливо зазначає Н. Рябова, «драматургічний дискурс представлений, насамперед, діалогічним дискурсом у його комбінованій усно-писемній реалізації» [43, с. 39].

Л. Умурова говорить про те, що діалогічні фрагменти англійської преси слід розглядати як письмову фіксацію розмовної мови, особливості якої драматурги прагнуть відтворити у своїх творах у стилізованому форматі,

максимально точно відтворюючи лексичні та граматичні особливості розмовної мови [80, с. 1226].

Проведений прагмалінгвістичний аналіз діалогічних комплексів у сучасній англомовній драматургії наочно показує, що, незважаючи на певну художню трансформацію розмовної мови, драматургічний дискурс на даному етапі свого розвитку цілком достовірно відображає риси живої англійської мови, оскільки стилізовані діалоги мови [79, с. 26].

У широкому значенні комунікативну стратегію слід трактувати як спосіб організації мовної поведінки відповідно до інтенції комуніканта. І. Борисова визначає комунікативну стратегію як весь комплекс мовних дій, спрямованих на досягнення певної мети, і говорить про те, що саме комунікативна стратегія визначає мовленнєву поведінку людини з урахуванням як завдань мовця, так і певних умов спілкування [8, с. 485].

Таким чином, оскільки в ході комунікації той, хто говорить, прагне задовольнити ті чи інші потреби і досягти певної мети, він щоразу з більшою або меншою часткою усвідомленості вибирає певну комунікативну тактику з урахуванням усіх дискурсивних параметрів неофіційного діалогу. При цьому, говорячи про вибудову комунікативної стратегії, дослідники часто мають на увазі досить сприятливий перебіг комунікації, за якої ключовою метою її учасників є підтримка ситуації комунікативної співпраці. Однак, як справедливо вказує Н. Болохонцева, «протилежним є випадок, коли комунікація набуває якості та властивості, що вносять дисгармонію в мовленнєві дії комунікантів, що руйнують розуміння, що викликають негативні емоційні та психологічні стани партнерів з комунікації» [6, с. 117]. Якщо в процесі мовної взаємодії звучить негативно-оцінне судження, то комунікативною стратегією адресата стане формулювання та використання адекватного реагуючого висловлювання залежно від експресивності як уже висловленої оцінки, так і бажаної відповіді. На лінгвістичному рівні комунікативна стратегія реагування найчастіше реалізовуватиметься за допомогою репліки-неприйняття чи репліки-незгоди.

Неприйняття є найпоширенішою комунікативною стратегією реагування на висловлювання негативної оцінки у сучасному англomовному драматургічному дискурсі. У цьому випадку, вислухавши негативну думку адресанта щодо будь-якої особи або події, адресат висловлює свою незгоду, що варіюється за ступенем категоричності та емоційного забарвлення, яке набуває всього акту комунікації. При цьому при реагуванні на негативно-оцінне висловлювання – а особливо це стосується висловлювання незгоди – адресант завжди враховує не лише власну думку, яку він вважає за потрібне повідомити, а й рівень довіри та емоційної та соціальної близькості до співрозмовника, а також так званий «психологічний клімат» у момент спілкування. У цьому реалізація комунікативної стратегії незгоди який завжди передбачає порушення комунікативного балансу чи загальний комунікативний збій.

Перший варіант реалізації зазначеної комунікативної стратегії – це максимально лаконічне та категоричне неприйняття негативної оцінки, без будь-яких супутніх пояснень:

*«Clive. Well – all this stuff – right people, **wrong** people – people who matter. It's all so **meaningless**. Stanley. It's not a bit meaningless» [96, p. 91]. – Клайв. Ну – це все – правильні люди, неправильні люди – люди, які є важливими. Це все таке безглуздо. Стенлі. Зовсім не безглуздо.*

*«Louise. **I'm being vulgar**, aren't I? Walter. You could never be» [97, p. 80]. / Луїза. Я вульгарна, так? Волтер. Ні в якому разі.*

В обох випадках незгода з висловленою оцінкою виражається гранично чітко та ясно – у рамках одного простого речення за допомогою негативної конструкції. Однак у першому прикладі адресат твердо заявляє про свою позицію, маючи намір спровокувати сварку, а у другому прикладі вираження незгоди має на меті покращити моральний клімат розмови, поєднуючи неприйняття негативної самооцінки з імпліцитним компліментом.

Неприйняття негативної оцінки може виражатися і більш м'яко, якщо воно включає додатковий елемент-апроксиматор і містить коментар-виправдання, наприклад:

«Hazel. Do you mean to say the man you brought is that awful little man? Well, you're the absolute limit, Gerald Thornton! He's a dreadful little creature.

Gerald. Oh, he's not so bad. He insisted on my bringing him» [75]. –

«Хейзел. Чи не хочете ви сказати, що ваш супутник – той самий коротун? У такому разі, Джеральд Торнтон, це вже занадто. Адже це огидне створення!»

«Джеральд. Ну, він не такий уже й поганий! Він наполягав, щоб привів його до вас» [55].

За допомогою апроксиматора *so* та коментаря у вигляді наступного висловлювання комунікант намагається хоча б частково переконати співрозмовника, змусити його оцінювати об'єкт менш жорстко, знизити напруженість спілкування. Проте коментар може виконувати й протилежну функцію – провокування конфлікту, – якщо, крім незгоди з висловленою думкою, містить ще й негативну оцінку почутого:

«Kay (sharply). Mother, if that's not true, then it's a stupid silly talk. If it is true, then it's cruel. Mrs Conway. Nonsense! And not so high-and-mighty, please, Kay» [75]. – Кей. Мама, якщо це неправда, то це дурна безглузда балаканина. Якщо це правда, тоді це жорстоко. Місіс Конвей. Яка дурниця! І будь ласка, залиши цей повчальний тон, Кей!

Серед варіантів реалізації комунікативних засобів незгоди з негативною оцінкою виділяється також невелика підгрупа реплік у відповідь, метою яких є власне неприйняття, тобто, висловлювання думки, відмінної від думки співрозмовника, а нормалізація ситуації спілкування і навіть надання співрозмовнику певної психологічної підтримки. Наприклад:

«I'm not a child and this is no longer my home.

You were a child once – and a very troublesome one too...

Now – Mother – please – it's not going to be easy tonight» [75].

Я вже не дитина, і це не мій дім.

Ти була колись дитиною, і дуже неспокійною до того ж...

Ну мамо, будь ласка... Нам і так важко буде сьогодні.

*«Mrs Conway. Robin, you've always been **selfish and weak and a bit of good-for-nothing**. Robin. Here, steady, old girl» [75].*

Місіс Конвей. Робін, ти завжди був егоїстом, і слабовільним, і трошки неробою. Робін. Тихіше, тихіше, старенька [55].

У цих прикладах завдяки тому, що адресат не висловлює безпосередньо свого негативного ставлення до мовної поведінки співрозмовника, їм вдається уникнути конфлікту і хоча б трохи згладити загальний агресивний тон комунікації.

У тих випадках, коли адресат не намагається стабілізувати ситуацію спілкування, але у досить різкій формі висловлює свою незгоду з висловленою його співрозмовником оцінкою, конфлікт неминучий; його гострота залежить як від категоричності самої оцінки, і від експресивності репліки реагування.

*«Jed. Why, we fall about laughing at you people, not people, **you're not people, you pigs**. We are people. We are. But not you.» (There is a short pause)*

*«Christopher. I remember killing **someone like you**. Only he was blond» [62]. – Джед. Та ми ж сміємося до впаду з вас, ви ж не люди, а свині. Ми люди. А ви ні. (коротка пауза) Крістофер. Пам'ятаю, прибив когось на зразок тебе. Лише блондина.*

Реагуюча репліка фактично є загрозою, що спровоковано грубістю самої негативної оцінки. У результаті взаємодії цих мовних актів конфлікт посилюється і переростає у відкриту ворожнечу.

«Mrs Conway. I never liked you.

*Ernest. **You've done a lot of dam' silly things** in your time, Mrs Conway, but you'll find that's the **dam' silliest**» [75].*

Місіс Конвей. Ви ніколи мені не подобалися.

Ернест. Ви наробили купу біса дурниць свого часу, місис Конвей, але ви побачите, що це була найідіотськіша з усіх [55].

У разі негативної оцінки мовної поведінки співрозмовника також набуває рис очевидної загрози.

Негативна оцінка, сказана з наміром образити співрозмовника і яка досягла цієї мети, найчастіше тягне у собі кризу акта комунікації загалом, тобто різке переривання розмови, що можна розглядати як варіант комунікативного засобу незгоди. У такому разі адресат висловлює своє неприйняття негативної оцінки дією (поглядом, жестом) або дією в поєднанні з реплікою. У письмовому варіанті усного спілкування, тобто у стилізованій комунікації у форматі драматургічного дискурсу, така стратегія реагування знаходить своє відображення в авторських ремарках, наприклад:

*«Clive. Such **an awkward position** I put you in, don't I? The **poor little immigrant**, careful not to offend. So very sensitive. **Ok you're pet**. You've got an **irresistible accent**. You make me sick!*

Walter. Excuse me. (He crosses towards the hall door)» [62]. –

Клайв. У яке незручне становище я Вас ставлю, так? Бідолаха-іммігрант, нікого не хоче образити. Такий весь чуйний. Гаразд, Ви душка. І акцент чарівний. Мене нудить від Вас!

Волтер. Прошу вибачення. (Він іде до дверей у зал)

*«Louise. Just because **you've got no taste** it doesn't mean we all have to follow suit. (Stanley gives Louise a look which silences her then turns to Clive) [96, p. 67]. – Луїза. Те, що у Вас немає смаку, не означає, що ми всі тепер маємо одягнути костюми. (Стенлі поглядом змушує Луїзу замовкнути, потім повертається до Клайва).*

*«Mrs Conway. Madge, dear, your **hair's all over the place**, you've made your **nose all shiny**, you're **horribly untidy**, and I'm sure you're in the middle of a **Socialist speech** that must be boring poor Gerald.*

Madge in complete silence walks straight out of the room» [75, p. 183].

Місіс Конвей. Медже, що з тобою? Волосся безладно, ніс блищить, вся страшенно розпатлана, – впевнена, знову витіювала про соціалізм і нагнала нудьгу на бідного Джеральда.

Медж, не кажучи ні слова, повертається і йде з кімнати [55].

Негативна оцінка, виражена комунікантами в наведених комунікативних ситуаціях, настільки нетактична, груба і недоречна, що шокує співрозмовників і придушує їх бажання продовжувати спілкування подібного роду. У першому та останньому прикладах можна спостерігати пряму відмову від мовного співробітництва, у другому – невербальне переривання мови адресанта.

З іншого боку, цікавим комунікативним ходом можуть виступати репліки, у яких незгоду з негативною оцінкою виражено протилежним чином, тобто за допомогою висловлювання позитивного ставлення до будь-якої особи, яка адресантом оцінювалася негативно.

«Rebecca. Every day I go to school dressed like a sick turkey.

Mrs Gibbs. Now, Rebecca, you always look very nice» [71].

Ребекка. Щодня ходжу до школи наче мокра курка.

Місіс Гіббс. Ну, Ребекко, ти завжди дуже добре виглядаєш.

Це висловлювання містить не тільки сприйняття негативною оцінки, а й прагнення до створення ситуації психологічного комфорту через надання співрозмовнику певної моральної підтримки.

Таким чином, комунікативна стратегія незгоди з висловленою співрозмовником негативною оцінкою в англomовному драматургічному дискурсі досить варіативна, а способи незгоди є досить численною і надзвичайно різноманітною групою. Як видно з наведених вище лінгвістичних ілюстрацій, навіть не погоджуючись з думкою адресанта в цілому, комуніканти можуть підтримати або налагодити ситуацію спілкування, а можуть навпаки спровокувати або поглибити конфлікт, створюючи ситуацію психологічного напруження.

У цілому комунікативна стратегія незгоди є лідируючим способом реагування на висловлювання негативної оцінки в англomовному драматургічному дискурсі. І це цілком зрозуміло, оскільки негативна оцінка в більшості випадків порушує стратегію мовного співробітництва і веде до мовної конфронтації, що провокує заперечення з боку співрозмовника, яке може мати різні наслідки – від швидкого відновлення атмосфери комфорту при спілкуванні до глибокого конфлікту та припинення комунікації.

У процесі аналізу теоретичного та ілюстративного матеріалу негативно оцінних висловлень в неофіційному мовленні, було помічено, що для них типовим є використання стилістично зниженої лексики, обсценної лексики, наприклад:

1) — *Come on, Birdperson. Rick's not that complicated. He's just a huge asshole*— *Слухай, Пташина особистість. Рік не такий складний. Він просто величезний засранець*

У наведеному вище прикладі ткож можна помітити використання адресантом прикметника *huge*, який, зважаючи на контекст комунікативної ситуації, набуває негативної конотації.

2) — *Will you **shut up**, man?* — *Може ти стулиш пельку?*

3) — *I've seen you skating. You're pretty shit.*

— *F*** off.*

-*Я бачив, як ти катаєшся. Це просто жах.*

- *Відвали.*

4) — *Because you **suck**. You've been keeping your lip zipped about it since Grandpa got arrested...* — *Тому що ти відстій. Ти мовчав про це з того часу, як дідусь був заарештований*

У наведеному прикладі можна помітити застосування об'єктом комунікації прислівника ступеня *pretty* для підсилення негативної конотації іменника *shit*.

Наступною ваговою групою засобів, які використовуються для вираження негативної оцінки в неофіційних ситуаціях, є негативно забарвлені дієслова, які передають заборону, наприклад: ,

1) — *You left a voice, but it **wasn't** male.* — *Ти залишив їй голос, проте він не був чоловічим.*

2) — *Yeah. I **hate** them.* — *Так. Я ненавиджу їх.*

3) — *Ow! You're **tugging** me too hard!* — *Ой! Ти занадто сильно мене тягнеш!*

4) *Rick, that's it! I am done with these insane adventures-! That was really traumatizing! I **quite**! I am out! Піку, от і все! Я покінчив з цими божевільними пригодами! Це було дійсно травмуюче! З мене досить! Я вихожу з гри!*

5) — *Yeah but don't **flatter** yourself. There's always Triple A, you sucker!* — *Так, але не лести собі. Ніхто не відміняв батарейки, лох!*

Дієслово **flatter** набуває негативного значення завдяки контексту даної розмови, в якій Рік Санчез вказує на те, що міні всесвіт, який він використовує для підзарядки корабля, можна з легкістю замінити на звичайні батарейки. Також, як було вказано раніше, для неофіційного мовлення характере використання стилістично зниженого оцінного іменника **sucker**.

Наступною групою висловлювань, які використовуються для вираження оцінки, є негативно забарвлені прикметники, наприклад:

1) — *Lying to me in any other way than flattery is a **mortal** crime. Брехати мені інакше, ніж лестощі, - це смертний злочин.*

2) — *Well, I think that it's a **stupid** reason not to call someone again* — *Ну, я вважаю, що це дурний привід більше нікому не дзвонити.*

3) — *That's absolutely **crazy**!* — *Це абсолютне безумство!*

4) — *Jerry, it's your house whatever you say it is is how it is but I think a **blind** man could see that Beth is looking for the door.* — *Джеррі, це твій дім, як би ти не сказав, але я думаю, навіть сліпий міг бачити, що Бет шукає двері.*

При аналізі мовних засобів вираження оцінки в неофіційному мовленні, комуніканти для конкретизації своєї думки або реакції на дію/об'єкт/думки,

для емпатизації імника, прикметника, використовують негативно забарвлені прислівники, наприклад:

1) — *She's **never** seen Star Wars?* — *Вона ніколи не бачила "Зоряних війн"?*

Для підсилення здивування та оцінки по відношенню до того, що дівчина не бачила певного фільму був використаний прислівник частотності *never*, оскільки в компанії адресанта, всі бачили Зоряні війни, крім неї.

2) — *Ow! You're tugging me too **hard**!* — *Ой! Ти занадто сильно мене тягнеш!*

3) — *It's not a conversation. You're holding me **verbally** hostage.* — *Це не розмова. Ти тримаєш мене в розмовному полоні.*

Наступним за вживаністю лексико-семантичним засобом є негативно забарвлені або стилістично знижені іменники, мета використання яких полягає у створенні негативного образу опонента/ворога, демонізувати його для виправдання власних дій чи дискредитації в очах інших людей:

1) — *This guy's a **prick**.* — *Цей хлопець довбень.*

2) — *See if Marvin can make it banana split for me, you f***ing **cunt**.* — *Подивись, чи зможе Марвін зробити мені банановий спліт, ти проклята пизда.*

3) — *Your dad is a **prick**.* — *Твій тато недоумок.*

4) — *I'm serious, let's leave this **shithole** town, now. You hate it, I hate it. Our parents are **dickheads**, you've got a car.*

5) — *Ted, the only hot girls that troll the internet for dudes are **crazy**, **hookers**, or **dudes**.* — *Тед, єдині гарячі дівчата, які шукають в Інтернеті хлопців, - божевільні, повії чи хлопці.*

Як можна помітити з наведених прикладів, для неофіційного мовлення властивою є обсцентна лексика, яка доповнює та підсилює негативну оцінку адресанта.

Крім того, характерною особливістю висловлень негативної оцінки в неофіційному мовленні є використання синтаксичних потворів, які

застосовуються мовцем для підсилення свого ставлення щодо ситуації, суб'єкта комунікації, наприклад:

1) — *They're terrible! I can't eat, I can't sleep. She's all I think about.* — -
Вони жахливі! Я не можу їсти, я не можу спати.

2) — *Ted, the only people in the universe who haven't seen Star Wars are the characters in Star Wars, and that's 'cause they lived them, Ted! That's 'cause they lived the Star Wars.* — Тед, єдині люди у всесвіті, які не бачили "Зоряних війн", - це персонажі "Зоряних війн", і це тому, що вони жили ними, Тед! Це тому, що вони жили за «Зоряних війн».

3) —.. *You hate it, I hate it.* — Ми ненавидимо його.

4) — *You're growing up fast, Morty. You're growing into a real big thorn straight up into my ass.* — Ти швидко ростеш, Морті. Ти перетворюєшся на справжній шип прямо мені в дупу.

За результатами узагальнення діалогічних фрагментів, які містять негативно оцінні висловлення, актуалізовані в неофіційних комунікативних ситуаціях, нами було встановлено такі найчастотніші мовні засоби: негативно оцінний іменник (22%), стилістично знижені іменники (33%), негативно забарвлене дієслово (5%), негативно забарвлений прислівник (16%), негативно оцінний прикметник (19%), синтаксичні повтори (5%).

Крім того, варто звернути увагу на те, що в процесі дослідження було проаналізовано більше 150 комунікативних ситуацій на базі неофіційного діалогічного мовлення у фільмах, мультфільмах, серіалах, драматургії. Для них характерні певні особливості, наприклад:

«Yeah, he just wants to show you his own V.I.P., if you know what I mean.

All right, what does V.I.P. stand for in your little universe?» (Дод. А.1, №49) – *Ага, він просто хоче показати тобі свій V.I.P., якщо ти розумієш, про що я. Добре, що означає V.I.P. у твоєму маленькому всесвіті?*

«Oh, you are going to love Kelly. She's fun, she's smart, she lives in the moment

Translation: She's ugly, she's ugly, she ugs in the ugly» (Дод.А.1, №50) – *О, тобі сподобається Келлі. Вона весела, вона розумна, вона живе моментом.*

Переклад: Вона потворна, вона потворна, вона потворна у потворному.

У першій ситуації застосовується вираз *your little universe*, де за допомогою прикметника *little* вказується на вузький та специфічний кругозір мовця. У другій комунікативній ситуації використовується повторення прикметника *ugly*, який дзеркально подає слова комуніканта, тим самим вказуючи, що її бачення дівчини протилежне реальності.

«- Claire and Austin just invited us to their fondue fest next Saturday night

- Are you honestly trying to get me excited about fondue?

- It's dipping stuff in hot cheese. What's not to love?

*- Okay, that does sound good. But it's **dipping stuff in hot cheese with boring people**» (Дод. А.1, №51) — Клер і Остін щойно запросили нас на своє свято фондю наступної суботи ввечері.*

- Ви чесно намагаєтеся мене зацікавити фондю?

- Це занурена у гарячому сирі річ. Що тут можна не любити?

- Добре, звучить нормально. Але це вмочування в гарячий сир у компанії занудних людей.

*«- It **kind of hurt** that you guys didn't invite me out. I mean, I know things have changed since I got engaged, but it would have been nice to be asked!*

- I'm sorry! I just assumed...» (Дод. А.1, №52) — Прикро, що ви, хлопці, мене не запросили. Тобто, я знаю, що з того часу, як я заручився, все змінилося, але було б непогано, якби мене запитали!

- Мені шкода! Я просто припустив.

У вище наведених діалогічних ситуаціях для вираження негативної оцінки використовуються прикметник *boring* та словосполучення *kind of hurt*, тобто іменник *hurt*.

«- Morty, your adventure's in a spiral. For real, man, time to pull out.

- You keep heckling my adventure! You know why?

*- Because it's **lame**?*

*- It's because you're **petty!**» (Дод. А.1, №61) — Морті, твоя пригода йде по спіралі. Насправді, мужик, настав час йти.*

- *Ти продовжуєш кричати про мою пригоду! Ти знаєш чому?*
- *Тому що невдаха?*
- *Це тому, що ти нікчемний.*

«- *That is why he must numb himself.*

- *Come on, um...*

- *Birdperson.*

- *Come on, Birdperson. Rick's not that complicated. He's just a **huge asshole.**» (Дод. А.1, №63) – *Ось чому він повинен оніміти.**

- *Нумо, ммм...*

- *Людина-птаха.*

- *Нумо, Людина-птаха. Рік не такий складний. Він просто величезний засранець.*

«- *Ew! What the hell? Jesus! There's flies in my ice cream!*

- *Presidential decree. All ice cream is now for all beings, no matter how many legs.*

- *What the f*** did you do, Summer?*

- *It was your Ship! Your stupid ship did it!»* (Дод. А.1, №68) – - *Фу! Якого біса? Боже! У моєму морозиві мухи!*

- *Наказ Президента. Все морозиво для всіх істот, незалежно від того, скільки ніг.*

- *Що ти, чорт забирай, наробила, Саммер?*

- *Це був твій Корабель! Це зробив твій безглуздий корабель!*

У цих діалогах для вираження негативної оцінки по відношенню до ситуації або об'єкта комунікації застосовується ненормативна та стилістично знижена лексика, як-от: *late* — *невдалий, збочений, кривий*; *petty* — *дріб'язковий*, *huge asshole* — *величезний мудака*, *what the f**** — *якого біса*, *stupid* — *дурний, безглуздий*.

«- *Well... we tried a couples therapist.*

-That's earth therapy. You might as well ask a horse to fix a merry-go-round. I mean, he'll try his best but mostly he's just gonna get horrified.» (Дод. А.1, №69) – Ну ... Ми спробували сімейного терапевта.

-Це земна терапія. З таким самим успіхом можна попросити коня полагодити карусель. Я маю на увазі, він намагатиметься щосили, але в основному він просто жахнеться.

«-Now we scan for Beth's perceptions of Jerry.

*-Scan hard. He's **dead to me.**»* (Дод. А.1, №70)

-Тепер ми шукаємо сприйняття Бет Джеррі.

-Скануйте добре. Він мертвий для мене.

У першій ситуації негативна оцінка виражена прирівнянням земної терапії до процесу починки каруселі конем, за допомогою фрази *ask a horse to fix a merry-go-round*, тим самим вказуючи на марність звернення до таких лікарів. Проте у другому діалогі відношення Бетт до Джері було показано через фразу *dead to me* — мертвий для мене, тобто у неї відсутні до чоловіка почуття.

У розглянутих діалогічних ситуаціях при перекладі варто застосовувати такі трансформації, як: дослівний переклад, модуляція, компенсація, експлікація.

У процесі дослідження негативно оцінних значень у неофіційному діалогічному мовленні, метод дослівного перекладу використовувався найчастіше (56%), модуляція — 8%, компенсація — 32%, експлікація була найменш частотною (4%) (Дод. Б.2).

Також слід наголосити, що в процесі комунікації всі репліки взаємозалежні та взаємопов'язані між собою. У разі реагування на негативно-оцінне висловлювання репліка адресата завжди визначається і власною позицією комуніканта, його суто особистісним ставленням до предмета розмови, і характером, категоричністю та інтенсивністю висловленої адресантом оцінки. Проте у будь-якому випадку, висловлюючи своє негативне ставлення до кого-небудь, говорить, звертається до співрозмовника і, отже,

чекає від нього у відповідь мовного ходу. Реакція адресата на оцінне висловлювання може бути різною залежно від інтенсивності, емоційності і спрямованості негативної оцінки, що прозвучала, від характеру відносин між співрозмовниками на момент спілкування, а також від індивідуальних психологічних установок адресата, його настрою та власного погляду на предмет оцінки.

3.3. Специфіка передачі негативної оцінки під час політичних промов

Незважаючи на значну кількість сучасних досліджень, мовленнєва агресія як прямий вияв негативної оцінки потребує не лише оцінної констатації, але й комплексного вивчення» [15, с. 83]. Однак лінгвісти, як правило, мовну агресію характеризують як використання мовних засобів для вираження неприязності, ворожості. Це манера мови, яка ображає чиєсь самолюбство, гідність. На думку лінгвістів, найбільше негативна оцінність знаходить втілення в розмовних і публіцистичних сферах комунікації. При цьому зазначається, що «активне вивчення агресії як явища мовної комунікації пов'язане насамперед зі зміною пріоритетів у мовознавстві другої половини ХХ століття: структурна лінгвістика поступається місцем функціональній, панівним принципом стає принцип антропоцентризму. Лінгвістика активно звертається до міждисциплінарних проблем. Зокрема проблема оптимізації спілкування стає однією з центральних у лінгвістичних дослідженнях, а мовна агресія розглядається як один з найбільш актуальних її аспектів. Практично будь-яка робота, присвячена питанням комунікації, так чи інакше стосується проблеми агресії у мові» [16, с. 83].

Негативна оцінка входить у сферу досліджень теоретичних проблем мовної комунікації, мовної взаємодії та впливу. Лінгвістична наука ще тільки вводить знання про можливості системної організації мови та її одиниць у парадигму своєї когнітивної сфери. Водночас, сучасний рівень розвитку мовознавства потребує осмислення природи мовних засобів вираження

негативної оцінки у сучасних медіаресурсах та законів загальномовного та національного моделювання на цьому етапі розвитку мовної картини світу. «З одного боку, пафосом більшості робіт, так чи інакше пов'язаних з даною проблемою, є явний або прихований заклик до боротьби з мовленнєвою агресією у всіх її проявах, з іншого, – мовна (вербальна) агресія розглядається як цілком прийнятна мовна дія, що сприяє емоційній розрядці або як прояву «пробивних» стратегій у діловій комунікації. Всі ці протиріччя, список яких можна продовжити, свідчать про те, що мовна агресія – це набагато складніше і багатоаспектне явище, ніж іноді здається лінгвістам» [71, с. 83].

На думку лінгвістів, досить поширеним видом негативної оцінки є мовленнєве маніпулювання, яке використовується для «завуальованого» впровадження в психіку адресата необхідних для адресанта цілей, бажань, намірів, стосунків чи установок, які не збігаються з тими, що є у адресата в даний момент. «Мовленнєве маніпулювання використовується у всіх видах агітаційного дискурсу, у ЗМІ, рекламі, політиці, передвиборних кампаніях, дебатах, у певних ситуаціях міжособистісного та сімейного спілкування, у відносинах між дорослими та дітьми» [42, с. 5]. Розглядаючи типи та види мовної агресії, необхідно зазначити, що її витoki беруть початок у прагматиці, яка стверджує, що будь-яку мовну ситуацію можна розкласти на компоненти та побачити необхідні змісти. З погляду прагматики, в основі мовної агресії лежить односпрямований емоційний мовний вплив на адресата. І. Стернін під мовним впливом розуміє комунікативний вплив, що здійснюється засобами мови за допомогою мовних одиниць. «Релевантними для вербального мовного впливу є: вибір мовних засобів вираження думки, сам зміст мови – її зміст, аргументація, розташування елементів тексту відносно один одного, використання прийомів мовного впливу та ін. У результаті мовного впливу виникає підтекст – прихований зміст повідомлення, опосередковано переданий текстом [43, с. 75]. У лінгвістичних дослідженнях виділяють шість типів мовної агресії, до яких належать: негативна оцінка, іронія, глузування,

звинувачення, звеличення себе та загроза. Докладніше ми зупинимося першому типі.

Як приклади вираження негативної оцінки у мовленні представимо фрагменти виступів політиків: Д. Кемерона, Д. Трампа, Х. Клінтон, Т. Блера, в яких експліковано такий тип мовної агресії, як негативна оцінка. Звернемося до англійських контекстів та їх перекладів українською мовою:

*«I will never forget, watching George with his shirt off for the TV cameras. There he was, **shouting his head off**, telling about Shell gas companies producing filthy energy and **getting filthy rich**»* [92]. – Я ніколи не забуду той момент, коли на Джорджі не було сорочки і його зняли телекамери. Він кричав на всю горлянку, говорив про газові компанії, що виробляють огідну енергію і стають непристойно багатими.

*«When I read what some young people born and brought up in this country are doing, **it makes me feel sick to my stomach**»* [92]. – Коли я читаю про те, що деякі молоді люди, які народилися і виростили в цій країні, роблять мене починає нудити.

*«These **tyrannical states** do not care for the sanctity of human life»* [92]. – Ці тиранічні держави не дбають про святість людського життя.

Порівняємо з українськими контекстами:

– Ми не намагаємося робити ставку на те, щоб «ІГ», який за час роботи американської коаліції зміцнив свої позиції та розширив території, і Уряд Б. Асада один одного виснажили, а потім, коли вони всі будуть ослаблені та Уряд звалиться, «Ісламську державу» можна буде «добити» [39].

Ви згадали про Болонський процес. Відразу скажу, що це залежить від позиції Євросоюзу. Ви знаєте, якою є його позиція щодо давнього проєкту документа про відмову від візових вимог. Його, грубо кажучи, «замурижили» в ЄС, причому зайняли негативну позицію задовго до того, як вибухнула українська криза, тому тут ілюзій не було [39].

Ну совість треба мати! Керівник партії сидить у фракції іншої партії. Це повний маразм, ідіотизм [50].

У всіх країнах були революціонери, але таких зухвалих, як у нас, – ніде не було [50].

У процесі дослідження висловлювань негативної оцінки в політичних промовах, ми виокремили як нейтральні, так і стилістично забарвлені лексемами:

– негативно забарвлені іменники, наприклад, англ.: *abomination* (гидота), *bastard* (ублюдок), *jihadists* (джихадисти) тощо; укр.: розмазня, ідіотизм, маразм, бандит, карний злочинець, наркобарон, пересуди і т.д.;

– негативно забарвлені прикметники (і/або діеприкметниками), наприклад, англ.: *tyrannical* (тиранічний), *filthy* (огидний), *crazy* (божевільний), *murderous* (кровожерний), *poisonous* (отруйний), *stupid* (дурний) тощо; укр.: чужий, нахабний, тупий, агонізуючий і т.д.;

– негативно оцінні прислівники, наприклад, англ.: *nastly* (погано), *unpleasantly* (неприємно), *badly* (погано), *mean* (порочно), *tough* (важко), *nasty* (противно) і т.д.; укр.: різко, важко, неприємно, пофігу (пофіг) і т.д.;

– негативно забарвлені дієслова: *ineite* (підбурювати), *recruit* (вербувати), *clean out* (обкрадати), *rob* (грабувати) тощо; укр.: прибирати (у значенні «відстороняти»), загальмувати (у значенні «зупинити»), нав'язувати (у значенні «примусити, змусити силою робити що-небудь») і т.д.

Особливо яскраво у політичному дискурсі представлені словосполучення, які мають стійкий характер, а також гіперболи – стилістичні фігури явного та навмисного перебільшення з метою посилення виразності. Ми виокремили такі англомовні приклади: *to go mad* (сходить з розуму), *a headache* (головний біль), *filthy rich* (непристойно багатий), *it makes me feel sick to my stomach* (мене починає нудити), *shouting his head off* (кричати на всю горлянку), *network of terrorists* (мережа терористів), *poisonous ideology* (отруйна ідеологія) і т.д. Тепер порівнюємо з україномовними вживаннями:

розмінна карта (замість розмінна монета), біль голови, негативна роль, гнила начинка, скалічена логіка, звірячі методи, сплеск насильства, політичний підкаблучник, міжнародний тероризм, ходити навколо і навколо і т.д.

Для підтвердження сказаного звернемося до політичного дискурсу:

*«If you listen to her for **more than five minutes straight**, you get a **headache**»* [56]. – Якщо ви слухатимете її протягом більше п'яти хвилин, ви отримуєте головний біль.

*«ISIS and global jihadists are recruiting, training, and **inciting violence** on social media-breeding a growing network of terrorists around the world»* [41]. – ICIC та світові джихадисти вербують, навчають, а також підбурюють до насильства в соціальних мережах – вироцують мережу терористів у всьому світі.

*«They pledge to wipe out tough rules on Wall Street, rather than rein in the banks that are still **too risky**, courting future **failures**»* [52]. – Вони зобов'язуються знищити жорсткі правила на Уолл-стріт, а не приструнити банки, які все ще надто ризиковано спричиняють майбутні невдачі.

*«There is nothing easy about running for president, I can tell you. It's **tough**, it's **nasty**, it's **mean**, it's **vicious**, it's **beautiful**»* [26]. – Немає нічого легкого у балотуванні на пост президента, я можу вам сказати. Це важко, це гидко, це є, це порочно, але це чудово.

*«No, this mic is **terrible**. This **stupid** mic keeps popping. Do you hear that, George? Don't pay him. Don't pay him. You know, I believe in paying, but when somebody does a **bad job**, like this **stupid** mic, you **shouldn't pay the bastard**»* [26]. – Ні, це страшний мікрофон. Цей безглуздий мікрофон все частіше з'являється. Чуєте це, Джордж? Не сплачуйте його. Не сплачуйте його. Ви знаєте, я вірю, що необхідно оплачувати, але коли хтось робить роботу погано, як цей дурний мікрофон, ви не повинні платити ублюдку.

*«I really believe the Republicans are just **too crazy**»* [56]. - Я дійсно вважаю, що республіканці просто божевільні.

Порівняємо з україномовними висловлюваннями:

«Україна була розмінною картою» [75]. «Ми надамо економічну допомогу новій державі та новому президенту, але їм у жодному разі не повинен бути цей розмазня, політичний підкаблучник» [14]. «Грузію навіщо взяли – головний біль 200 років» [15]. «Латиші в перших органах ВЧК такі звірячі способи використовували проти заарештованих. Тому Латиші відіграли негативну роль» [16]. «При цьому ми переконані, що на такому раунді настав час перестати ходити навколо і навколо, а необхідно сконцентруватися на розгляді конкретних питань у повній відповідності до порядку денного, який зазначено в резолюції 2254, включаючи роботу над конституцією» [17]. «Ну, юристи... У юристів своя, скалічена логіка. Розумієте?» [18] «Тому ми прибираємо чужих, прибираємо «паровозів», жодних знаменитостей, жодних олігархів» [19]. «Спроби Заходу на чолі зі США загальмувати об'єктивний процес становлення нового, більш справедливого поліцентричного та стійкого світоустрою, продовжити нав'язувати іншим країнам рецепти перетворень, які ведуть до наростання хаосу, анархії та зустрічають зростаюче неприйняття і часом відверте відторгнення з боку багатьох держав» [89]. «Навколо проєкту конституції, який був поширений на зустрічі в Астані, ходить багато пересудів» [17]. «Багато учасників сесії Генасамблеї ООН наголошували на тому, що найсерйознішу загрозу для всієї міжнародної спільноти становить сьогодні міжнародний тероризм та екстремізм...» [89]

Таким чином, очевидно, що автори англо- та україномовних висловлювань досить часто використовують грубу, стилістично знижену лексику, лексеми, денотативне значення яких не збігається з їхнім прямим лексичним значенням. Велика кількість фразеологічних оборотів у політичній мові свідчить про те, що політик намагається послатися на народну мудрість і досвід, накопичений протягом тривалого тимчасового відрізка, тим самим «сховатися» за нього, виставити фігуру мови як захисний бар'єр. З цією ж метою часто використовується розмовний стиль, ефект експромту у своїй промові. Так, вчені, досліджуючи форми мовної поведінки відомих політиків,

стверджують, що саме політики першими у політичному дискурсі «ввели в усне публічне мовлення те, що вважалося можливим лише в побутовій розмовній промові і було абсолютно неприпустимим у публічній. Вони завжди націлені на побутову мовну гру, що становить одну з основних особливостей розмовної мови» [90].

На думку лінгвістів, «мовна агресія є «першим кроком до фізичної агресії» [77]. Звернемося до контекстів:

*«We are in the midst of a long struggle against **murderous** terrorists and the **poisonous** ideology that supports them»* [81]. – *Ми знаходимося в середині довгої боротьби проти крвожержливих терористів та отруйної ідеології, яка їх підтримує.*

Для експлікації негативної оцінки автори висловлювань використовують поширені в риторичній практиці прийоми. Одним з таких прийомів є повтор слів, частинок, спілок і т.д., наприклад:

*«We all know what is wrong with the EU – it's got **too big, too bossy, too interfering**»* [87]. – *Ми всі знаємо, що не так з ЄС – він став надто великим, надто владним, надто багато втручається.*

Для передачі негативної оцінки та зневажливого ставлення до когось або чогось досить часто використовується префікс *ex-*, який використовується в політичному дискурсі у значенні «колишній», яке прирівнюється до семи «невдачливий» наприклад:

*«One of the officials – actually, one of the **ex-officials** from Mexico had a news conference»* [6]. – *Один із чиновників – насправді, один із колишніх чиновників із Мексики був на прес-конференції.*

*«The lunches, the hospitality, the quiet word in your ear, the **ex-ministers** and **ex-advisors** for hire, helping big business find the right way to get its way»* [7]. – *Трапези, гостинність, тихі слова на вушко, колишні міністри та колишні радники з найму допомагають великому бізнесу знайти правильний шлях та стати на свій шлях.*

Нерідко в ораторській діяльності для суб'єктивного відображення позамовної дійсності використовується ненормативна та стилістично знижена лексика, наприклад:

*«We can see the results: **the government cronies** get rich – some **beyond their wildest dreams of avarice** – while the people stay **poor**»* [7]. – *Ми можемо бачити результати: друзки уряду стають багатшими – так, як і не снилося – тоді як народ залишається бідним.*

Порівняємо з україномовними контекстами: *«Міністерство фінансів України до нуля «зарізало» програму роботи із співвітчизниками»* [39]. *«Тому ми прибираємо чужих, прибираємо «паровозів», жодних знаменитостей, жодних олігархів»* [16]. *«Народу пофігу Сирія. Народу так, важливий Крим, Донецьк, і все, що відбувається з Україною. А ось Сирії пофіг, я вам серйозно говорю»* [23].

Отже, перемога у процесі боротьби за владу залежить найчастіше від вміння політика виграти поєдинок у красномовстві, тобто від його таланту «надати за допомогою виступу бажаний вплив, залучити на свій бік якнайбільше електорату, який зрештою проголосує за нього, забезпечивши тим самим його успіх і популярність» [24, с. 14].

Виконаний аналіз свідчить, що висловлювання з негативною оцінкою широко присутні в засобах масової інформації. Вони стали частиною комунікативної поведінки сучасного суспільства в цілому і частиною комплексу комунікативної діяльності окремої особистості та міцно посіли в політичному дискурсі, а негативно оцінна лексика стала яскраво вираженим аспектом політичного дискурсу.

Висновки до розділу 3

Ситуації заперечення, заборони, відмови, тобто негативного реагування на висловлювання негативної оцінки, є одними з найскладніших у процесі мовної взаємодії. Вивчення природи і характеру негативно оцінного висловлення передбачає з'ясування його семантики і структури, урахування ситуації, в якій здійснюється спілкування, а також намірів комунікантів.

У процесі комунікації всі репліки взаємозалежні та взаємопов'язані між собою. Реакція адресата на негативно оцінене висловлювання може бути різною залежно від інтенсивності, емоційності і спрямованості негативної оцінки, яка прозвучала, від характеру відносин між співрозмовниками на момент спілкування, а також від індивідуальних психологічних установок адресата, його настрою та власного погляду на предмет оцінки.

Проаналізувавши ситуації офіційного й неофіційного діалогічного мовлення на матеріалі фільмів, серіалів, телепередач, політичних дебатів, можна дійти до висновку, що серед мовних засобів вираження негативної оцінки переважають: іменники, прикметники, прислівники, дієслова, фразеологізми, риторичні питання.

Загалом, мовна одиниця може висловлювати оцінну інформацію як експліцитно, значення якої, як правило, є зафіксованим у словнику, так і імпліцитно, тобто оцінка не виражається мовною одиницею, але передбачається в ній, підказується її мовним оточенням. У свою чергу, негативна оцінка об'єкта може ґрунтуватися на характеристиці зовнішності об'єкта, його поведінці, способі життя. Саме іменники, прикметники, дієслова та прислівники застосовують для вираження негативної оцінки.

Аналіз ілюстративного матеріалу, який містить текстові фрагменти з негативною оцінкою, свідчить, що на лексичному рівні експліцитними засобами її вираження можуть слугувати такі слова, як: *softhead, dimwit, dolt, dunce, imbecile, knucklehead, slander, rubbish, bastard, to hate, to disapprove, to dislike, to loathe, to object, to reproach, awful, ugly, wrong, foolish, stupid, silly, dumb, lying, filthy, disgusting, devil, ass, scum, swine, damn, nonsense, moron* та

ін. Для інтенсифікації значення оцінки, мовець може використовувати значну кількість засобів, серед яких можна виокремити: прислівники (*awfully, rather, quite, utterly, badly, absolutely*); емфатичне дієслово “do”, вигуки, що починаються з “*How...!*”; “*What a...!*”, у поєднанні зі словами, які виражають негативну оцінку.

Таке мовне вираження негативно-оцінних висловлень стало частиною мовної поведінки сучасного суспільства в цілому та частиною комплексу комунікативної діяльності окремої особистості та посіли міцне місце і в повсякденному житті, і в політичному дискурсі, а оцінна лексика стала їх яскраво вираженим аспектом.

ВИСНОВКИ

Виконане дослідження участі мовних засобів у вираженні негативної оцінки в сучасному англійському діалогічному мовленні та закономірностей їх перекладу на українську мову дозволяє нам зробити такі висновки й узагальнення.

Оцінка є одним з основних (поряд з нормою й цінністю) понять аксіології (теорії цінностей) та логіки оцінок (формальної аксіології), яке відображає ціннісний аспект взаємодії дійсності і людини. В оцінці завжди присутні суб'єкт оцінки (особа, соціум), під кутом зору якого дається оцінка, об'єкт оцінки (предмет, подія, стан справ), до якого відноситься оцінка, а також оцінний предикат (оцінне відношення), що характеризується специфічними ознаками ставлення суб'єкта до об'єкта оцінки (емотивність, емоціональність, раціональність).

Розгляд негативної оцінки у парадигмі комунікативного підходу дозволив визначити це явище як цілеспрямовану комунікативну дію, вмотивовану конкретними намірами мовця, спрямовану на зниження соціального статусу співрозмовника, його підкорення і здійснення негативного емоційного впливу.

За результатами вивчення теоретичних джерел нами було встановлено, що на теперішній час феномен оцінки становить великий інтерес для досліджень в галузі стилістики тексту, когнітивної лінгвістики, міжкультурної комунікації та перекладознавства. У нашому дослідженні вивчення особливостей вираження оцінки в діалогічному мовленні допомагає встановити особливості індивідуального стилю мовця, описати способи вираження оцінковості, акцентувати увагу на специфіці перекладу оцінної лексики з англійської мови на українську.

Поняття оцінки є дуже широким, у лінгвістиці це як об'єктивна (раціональна), так і суб'єктивна оцінка. Способи її вираження залежать від мови (наприклад, велика кількість зменшувально-пестливих суфіксів в українській мові і їх відсутність в англійській), від умов спілкування,

контексту. Крім того, важливим є й те, що оцінка може бути експліцитною і імпліцитною, чому сприяють різні лексичні прийоми (метафоризація, алюзія, натяки, непрямі мовні акти). Багатство засобів вираження оцінки в мові породжує розмаїтість способів їх опису та інтерпретації. В поле оцінності потрапляють не лише лексеми з оцінним значенням, а й метафоричні вживання, алюзії. Наявність певної кількості в діалогічному мовленні оцінних засобів залежить від авторського стилю, формату мовлення, набору вимог до них тощо.

З'ясовано, що мовні акти негативної оцінки широко представлені у діалогічному спілкуванні, їм належить значна роль в організації мовної взаємодії комунікантів. Виникнення реакції згоди/незгоди визначається та програмується комунікативним змістом ініціального висловлювання негативної оцінки. У процесі спілкування адресант розраховує на сприйняття свого повідомлення і очікує на одержання певної реакції з боку адресата. Адресат, отримуючи інформацію, висловлює свою сформовану позицію щодо предмета обговорення – згода чи незгода. Аналіз мовних засобів, за допомогою яких реалізується комунікативна мета адресата – підтвердити чи спростувати висловлювання негативної оцінки адресанта, показав різноманітність можливостей передачі її значення.

У цілому комунікативна стратегія незгоди є провідним способом реагування на висловлювання негативної оцінки в англomовному діалогічному мовленні. І це цілком зрозуміло, оскільки негативна оцінка в більшості випадків порушує стратегію мовного співробітництва і веде до мовної конфронтації, що провокує заперечення з боку співрозмовника, яке може мати різні наслідки – від швидкого відновлення атмосфери комфорту при спілкуванні до глибокого конфлікту та припинення комунікації.

У процесі комунікації всі репліки взаємозалежні та взаємопов'язані між собою. У разі реагування на негативно-оцінне висловлювання репліка адресата завжди визначається як власною позицією комуніканта, його суто особистісним ставленням до предмета розмови, так і характером,

категоричністю та інтенсивністю висловленої адресантом оцінки. Реакція адресата на оцінне висловлювання може бути різною залежно від інтенсивності, емоційності і спрямованості негативної оцінки, що прозвучала, від характеру відносин між співрозмовниками на момент спілкування, а також від індивідуальних психологічних установок адресата, його настрою та власного погляду на предмет оцінки.

Узагальнивши сучасні теоретичні джерела, пов'язані з негативною оцінкою в комунікації, а також виступи політиків, можна зробити висновок, що негативна оцінка широко використовується в засобах масової інформації. Вона стала частиною мовної поведінки сучасного суспільства в цілому та частиною комплексу комунікативної діяльності окремої особистості та посіла міцне місце в політичному дискурсі, а оцінна лексика стала яскраво вираженим аспектом політичного дискурсу.

До спектру негативно-оцінних одиниць входять і експресивно забарвлені слова, й експресивно нейтральні слова з негативною семантикою, що позначають засудження й антигромадські явища відповідно до актуальних суспільних цінностей. Для вираження негативно оцінних значень у процесі діалогічного мовлення, суб'єкти комунікації найчастіше застосовують експліцитно забарвлені одиниці, в словниковому значенні яких закріплені оцінні семи, які стосуються ядра семантики.

Згідно з результатами перекладацького аналізу, висловлення, що містять негативну оцінку та які актуалізовані в офіційних ситуаціях спілкування, найчастіше перекладаються компенсацією – 21%, дослівним перекладом – 32%, модуляцією – 19%, експлікацією – 6%, нейтралізацією – 4%, антонімічним перекладом – 3%, граматичною заміною – 4%, перестановкою слів – 2%, вилученням слів – 9%. У свою чергу, найбільш граматично коректні, змістові речення перекладаються дослівно.

У свою чергу, найдоцільнішими перекладацькими трансформаціями для перекладу на українську мову висловлень, що містять негативну оцінку та які

актуалізовані в неофіційних ситуаціях спілкування, є такі способи: дослівний переклад – 56%, модуляція – 8%, компенсація – 32%, експлікація – 4%.

Виконаний у роботі аналіз засвідчує перспективність подальшого дослідження мовних і позамовних засобів вираження негативної оцінки та особливостей їх відтворення українською мовою. До перспективних напрямів подальшого наукового пошуку в сфері некооперативної комунікативної взаємодії слід віднести питання, пов'язані з ідентифікацією прагматичного спрямування мовлення та намірів мовця за оформленням його оцінних висловлень, передбаченням маніпулятивного впливу мовлення з негативною оцінкою на аудиторію, особливостей актуалізації негативної оцінки в різних типах інституційного дискурсу, визначення щирості/нещирості висловленої оцінки тощо. Надалі результати нашого дослідження можуть використовуватися у практичних рекомендаціях, при перекладі діалогічного мовлення, насиченого оцінними лексемами, а також можуть застосовуватися на практиці вивчення проблем перекладознавства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артюнова Н. Д. Аксиология в механизмах жизни и языка. *Проблемы структурной лингвистики*. Москва: Наука, 1984. С. 5–23.
2. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов. Изд. 4-е, стереотипное. Москва: КомКнига, 2007. 576 с.
3. Баранов А. Г. Функционально-прагматическая концепция текста. Ростов н/Д: изд-во РГУ, 2013. 182 с.
4. Бархударов Л. С. Язык и перевод: вопросы общей и частной теории перевода. Москва : ЛКИ, 2014.
5. Блох М. Я., Резникова Н. А. Средства эмоционального воздействия политических выступлений. *Вестник ТГПУ. Выпуск 9 (60). Сер. Гуманитарные науки (филология)*. 2016 г. С. 14–19. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/sredstva-emotsionalnogo-vozdeystviya-politicheskikh-vystupleniy/> (дата доступа: 22.01.2021).
6. Болохонцева Н. М. К вопросу о возможных стратегиях поведения коммуникантов в ситуациях коммуникативного конфликта. *Ученые записки Орловского государственного университета*. 2015. № 6 (69). С. 117-119.
7. Бондаренко В. Н. Отрицание как лексико-грамматическая категория. Москва, 1983. 212 с.
8. Борисова И. Н. Стратегии и тактики как инструмент коммуникативно-прагматического описания диалога. *Современный город: социальность, культуры, жизнь людей: материалы XVII Международной научно-практической конференции*. Екатеринбург: Гуманитарный университет, 2014. С. 482-486.
9. Ботвінко О. М. Невербальні засоби на позначення презирства в англомовленнєвому діалогічному дискурсі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер.: Філологічна*. 2011. Вип. 19. 214 с.
10. Винокур Т. Г. Говорящий и слушающий. Варианты речевого поведения. Москва : Наука, 1993. 171 с.

11. Вольф Е. М. Функциональная семантика оценки. 4-е изд. Москва : Книжный дом ЛИБРОКОМ, 2009. 260 с.
12. Воронцова Т. А. Речевая агрессия в коммуникативно-дискуссивной парадигме. *Вестник ВГУ. Сер. Лингвистическая и межкультурная коммуникация*. 2006. № 1. С. 83–86.
13. Гак В. Г. Емоції і оцінки в структурі висловлювання і тексту. *Вісник Московського університету. Сер. 9. Філологія*. 1997. № 3. С. 87-95.
14. Гальперин И. Р. Грамматические категории текста (Опыт обобщения). *Известия АН СССР. Сер. лит. и яз.* 1977. Т. 36. № 6. С. 522- 532.
15. Гончаров А. М. Отрицание и модальность. Абакан: 1996. Деп. в ИНИОН РАН 30.11.96, № 52150. 7с.
16. Гришина Н. В. Психология конфликта. СПб. : Питер, 2003. 464 с.
17. Дацюк Л. С. Зміна значення слова в англійській мові. [Збірник вправ]. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2011. 47 с.
18. Дроздова Е.А. Языковые особенности иноязычной диалогической речи. *Культура и цивилизация*. 2017. Том 7. № 4А. С. 142-157.
19. Желеско П. С., Роговин М. С. Исследование отрицания в практической и познавательной деятельности. Кишинев : Штиинца, 1985. 135 с.
20. Жельвис В. И. Поле брани: Сквернословие как социальная проблема в языках и культурах мира. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : Ладомир, 2001. 348 с.
21. Загнітко Анатолій. Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни. Донецк : ДонНУ, 2012. 350 с.
22. Изард К. Э. Психология эмоций; пер. с англ. Санкт-Петербург: Питер, 2000. 464 с.
23. Иностранная филология. Социальная и национальная вариативность языка и литературы: материалы Международного научного конгресса. Симферопль: КФУ им. В. И. Вернадского, 2016. 688 с.

24. Иссерс О. С. Коммуникативные стратегии и тактики русской речи. 5-е изд. Москва : ЛКИ, 2008. 288 с.
25. Иванова О.В. Основы укладання галузевих глосаріїв: підручник. Київ: ЦП «Компринт», 2017. 246 с.
26. Івін А. А. Основы теории аргументации. Москва: Гардарики, 2000. 416 с.
27. Калита А. А. Актуалізація емоційно-прагматичного потенціалу висловлення: Монографія. Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. 320 с.
28. Колесова А. Жириновский: Россия не должна помогать Украине, а должна ждать, когда она сама приползет к стенам Московского Кремля. Накануне. URL: <http://www.nakanune.ru/news/2014/1/22/22338527/#sthash.A15YpypM.dpuf> (дата доступа : 11.10.2021)
29. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) : учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. Москва: Высш. шк., 1990. 253 с.
30. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение: учеб. пособие. Москва: ЭТС, 2002.
31. Комунікативно-прагматичні аспекти мовлення : конспект лекцій для комунікантів факультету лінгвістики напряму підготовки 6.020303 «Філологія»; уклад. О. В. Дзикович. Київ: НТУУ «КПІ», 2015. 85 с.
32. Коньшева А.В. Английский язык. Современные методы обучения. Минск: ТетраСистемс, 2014. 192 с.
33. Корольова Т. М. Механізм взаємодії лінгвістичних засобів при передачі модальних значень. *Мовознавство*. 1989. №2. С. 55-58.
34. Кузенко Г. М. Емотивність на різних мовних рівнях. *Наукові записки. Том 18, Філологічні науки. Національний університет «Києво-Могилянська академія»*. Київ: Видавничий дім «КМ Академія», 2000. С. 76-82.
35. Лингвистический энциклопедический словарь. URL: <http://tapemark.narod.ru/les/index.html> (дата обращения 21.04.2021)

36. Лингвокультурное образование в системе вузовской подготовки специалистов: сборник научных трудов / Брест. гос. ун-т имени А.С. Пушкина ; под общ. ред. В. Ф. Сатиновой. Брест : БрГУ им. А.С. Пушкина, 2019. 411 с.
37. Липко І. П. Нариси з лінгвістичного аналізу дискурсу: до проблеми типології та характеристики. Монографія. Харків: «Бурун і К», 2014. 204 с.
38. Ломтев Т. П. Предложение и его грамматические категории. Серия: Лингвистическое наследие XX века. Изд.3, стереот. Москва.: Издательство: ЛКИ, 2007. 200 с.
39. Ляховицкий М. В., Вишневский Е. И. Структура речевой ситуации // Иностранные языки. 2014. № 2. С. 20-22.
40. Мартинюк А. П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 196 с.
41. Маслова В. А. Лингвокультурология : учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений. Москва. : Издат. центр «Академия», 2011.
42. Мельник Г. С. Mass-Media: Психологические процессы и эффекты. Санкт-Петербург : Изд-во СПб. ун-та, 1996. 160 с.
43. Милосердова Е. В. Семантика и прагматика модальности. Воронеж: Изд-во Воронежского ун-та, 1991. 196 с.
44. Москальская О. И. Семантика текста. *Вопросы языкознания*. 1980. № 6. С. 32–42.
45. Наконечна А. О., Ординська І. Я. Особливості навчання діалогічного мовлення при вивченні англійської мови: збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки. 2015. № 2. С. 175–179.
46. Несин Ю. М. Особливості перекладу висловлювань-незадовольств мовців різних соціокультурних рівнів. *Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка*. Вип. 1. Київ, 2010.
47. Николаева М. Н. Прагматический аспект отрицания в публицистическом тексте (на материале американских общественно-

политических журналов). Москва, 1993. Деп. в ИНИОН РАН 16.06.93, № 48172. 18 с.

48. Ольхова Л. Н. Трансформация модусов отрицания в русской культуре переходных эпох. Москва : МГИМО-Университет, 2007. 302 с.

49. Островська О. М. Лінгвостилістичні засоби реалізації категорії оцінки (на матеріалі американської художньої прози) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04. Англійська мова. Львів, 2001. 20 с.

50. Падучева Е. В. Отрицание. Лингвистический энциклопедический словарь; под ред. В. И. Ярцева. Москва: Научное изд-во «Большая российская энциклопедия», 2002. С. 354–355.

51. Панина Л. С. Экспрессивная и эмоциональная лексика как оценочная категория. *Проблемы современной русской лексикологии*: Сб. науч. тр. Калинин: КалининГУ, 1983. С. 55–59.

52. Парфинович Ю. М., Лисовская И. С. Экспликация негативной оценки в политическом дискурсе (на материале англоязычных медиаресурсов). *Весник ГрДУ імя Янки Купалы. Сер. 3. Филологія. Педагогіка. Психологія*. 2017. Т. 7, № 1. С. 41–46.

53. Парфіненко А. І. Мовна варіативність у фокусі сучасних лінгвістичних досліджень (на матеріалі праць британських та американських вчених). *Studia linguistica*. 2013. Вип. 7. С. 116-120.

54. Перевознюк Н. М. Формування іншомовного ділового спілкування у майбутніх економістів у процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін : дис. канд. пед. наук : 13.00.04. Херсон: 2016. 348 с.

55. Перекладацькі інновації : матеріали X Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 20-21 березня 2020 р.; редкол.: С. О. Швачко, І. К. Кобякова, О. О. Жулавська та ін. Суми : Сумський державний університет, 2020. 213 с.

56. Перекладацькі інновації: матеріали XI Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 19-20 березня 2021 р.;

редкол.: С. О. Швачко, І. К. Кобякова, О. О. Жулавська та ін. Суми : Сумський державний університет, 2021. 177 с.

57. Петрова Н. Е., Рацибурская В. Язык современных СМИ. Средства речевой агрессии. Москва : Флинта, Наука, 2011. 160 с.

58. Пономаренко Е. В. Лингвосинергетика бизнес-общения с позиций компетентностного подхода (на материале английского языка): Монография. Москва: МГИМО-Университет, 2010. 251 с.

59. Принцип действия. Геннадий Онищенко. Вести ФМ. URL: https://www.youtube.com/watch?time_continue=2573&v=u14obY3_Pt с. (дата доступа: 15.10.2021)

60. Реформатский А. А. Введение в языковедение. Учебник. Москва : Аспект Пресс, 2015.

61. Речевая коммуникация в политике; под общ. ред. Л.В. Минаевой. Москва : Флинта; Наука, 2007. 248 с.

62. Романова Т.В. Модальность как текстообразующая категория в современной мемуарной литературе. Санкт-Петербург.: Изд-во СПб. ун-та, 2003. 310 с.

63. Рябова Н. Б. Высказывания с негативной оценкой как средство речевого воздействия в печатных СМИ. *Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского. Серия «Языкознание»*. 2015. № 2 (2). С. 523-526.

64. Сковородников А. П. Експресивні синтаксичні конструкції сучасної російської літературної мови. Томськ: 1984. 255 с.

65. Сковородников А.И., Копнина Г.А. Оценочность. *Речевое общение: сборник научных трудов*. 2006. Вып. 8-9 (16-17).

66. Скрипняк Т. Л. Сприйняття та розуміння усного тексту реципієнтом. 2011. URL: <http://book.net/index.php?p=achapter&bid=18621&chapter=1> (дата зверненн: 17.10.2021)

67. Сокирська О. С. Систематизація ознак усної актуалізації висловлювань відмови в англійському діалогічному мовленні. *Наукові записки. Серія : Філологічні науки (мовознавство)*. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. Вип. 118. С. 292–295.

68. Сокирська О. С. Статус, ознаки та особливості функціонування висловлювань відмови в англійському діалогічному мовленні. *Мова і культура : [наук. журн.]*. Кіровоград : Вид. дім Д. Бураго, 2012. Вип. 15, Т. VII (161). С. 214–222.

69. Старостина Ю. С., Харьковская А. А. Динамика негативной оценки в англоязычном драматургическом дискурсе. Прага: Sociosfera-CZ, 2014. 140 с.

70. Стернин И. А. Введение в речевое воздействие. Воронеж : Истоки, 2001. 252 с.

71. Стетюха Н. В. Парадигматика и синтагматика функционально-семантического поля отрицания. *Социально-экономический ежегодник-2013*. Краснодар: ЮИМ, 2013. С. 191–199.

72. Стетюха, Н. В. Модальная сущность отрицания в форматах функционально-семантического и функционально-прагматического полей / Н. В. Стетюха. Текст : непосредственный. *Филология и лингвистика в современном обществе : материалы III Междунар. науч. конф. (г. Москва, ноябрь 2014 г.)*. Москва : Буки-Веди, 2014. С. 103-108.

73. Сусов И. П. Семантическая структура предложения. Тула: Изд-во Тульского гос. пед. ин-та, 1973. 141 с.

74. Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації: збірник наукових праць; за заг. ред. В. В. Жуковської, В. О. Папіжук. Житомир: *Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка*, 2017. 508 с.

75. Тищенко Т. В. Інтонація оцінних висловлень у сучасному англійському діалогічному мовленні: гендерний аспект (експериментально-

фонетичне дослідження) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ. нац. лінгв. ун-т. Київ, 2011. 20 с..

76. Толстой И. В. Отрицание как синтаксическое явление и его функционирование в публицистическом стиле. *Вестник МГУ, серия журналистики*. 1972. № 4. С.58–65.

77. Тони Блэр Famous-speeches-and-speech-topics. URL: <http://www.famous-speeches-and-speech-topics.info> (дата доступа: 11.10.2021).

78. Торсуева И. Г. Интонация и смысл высказывания. Изд.2, испр. Москва.: Либроком, 2009. 112 с.

79. Третьякова В.С. Речевой конфликт и гармонизация общения : дис. ... д-ра филол. наук. Екатеринбург, 2003. 301 с.

80. Файзиева Ф. М., Умурова Л. Ш. Диалогическая речь в обучении иностранному языку. Текст : непосредственный. *Молодой ученый*. 2015. № 24 (104). С. 1162-1164.

81. Федорів Я. Р. Вплив соціокультурних факторів на інтонацію висловлювання при вираженні негативних емоцій. *Четверта щорічна наукова конференція НаУКМА «Україна: людина, суспільство, природа»*. Київ: Національний університет «Києво-Могилянська Академія», 1998. С. 98-99.

82. Федорів Я. Р. Соціокультурні аспекти просодичної організації висловлювань-невдоволень (експериментально-фонетичне дослідження на матеріалі англійського мовлення): Дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ, 2000. 248 с.

83. Хакамада И. Людям пофигу Сирия. Радио Свобода. URL: <http://www.svoboda.org/a/28020350.html> (дата доступа: 11.10.2021).

84. Черкунова М. В., Старостина Ю. С. Аксиологический аспект англоязычного фан-сайта: лингвистические средства моделирования оценки. *Успехи современной науки и образования*. 2017. Т. 4. № 2. С. 118-123.

85. Черныш В. В. Средства формирования иноязычной компетенции в диалогическом языке. *Иностранные языки*. 2015. № 3. С. 15-22.

86. Чернюк Н. І., Трофимець Д. П. Стратегії перекладу синтаксичних емотивних конструкцій з англійської мови на українську (на матеріалі текстів-регулятивів). *Філологічні трактати*. 2014. Т. 6, № 1. С. 139-144.
87. Шаховский В. И. Лингвистика эмоций. Москва: Наука, 2010. 132 с.
88. Щукин А. Н. Лингводидактический энциклопедический психологический словарь. Москва: Астрель: АСТ: Хранитель, 2016. 746 с.
89. Яновець А. І. Прагматика засобів вираження негативної оцінки в сучасній англійській мові. *Науковий вісник Волинського держ. ун-ту ім. Л. Українки*. Луцьк, 2007. Вип. 4. С. 248–252.
90. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/> (дата обращения 21.04.2021)
91. Collins Cobuild. URL: <http://collinsdictionary.com/> (дата обращения 21.04.2021)
92. Donald Trump Hates Republicans But Praises Mexicans, Obama, Pro Choice, Healthcare And Hillary. Lybio. URL: <http://lybio.net/donald-trump-hates-republicans-but-praises-mexicans-obama-pro-choice-healthcare-and-hillary/people/> (дата доступа: 11.10.2021)
93. Hillary Clinton held the first major rally of her campaign on Saturday // Time. URL: <http://time.com/3920332/transcript-full-text-hillary-clinton-campaign-launch/?iid=sr-link1> (дата доступа : 11.10.2021)
94. In Statu Nascendi. Теоретичні та прагматичні проблеми перекладознавства : *Збірник студентських статей*. Вип. 15. Харків : НТМТ, 2014. –212 с.
95. Kane K. Hillary Clinton just outlined a plan to defeat ISIS and global terror. 3 things you need to know: —We have to reject fear and instead choose resolve. Hillary for America. URL: <https://www.hillaryclinton.com/post/hillary-clinton-just-outlined-plan-defeat-isis-and-global-terror-3-things-you-need-know/> (дата доступа : 11.10.2021)

96. Oschepkova T.V., Prolygina N.M., Starkova D.A. Tech-Pack collection of up to date classroom techniques. Москва: Дрофа, 2015. 381 с.

97. Prime Minister David Cameron's speech to the World Economic Forum in Davos. GOV.UK. URL: www.gov.uk/government/speeches/prime-minister-david-camerons-speech-to-the-world-economic-forum-in-davos (дата доступа: 11.10.2021)

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

98. Берджес Е. Механічний апельсин / Пер. з англ. О. Буценка. 2004. *Зарубіжна література*. URL: <http://www.ukrcenter.com/library/read.asp?id=1740&read=true> (дата доступа: 11.08.2021)

99. Генрі О. Останній листок / Пер. з англ. О. Дмитренко. 2007. *Художня література*. URL: <http://libr.org.ua/book/84/2478.html> (дата доступа: 11.8.2021)

100. Роулінг Д.К. Гаррі Потер і філософський камінь / Пер. з англ. В. Мороза. 1997. *Дитяча фантастика*. URL: http://www.lib.aldebaran.ru/author/roling_dzhoan/roling_dzhoan_garri_potter_i_filosofskii_kamin/ (дата доступа: 15.07.2021)

101. Теккерей В. Ярмарок суєти / Пер. з англ. О. Сенюк. 2006. *Зарубіжні автори*. URL: <http://www.ukrcenter.com/library/display.asp?catalog=zl&categories=yes> (дата доступа: 11.08.2021)

102. Уайльд О. Портрет Доріана Грея. – 2005. / Пер. з англ. Р. Доценка. *Зарубіжні автори*. URL: <http://www.ukrcenter.com/library/display.asp?catalog=zl&categories=yes> (дата доступа: 11.08.2021)

103. Шоу Б. Пігмаліон / Пер. з англ. О. Мокровольського. 1999. *Зарубіжна література*. URL: http://aelib.org.ua/texts/shaw_pygma_lion_ua.htm (дата доступа: 11.07.2021)

104. Burgess A. Clockwork Orange. 2007. //Books online. URL: <http://www.englishtips.org/index.php?newsid-=1150793051> (дата доступа: 11.07.2021)
105. Disenchantment URL: <https://www.netflix.com/title/80095697> (дата доступа: 16.07.2021)
106. First 2020 Presidential Debate between Donald Trump and Joe Biden. 2020. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=wW11Y5jFNcQ&t=6022s> (дата доступа: 16.07.2021)
107. Friends URL: <https://www.netflix.com/title/70153404> (дата доступа: 16.07.2021)
108. Henry O. The last Leaf. 2008. The literature network. URL: http://www.online-literature.com/o_henry/1303/ (дата доступа: 06.09.2021)
109. How I met your mother URL: <https://gototub.com/series/how-i-met-your-mother/> (дата доступа: 06.09.2021)
110. Rick and Morty URL: <https://www.netflix.com/title/80014749> (дата доступа: 06.09.2021)
111. Rowling J. Harry Potter and the Sorcerer's Stone. 2000. Дитяча фантастика. URL: <http://www.lib.aldebaran.ru/> (дата доступа: 09.08.2021)
112. Second 2020 Presidential Debate between Donald Trump and Joe Biden. 2020. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=bPiofmZGb8o> (дата доступа: 09.08.2021)
113. Second Presidential Debate with President Reagan and Walter Monda 1984. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=TUhFQwVnKVo> (дата доступа: 09.08.2021)
114. Shaw B. Pygmalion. 2009. URL: <http://shaw.thefreelibrary.com/Pygmalion> (дата доступа: 09.08.2021)
115. Thackeray W. Vanity Fair. 2008. The literature network. URL: <http://www.online-literature.com/thackeray/vanity-fair/> (дата доступа: 21.08.2021)
116. The End of the F***ing World URL: <https://www.netflix.com/title/80175722>

117. The First Presidential Debate: Hillary Clinton And Donald Trump 2016. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=855Am6ovK7s> (дата доступа: 21.08.2021)

118. The Second Presidential Debate: Hillary Clinton and Donald Trump 2016. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=qlaum72JNRA> (дата доступа: 15.08.2021)

119. Wilde O. The Picture of Dorian Grey. 2008. The literature network. URL: http://www.onlineliterature.com/wilde/dorian_gray/ (дата доступа: 18.07.2021)

ДОДАТКИ

Додаток А

ПЕРЕЛІК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

Таблиця А.1

**Вживання перекладацьких трансформацій у перекладі мовних засобів
вираження негативної оцінки в неофіційних ситуаціях англійського
діалогічного мовлення**

№	Фрагмент оригіналу	Переклад	Мовний засіб вираження негативної оцінки	Спосіб перекладу
1	- If you look up “elf” in the dictionary, the picture is my cousin Examplo! - Ah, you. You ruined everything i worked for. Lying to me in any other way than flattery is a mortal crime. Grab him! [Disenchantment, Season 1 Episode 2].	- Якщо ви подивіться у словнику слово «ельф», то на малюнку буде мій двоюрідний брат Ексампло! - Ах ти. ти зіпсував усе, над чим я працював. Брехати мені інакше, ніж лестощі, - це смертний злочин. Хапай його! [Розчарування, Сезон 1 Епізод 2].	Імперативне речення із особовим займенником, вигук, оцінний прикметник з негативною конотацією	Дослівний переклад
2	- No, you sicko! Examine the vial, huh? - Oh, if you insist [Disenchantment, Season 1 Episode 2].	-Ні, Хворий! Огляньте флакон, га? - Ой, якщо ти наполягаєш [Розчарування, Сезон 1 Епізод 2].	Імперативне речення із особовим займенником, окличне речення, лексика із заниженою сферою вжитку, стилістично знижений оцінний прикметник	Дослівний переклад
3	- So tell me, then, what you two been up to, eh? ... Come on, I ain't gonna say anything. What's the matter with ya? - Well, we haven't done anything. - Sure. I couldn't	- Тоді скажи мені, чим ви обидва займалися тут, м? ... Давай, я нічого не скажу. У чому справа з вами? -	Знижений стиль речення, використання обсценної лексики, сленгового	Модуляція

	<p>give a f*** either way, I'm... Im just making conversation, you know? I'm not a f***ing copper [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 2].</p>	<p>Ну, ми нічого не зробили. - Звичайно. В будь-якому випадку мені пофіг, я ... Я просто спілкуюся, розумієш? Я не довбаний коп. [Кінець і***ого світу, 1 сезон, 2 серія].</p>	<p>іменнику, що має негативну контекстуальну конотацію</p>	
4	<p>- This guy's a prick. - What? - He's, like, the worst kind of person [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 2].</p>	<p>- Цей хлопець довбень. - Що? - Він, це найгірший тип людинин [Кінець і***ого світу, 1 сезон, 2 серія].</p>	<p>Іменник з негативною конотацією, негативно оцінний прикметник у найвищому ступені порівняння</p>	<p>Дослівний переклад</p>
5	<p>- Will you marry me? - Oh no, Ted, Mark Johnson, the quarterback from your high-school football team, already asked me - What's up, Turd? - It's Ted! [How I Met Your Mother, Season 4 Episode 1].</p>	<p>- Ти одружишся зі мною? - О ні, Теде, Марк Джонсон, захисник з вашої футбольної команди середньої школи, вже запропонував мені. - Як справи, Гівно? - Це Тед! [Як я зустрів вашу маму, 4 сезон, серія 1].</p>	<p>Використання обсцентної лексики</p>	<p>Модуляція</p>
6	<p>- Barney, you don't catch feeling, you just have them. And they're good. - They're terrible! I can't eat, I can't sleep. She's all I think about [How I Met Your Mother, Season 4 Episode 1].</p>	<p>- Барні, ти не можеш захворіти на почуття, у тебе вони просто є. І вони прекрасні. - Вони жахливі! Я не можу їсти, я не можу спати. Вона це все, про що я думаю. [Як я зустрів вашу маму, 4 сезон, серія 1].</p>	<p>Вигук, декларативне речення, використання займенника Зі особи мн., модального дієслова у заперечній формі, синтаксичні повтори.</p>	<p>Дослівний переклад</p>
7	<p>- She wasn't there. I left a voice mail.</p>	<p>- Я залишив їй голосове</p>	<p>Негативне дієслово у</p>	<p>Дослівний переклад</p>

	- You left a voice, but it wasn't male [How I Met Your Mother, Season 4 Episode 1].	повідомлення. - Ти залишив їй голос, проте він не був чоловічим. [Як я зустрів вашу маму, 4 сезон, серія 1].	заперечній формі, складене речення	
8	- You should've seen the look on your face. There's cameras right there and there and there. What a legendary prank that we're never going to speak of again. - Gross! [How I Met Your Mother, Season 4 Episode 2].	- Ти б бачив вираз свого обличчя. Там і тут, там і там камери. Який легендарний жарт, про який ми більше ніколи не говоритимемо. – Гидота! [Як я зустрів вашу маму, 4 сезон, серія 2].	Негативно оцінний прикметник, вигук	Модуляція
9	- She's never seen Star Wars? - Ted, the only people in the universe who haven't seen Star Wars are the characters in Star Wars, and that's 'cause they lived them, Ted! That's 'cause they lived the Star Wars [How I Met Your Mother, Season 4 Episode 5].	- Вона ніколи не бачила "Зоряних війн"? - Тед, єдині люди у всесвіті, які не бачили "Зоряних війн", - це персонажі "Зоряних війн", і це тому, що вони жили ними, Тед! Це тому, що вони жили за «Зоряних війн». [Як я зустрів вашу маму, 4 сезон, серія 5].	Негативно оцінний прислівник, синтаксичні повтори, декларативне речення.	Дослівний переклад
10	- Joey doesn't share food! - Well, I think that it's a stupid reason not to call someone again [Friends, Season 10 Episode 9].	- Джоуї не ділиться їжею! – Ну, я вважаю, що це дурний привід більше нікому не дзвонити. [Друзі, 10 сезон, серія 9].	Прикметник з негативно оцінним значенням	Дослівний переклад
11	- Hey, so how was your date? - Uh, not so good [Friends, Season 1 Episode 3].	- Привіт, як пройшло твоє побачення? - Эм, не дуже добре [Друзі, 1 сезон, серія 3].	Заперечна частка для емпатизації, стилістично знижений оцінний прикметник, декларативне просте речення	Дослівний переклад

12	<p>- Well looks like it's just the two of us tonight, huh, old buddy?</p> <p>- Yeah, and you know what? We could do a lot worse!</p> <p>- Yeah.</p> <p>- Yeah.</p> <p>- (takes a piece of Joey's cupcake and tries to eat)</p> <p>- (JOEY DOeSN'T SHARE FOOD) [Friends, Season 10 Episode 9].</p>	<p>- Ну, схоже, сьогодні ми вдвох, га, друже?</p> <p>- Так, і знаєш що? Ми могли б зробити куди гірше!</p> <p>- Це точно.</p> <p>- Згоден.</p> <p>- (бере шматочок кекса Джоуї і намагається з'їсти)</p> <p>- (ДЖОІ НЕ ДЛІТЬСЯ ЇЖЕЮ) [Друзі, 10 сезон, серія 9].</p>	<p>Декларативне речення, використання дієслово з заперечною часткою для емфатизації</p>	<p>Дослівний переклад</p>
13	<p>-I've seen you skating. You're pretty shit.</p> <p>- Fuck off [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 1].</p>	<p>-Я бачив, як ти катаєшся. Це просто жах.</p> <p>- Відвали [Кінець ї***ого світу, 1 сезон, 1 серія].</p>	<p>Декларативне речення, використння прислівника для підсилення емфатизації, обсцентна лексика, стилітично занижений оцінний іменник</p>	<p>Модуляція</p>
14	<p>- Is this from you?</p> <p>- What?</p> <p>- What the fuck?</p> <p>- What?!</p> <p>- I'm here. I'm literally here [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 1].</p>	<p>- Це від тебе?</p> <p>- Що?</p> <p>- Що це в біса таке?</p> <p>- Що?!</p> <p>- Я тут. Я буквально тут [Кінець ї***ого світу, 1 сезон, 1 серія].</p>	<p>Стилістичний повтор, імперативне речення, використання стилістично зниженої лексики</p>	<p>Дослівний переклад</p>
15	<p>- I don't have a phone either.</p> <p>- Really?</p> <p>- Yeah. I hate them [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 1].</p>	<p>— Я теж не маю телефону.</p> <p>- Правда?</p> <p>- Так. Я ненавиджу їх [Кінець ї***ого світу, 1 сезон, 1 серія].</p>	<p>Негативно забарвлене дієслово, маркер чужості (особовий займенник)</p>	<p>Дослівний переклад</p>
16	<p>- OK, sorry you can't use language like that, otherwise I'm going to have to ask you and your boyfriend to leave.</p> <p>-...OK, I'm sorry. Sorry. I will have a great big banana</p>	<p>- Добре, вибач, але ти не можеш так казати, інакше мені доведеться попросити тебе і твого хлопця піти.</p> <p>-...Добре, я</p>	<p>Використання обсцентної лексики, декларативне речення</p>	<p>Дослівний переклад</p>

	<p>shit with extra f***ing cherries on the top of it... [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 1].</p>	<p>перепрошую. Вибачте. Я буду порцію чудового бананового лайна з чортовими вишеньками нагорі [Кінець і***ого світу, 1 сезон, 1 серія].</p>		
17	<p>- OK, sorry, that's it. Right. MARVIN!</p> <p>- Oh, yeah, go get Marvin. See if Marvin can make it banana split for me, you f***ing cunt [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 1].</p>	<p>- Добре, вибачте, це все.Правильно. МАРВІНЕ!</p> <p>- О, так, іди за Марвіном. Подивись, чи зможе Марвін зробити мені банановий спліт, ти проклята пизда [Кінець і***ого світу, 1 сезон, 1 серія].</p>	<p>Імперативне речення, використання обсцентної лексики, стилістично знижений оцінний іменник</p>	<p>Дослівний переклад</p>
18	<p>- Your dad is a prick.</p> <p>- Yeah, I know. Sometimes I feel like punching him in the face.</p> <p>- You should definitely do that [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 1].</p>	<p>- Твій тато недоумок.</p> <p>- Так я знаю. Іноді мені хочеться вдарити його в обличчя.</p> <p>- Тобі обов'язково варто це зробити [Кінець і***ого світу, 1 сезон, 1 серія].</p>	<p>Стилістично знижений оцінний іменник, декларативне речення</p>	<p>Дослівний переклад</p>
19	<p>- Here. Have a beer. Chill out.</p> <p>- Thanks, Tone. This is a load of bullshit. Your life is bullshit.</p> <p>- Well, if you hate it so much.. Leave [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 1].</p>	<p>- Ось. Випий пива. Розслабся.</p> <p>- Дякую, Тон. Це просто якась нісенітниця. Твоє життя - нісенітниця.</p> <p>- Ну, якщо ти так ненавидиш... Іди [Кінець і***ого світу, 1 сезон, 1 серія].</p>	<p>Декларативне речення, негативно оцінна ідіома, стилістично знижений оцінний іменник</p>	<p>Компенсація</p>
20	<p>- Let's get out of here.</p> <p>- What?</p> <p>- I'm serious, let's leave this shithole town, now. You hate it, I hate it. Our parents</p>	<p>- Давай вибиратися звідси.</p> <p>- Серйозно?</p> <p>- Я серйозно, давайте зараз же покинемо цей гадюшник. Ми</p>	<p>Стилістично знижений оцінний іменник, негативно-забарвлене дієслово, синтаксичні</p>	<p>Експлікація</p>

	<p>are dickheads, you've got a car.</p> <p>- It's my dad's.</p> <p>- Who's a dickhead [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 1].</p>	<p>ненавидимо його. Наші батьки дурні, до того ж у тебе є машина.</p> <p>- Це мого тата.</p> <p>- Який ще той придурок [Кінець і***ого світу, 1 сезон, 1 серія].</p>	<p>повтори, використання обсценної лексики.</p>	
21	<p>- How long till your dad calls the police?</p> <p>- What?</p> <p>- About the car.</p> <p>- He won't.</p> <p>- Really?</p> <p>- Yeah. He'll think I'm coming home soon. And he's a prick and everything, but he's pretty optimistic [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 2].</p>	<p>- Через скільки твій батько набере копів?</p> <p>- Для чого?</p> <p>- Щодо викраденої машини.</p> <p>- Він не буде.</p> <p>- Серйозно?</p> <p>- Так. Він подумає, що я скоро повернуся додому. І він дурень і все таке, але він ще той оптиміст [Кінець і***ого світу, 1 сезон, 2 серія].</p>	<p>Складене речення, стилістично знижений оцінний іменник, використання сполучника для вираження протиставлення.</p>	<p>Дослівний переклад</p>
22	<p>- I didn't have to pay for you. I was being f***ing polite, actually.</p> <p>- What are we going to do? [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 2].</p>	<p>- Мені не довелося за тебе платити. Насправді я був страшенно ввічливий до тебе.</p> <p>- І що ми збираємося робити? [Кінець і***ого світу, 1 сезон, 2 серія].</p>	<p>Використання обсценної лексики для емпатизації стилістично нейтрального іменника</p>	<p>Експлікація</p>
23	<p>- The Man who, you know, owns all the oil, forces Chinese children to make smartphones and hates Palestine. Are you gonna be a pussy?</p> <p>-Hell no [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 1].</p>	<p>- Людина, яка, знає, володіє всією нафтою, змушує китайських дітей робити смартфони і ненавидить Палестину. Це те тебе злякало?</p> <p>-Ніяк ні [Кінець і***ого світу, 1 сезон, 1 серія].</p>	<p>Негативно оцінне дієслово, стилістично занижений оцінний іменник, питальне речення</p>	<p>Компенсація</p>
24	<p>- Morty, I had to... I had to do... I had to make a bomb,</p>	<p>- Морті, я мав... я мав зробити... Я збирався зробити</p>	<p>Вигук, негативно оцінний прикметник,</p>	<p>Дослівний переклад</p>

	<p>Morty. I had to create a bomb</p> <p>- What? A bomb?</p> <p>- We're going to drop it down there, it's going to get a whole fresh start.</p> <p>- That's absolutely crazy! [Rick and Morty, Season 1 Episode 1].</p>	<p>бомбу, Морті. Мені довелося створити бомбу – Що? Бомба? - Ми збираємось кинути її туди вниз, це буде новий старт. - Це абсолютне безумство! [Рік і Морті, 1 сезон, 1 серія].</p>	<p>використання прислівника для підсилення реакції</p>	
25	<p>- What's going on, Rick?</p> <p>- I got a surprise for you.</p> <p>- It's the middle of the night.</p> <p>- I got a surprise for you. Hurry up, gotta go.</p> <p>- Ow! You're tugging me too hard! [Rick and Morty, Season 1 Episode 1].</p>	<p>- Що відбувається, Рік? - У мене для тебе сюрприз. -Середина ночі. - У мене для тебе сюрприз. Поспішай, пора йти. - Ой! Ти занадто сильно мене тягнеш! [Рік і Морті, 1 сезон, 1 серія].</p>	<p>Вигук, негативно забарвлене дієслово, використання прислівника з негативною конотацією</p>	<p>Дослівний переклад</p>
26	<p>- That's the surprise.</p> <p>- No you can't [Rick and Morty, Season 1 Episode 1].</p>	<p>- Це сюрприз. - Ні, ти не можеш його торкатися [Рік і Морті, 1 сезон, 1 серія].</p>	<p>Модальне дієслово у заперечній формі, декларативне речення</p>	<p>Експлікація</p>
27	<p>- Are you kidding me? That's it, Rick! That's the last straw! I can't believe I'm sitting here with both of my legs broken and you're still asking me about getting those seeds? You're a monster! You're like Hitler, but even him cared about Germany or something.</p> <p>- Okay, hold on just a second [Rick and Morty, Season 1 Episode 1].</p>	<p>- Ти жартуєш, чи що? Ось і все, Ріку! Це остання крапля! Не можу повірити, що сиджу тут зі зламаними обома ногами, а ти все ще питаєш мене про те, щоб дістати це насіння? Ти чудовисько! Ти схожий на Гітлера, але навіть його турбувала Німеччина чи щось таке. - Гарзд, почекай секунду [Рік і</p>	<p>Імперативне речення, синтаксичні повтори, використання сполучника для вираження протиставлення, власна назва для підкреслення протиставлення</p>	<p>Дослівний переклад</p>

		Морті, 1 сезон, 1 серія].		
28	<p>- Are you kidding me? Come on!</p> <p>- Oh my God.</p> <p>- What's wrong?</p> <p>- Your idiot dog! [Rick and Morty, Season 1 Episode 2].</p>	<p>- Ти жартуєш, чи що? Ну, давай же!</p> <p>- О, Боже мій.</p> <p>- Що трапалося?</p> <p>- Твій ідіотський собака! [Рік і Морті, 1 сезон, 2 серія].</p>	Просте речення. Стилiстично знижений оцiнний прикметник, iменник з негативною конотацiєю	Дослiвний переклад
29	<p>- You wouldn't, by any chance, have some sort of crazy science thing you could whip up that might help make this dog a little smarter, would you?</p> <p>- I thought the whole point of having a dog was to feel superior, Jerry. I wouldn't pull that thread [Rick and Morty, Season 1 Episode 2].</p>	<p>- Чи не хочеш ти створити якийсь божевiльний пристрiй на швидку руку, який зробить цього собаку розумнiшим?</p> <p>- Я завжди думав, що весь сенс мати собаку це вiдчувати свою перевагу, Джеррі. Я на твоєму мiсцi не став би цього робити [Рік і Морті, 1 сезон, 2 серія].</p>	Декларативне речення, стилiстично знижений оцiнний прикметник, модальне дiєслово у заперечнiй формi, використання iдiоми для вираження протиставлення	Модуляцiя
30	<p>- What do you think of these things?</p> <p>-Oh ah!Oh! Gross! Gross! [How I Met Your Mother, Season 1 Episode 4].</p>	<p>- Що ти думаєш про цi шутки?</p> <p>-Ой ай! Гидота.! Гидота! [Рік і Морті, 1 сезон, 4 серія].</p>	Вигук, стилiстично знижений оцiнний прикметник	Дослiвний переклад
31	<p>- So, she is hot?</p> <p>- Oh, she's gorgeous.</p> <p>- Then she's crazy.</p> <p>- No, she's not.</p> <p>- Ted, the only hot girls that troll the internet for dudes are crazy, hookers, or dudes [How I Met Your Mother, Season 3 Episode 5].</p>	<p>- То вона гаряча штучка?</p> <p>- О, вона чудова.</p> <p>- Тодi вона божевiльна.</p> <p>- Ні.</p> <p>- Тед, єдинi гарячi дiвчата, якi шукають в Інтернетi хлопцiв,</p> <p>- божевiльні, повiї чи хлопцi [Рік і Морті, 3 сезон, 5 серія].</p>	Декларативне речення, використання дiєслора з негативною конотацiєю, стилiстично заниженi оцiннi iменники	Дослiвний переклад

32	<p>- Merry Christmas, hello?! My parents come over for the first time in years, can we stow the gadgets and look alive?</p> <p>- Alive? For your parents? [Rick and Morty, Season 1 Episode 3].</p>	<p>- З Різдвом, привіт?! Мої батьки приїжджають вперше за багато років, чи можемо ми скласти гаджети та виглядати живими? - Живими? Для твоїх батьків? [Рік і Морті, 1 сезон, 3 серія].</p>	<p>Питальне речення. Стилiстично занижений оцiнний прикметник.</p>	<p>Дослiвний переклад</p>
33	<p>-So what do you want to do?</p> <p>- I don't know! Why don't you f***ing think of something for once? [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 2].</p>	<p>-То що ти хочеш зробити? - Я не знаю! Чому б тобі хоч раз не використати свою голову? [Кiнець i***ого свiту, 1 сезон, 2 серiя].</p>	<p>iмперативне речення, використання обсценної лексики</p>	<p>Компенсацiя</p>
34	<p>- Come on. Come on!</p> <p>- I am gonna be so fucked off if we get murdered [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 2].</p>	<p>- Ну, давай же. Швидше! - Я просто вибухну від гнiву, якщо нас тут вб'ють [Кiнець i***ого свiту, 1 сезон, 2 серiя].</p>	<p>Декларативне речення з використанням обсценної лексики</p>	<p>Модуляцiя</p>
35	<p>- It`s not a veil, ma`am. It`s your corset...</p> <p>- All this wedding hassle for a stupid political alliance? [Disenchantment, Season 1 Episode 2].</p>	<p>- Це не фата, панi. Це ваш корсет... - Усi цi весiльнi клопоти за дурний полiтичний альянс? [Розчарування, 1 сезон, 2 серiя].</p>	<p>Питальне речення, негативно забарвлений оцiнний прикметник</p>	<p>Дослiвний переклад</p>
36	<p>- We lost him., but cured his headache.</p> <p>- Ah, I shoulda never let you glue those stars on your dunce cap [Disenchantment, Season 2 Episode 3].</p>	<p>- Ми втратили його, але вилiкували його головний бiль. - Ах, я не повинен був дозволяти тобі наклеїти цi зiрки на твiй дурний ковпак [Розчарування, 2 сезон, 3 серiя].</p>	<p>Декларативне речення, Модальне дiєслово, використання негативно оцiнний прикметник</p>	<p>Дослiвний переклад</p>
37	<p>- He looks like a ham. He does, though, doesn't he? - No.</p>	<p>- Вiн схожий на окiст. Ну, реально ж схожий, чи нi?</p>	<p>Декларативне речення, використання</p>	<p>Дослiвний переклад</p>

	<p>- You guys are so f****ing boring [The End of the F****ing World, Season 1 Episode 2].</p>	<p>- Ні. - Ви, хлопці, страшенно нудні [Кінець і****ого світу, 1 сезон, 2 серія].</p>	<p>іменника з негативною конотацією, обсценної лексики, негативно оцінний прикметник</p>	
38	<p>- Bit uptight, isn't he? - He's a professor. - Whatever, it's f****ing weird having a photo of yourself [The End of the F****ing World, Season 1 Episode 3].</p>	<p>- Трохи скований, чи не так? - Він професор. - Як би там не було, страшенно дивно фотографувати себе [Кінець і****ого світу, 1 сезон, 3 серія].</p>	<p>Декларативне речення з обсценною лексикою, негативно оцінний прикметник</p>	Компенсація
39	<p>- Well, that wasn't as shit as I expected. ..How do you know how to cook? - Taught myself [The End of the F****ing World, Season 1 Episode 3].</p>	<p>- Ну, ця їжа не було така фігова, як я очікувала. ..Хто тебе навчив готувати? - Сам навчався [Кінець і****ого світу, 1 сезон, 3 серія].</p>	<p>Декларативне речення з заперечною часткою для емпатизації</p>	Експлікація
40	<p>- I should get her pregnant, and then she'll have to marry me." - I beg your pardon, Rick. Inappropriate. - Sorry, please proceed with your story about banging my daughter in high school. I'm not sure you want to take romantic advice from this guy, Morty. His marriage is hanging from a thread. - My marriage is fine, thank you. - Jerry, it's your house whatever you say it is is how it is but I think a blind man could see that Beth is looking for the door [Rick and Morty, Season 1 Episode 6].</p>	<p>- Я повинен зробити так, щоб вона завагітніла і тоді їй доведеться вийти за мене заміж. - Пробач, Ріку. Це не прийнятно. - Вибач, будь ласка, продовжуй свою історію про те, як трахнув мою дочку у старшій школі. Я не впевнений, що ти хочеш прийняти романтичну пораду від цього хлопця, Морті. Його шлюб висить на волосині. - Мій шлюб в порядку, дякую. - Джеррі, це твій дім, як би ти не</p>	<p>Декларативне речення із заперечною часткою, контекстуально занижений оцінний іменник, використання ідіоми з негативною конотацією, негативно оцінний прикметник</p>	Компенсація

		сказав, але я думаю, навіть сліпий міг бачити, що Бет шукає двері [Рік і Морті, 1 сезон, 6 серія].		
41	<p>- Don't talk about my parents like that.</p> <p>- Listen, Morty, I hate to break it to you, but what people call "love" ..is just a chemical reaction that compels animals to breed. It hits hard, Morty, then it slowly fades, leaving you stranded in a failing marriage. I did it. Your parents are gonna do it. Break the cycle, Morty [Rick and Morty, Season 1 Episode 6].</p>	<p>- Не говори так про моїх батьків.</p> <p>- Послухай, Морті, мені неприємно розповідати тобі це, але те, що люди називають «любов'ю»... це лише хімічна реакція, яка змушує тварин розмножуватися. Це сильно вдаряє, Морті, а потім повільно зникає, залишаючи тебе в лещатах розваленого шлюбу. У мене був такий досвід. Твої батьки це зроблять. Розірви цикл, Морті [Рік і Морті, 1 сезон, 6 серія].</p>	Використання ідіоми для емпатизації, негативно забервлений прислівник	Дослівний переклад
42	<p>- Well... I mean, I was thinking about it.</p> <p>- Dude, stay in your league. Look at how hot she is [Rick and Morty, Season 1 Episode 6].</p>	<p>- Ну... у сенсі, я думав про це.</p> <p>- Чувак, залишайся у своїй лізі. Подивися, яка вона гаряча [Рік і Морті, 1 сезон, 6 серія].</p>	Імперативне речення, використання іменника з негативною конотацією	Дослівний переклад
43	<p>- Why can't you just help me out once once for once?</p> <p>- You're growing up fast, Morty. You're growing into a real big thorn straight up into my ass [Rick and Morty, Season 1 Episode 6].</p>	<p>- Чому ти не можеш просто допомогти мені хоч раз, хоч раз?</p> <p>- Ти швидко ростеш, Морті. Ти перетворюєшся на справжній шип прямо мені в дупу [Рік і Морті, 1 сезон, 6 серія].</p>	Декларативне речення, синтаксичні повтори, стилістично знижений оцінний іменник	Компенсація
44	- Wait, is loving me the house	- Чекай, любити	Використання	Компенсація

	<p>or the homeless people?</p> <p>- Loving you is work, Jerry hard work, like building a homeless shelter nobody wants to say no to doing it, but some people put the work in [Rick and Morty, Season 1 Episode 6].</p>	<p>мене це як будинок чи бомжа?</p> <p>- Любити тебе - це робота, Джеррі, важка робота, як будівництво притулку для безпритульних, ніхто не хоче відмовлятися від цього, але деякі люди стараються [Рік і Морті, 1 сезон, 6 серія].</p>	<p>порівняння для підкреслення негативної оцінки, негативно оцінний іменник, застосування сполучника для вираження протиставлення</p>	
45	<p>- Why would Rick Sanchez turn himself in?</p> <p>- Well, I'm just a dumb-ass bug, but it's possible Rick knew he'd be interrogated at this facility, where we not only keep our most wanted, but our most sensitive data [Rick and Morty, Season 3 Episode 1].</p>	<p>- Чому Рік Санчес здався?</p> <p>- Ну, я просто звичайний дурень, але, можливо, Рік знав, що його допитуватимуть на цьому об'єкті, де ми зберігаємо не тільки найбільш розшукуваних, а й наші найбільш конфіденційні дані [Рік і Морті, 3 сезон, 1 серія].</p>	<p>Декларативне речення, використання негативно оцінного прикметника та стилістично зниженого оцінного іменника</p>	Компенсація
46	<p>- Dad, it's great to have you back, no matter where we are, but wouldn't you like to go home?</p> <p>- Emotionally speaking, honey, Shoney's is my home.</p> <p>- Yeah, but you just got out of prison. I mean, how much of a step up from that is..-</p> <p>- Jerry, get out of the booth, take all your clothes off, and fold yourself 12 times [Rick and Morty, Season 3 Episode 1].</p>	<p>- Тату, це чудово, що ти повернувся, де б ми не були, але ти не хочеш додому?</p> <p>- З емоційної точки зору, дорога, Шоні – мій дім.</p> <p>- Так, але ти щойно вийшов із в'язниці. Я маю на увазі, наскільки далеко від цього...</p> <p>- Джеррі, вийди з будки, зніми весь одяг і складись 12 разів [Рік і Морті, 3 сезон, 1 серія].</p>	<p>Імперативне речення, використання фразового дієслова</p>	Дослівний переклад
47	<p>- Hey, I like being 35. I-I can</p>	<p>- Гей, мені подобається бути</p>	<p>Декларативне речення із</p>	Модуляція

	<p>rent a car now.</p> <p>- Because you suck. You've been keeping your lip zipped about it since Grandpa got arrested, but the fact is, you're freaking stoked to bail on him [Rick and Morty, Season 3 Episode 1].</p>	<p>35. Я можу орендувати машину прямо зараз.</p> <p>– Тому що ти відстій. Ти мовчав про це з того часу, як дідусь був заарештований, але факт у тому, що ти страшенно схвильований, щоб забити на нього [Рік і Морті, 3 сезон, 1 серія].</p>	<p>особовим займенником, стилістично занижене оцінне дієслово, використання прислівника та прикметника з негативною конотацією</p>	
48	<p>- Everybody head for the colon.</p> <p>- Now I am taking orders from a twelve yer old boy? [Rick and Morty, Season 1 Episode 3].</p>	<p>- Всі, прямуємо до товстої кишки.</p> <p>- Я що тепер отримую накази від дванадцятирічного хлопчиська? [Рік і Морті, 1 сезон, 3 серія].</p>	<p>Питальне речення, іменник з контекстуально негативним значенням</p>	<p>Дослівний переклад</p>
49	<p>- Yeah, he just wants to show you his own V.I.P., if you know what I mean</p> <p>- All right, what does V.I.P. stand for in your little universe? [How I Met Your Mother, Season 1 Episode 5].</p>	<p>- Так, він просто хоче показати тобі свій V.I.P., якщо ви розумієте, про що я</p> <p>- Гаразд, яке значення має поняття V.I.P. у твоєму маленькому всесвіті? [Рік і Морті, 1 сезон, 5 серія].</p>	<p>Питальне речення, прикметник та іменник з негативною конотацією</p>	<p>Дослівний переклад</p>
50	<p>- Oh, you are going to love Kelly. She's fun, she's smart, she lives in the mome</p> <p>- Translation: She's ugly, she's ugly, she ugs in the ugly [How I Met Your Mother, Season 1 Episode 5].</p>	<p>- О, ти полюбиш Келлі. Вона весела, вона розумна, вона живе у моменті</p> <p>- Перекладаю: вона потворна, потворна, потворна у потворному [Рік і Морті, 1 сезон, 5 серія].</p>	<p>Стилістичний повтор, декларативне речення, негативно оцінний прикметник</p>	<p>Дослівний переклад</p>
51	<p>- Claire and Austin just invited us to their fondue fest next Saturday night</p>	<p>- Клер і Остін щойно запросили нас на своє свято</p>	<p>Декларативне речення, прикметник з</p>	<p>Експлікація</p>

	<p>- Are you honestly trying to get me excited about fondue? -It's dipping stuff in hot cheese. What's not to love?</p> <p>- Okay, that does sound good. But it's dipping stuff in hot cheese with boring people [How I Met Your Mother, Season 1 Episode 5].</p>	<p>фондю наступної суботи ввечері. - Ти чесно намагаєшся мене зацікавити цим фондю? - Це занурена у гарячий сир краса. Що тут можна не любити? – Добре, звучить цікаво. Але це вмочування штуки в гарячий сир із компанією нудних людей [Рік і Морті, 1 сезон, 5 серія].</p>	негативною конотацією	
52	<p>- It kind of hurt that you guys didn't invite me out. I mean, I know things have changed since I got engaged, but it would have been nice to be asked! - I'm sorry! I just assumed... [How I Met Your Mother, Season 1 Episode 5].</p>	<p>- Прикро, що ви, хлопці, мене не запросили. Тобто, я знаю, що з того часу, як я заручився, все змінилося, але було б непогано, якби мене запитали! - Мені шкода! Я просто припустив [Рік і Морті, 1 сезон, 5 серія].</p>	Декларативне речення, іменник з негативною конотацією, заперечна частка для емпатизації	Компенсація
53	<p>- - Everyone thought I was crazy, but I came... - You are such a loser. Come on, I came back for you, Ted [How I Met Your Mother, Season 1 Episode 6].</p>	<p>- Всі думали, що я збожеволів, але я прийшов ... - Ти такий невдаха. Давай, я повернувся по тебе, Тед [Рік і Морті, 1 сезон, 6 серія].</p>	Декларативне речення з особовим займенником, негативно оцінний іменник	Дослівний переклад
54	<p>-How did this happen? Where's the Abductions department? -Abductions just follows the acquisition order -Don't put this on Acquisitions! [Rick and Morty, Season 1 Episode 4].</p>	<p>- Як це сталося? Де відділ викрадень? - Цей відділ слідує тільки за порядком захоплення - Не скидайте всю провину на відділ поглинань! [Рік і Морті, 1 сезон, 4</p>	Імперативне речення, дієслово з негативною конотацією та заперечна частка для емпатизації	Експлікація

		серія].		
55	<p>-Some people'd pay for that kind of breakthrough.</p> <p>-Rick, that's it! I am done with these insane adventures-! That was really traumatizing! I quite! I am out! [Rick and Morty, Season 1 Episode 5].</p>	<p>– Деякі люди заплатили б за такий прорив.</p> <p>- Ріку, от і все! Я покінчив з цими божевільними пригодами! Це було дійсно травмуюче! З мене досить! Я вихожу з гри! [Рік і Морті, 1 сезон, 5 серія].</p>	<p>Декларативне речення, окличне речення, негативно оцінний прикметник та дієслово, негативно забервлене перформативне дієслово</p>	Компенсація
56	<p>-Come on, don't be like that. The universe is a crazy, chaotic place</p> <p>-You're the one that's crazy and chaotic! [Rick and Morty, Season 1 Episode 5].</p>	<p>- Давай, не веди себе так. Всесвіт - божевільне, хаотичне місце</p> <p>- Це ти божевільний і хаотичний! [Рік і Морті, 1 сезон, 5 серія].</p>	<p>Декларативне речення, негативно оцінні прикметники, окличне речення</p>	
57	<p>-Adventures are supposed to be simple and fun.</p> <p>-Oh, yeah, Morty. That's real easy to say from the sidekick position. But how about next time you be in charge and then we'll talk about how simple and fun it is [Rick and Morty, Season 1 Episode 5].</p>	<p>- Пригоди мають бути простими та веселими.</p> <p>- О так, Морті. Це дуже легко сказати з позиції партнера. Але як щодо наступного разу, коли ти будеш у керма, а потім ми поговоримо про те, наскільки це просто та весело [Рік і Морті, 1 сезон, 5 серія].</p>	<p>Декларативне речення, прикметник з негативною конотацією, модальне дієслово</p>	Компенсація
58	<p>-This is as frustrating for us as it is for you!</p> <p>-Don't tell me that. That just put pressure on me.</p> <p>- Just try to relax.</p> <p>-(angry) Have you ever tried to relax? It is a paradox! [Rick and Morty, Season 1 Episode 2].</p>	<p>- Це нас так само засмучує, як і тебе!</p> <p>- Не кажи мені цього. Це просто давило на мене.</p> <p>- Просто постарайся розслабитись.</p> <p>- (Сердито) Ти коли-небудь намагався розслабитися? Це просто парадокс!</p>	<p>Декларативне речення, негативно оцінний прикметник, іменник з негативною конотацією</p>	Дослівний переклад

		[Рік і Морті, 1 сезон, 2 серія].		
59	<p>- This is the part of the story everybody loves. Scaling down 650.00 oversized steps</p> <p>- Alright, if this was a story, this part wouldn't be included, stupid [Rick and Morty, Season 1 Episode 5].</p>	<p>– Це частина історії, яку всі люблять.</p> <p>Зменшення на 650,00 негабаритних кроків</p> <p>- Добре, якби це була історія, ця частина не входила б, довбень [Рік і Морті, 1 сезон, 5 серія].</p>	Стилістично знижений оцінний іменник	Дослівний переклад
60	<p>- HI, I'm Mr. Booby Buyer. I'll buy those boobies for 25 shmeckels</p> <p>- It's a tempting offer, but I'm gonna have to decline.</p> <p>- Rats! What a shame [Rick and Morty, Season 1 Episode 2].</p>	<p>- Привіт, я містер Booby Buyer. Я куплю ці цицьки за 25 шмекелів</p> <p>- Це приваблива пропозиція, але мені доведеться відмовитися.</p> <p>- Щури! Який сором [Рік і Морті, 1 сезон, 2 серія].</p>	Вигук, негативно оцінні іменники	Дослівний переклад
61	<p>- Morty, your adventure's in a spiral. For real, man, time to pull out.</p> <p>- You keep heckling my adventure! You know why?</p> <p>- Because it's lame?</p> <p>- It's because you're petty! [Rick and Morty, Season 1 Episode 2].</p>	<p>- Морті, твоя пригода рухається по спіралі.</p> <p>Справді, чувак, час зупинитися.</p> <p>— Ти продовжуєш висміювати мою пригоду! Ти знаєш, чому?</p> <p>- Тому що вона відстій?</p> <p>— Це тому, що ти дріб'язковий! [Рік і Морті, 1 сезон, 2 серія].</p>	Декларативне речення з особовим займенником, стилістично знижені оцінні прикметники	Дослівний переклад
62	<p>- They went crazy when they couldn't take two strokes off Jerry's golf game. It was terrible.</p> <p>- It's not my fault Jerry's an idiot [Rick and Morty, Season 1 Episode 5].</p>	<p>- Вони божеволіли, коли не могли допомогти Джері закінчити гру в гольф за два удари. Це було жахливо.</p> <p>- Я не винен, що</p>	Декларативне речення, негативно оцінний прикметник, заперечна частка для емпатизації, негативно оцінний іменник,	Дослівний переклад

		Джеррі ідіот [Рік і Морті, 1 сезон, 5 серія].	стилістично знижений оцінний іменник	
63	-That is why he must numb himself. -Come on, um... -Birdperson. -Come on, Birdperson. Rick's not that complicated. He's just a huge asshole [Rick and Morty, Season 1 Episode 11].	-Тому він повинен придушувати це в собі. - Слухай, ммм... - Пташина особистість. - Слухай, Пташина особистість. Рік не такий складний. Він просто величезний засранець [Рік і Морті, 1 сезон, 11 серія].	Декларативне речення. Використання заперечної частки для емпатизації, абсцентна лексика	Дослівний переклад
64	-Don't dodge the issue, Rick! Selling a gun to a hitman is the same as pulling the trigger! -It's also the same as doing nothing [Rick and Morty, Season 2 Episode 2].	- Не ухиляйся від проблеми, Ріку! Продати пістолет вбивці – це те саме, що натиснути на курок! - Також це те саме, що нічого не робити [Рік і Морті, 2 сезон, 2 серія].	Імперативне речення, негативно-забарвлені іменники	Дослівний переклад
65	-Oh great, just a hop, skip and an 800 light year jump. -You know, you can leave any time you want, Rick -Whatever you wanna do, you little punk-ass little bitch [Rick and Morty, Season 2 Episode 2].	- Ой, просто стрибок та стрибок на 800 світлових років. - Знаєш, ти можеш піти будь-коли, Рік. - Роби що хочеш, ти, маленька засранка [Рік і Морті, 2 сезон, 2 серія].	Декларативне речення, використання абсцентної лексики, пейоративний прикметник.	Модуляція
66	-Wait a minute. Did you create my universe? Is my universe a miniverse? - Microverse! -Uh... Teenyverse. -You bastard! -Much obliged! [Rick and Morty, Season 2 Episode 6].	- Почекай хвилинку. Ти створив мій всесвіт? Мій всесвіт — це міні-всесвіт? - Мікровсесвіт! - Емм... нановсесвіт. - Ти сволота!	Вигук, негативно оцінний іменник	Дослівний переклад

		- Дуже вдячний! [Рік і Морті, 2 сезон, 6 серія].		
67	-You know, we.... We need it to start our car! -That's what you use my universe for? To run your car? -Yeah but don't flatter yourself. There's always Triple A, you sucker! [Rick and Morty, Season 2 Episode 6].	- Ви знаєте, нам... Нам це потрібно, щоб завести наш автомобіль! - Для цього ти використовуєш мій всесвіт? Щоб запустити свій автомобіль? - Так, але не лести собі. Ніхто не відміняв батарейки, лох! [Рік і Морті, 2 сезон, 6 серія].	Імперативне речення, використання заперечної форми для емпатизації, дієслово з некативною конотацією, стилістично знижений оцінний іменник	Компенсація
68	-Ew! What the hell? Jesus! There's flies in my ice cream! -Presidential decree. All ice cream is now for all beings, no matter how many legs. -What the fuck did you do, Summer? -It was your Ship! Your stupid ship did it! [Rick and Morty, Season 2 Episode 6].	-Фу! Якого біса? Боже! У моєму морозиві мухи! - Указ Президента. Усе морозиво тепер для всіх істот, незалежно від кількості ніжок. - Якого біса ти зробила, Самер? -Це був твій корабель! Твій дурний корабель це зробив! [Рік і Морті, 2 сезон, 6 серія].	Окличне речення, синтаксичні повтори, стилістично знижений оцінний прикметник	Дослівний переклад
69	-Well... we tried a couples therapist. -That's earth therapy. You might as well ask a horse to fix a merry-go-round. I mean, he'll try his best but mostly he's just gonna get horrified [Rick and Morty, Season 2 Episode 7].	- Ну... ми були у сімейного терапевта. – Це земна терапія. З таким самим успіхом можна попросити коня полагодити карусель. Я маю на увазі, вона намагатиметься щосили, але в основному вона просто жахнеться [Рік і Морті, 2 сезон, 7 серія].	Декларативне речення, застосування негативно оцінний прикметник, негативно забарвлена метафора	Компенсація
70	-Now we scan for Beth's	- Тепер ми	Імперативне	Дослівний

	<p>perceptions of Jerry.</p> <p>-Scan hard. He's dead to me.</p> <p>-Everything's dead to you [Rick and Morty, Season 2 Episode 7].</p>	<p>скануємо, як Бет сприймає Джеррі.</p> <p>- Уважно скануйте. Він мертвий для мене.</p> <p>- Для тебе все мертво.</p>	<p>речення, прикметники з негативною конотацією</p>	<p>переклад</p>
71	<p>-What? No! What is your problem?</p> <p>- Morty, grow up. If you don't want to watch, don't watch, but, you know, it's my car. Also if you tell your mom about this, I'll purge you.</p> <p>-You're the worst. And this planet is the worst. How can you be into this? You know, people are gonna kill each other [Rick and Morty, Season 2 Episode 9].</p>	<p>– Що? Ні! В чому твоя проблема?</p> <p>- Морті, підрости. Якщо не хочеш дивитись, не дивися, але, знаєш, це моя машина. Крім того, якщо ти розповіси про це мамі, я влаштую тобі судну ніч.</p> <p>- Ти найгірший. І ця планета найжахливіша. Як ти можеш у цьому брати участь? Ти знаєш, люди вбиватимуть один одного [Рік і Морті, 2 сезон, 9 серія].</p>	<p>Декларативне речення, негативно оцінене дієслово у найвищому ступені порівняння, вказівний займенник, питальне речення. Негативно забарвлене перформативне дієслово</p>	<p>Дослівний переклад</p>
72	<p>-Is that a real question?</p> <p>-Just making conversation.</p> <p>-Are you? What part of that gives me anything to work with? My choice is to say nothing, be sarcastic, or bark "yes" like a trained animal.</p> <p>It's not a conversation. You're holding me verbally hostage.</p> <p>-Ok, ass face, I'll go in the kitchen [Rick and Morty, Season 2 Episode 9].</p>	<p>- Це справжнє питання?</p> <p>- Просто зав'язую розмову.</p> <p>– Ти? З чим із цього я можу працювати? Мій вибір – нічого не говорити, бути саркастичною чи гавкати «так», як дресирована тварина. Це не розмова. Ти тримаєш мене в розмовному полоні.</p> <p>- Гаразд, дупа, піду на кухню [Рік і Морті, 2 сезон, 9 серія].</p>	<p>Декларативне речення, заперечна частка для емпатизації, негативно оцінений прислівник та іменник з негативною конотацією</p>	<p>Компенсація</p>
73	<p>-A spoon, Morty? A spoon?</p> <p>-I am sorry!</p>	<p>— Ложка, Морті? Ложка?</p>	<p>Декларативне речення,</p>	<p>Дослівний переклад</p>

	<p>-There's a pile of silverware next to you and you throw me the one thing that can never kill anything</p> <p>-Alright, OK! [Rick and Morty, Season 2 Episode 9].</p>	<p>- Мені шкода!</p> <p>- Поруч із тобою купа столового срібла, і ти кидаєш мені єдину річ, яка ніколи нічого не вб'є</p> <p>- Гаразд гаразд! [Рік і Морті, 2 сезон, 9 серія].</p>	<p>негативно забарвлене дієслово, негативно оцінний прислівник</p>	
74	<p>-I...I never intended to harm you, I swear. I am trying to end the festival.</p> <p>-W-what do you mean?</p> <p>-I was going to use your ship to destroy the rich assholes that run our society, and save my people from the horrors of this yearly festival [Rick and Morty, Season 2 Episode 9].</p>	<p>- Я... я ніколи не мала на меті заподіяти вам зло, присягаюся. Я намагаюся покласти кінець фестивалю.</p> <p>- Щ-що ти маєш на увазі?</p> <p>- Я збираюся використати ваш корабель, щоб знищити багатих придурків, які керують нашим суспільством, і врятувати свій народ від жахів цього щорічного фестивалю [Рік і Морті, 2 сезон, 9 серія].</p>	<p>Декларативне речення, негативно забарвлене перформативне дієслово, використання абсцентної лексики, іменник з негативною конотацією</p>	<p>Дослівний переклад</p>
75	<p>-...some blueberry pancakes...and a hot chocolate with cream</p> <p>- He-he, are you hungry?</p> <p>- He-he-he, and an extra f***ing spoon [The End of the F***ing World, Season 1 Episode 1].</p>	<p>-...млинці з чорниціями...і гарячий шоколад з вершками</p> <p>- Хе-хе, ти голодна?</p> <p>- Хе-хе-хе, і додаткову ложку зверху [Кінець ї***ого світу, 1 сезон, 1 серія].</p>	<p>Вигук, використання абсцентної лексики</p>	<p>Компенсація</p>

**Уживання перекладацьких трансформацій у перекладі мовних засобів
вираження негативної оцінки в офіційних ситуаціях англійського
діалогічного мовлення**

№	Фрагмент оригіналу	Переклад	Мовний засіб вираження негативної оцінки	Спосіб перекладу
76	<p>- Really? You talking about Hunter? Are you talking about Hunter?</p> <p>- and I resent -- I'm talking about my son, Beau Biden. You're talking about --</p> <p>- I don't know Beau. I know Hunter. Hunter got thrown out of the military. He was thrown out, dishonorably discharged for cocaine use. [First debate, Trump vs Biden, 29.09.2020].</p>	<p>- Справді? Ти про Хантера? Ти точно маєш на увазі Хантера?</p> <p>- і я обурений - я говорю про свого сина Бо Байдена. Ти говориш про -</p> <p>- Я не знаю Бо. Я знаю Хантера. Хантера, якого викинули з армії. Його вигнали, з ганьбою, звільнивши за вживання кокаїну [Перші дебати, Трамп проти Байдена, 29.09.2020].</p>	<p>Декларативне речення, негативно забарвлена фразове дієслово, негативно оцінний прислівник</p>	Дослівний переклад
77	<p>-Did you use the word smart? So you said you went to Delaware State, but you forgot the name of your college. You didn't go to Delaware State. You graduated, either the lowest or almost the lowest in your class. Don't ever use the word smart with me, don't ever use that word.</p> <p>-Oh, give me a break.</p> <p>-Because you know what, there's nothing smart about you, Joe. 47 years, you've done nothing [First debate, Trump vs Biden, 29.09.2020].</p>	<p>- Ти вживав слово розумний? Отже, ти сказав, що поїхав до Делавера, але забув назву свого коледжу. Ти не їздив до штату Делавер. Ти випустився з найнижчою чи майже найнижчою оцінкою у своїй групі. Ніколи не вживай у розмові зі мною слово розумний, ніколи не використовуй це слово.</p> <p>- Ой, дай мені перепочити.</p> <p>- Бо знаєш, що в тобі немає нічого розумного, Джо. 47 років, і ти нічого не зробив [Перші</p>	<p>Декларативне речення з особовим займенником, використання сполучника для емпатизації, негативно оцінні дієслова, негативно оцінний прикметник у найвищому ступені порівняння. Імперативне речення, синтаксичні повтори</p>	Компенсація

		дебати, Трамп проти Байдена, 29.09.2020].		
78	<p>- Mr. President, I want to raise an issue that I think has been lurking out there for 2 or 3 weeks and cast it specifically in national security terms. You already are the oldest President in history. And some of your staff say you were tired after your most recent encounter with Mr. Mondale. I recall yet that President Kennedy had to go for days on end with very little sleep during the Cuban missile crisis. Is there any doubt in your mind that you would be able to function in such circumstances?</p> <p>- Not at all, Mr. Trehitt, and I want you to know that also I will not make age an issue of this campaign. I am not going to exploit, for political purposes, my opponent's youth and inexperience. [Laughter and applause] If I still have time, I might add, Mr. Trehitt, I might add that it was Seneca or it was Cicero, I don't know which, that said, "If it was not for the elders correcting the mistakes of the young, there would be no state." [Second debate, Reagan vs Walter Mondale, 21.10.1984].</p>	<p>- Пане Президенте, я хочу порушити питання, яке, як мені здається, ховалося там уже 2 або 3 тижні, і підійти до нього конкретно з точки зору національної безпеки. Ви вже найстаріший президент в історії. Деякі з ваших співробітників кажуть, що ви втомилися після останньої зустрічі з містером Мондейлом. Я ще пам'ятаю, що президенту Кеннеді доводилося цілими днями дуже мало спати. Чи є у вас якісь сумніви відносно того, як ви зможете діяти за таких обставин?</p> <p>- Зовсім ні, містере Трюїтт, і я хочу, щоб ви знали, що мій вік не стане проблемою цієї кампанії. Я не збираюся використовувати з політичною метою молодість і недосвідченість мого опонента. [Сміх та оплески]. Якби я мав ще час, я міг би додати, містере Трюїтт, я міг би додати, що це був Сенека або це був Цицерон, я не знаю, який сказав: «Якби старше покоління не виправляли помилки молодих, не було б держави » [Другі</p>	<p>Декларативне речення, заперечна частка для емпатизації. Негативно забарвлені іменники</p>	<p>Дослівний переклад</p>

		дебати, Рейган проти Уолтера Мондейла, 21.10.1984].		
79	<p>-Why wouldn't you answer that question? You want to put a lot of new Supreme Court Justices. Radical left.</p> <p>- Will you shut up, man?</p> <p>- Listen, who is on your list, Joe? Who's on your list?</p> <p>[First debate, Trump vs Biden, 29.09.2020].</p>	<p>- Чому б тобі не відповісти на це запитання? Ти хочеш призначити багато суддів Верховного суду. Радикально лівих.</p> <p>- Може ти стулиш пельку?</p> <p>- Слухай, а хто у твоєму списку, Джо? Хто у твоєму списку?</p> <p>[Перші дебати, Трамп проти Байдена, 29.09.2020].</p>	Питальне речення, особовий займенник, модальне дієслово, стилістично знижена лексика	Модуляція
80	<p>- That was really a productive segment, wasn't it? Keep yapping, man.</p> <p>- The people understand, Joe.</p> <p>- They sure do.</p> <p>- 47 years, you've done nothing. They're understand</p> <p>[Second debate, Trump vs Biden, 22.10.2020].</p>	<p>- Це був справді продуктивний сегмент, чи не так? Продовжуй гавкати, чувак.</p> <p>- Люди розуміють, Джо.</p> <p>- Так звичайно.</p> <p>- 47 років, ти нічого не зробив. Вони розуміють [Другі дебати, Трамп проти Байдена, 22.10.2020].</p>	Імперативне, декларативне речення, заперечний займенник	Дослівний переклад
81	<p>-The only thing I haven't done a good job, and that's because of the fake news, no matter what you say to them, they give you a bad press on it. It's just fake news. They give you good press, they give me bad press because that's the way it is, unfortunately. But let me just say something. I don't care. I've gotten used to it. But I'll tell you, Joe, you could never have done the job that we did. You don't have it in your blood. You could've never done that, Joe.</p> <p>- I know how to do the job. I know how to get the job done.</p> <p>- Well, you didn't do very well in Swine Flu. H1-N1,</p>	<p>-Єдине, в чому я не досяг успіху, і це тільки через фейкові новини, для яких неважливо що ти їм кажеш, вони все одно напишуть погане в пресі. Це просто фейкові новини. Про тебе вони напишуть добре, мене ж обіллють брудом, бо, на жаль, так воно і працює. Але дозвольте мені щось сказати. Мені начхати. Я до цього звик. Але скажу тобі, Джо, ти ніколи не впорався б з тією роботою, яку робили</p>	Декларативне речення, негативно оцінні прикметники, прислівники з негативним забарвленням, модальні дієслова, негативно забарвлена метафора	Дослівний переклад

	<p>you were a disaster. Your own Chief of Staff said you were a disaster [Second debate, Tump vs Biden, 22.10.2020].</p>	<p>ми. У тебе цього немає в крові. Ти б ніколи не зміг цього зробити, Джо. – Я знаю, як робити роботу. Я знаю, як виконати цю роботу. - Ну, зі свинячим грипом ти не дуже добре впорався. H1-N1, ви були катастрофою. Ваш власний начальник штабу сказав, що ви були катастрофой [Другі дебати, Трамп проти Байдена, 22.10.2020].</p>		
82	<p>- Yeah, because what he did, even before COVID, manufacturing went in the hole. Manufacturing went in a hole- - Excuse me, Chris, wait. -... number one. Number two- - Chris. - Number three. - They said it would take... No, you're on number two [Second debate, Tump vs Biden, 22.10.2020].</p>	<p>- Так, тому що те, що він робив, ще до COVID, внаслідок чого виробництво зайшло в глухий кут. Виробництво просто зайшло в глухий кут. - Вибачте, Кріс, зачекайте. -... номер один. Номер два- – Кріс. - Номер три. – Вони сказали, що буде потрібно... Ні, ти на другому місці [Другі дебати, Трамп проти Байдена, 22.10.2020].</p>	<p>Декларативне речення, негативно забарвлена метафора</p>	<p>Компенсація</p>
83	<p>- I don't think so. - Here's the point, the point is that that's why he keeps trying to rile everything up. He doesn't want to calm things down instead of going in and talking to people and saying, "Let's get everybody together. Figure out how to deal with this." What's he do? He just pours gasoline in the fire constantly and every single solitary time [Second debate, Trump vs</p>	<p>- Я так не думаю. - Ось у чому справа, річ у тім, що він намагається розкачати човен. Він не хоче все нормалізувати та замість того, щоб вийти, поговорити з людьми і сказати: «Давайте зберемо всіх разом. З'ясуємо, як із цим боротися». Що він робить? Він</p>	<p>Декларативне речення, незативно забарвлене перформативне дієслово, використання негативно забарвленої метафори, негативно оцінний прикметник</p>	<p>Компенсація</p>

	Biden, 22.10.2020].	просто підливає постійно бензин у вогонь і щоразу наодинці [Другі дебати, Трамп проти Байдена, 22.10.2020].		
84	<p>- I would say almost everything I see is from the left wing not from the right wing.</p> <p>- But what are you saying?</p> <p>- I'm willing to do anything. I want to see peace [Second debate, Trump vs Biden, 22.10.2020].</p>	<p>- Я сказав би, що майже все, що я бачу, відбувається з боку лібералів, а не республіканців.</p> <p>- Але що ти кажеш?</p> <p>- Я готовий на все. Я хочу досягти миру [Другі дебати, Трамп проти Байдена, 22.10.2020].</p>	Декларативне речення з особовим займенником. Модальне дієслово, негативно забарвлена метафора.	Компенсація
85	<p>- Which leads my next question, as we head to our last segment here, we're still on the subject of securing America. On nuclear weapons, President Obama reportedly considered changing the nation's longstanding policy on first use. Do you support the current policy? Mr. Trump, you have two minutes on that.</p> <p>- Well, I have to say that, you know, for, what Secretary Clinton was saying about nuclear with Russia. She's very cavalier in the way she talks about various countries. But Russia has been expanding their, they have a much beter capability than we do. We have not been updating from the new standpoint. I looked the other night, I was seeing B-52s, they're old enough that your father, your grandfather could be flying them. We are not keeping up with other countries. I'd like everybody to end it, just get rid of it, but I would certainly not do first strike [First debate, Trump vs Clinton, 27.09.2016].</p>	<p>- Це підводить мене до наступного питання, оскільки ми прямуємо до нашого останнього сегменту, ми все ще обговорюємо питання безпеки Америки. Щодо ядерної зброї, то президент Обама, як повідомляється, розглядав можливість зміни давньої політики країни щодо її застосування першими. Ви підтримуєте поточну політику? Містере Трамп, у вас є дві хвилини на це.</p> <p>- Ну, я маю щось сказати, ви знаєте, через те, що держсекретар Клінтон говорила про ядерну програму з Росією. Вона дуже безцеремонно розповідає про різні країни. Але Росія розширює їх власну програму, вони мають набагато новіші можливості,</p>	Декларативне речення, використання заперечної частки для емпатизації, синтаксичний повтор, особові займенники 1-ї особи множини, негативно забарвлена метафора	Експлікація, компенсація

		ніж ми. З погляду нових технологій, ми відстаємо. Я дивився вчора ввечері, я бачив стратегічні бомбардувальники B-52, вони досить старі, щоб ваш батько, ваш дід міг літати на них. Ми відстаємо від інших країн. Я б хотів, щоб усі припинили це, просто позбулися цього, але я б точно не став завдавати першого удару [Перші дебати, Трамп проти Клінтон, 27.09.2016].		
86	<p>- My reference is to what you had said in 2002.</p> <p>- You didn't hear what I said.</p> <p>- And my question was why is your judgment any different than Mrs. Clinton's?</p> <p>- I have better judgment than she does, there's no question about that. I also have a much better temperament than she has, you know? I have a much better. She spent, let me tell you. She spent hundreds of millions of dollars on an advertising -- you know, they got Madison Avenue into a room, oh, temperament, let's go after [First debate, Trump vs Clinton, 27.09.2016].</p>	<p>- Я маю на увазі те, що ви сказали 2002 року.</p> <p>- Ти не чув, що я сказав.</p> <p>- І моє питання полягало в тому, чому ваша думка відрізняється від думки місіс Клінтон?</p> <p>- У мене кращі судження, ніж у неї, у цьому немає жодних сумнівів. А ще у мене темперамент набагато кращий, ніж у неї, розумієте? У мене набагато краще. Вона витратила, дозвольте мені сказати вам. Вона витратила сотні мільйонів доларів на рекламу – знаєте, вони затягли Медісон-авеню до кімнати, ох, темперамент, давай займемося [Перші дебати, Трамп проти Клінтон, 27.09.2016].</p>	Декларативне речення, прикметники в вищому ступені порівня, негативно забервлене дієслово, синтаксичний повтор. Використання риторичного питання	Дослівний переклад
87	- Your two minutes has	- Ваші дві хвилини спливили. Але я хочу	Декларативне речення,	Дослівний переклад

	<p>expired. But I do want to follow up, stop and frisk was ruled unconstitutional in New York, because it largely singled out black and Hispanic young men –</p> <p>- No, you're wrong. It went before a judge who was a very against police judge. It was taken away from her and our mayor, our new mayor, refused to go forward with the case. They would have won an appeal. If you look at it, throughout the country, there are many places –</p> <p>- The argument is that it's a form of racial profiling.</p> <p>- No, the argument is that we have to take the guns away from these people that have them and that are bad people that shouldn't have them [Second debate, Trump vs Clinton, 09.10.2016].</p>	<p>простежити за тим, щоб зупинити і обшук було визнано неконституційним у Нью-Йорку, тому що він переважно виділяв чорношкірих та латиноамериканських молодих людей.</p> <p>- Ні ти помиляєшся. Він постав перед суддею, який був налаштований проти поліцейського судді. Це було відібрано у неї нашого мера, наш новий мер відмовився продовжувати справу. Вони б виграли апеляцію. Якщо ви подивитеся на це, по всій країні є багато місць.</p> <p>- Аргумент у тому, що це форма расового профілювання.</p> <p>- Ні, аргумент у тому, що ми маємо забрати зброю у тих людей, у яких вона є, та у поганих людей, які не повинні нею володіти [Другі дебати, Трамп проти Клінтон, 09.10.2016].</p>	<p>негативно забарвлене оцінний прикметник, негативно-забарвлене дієслово</p>	
88	<p>- Mr. Trump, you have two minutes. How do you heal the divide?</p> <p>- First of all, Secretary Clinton doesn't want to use a couple of words. And that's law and order. And we need law and order. If we don't have it, we're not going to have a country [Second debate, Trump vs Clinton, 09.10.2016].</p>	<p>- Містере Трамп, у вас є дві хвилини. Як подолати розрив?</p> <p>-По-перше, держсекретар Клінтон не хоче користуватися декількома словами. А це є закон та порядок. А нам потрібний він. Якщо цього не буде, у нас не буде країни [Другі дебати, Трамп проти</p>	<p>Декларативне речення, дієслово у заперечній формі</p>	<p>Дослівний переклад</p>

89	<p>- And when we talk about your business, you've taken business bankruptcy six times. There are a lot of great businesspeople that have never taken bankruptcy once. You call yourself the King of Debt. You talk about leverage. You even at one time suggested that you would try to negotiate down the national debt of the United States.</p> <p>- Wrong. Wrong.</p> <p>- Well, sometimes there's not a direct transfer of skills from business to government, but sometimes what happened in business would be really bad for government [Second debate, Trump vs Clinton, 09.10.2016].</p>	<p>Клінтон, 09.10.2016].</p> <p>- А якщо говорити про ваш бізнес, ви шість разів зазнавали банкрутства. Є багато великих бізнесменів, які жодного разу не збанкрутували. Ви називаєте себе королем боргів. Ви кажете про систему важелів. Ви навіть колись пропонували спробувати домовитись про зниження державного боргу Сполучених Штатів.</p> <p>- Не так. Все не так.-</p> <p>- Ну, іноді немає прямого переходу навичок від бізнесу до уряду, але іноді те, що відбулося у бізнесі, може мати негативні наслідки для уряду [Другі дебати, Трамп проти Клінтон, 09.10.2016].</p>	<p>Декларативне речення, заперечна частка для емпатизації, модальне дієслово, негативно забарвлений прикметник</p>	<p>Дослівний переклад</p>
90	<p>- He also -- he also raised the issue of your e-mails. Do you want to respond to that?</p> <p>- I do. You know, I made a mistake using a private e- mail.</p> <p>- That's for sure.</p> <p>- And if I had to do it over again, I would, obviously, do it differently. But I'm not going to make any excuses. It was a mistake, and I take responsibility for that.</p> <p>- Mr. Trump?</p> <p>- That was more than a mistake. That was done purposely. OK? That was not a mistake. That was done purposely. When you have your staff taking the Fifth</p>	<p>- Він теж, - він також порушив питання щодо ваших електронних листів. Ви хочете відповісти на це?</p> <p>- Звісно. Ви знаєте, я помилилася, використовуючи особисту електронну пошту.</p> <p>- Ще б пак.</p> <p>- А якби мені довелося робити це заново, я, мабуть, зробила би інакше. Але я не збираюся виправдовуватися. Це була помилка, і я беру на себе відповідальність за це.</p> <p>- Містер Трамп?</p>	<p>Декларативне речення, негативно забарвлений іменник, синтаксичні повтори, прикметник з негативною конотацією, заперечна частка для емпатизації</p>	<p>Дослівний переклад</p>

	<p>Amendment, taking the Fifth so they're not prosecuted, when you have the man that set up the illegal server taking the Fifth, I think it's disgraceful. And believe me, this country thinks it's -- really thinks it's disgraceful, also [Second debate, Trump vs Clinton, 09.10.2016].</p>	<p>- Це було більше ніж помилка. Це було зроблено навмисно. ОК? Це було помилкою. Це було зроблено навмисно. Коли ваші співробітники приймають П'яту поправку, приймають П'яту поправку, щоб їх не переслідували за законом, коли у вас є людина, яка встановила нелегальний сервер, який приймає П'яту поправку, я думаю, що це ганебно. І повірте мені, ця країна такої ж думки, дійсно думає, що це ганебно [Другі дебати, Трамп проти Клінтон, 09.10.2016].</p>		
91	<p>- I don't think top-down works in America. I think building the middle class, investing in the middle class, making college debt-free so more young people can get their education, helping people refinance their -- their debt from college at a lower rate. Those are the kinds of things that will really boost the economy. Broad-based, inclusive growth is what we need in America, not more advantages for people at the very top.</p> <p>-Mr. Trump, we're...</p> <p>- Typical politician. All talk, no action. Sounds good, doesn't work. Never going to happen. Our country is suffering because people like Secretary Clinton have made such bad decisions in terms of our jobs and in terms of what's going on [Second</p>	<p>- Я не думаю, що в Америці працює принцип «згори донизу». Я думаю, побудова середнього класу, інвестування в середній клас, звільнення від боргів у коледжах, щоб більше молодих людей могло здобути свою освіту, допомогу людям у рефінансуванні їх – їхнього боргу від коледжу за нижчою ставкою. Це ті речі, які справді покращать економіку. Нам в Америці потрібне широкє, інклюзивне зростання, а не додаткові переваги для людей на вершині.</p> <p>- Містер. Трамп, ми</p>	<p>Декларативане речення, дієслово в заперечній формі, негативно-забарвлене дієслово, прикметник з негативною конотацією</p>	<p>Дослівний переклад</p>

	debate, Tump vs Clinton, 09.10.2016].	... - Типовий політик. Тільки розмови, жодних дій. Звучить добре, але не працює. І ніколи не спрацює. Наша країна страждає через те, що такі люди, як держсекретар Клінтон, ухвалили такі погані рішення щодо нашої роботи та того, що відбувається [Другі дебати, Трамп проти Клінтон, 09.10.2016].		
92	- Yeah, well, let's start the clock again, Lester. We've looked at your tax proposals. I don't see changes in the corporate tax rates or the kinds of proposals you're referring to that would cause the repatriation, bringing back of money that's stranded overseas. I happen to support that. - Then you didn't read it [Second debate, Tump vs Clinton, 09.10.2016].	- Так, Лестере, давай знову почнемо відрахунок. Ми розглянули ваші податкові пропозиції. Я не бачу змін у ставках корпоративного податку або тих пропозицій, на які ви посилаєтесь, що призведе до репатріації, повернення грошей, які застрягли за кордоном. Я це підтримую. - Тоді ти його не читала [Другі дебати, Трамп проти Клінтон, 09.10.2016].	Декларативне речення, дієслова в заперечній формі	Дослівний переклад
93	- I happen to -- I happen to support that in a way that will actually work to our benefit. But when I look at what you have proposed, you have what is called now the Trump loophole, because it would so advantage you and the business you do. You've proposed an approach that has a... - Who gave it that name? The first I've -- who gave it that	- Я намагаюся підтримувати... я намагаюся підтримувати це таким чином, щоб це насправді працювало на нашу користь. Але коли я дивлюся на те, що ти запропонував, у вас є те, що зараз називають лазівкою Трампа, тому що це принесе користь тобі і твоєму бізнесу. Ти	Декларативне речення, негативно забарвлена метафора, використання особового займенника	Дослівний переклад

	<p>name? [Interruption](CROSSTALK)</p> <p>- Mr. Trump, this is Secretary Clinton's two minutes.</p> <p>- ... \$4 billion tax benefit for your family. And when you look at what you are proposing...</p> <p>- How much? How much for my family? [Interruption]</p> <p>- ... it is...</p> <p>-Lester, how much? [Interruption]</p> <p>- ... as I said, trumped-up trickle-down. Trickle-down did not work. It got us into the mess we were in, in 2008 and 2009. Slashing taxes on the wealthy hasn't worked [Second debate, Tump vs Clinton, 09.10.2016].</p>	<p>запропонував підхід, який має...</p> <p>- Хто дав йому таку назву? Перше, що я отримав - хто дав йому таку назву?</p> <p>- Пане Трамп, це дві хвилини секретаря Клінтон.</p> <p>- ... 4 мільярди доларів податкової пільги для вашої родини. А коли дивишся на те, що ти пропонуєш...</p> <p>— Скільки? Скільки для моєї родини? [Перебивання]</p> <p>- ...це...</p> <p>-Лестер, скільки?</p> <p>- ...як я вже казала, сфабриковане поступове стимулювання. Поступове стимулювання не спрацювало. У 2008 і 2009 роках ми потрапили в халепу. Зниження податків на багатих не дало результату [Другі дебати, Трамп проти Клінтон, 09.10.2016].</p>		
94	<p>- I have a feeling that by, the end of this evening, I'm going to be blamed for everything that's ever happened.</p> <p>- Why not? [Interruption]</p> <p>-Why not? Yeah, why not?(LAUGHTER)You know, just join the debate by saying more crazy things. Now, let me say this, it is absolutely the case... [Second debate, Tump vs Clinton, 09.10.2016].</p>	<p>- У мене таке відчуття, що до кінця цього вечора мене звинувачиватимуть у всьому, що коли-небудь сталося.</p> <p>- Чому ні? [Перебивання]</p> <p>-Чому ні? Так, чому б і ні? (СМІХ) Знаєш, просто приєднайся до дебатів, сказавши більше божевільних речей. Тепер дозволь мені сказати це, це абсолютно так... [Другі дебати, Трамп проти Клінтон,</p>	Імперативне речення, негативно забарвлений прикметник у вищому ступені порівняння, прислівник з негативною конотацією	Дослівний переклад

95	<p>- And look at her website. You know what? It's no difference than this. She's telling us how to fight ISIS. Just go to her website. She tells you how to fight ISIS on her website. I don't think General Douglas MacArthur would like that too much.</p> <p>- The next segment, we're continuing...</p> <p>- Well, at least I have a plan to fight ISIS. [Interruption]</p> <p>- ... achieving prosperity...</p> <p>- No, no, you're telling the enemy everything you want to do [Second debate, Tump vs Clinton, 09.10.2016].</p>	<p>09.10.2016].</p> <p>– А подивіться на її сайт. Знаєте, що? Немає різниці. Вона розповідає нам, як боротися з ІДІЛ. Просто зайдіть на її веб-сайт. Вона розповідає вам, як боротися з ІДІЛ на своєму веб-сайті. Я не думаю, що генералу Дугласу Макартуру це дуже сподобається.</p> <p>- Наступний сегмент, ми продовжуємо...</p> <p>– Ну, принаймні, у мене є план боротьби з ІДІЛ. [Перебивання]</p> <p>- ...досягнення процвітання...</p> <p>— Ні, ні, ти говориш ворогові все, що хочеш зробити [Другі дебати, Трамп проти Клінтон, 09.10.2016].</p>	<p>Декларативне речення, негативний займенник, негативно забарвлений іменник</p>	<p>Дослівний переклад</p>
96	<p>- No, we're not. No, we're not.</p> <p>- See, you're telling the enemy everything you want to do. No wonder you've been fighting - no wonder you've been fighting ISIS your entire adult life. [Interruption]</p> <p>- That's a -- that's -- go to the -- please, fact checkers, get to work [Second debate, Tump vs Clinton, 09.10.2016].</p>	<p>- Ні, ми не говоримо. Ні, ми не говоримо.</p> <p>- Бачиш, ти говориш ворогові все, що хочеш. Не дивно, що ти боролася – не дивно, що ти боролася з ІДІЛ усе своє доросле життя. [Перебивання]</p> <p>— Це — це — перейдіть до — будь ласка, перевіряючи фактів, приступайте до роботи [Другі дебати, Трамп проти Клінтон, 09.10.2016].</p>	<p>Декларативне речення, негативно забарвлений іменник, негативний займенник, перформативне дієслово</p>	<p>Дослівний переклад</p>
97	<p>- That can't -- that can't be left to stand. [Interruption]</p> <p>- Please just take 30 seconds and then we're going to go on.</p> <p>- I kind of assumed that there</p>	<p>- Це не можна -- це не можна отак залишати. [Перебивання]</p> <p>– Будь ласка, закінчуйте 30 секунд, а потім ми</p>	<p>Декларативне речення, модальне дієслово, негативно забарвлені іменники</p>	<p>Дослівний переклад</p>

	<p>would be a lot of these charges and claims, and so...</p> <p>- Facts. [Interruption]</p> <p>- So we have taken the home page of my website, HillaryClinton.com, and we've turned it into a fact-checker. So if you want to see in real-time what the facts are, please go and take a look. Because what I have proposed... [Second debate, Tump vs Clinton, 09.10.2016].</p>	<p>продовжимо.</p> <p>– Я якось припускала, що цих звинувачень і претензій буде багато, і так...</p> <p>– Факти. [Перебивання]</p> <p>– Отже, ми взяли домашню сторінку мого веб-сайту HillaryClinton.com і постійно посилаємося на неї, як на джерело фактів. Тож якщо ви хочете побачити факти в реальному часі, будь ласка, зайдіть і подивіться. Тому що те, що я запропонувала...</p> <p>[Другі дебати, Трамп проти Клінтон, 09.10.2016].</p>		
98	<p>- There are different views about what's good for our country, our economy, and our leadership in the world. And I think it's important to look at what we need to do to get the economy going again. That's why I said new jobs with rising incomes, investments, not in more tax cuts that would add \$5 trillion to the debt.</p> <p>- But you have no plan. [Interruption]</p> <p>- But in -- oh, but I do.</p> <p>- Secretary, you have no plan. [Interruption]</p> <p>- In fact, I have written a book about it. It's called "Stronger Together." You can pick it up tomorrow at a bookstore...</p> <p>- That's about all you've... [Interruption] [Second debate, Tump vs Clinton,</p>	<p>- Є різні погляди на те, що добре для нашої країни, нашої економіки та нашого лідерства у світі. І я думаю, що важливо поглянути на те, що нам потрібно зробити, щоб відновити економіку. Тому я сказала, що нові робочі місця зі зростанням доходів, інвестиції, а не додаткові зниження податків, які додадуть 5 трильйонів доларів до боргу.</p> <p>— Але у тебе немає плану. [Перебивання]</p> <p>- Але в... о, але у мене є.</p> <p>— Секретарю, у вас немає плану. [Перебивання]</p> <p>— Насправді, я написала про це</p>	<p>Декларативне речення, заперечна частка для емпатизації, синтаксичний повтор</p>	<p>Дослівний переклад</p>

	09.10.2016].	книгу. Вона називається «Сильніше разом». Ти можеш придбати її завтра в книжковому магазині... - Ось приблизно все, що ти маєш... [Перебивання] [Другі дебати, Трамп проти Клінтон, 09.10.2016].		
99	- You called it the gold standard of trade deals. You said it's the finest deal you've ever seen. [Interruption] - No. - And then you heard what I said about it, and all of a sudden you were against it. [Interruption] - Well, Donald, I know you live in your own reality, but that is not the facts. The facts are -- I did say I hoped it would be a good deal, but when it was negotiated... - Not. [Interruption] [Second debate, Trump vs Clinton, 09.10.2016].	- Ти назвала це золотим стандартом торгових угод. Ти сказала, що це найкраща угода, яку ти коли-небудь бачила. [Перебивання] - Ні. - А потім ти почула, що я сказав стосовно цього, і раптово ти стала проти. [Перебивання] - Ну, Дональд, я знаю, що ти живеш у своїй реальності, але це не факти. Фактами є те... Я справді сказала, що сподівався, що це буде хороша угода, але коли все було узгоджено... - Ні. [Перебивання] [Другі дебати, Трамп проти Клінтон, 09.10.2016].	Декларативне речення, клішоване словосполучення, негативно забарвлений іменник, заперечна частка для емпатизації	Дослівний переклад
100	- And, Hillary, I'd just ask you this. You've been doing this for 30 years. Why are you just thinking about these solutions right now? For 30 years, you've been doing it, and now you're just starting to think of solutions. - Well, actually... [Interruption]	- І, Гіллари, я б просто запитав тебе. Ти робиш це протягом 30 років. Чому ти тільки зараз думаєш про ці рішення? Протягом 30 років ти робила це, а тепер ти тільки починаєш думати про рішення. - Ну, насправді... [Перебивання]	Декларативне та питальне речення. Використання вказівних займенників	Дослівний переклад

	<p>- I will bring -- excuse me. I will bring back jobs. You can't bring back jobs.</p> <p>- Well, actually, I have thought about this quite a bit.</p> <p>- Yeah, for 30 years [Second debate, Tump vs Clinton, 09.10.2016].</p>	<p>- Я поверну - вибачте. Я поверну робочі місця. У тебе не вийде повернути робочі місця.</p> <p>- Ну, насправді, я дуже багато думала про це.</p> <p>- Так, протягом 30 років [Другі дебати, Трамп проти Клінтон, 09.10.2016].</p>		
101	<p>"All day? When you could have been celebrating? I must have passed a dozen feasts and parties on my way here." Professor McGonagall sniffed angrily [Rowling J.K., 2000: 3].</p>	<p>— Цілісінький день? А коли ж ви святкували? Я тут по дорозі бачила, як усі святкують і тішаться. Професорка Макгонегел сердито пирхнула [Роулінг Д.К., 1997: 4].</p>	Питальне речення, модальне дієслово	Модуляція
102	<p>"We've had precious little to celebrate for eleven years." "I know that," said Professor McGonagall irritably [Rowling J.K., 2000: 3].</p>	<p>Цілих одинадцять років ми майже нічого не святкували. — Та я знаю, — роздратовано буркнула професорка Макгонегел [Роулінг Д.К., 1997: 4].</p>	Дієслово з негативною конотацією, вказівний займенник, негативно забарвлений прислівник	Модуляція
103	<p>Dumbledore bowed his head. Professor McGonagall gasped. "Lily and James... I can't believe it... I didn't want to believe it... Oh, Albus.." Dumbledore reached out and patted her on the shoulder. "I know... I know..." he said heavily [Rowling J.K., 2000: 5].</p>	<p>Дамблдор схилив голову, і професорка Макго-негел тяжко зітхнула. — Лілі і Джеймс... Я не можу... не хочу в це вірити... Ох, Албусе! — Знаю... знаю, — сумно промовив Дамблдор і поплескав по плечі [Роулінг Д.К., 1997: 6].</p>	Дієслово в заперечній формі, вигук, синтаксичний повтор, негативно забарвлений прислівник	Дослівний переклад
104	<p>"You don't mean -- you can't mean the people who live here?" cried Professor McGonagall, jumping to her feet and pointing at number four. "Dumbledore -- you can't. I've been watching them all day..." [Rowling J.K., 2000: 6].</p>	<p>— Та ви що?.. — Невже ви маєте на увазі людей, які мешкають отут? — вигукнула професорка Макгонегел. Вона зірвалася на ноги і показала на будинок</p>	Питальне речення, негативно забарвлене дієслово	Модуляція

		номер чотири. — Дамблдоре, це неможливо. Я цілий день за ними спостерігала [Роулінг Д.К., 1997: 6].		
105	"Shhh!" hissed Professor McGonagall, "you'll wake the Muggles!" -"S-s-sorry," sobbed Hagrid [Rowling J.K., 2000: 7].	— Тссс! — зашипіла професорка Макгонегел. — Розбудиш маглів! — В-в-вибачейте, — проскиглив Герід [Роулінг Д.К., 1997: 7].	Вигук, негативно забарвлене дієслово, модальне дієслово	Дослівний переклад
106	"It's -- it's true?" faltered Professor McGonagall. "After all he's done... all the people he's killed... he couldn't kill a little boy? It's just astounding... of all the things to stop him... but how in the name of heaven did Harry survive?" [Rowling J.K., 2000: 5]	— Це... правда? — затнулася професорка Макгонегел. — Невже після всього, що він... заподіяв, замордувавши стількох людей, він не зміг убити хлопчика? Я просто приголомшена... Його ніхто не міг зупинити, тож як, о Господи, спромігся вижити Гаррі? [Роулінг Д.К., 1997: 6].	Питальне речення, негативно забарвлене перформативне дієслово, використання фразеологічної одиниці для емпатизації оцінки	Модуляція
107	"I'm not saying his heart isn't in the right place," said Professor McGonagall grudgingly, "but you can't pretend he's not careless. He does tend to -- what was that?" A low rumbling sound had broken the silence around them [Rowling J.K., 2000: 6].	— Я не кажу, що в нього немає серця, — неохоче протягнула професорка Макгонегел, — але ж погодьтеся — він легковажний. Він схильний до... Що це? Навколишню тишу порушив низький гул [Роулінг Д.К., 1997: 6].	Декларативне речення, використання фразеологічної одиниці емпатизації оцінки, негативно забарвлений прислівник	Модуляція
108	"Up! Get up! Now!" Harry woke with a start. His aunt rapped on the door again. "Up!" she screeched [Роулінг Д.К., 1997: 7].	Проте недовго, бо тітка Петунія вже прокинулася, і залунав її пронизливий голос. — Ану вставай! Мерщій!	Вигук, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад

		Здригнувшись, Гаррі прокинувся. Тітка знову; затарабанила у двері. — Вставай! — горлала вона [Rowling J.K., 2000: 8].		
109	"What did you say?" his aunt snapped through the door. "Nothing, nothing..." [Rowling J.K., 2000: 8].	— Що ти сказав? — гаркнула за дверима тітка. — Нічого, нічого... [Роулінг Д.К., 1997: 8].	Питальне речення, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад
110	"Are you up yet?" she demanded. "Nearly," said Harry. " Well, get a move on, I want you to look after the bacon. And don't you dare let it burn, I want everything perfect on Duddy's birthday " [Rowling J.K., 2000: 8].	— Ти вже прокинувся? — знову підійшла до дверей тітка. — Майже, — відповів Гаррі. — Давай, ворушись, треба за беконом подивитися. Пильнуй, щоб не згорів, — на Дадликові іменини все має бути ідеальним [Роулінг Д.К., 1997: 8].	Імперативне речення, дієслово в заперечній формі	Модуляція
111	Uncle Vernon entered the kitchen as Harry was turning over the bacon. " Comb your hair! " he barked, by way of a morning greeting [Rowling J.K., 2000: 8].	Дядько Вернон увійшов до кухні, коли Гаррі перевертав бекон. — Зачешися! — гримнув він замість ранкового вітання [Роулінг Д.К., 1997: 8].	Вигук, негативно забарвлене дієслово	Модуляція
112	Harry put the plates of egg and bacon on the table, which was difficult as there wasn't much room. Dudley, meanwhile, was counting his presents. His face fell. " Thirty-six, " he said, looking up at his mother and father. " That's two less than last year " [Rowling J.K., 2000: 9].	Гаррі поклав на стіл тарілки з яєшнею та беконом, і це далось йому нелегко, бо на столі було обмаль місця. Дадлі тим часом порахував подарунки й одразу нахнюпився. — Тридцять шість, — сказав він, дивлячись на батьків. — На два менше, ніж торік [Роулінг	Декларативне речення, негативно забарвлене дієслово	Вилучення слів

		Д.К., 1997: 9].		
113	" Bad news, Vernon, " she said. " Mrs. Figg's broken her leg. She can't take him." She jerked her head in Harry's direction [Rowling J.K., 2000: 9].	— Погані новини, Верноне, — простогнала вона. — Місіс Фіг зламала ногу. Вона не зможе його взяти. — Тітка кивнула головою на Гаррі [Роулінг Д.К., 1997: 9].	Декларативне речення, дієслово з негативною конотацією	Модуляція
114	" Now what?" said Aunt Petunia, looking furiously at Harry as though he'd planned this. Harry knew he ought to feel sorry that Mrs. Figg had broken her leg [Rowling J.K., 2000: 9].	— І що тепер? — люто подивилася на Гаррі тітка Петунія, немов він спланував такий підступ. Гаррі розумів, що негарно радіти з приводу зламаної ноги місіс Фіг [Роулінг Д.К., 1997: 9].	Питальне речення, негативно забарвлений прислівник	Вилучення слів
115	"We could phone Marge," Uncle Vernon suggested. " Don't be silly, Vernon, she hates the boy " [Rowling J.K., 2000: 9].	— Можна подзвонити до Мардж, — запропонував дядько Вернон. — Не мели дурниць, Верноне, вона цього хлопця терпіти не може [Роулінг Д.К., 1997: 9].	Декларативне речення, негативно забарвлений прикметник, негативно забарвлене перформативне дієслово	Модуляція
116	"What about what's-her-name, your friend -- Yvonne?" " On vacation in Majorca, " snapped Aunt Petunia [Rowling J.K., 2000: 9].	— А та, як її там, твоя товаришка Івон? — Відпочиває на Майорці, — відрубала тітка Петунія [Роулінг Д.К., 1997: 9].	Декларативне речення, негативно забарвлене дієслово	Граматична заміна
117	Aunt Petunia looked as though she'd just swallowed a lemon. " And come back and find the house in ruins?" she snarled. "I won't blow up the house," said Harry, but they weren't listening [Rowling J.K., 2000: 9].	Тітка Петунія немов цитрину проковтнула. — Щоб ти загидив увесь будинок? — гаркнула вона. — Я нічого не зроблю, — сказав Гаррі, але його ніхто не слухав [Роулінг Д.К., 1997: 9].	Питальне речення, негативно забарвлена метафора, негативно забарвлене дієслово	Модуляція
118	" Dinky Duddydums, don't cry, Mummy won't let him spoil your special day! " she	— Не плач, любий Дадичку, мамуся не дозволить йому	Імперативне речення, модальне	Конкретизація

	cried , flinging her arms around him [Rowling J.K., 2000: 10].	зіпсувати твоє свято! — залементувала вона , пригортаючи сина [Роулінг Д.К., 1997: 10].	дієслово у заперечній формі	
119	" I... don't... want... him... t-t-to come! " Dudley yelled between huge, pretend sobs [Rowling J.K., 2000: 10].	— Я... не хочу... щоб... він... ї-ї-їхав! — верещав Дадлі в паузах між удаваними риданнями [Роулінг Д.К., 1997: 10].	Імперативне речення, дієслово з контекстуально негативним значенням	Дослівний переклад
120	" He always sp- spoils everything! " He shot Harry a nasty grin through the gap in his mother's arms [Rowling J.K., 2000: 10].	— Він завжди все пс...псує! — огидно вишкірився він на Гаррі , визираючи з-під маминих рук... [Роулінг Д.К., 1997: 10].	Декларативне речення, окличне речення, негативно забарвлене дієслово, негативно оцінний прикметник, іменник з негативною конотацією	Грамматична заміна
121	Just then, the doorbell rang -- " Oh, good Lord, they're here! " said Aunt Petunia frantically -- and a moment later, Dudley's best friend, Piers Polkiss, walked in with his mother [Rowling J.K., 2000: 10].	...і саме тоді хтось подзвонив у двері — О Боже, вони вже тут! — вигукнула тітка Петунія, і за мить разом зі своєю мамою з'явився Пірс Полкіс, найкращий приятель Дадлі [Роулінг Д.К., 1997: 10].	Вигук, прислівник з негативною конотацією	Модуляція
122	...but before they'd left, Uncle Vernon had taken Harry aside. " I'm warning you, " he had said, putting his large purple face right up close to Harry's, " I'm warning you now, boy -- any funny business, anything at all -- and you'll be in that cupboard from now until Christmas " [Rowling J.K., 2000: 10].	перед від'їздом дядько Вернон відвів Гаррі набік. — Попереджаю , — сказав він, наблизивши впритул до Гаррі своє широке бурякове обличчя, — попереджаю тебе, хлопче, відразу: викинеш якогось коника — сидітимеш у коморі аж до Різдва [Роулінг Д.К., 1997: 10].	Декларативне речення, синтаксичний повтор, іменник з негативною конотацією, модальне дієслово	Модуляція

123	Uncle Vernon tapped on the glass, but the snake didn't budge. "Do it again," Dudley ordered [Rowling J.K., 2000: 11].	Дядько Вернон постукав по склу, але змія навіть не здригнулася. — Ще раз! — вимагав Дадлі [Роулінг Д.К., 1997: 11].	Імперативне речення, негативно забарвлене дієслово	Модуляція
124	He liked to complain about things: people at work, Harry, the council, Harry, the bank, and Harry were just a few of his favorite subjects. This morning, it was motorcycles. "... roaring along like maniacs, the young hoodlums," he said , as a motorcycle overtook them [Rowling J.K., 2000: 10].	Він мав звичай на все нарікати, а його улюбленими темами були робітники, Гаррі, місцевий уряд, Гаррі, банк і знову Гаррі. Цього ранку дядько нарікав на мотоциклістів: — Гасають, як божевільні! Пацани, хулігани! – буркнув він , коли їх обігнав мотоцикл [Роулінг Д.К., 1997: 10].	Декларативне речення, негативно забарвлені іменники, дієслово з контекстуально негативним значенням	Модуляція
125	"MOTORCYCLES DON'T FLY!" Dudley and Piers sniggered. I know they don't," said Harry. "It was only a dream" [Rowling J.K., 2000: 11].	— МОТОЦИКЛИ НЕ ЛІТАЮТЬ! Дадлі й Пірс захихотіли. — Знаю, — знітився Гаррі. — Це був тільки сон [Роулінг Д.К., 1997: 10].	Декларативне речення, дієслово в заперечній формі, дієслово з контекстуально негативним значенням	Модуляція
126	"Make it move," he whined at his father. Uncle Vernon tapped on the glass, but the snake didn't budge [Rowling J.K., 2000: 11].	— Нехай вона ворухнеться! — заскиглив він до батька. Дядько Вернон постукав по склу, але змія навіть не здригнулася [Роулінг Д.К., 1997: 11].	Імперативне речення, негативно забарвлене дієслово	Модуляція
127	Uncle Vernon rapped the glass smartly with his knuckles, but the snake just snoozed on. "This is boring," Dudley moaned. He shuffled away [Rowling J.K., 2000: 11].	Дядько Вернон щосили загрюкав кісточками пальців, та змія й далі дрімала. — Мені нудно, — застогнав Дадлі і відійшов набік [Роулінг Д.К., 1997: 11].	Декларативне речення, негативно забарвлене дієслово.	Модуляція
128	Dudley came waddling toward them as fast as he could. "Out of the way, you," he said,	— Геть звідси! — штурхонував він Гаррі під ребра. 3	Імперативне речення з особовим	Модуляція

	punching Harry in the ribs. Caught by surprise, Harry fell hard on the concrete floor [Rowling J.K., 2000: 12].	несподіванки Гаррі заточився і впав просто на бетонну долівку [Роулінг Д.К., 1997: 11].	займенником, негативно забарвлений дієприслівник	
129	" They stuff people's heads down the toilet the first day at Stonewall, " he told Harry. "Want to come upstairs and practice?" " No, thanks, " said Harry [Rowling J.K., 2000: 13].	— Там, у "Стоунволі", новачкам відразу запихають голову в унітаз, — казав він Гаррі. — Хочеш, потренуємося нагорі? — Ні, дякую, — відповідав Гаррі [Роулінг Д.К., 1997: 13].	Декларативне речення, дієслово з негативною конотацією	Дослівний переклад
130	"Your new school uniform," she said. Harry looked in the bowl again. " Oh, " he said, "I didn't realize it had to be so wet" [Rowling J.K., 2000: 13].	— Твоя нова шкільна форма. Гаррі ще раз зазирнув у балию. — Ох, — зітхнув він. — Я й не знав, що її треба замочувати [Роулінг Д.К., 1997: 13].	Вигук, дієслово з контекстуально негативним значенням	Конкретизація
131	" Don't be stupid, " snapped Aunt Petunia. "I'm dyeing some of Dudley's old things gray for you. It'll look just like everyone else's when I've finished" [Rowling J.K., 2000: 14].	— Не верзи дурниць! — гримнула на нього тітка Петунія. — Я для тебе фарбую деякі старі речі Дадлі в сірий колір. Коли закінчу, буде така, як у всіх [Роулінг Д.К., 1997: 13].	Імперативне речення, негативно забарвлений прикметник, дієслово з негативною конотацією	Модуляція
132	"Get the mail, Dudley," said Uncle Vernon from behind his paper. " Make Harry get it " [Rowling J.K., 2000: 14].	— Дадлі, принеси пошту, — сказав дядько Вернон, не відриваючись від газети. — Нехай Гаррі несе [Роулінг Д.К., 1997: 13].	Імперативне речення, дієслово з негативною конотацією	Дослівний переклад
133	"Get the mail, Harry." " Make Dudley get it " [Rowling J.K., 2000: 14].	— Гаррі, принеси пошту. — Нехай Дадлі несе [Роулінг Д.К., 1997: 13].	Імперативне речення, дієслово з негативною конотацією	Дослівний переклад
134	" I want to read that letter, " he said loudly [Rowling J.K., 2000: 15].	— Я хочу прочитати листа! — вимагав він [Роулінг Д.К.,	Імперативне речення, негативно	Дослівний переклад

		1997: 14].	забарвлений прислівник	
135	"Who'd be writing to you?" sneered Uncle Vernon, shaking the letter open with one hand and glancing at it [Rowling J.K., 2000: 14].	— Хто б це тобі писав? — вишкірився дядько , розгортаючи однією рукою листа й пробігши його очима [Роулінг Д.К., 1997: 14].	Питальне речення, модальне дієслово, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад
136	"Get out, both of you," croaked Uncle Vernon, stuffing the letter back inside its envelope [Rowling J.K., 2000: 15].	— Забирайтеся звідси обидва! — захрипів дядько Вернон, ховаючи листа назад у конверт. Гаррі не ворухнувся [Роулінг Д.К., 1997: 14].	Імперативне речення, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад
137	"Let me see it!" demanded Dudley. "OUT!" roared Uncle Vernon, and he took both Harry and Dudley by the scruffs of their necks and threw them into the hall, slamming the kitchen door behind them [Rowling J.K., 2000: 15].	— Дай я подивлюсь! — наполягав Дадлі. — ГЕТЬ! — гаркнув дядько Вернон, схопив Гаррі й Дадлі за комір, виштовхав їх до коридору, і з грюкотом зачинив кухонні двері [Роулінг Д.К., 1997: 14].	Вигук, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад
138	"It was not a mistake," said Harry angrily, "it had my cupboard on it" [Rowling J.K., 2000: 15].	— То не помилка , — насупився Гаррі . — Там навіть писалося, що я живу в комірчині [Роулінг Д.К., 1997: 14].	Декларативне речення, модальне дієслово у заперечній формі, негативно забарвлений прислівник	Дослівний переклад
139	"Don't ask questions!" snapped his uncle. "Take this stuff upstairs, now." [Rowling J.K., 2000: 15].	— Нічого не запитуй! — відрубав дядько. — Збирай свої манатки і мерщій нагору! [Роулінг Д.К., 1997: 15].	Імперативне речення, іменник з негативною конотацією	Конкретизація
140	From downstairs came the sound of Dudley bawling at his mother, I don't want him in there... I need that room... make him get out... " [Rowling J.K., 2000: 15].	Знизу долинув голос Дадлі, що визвірявся на матір: " Я не хочу, щоб він там був!.. Мені потрібна та кімната!.. Нехай забирається!.. " [Роулінг Д.К., 1997:	Декларативне, імперативне речення, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад

		15].		
141	"Go to your cupboard -- I mean, your bedroom," he wheezed at Harry. "Dudley -- go -- just go" [Rowling J.K., 2000: 16].	— Ану в комірчину!.. Тобто до спальні, — прохрипів він Гаррі. — Дадлі, геть! Забирайся звідси! [Роулінг Д.К., 1997: 15].	Імперативне речення, дієслово з негативною конотацією	Модуляція
142	"Oh, these people's minds work in strange ways, Petunia, they're not like you and me," said Uncle Vernon, trying to knock in a nail with the piece of fruitcake Aunt Petunia had just brought him [Rowling J.K., 2000: 16].	— Ох, у цих людей у голові щось химерне, вони, Петуніс, не такі, як ми, — скрушно зітхнув дядько Вернон і вдарив по цвяху тістечком, яке йому щойно принесла тітка [Роулінг Д.К., 1997: 16].	Декларативне речення, вказівний займенник, незативно забарвлений прикметник, заперечна частка для емпатизації	Грамматична заміна
143	"Out! OUT!" Uncle Vernon seized Harry around the waist and threw him into the hall [Rowling J.K., 2000: 17].	— Геть! ГЕТЬ! Дядько Вернон ухопив Гаррі за поперек і жбурнув його в коридор [Роулінг Д.К., 1997: 16].	Вигук, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад
144	"That does it," said Uncle Vernon, trying to speak calmly but pulling great tufts out of his mustache at the same time [Rowling J.K., 2000: 17].	— З мене досить! — простогнав дядько Вернон, намагаючись говорити спокійно і водночас вириваючи з вусів цілі жмутки волосся [Роулінг Д.К., 1997: 16].	Вигук, дієслово з контекстуально негативним значенням	Модуляція
145	"Sorry," Harry said quickly. "Sorry?" barked Hagrid, turning to stare at the Dursleys, who shrank back into the shadows. "It's them as should be sorry! I knew yeh weren't gettin' yer letters but I never thought yeh wouldn't even know about Hogwarts, fer cryin' out loud! Did yeh never wonder where yer parents learned it all?" [Rowling J.K., 2000: 20].	Гегрід видавався приголомшеним, тож Гаррі швиденько додав: — Вибачте. — <i>Вибачте?</i> — гаркнув Гегрід, повернувшись до Дурслі, що відступили в тінь. — Це ось <i>цим</i> треба вибачатися! Я знав, що ти не отримуєш листів, але — нехай його шляк трафить — і в гадці не мав, що ти нічогісінько	Питальне речення, негативно забарвлене дієслово, вказівний займенник, модальне дієслово у заперечній формі	Грамматична заміна

		не будеш знати про Гогвортс! Тебе ніколи не цікавило, де твої батьки цього навчилися? [Роулінг Д.К., 1997: 19].		
146	"All what?" asked Harry. "ALL WHAT?" Hagrid thundered. "Now wait jus' one second!" He had leapt to his feet. In his anger he seemed to fill the whole hut. The Dursleys were cowering against the wall [Rowling J.K., 2000: 20].	— Чого "цього"? — запитав Гаррі. — ЧОГО ЦЬОГО? — вибухнув Гегрід. Він скочив на ноги і, розлючений, здавалося, заповнив собою всю хатину [Роулінг Д.К., 1997: 19].	Питальне речення, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад
147	"DURSLEY!" he boomed. Uncle Vernon, who had gone very pale, whispered something that sounded like "Mimblewimble." Hagrid stared wildly at Harry [Rowling J.K., 2000: 20].	— ДУРСЛІ! — загримів він. Дядько Вернон, збліднувши, наче мрець, бурмотів якісь нісенітниці [Роулінг Д.К., 1997: 19].	Вигук, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад
148	"Knew!" shrieked Aunt Petunia suddenly. "Knew! Of course we knew! How could you not be, my dratted sister being what she was? Oh, she got a letter just like that and disappeared off to that-that school -and came home every vacation with her pockets full of frog spawn, turning teacups into rats. I was the only one who saw her for what she was -- a freak! But for my mother and father, oh no, it was Lily this and Lily that, they were proud of having a witch in the family!" [Rowling J.K., 2000: 22].	— Знали! — раптом завищала тітка Петунія. — Знали! Звичайно, знали! Кого ще могла народити моя клята сестра!.. О, колись вона теж дістала такого листа й пропала в тій... <i>школі</i> , а тоді верталася на канікули додому з повними кишнями жаб'ячої ікри і обертала чайні чашки на щурів. Лише я одна бачила, хто вона, — потвора! Але ж ні, батьки тільки їй і годили, хухали на свою Лі-ліньку, пишалися, що в родині є відьма! [Роулінг Д.К., 1997: 21].	Декларативне речення, негативно забарвлений прикметник, вказівний займенник для емпатизації	Модуляція
149	"Then she met that Potter at school and they left and got married and had you, and of	— А потім знайшла собі в школі того Поттера, вийшла за	Декларативне речення, вказівний	Вилучення слів

	course I knew you'd be just the same, just as strange , just as -- as -- abnormal -- and then, if you please, she went and got herself blown up and we got landed with you! " [Rowling J.K., 2000: 22].	нього заміж після школи, народила тебе, і я, звісно, знала, що й ти будеш як вона, таким самим дивним і... ненормальним... А тоді, бачте, їх висадили в повітря, а ти звалився на нашу голову! [Роулінг Д.К., 1997: 21].	займенник, негативно оцінні прикметники, негативно забарвлена метафора	
150	Harry had gone very white. As soon as he found his voice he said, " Blown up? You told me they died in a car crash! " [Rowling J.K., 2000: 22].	Гаррі страшенно зблід. Тільки-но до нього вернувся голос, він обурився: — Висадили в повітря? А ви ж казали, що вони загинули в автокатастрофі! [Роулінг Д.К., 1997: 21].	Питальне речення, дієслово з контекстуально негативним значенням	Дослівний переклад
151	"Now, you listen here, boy," he snarled, " I accept there's something strange about you , probably nothing a good beating wouldn't have cured -- and as for all this about your parents, well, they were weirdos , no denying it, and the world's better off without them in my opinion -- asked for all they got, getting mixed up with these wizarding types -- just what I expected, always knew they'd come to a sticky end --" [Rowling J.K., 2000: 23].	— Слухай-но мене, хлопче, — прогарчав дядько. — Я згоден, ти й справді якийсь дивакуватий, хоч, гадаю, все це можна направити доброю різкою! Ну а твої батьки — вони таки й справді були ненормальні, тут годі заперечити, і, як на мене, без них на світі й дихається легше! Чого прагнули, те й отримали! Плуталися з усякими відьмаками, а я знав, я завжди знав, що добром це не закінчиться!.. [Роулінг Д.К., 1997: 22].	Декларативне речення, негативно забарвлений прикметник, іменник з негативною конотацією, вказівний займенник	Компенсація
152	"I AM NOT PAYING FOR SOME CRACKPOT OLD FOOL TO TEACH HIM MAGIC TRICKS!" yelled Uncle Vernon. [Rowling J.K., 2000: 24].	— Я НЕ ПЛАТИТИМУ ЗА ТЕ, ЩОБ ЯКИЙСЬ БОЖЕВІЛЬНИЙ СТАРИЙ ДУРЕНЬ НАВЧАВ ЙОГО	Імперативне речення, окличне речення, негативно забарвлений прикметник,	Дослівний переклад

		ТАМ РІЗНИХ ФОКУСІВ! — завершав дядько Вернон [Роулінг Д.К., 1997: 23].	іменник з негативною конотацією, негативно забарвлене дієслово	
153	"It's on my ticket." " Barking, " said Uncle Vernon, " howling mad, the lot of them. You'll see. You just wait. All right, we'll take you to King's Cross. We're going up to London tomorrow anyway, or I wouldn't bother" [Rowling J.K., 2000: 37].	— Але на квитку написано. — Нісенітниці! — обурився дядько Вернон. — Повне ідіотство! Вони всі там такі! Ти ще побачиш. Почекай тільки трохи. Добре, завеземо тебе на Кінгс-Крос. Нам і так треба завтра до Лондона, інакше б я не морочився [Роулінг Д.К., 1997: 35].	Декларативне речення, дієслово з контекстуально негативним значенням, негативно забарвлений прикметник та іменник, модальне дієслово	Нейтралізація
154	"Taking Dudley to the hospital," growled Uncle Vernon. " Got to have that ruddy tail removed before he goes to Smeltings " [Rowling J.K., 2000: 37].	— Дадлі веземо до лікарні, — пробурмотів дядько Вернон. — Треба ж вирізати того клятого хвоста, поки він не пішов до "Смелтінгсу"! [Роулінг Д.К., 1997: 35].	Декларативне речення, негативно забарвлений прикметник	Компенсація
155	" I'm not Fred, I'm George, " said the boy. " Honestly, woman, you call yourself our mother? Can't you tell I'm George? " [Rowling J.K., 2000: 38].	— Я не Фред, а Джордж, — обурився хлопець. — Шановна, і ви ще називаєте себе нашою мамою? Невже ви не бачите, що я Джордж? [Роулінг Д.К., 1997: 36].	Питальне, декларативне речення, заперечна частка для емпатизації, іменник з негативною конотацією	Експлікація
156	" He might have died and you wouldn't know the difference, " said Ron in disgust. "I tried to turn him yellow yesterday to make him more interesting, but the spell didn't work [Rowling J.K., 2000: 43].	— Що живий, що здохлий — однаково! — роздратовано поскаржився Рон. — Вчора я спробував трохи його прикрасити і зробити жовтим, але замовляння не	Декларативне речення, модальне дієслово, модальне дієслово у заперечній формі, негативно забарвлений прислівник	Модуляція

		подіяло [Роулінг Д.К., 1997: 41].		
157	He held out his hand to shake Harry's, but Harry didn't take it. "I think I can tell who the wrong sort are for myself, thanks," he said coolly [Rowling J.K., 2000: 45].	Він подав Гаррі руку, але той її не потиснув. — Дякую, я й сам знаю, хто кльовий, а хто ні, — холодно сказав Гаррі [Роулінг Д.К., 1997: 42].	Декларативне речення, негативно забарвлений прикметник, прислівник з негативною конотацією	Модуляція
158	"I'd be careful if I were you, Potter," he said slowly. "Unless you're a bit politer you'll go the same way as your parents. They didn't know what was good for them, either. You hang around with ruffraff like the Weasleys and that Hagrid, and it'll rub off on you" [Rowling J.K., 2000: 45].	— На твоєму місці, Поттер, я б поведився обережніше, — протягнув він. — Якщо не станеш трохи ввічливішим, то скінчиш так само, як твої батьки [Роулінг Д.К., 1997: 42].	Декларативне речення, модальне дієслово, негативно забарвлений іменник	Компенсація
159	"Scabbers has been fighting, not us," said Ron, scowling at her. "Would you mind leaving while we change?" [Rowling J.K., 2000: 45].	— Це Скеберс бився, а не ми, — сердито зиркнув на неї Рон. — Може, ти вийдеш, поки ми переодягнемось? [Роулінг Д.К., 1997: 43].	Декларативне речення, заперечна частка для емпатизації	Дослівний переклад
160	"Unless you get out now," said Harry, more bravely than he felt, because Crabbe and Goyle were a lot bigger than him or Ron [Rowling J.K., 2000: 45].	— Якщо ви негайно не заберетесь! — пригрозив Гаррі хоробрішим тоном, ніж почувався насправді: адже Креб і Гойл були набагато дебелиші від нього чи Рона [Роулінг Д.К., 1997: 42].	Імперативне речення, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад
161	"All right -- I only came in here because people outside are behaving very childishly , racing up and down the corridors," said Hermione in a sniffy voice [Rowling J.K., 2000: 45].	— Гаразд, я зайшла тільки тому, що всюди страшний рух — всі поводяться як діти, і гасають коридорами, — фиркнула Герміона [Роулінг Д.К., 1997: 43].	Декларативне речення, негативно забарвлений прислівник, прикметник з негативною конотацією	Граматична заміна
162	"Move along now," said a sharp voice. "The Sorting Ceremony's about	— Забірайтеся звідси! — пролунав різкий голос. —	Імперативне речення, негативно	Модуляція

	to start." Professor McGonagall had returned [Rowling J.K., 2000: 48].	Починається церемонія СОРТУВАННЯ. Це повернулася професорка Макгонеґел [Роулінг Д.К., 1997: 45].	забарвлений прикметник	
163	" Nearly Headless? How can you be nearly headless? " Sir Nicholas looked extremely miffed , as if their little chat wasn't going at all the way he wanted. " Like this, " he said irritably. He seized his left ear and pulled [Rowling J.K., 2000: 51].	— <i>Майже</i> — Безголовий? Як можна бути майже безголовим? Сер Ніколас, здавалося, розгнівався, адже розмова вийшла зовсім не такою, як він сподівався. — <i>А ось так,</i> — роздратувався він. Ухопив себе за ліве вухо й потягнув [Роулінг Д.К., 1997: 48].	Питальне речення, негативно забарвлений прикметник, прислівник з негативною конотацією	Дослівний переклад
164	"Go away, Peeves, or the Baron'll hear about this, I mean it!" barked Percy [Rowling J.K., 2000: 53].	— Забирайся, Півзе, бо поскаржуся Баронові! Я не жартую! — гаркнув на нього Персі [Роулінг Д.К., 1997: 50].	Декларативне речення, негативно забарвлене дієслово	Антонімічний переклад
165	" Wish McGonagall favored us, " said Harry. Professor McGonagall was head of Gryffindor House, but it hadn't stopped her from giving them a huge pile of homework the day before [Rowling J.K., 2000: 55].	— Якби ж Макгонеґел підтримувала нас! — зітхнув Гаррі Професорка Макгонеґел була вихователькою гуртожитку Грифіндор, але це не завадило їй учора завалити їх цілою купою домашніх завдань. [Роулінг Д.К., 1997: 52].	Декларативне речення, дієслово контекстуально з негативним значенням	Дослівний переклад
166	Snape, however, was not pleased. " Sit down, " he snapped at Hermione [Rowling J.K., 2000: 57].	Снейп, однак, був незадоволений. — Сядь! — гаркнув він Герміоні [Роулінг Д.К., 1997: 54].	Імперативне речення, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад
167	" Idiot boy! " snarled Snape,	— Ідіот! — гаркнув	Вигук,	Вилучення

	clearing the spilled potion away with one wave of his wand. "I suppose you added the porcupine quills before taking the cauldron off the fire?" [Rowling J.K., 2000: 57].	Снейп , одним помахом чарівної палички прибравши розлите зілля. — Мабуть, ти додав голки дикобраза, перше ніж знімати казанок з вогню? [Роулінг Д.К., 1997: 54].	стилістично знижена лексика, негативно забарвлене дієслово	слів
168	"You -- Potter -- why didn't you tell him not to add the quills? Thought he'd make you look good if he got it wrong, did you? That's another point you've lost for Gryffindor" [Rowling J.K., 2000: 57].	— Ти!.. Поттере, чому ти не попередив його, що не можна додавати голки? Думав, ти виграєш, коли він усе зіпсує, га? Грифіндор тепер через тебе втратить ще одно очко [Роулінг Д.К., 1997: 54].	Вигук, питальне речення. Особовий займенник, модальне дієслово, негативно забарвлений прикметник	Компенсація
169	Snape liked hardly any of the students. "But he seemed to really hate me." "Rubbish!" said Hagrid. "Why should he?" [Rowling J.K., 2000: 58].	Снейп узагалі нікого не любить. — Але він мене просто ненавидить! — Дурне! — заперечив Гегрід. — Чого б то? [Роулінг Д.К., 1997: 55].	Декларативне речення, негативно забарвлене дієслово, вигук, іменник з негативною конотацією	Нейтралізація
170	"Typical," said Harry darkly. "Just what I always wanted. To make a fool of myself on a broomstick in front of Malfoy" [Rowling J.K., 2000: 59].	— Як завжди, — похмуро буркнув Гаррі. — Я тільки про це й мріяв! Тепер буду ідіотом на мітлі перед тим Мелфоем! [Роулінг Д.К., 1997: 56].	Декларативне речення, негативно забарвлений прислівник, фразеологічна одиниця для емпатизації оцінки	Грамматична заміна
171	Scowling , Malfoy quickly dropped the Remembrall back on the table. "Just looking," he said, and he sloped away with Crabbe and Goyle behind him [Rowling J.K., 2000: 60].	Спохмурнівши, Мелфой кинув Нагадайка назад на стіл. — Я тільки подивився, — буркнув він і пішов геть разом із Кребом і Гойлом [Роулінг Д.К., 1997: 56].	Негативно забарвлений дієприслівник, дієслово з контекстуально негативним значенням	Дослівний переклад
172	Their teacher, Madam Hooch, arrived. She had short, gray hair, and yellow eyes like a	Прибула вчителька, мадам Гуч. Вона мала ко-ротке сиве	Питальне речення, негативно	Модуляція

	hawk. "Well, what are you all waiting for?" she barked. "Everyone stand by a broomstick. Come on, hurry up" [Rowling J.K., 2000: 60].	волосся і жовті, наче в яструба, очі. — Чого ви тут поставали? — гримнула вона. — Розбирайте мітли. Швиденько [Роулінг Д.К., 1997: 56].	забарвлене дієслово	
173	But Neville, nervous and jumpy and frightened of being left on the ground, pushed off hard before the whistle had touched Madam Hooch's lips. "Come back, boy!" she shouted , but Neville was rising straight up like a cork shot out of a bottle [Rowling J.K., 2000: 60].	Аж тут Невіл, стривожений і переляканий, що не зуміє злетіти, зненацька, не дочекавшись свистка мадам Гуч, з усієї сили штовхнувся ногами. — Назад, хлопче! — крикнула вчителька , але Невіл уже полетів угору, немов корок, що вистрелив із пляшки [Роулінг Д.К., 1997: 57].	Імперативне речення, негативно забарвлені прикметники, дієслово з негативною конотацією	Дослівний переклад
174	"Give it here," Harry called, "or I'll knock you off that broom!" [Rowling J.K., 2000: 61].	— Віддавай, — крикнув Гаррі, — бо зіб'ю з мітли! [Роулінг Д.К., 1997: 57].	Імперативне речення, негативно забарвлене фразове дієслово	Дослівний переклад
175	Madam Hooch was bending over Neville, her face as white as his. "Broken wrist," Harry heard her mutter [Rowling J.K., 2000: 60].	Мадам Гуч схилилася над Невілом, і її обличчя також поблідло. — Зламав зап'ясток , — почув Гаррі її бурмотіння [Роулінг Д.К., 1997: 57].	Декларативне речення, негативно забавлене дієслово	Грамаіична заміна
176	"Did you see his face, the great lump?" The other Slytherins joined in. "Shut up, Malfoy," snapped Parvati Patil [Rowling J.K., 2000: 61].	— Кльово йому розквасило пику, га? Засміялася й решта слизеринців. — Стули пельку, Мелфою! — крикнула Парваті Патіл [Роулінг Д.К., 1997: 57].	Імперативне речення, стилістично знижена лексика, негативно забарвлене дієслово	Модуляція
177	"Ooh, sticking up for Longbottom? " said Pansy Parkinson, a hard-faced Slytherin girl. "Never thought you'd like fat little crybabies,	— О, захисниця Лонгботома? — глузливо мовила Пенсі Паркінсон, слизеринська дівчина	Питальне речення, негативно забарвлений прикметник,	Компенсація

	Parvati " [Rowling J.K., 2000: 61].	з бездушним обличчям. — Я й не думала, що тобі, Парваті, подобаються товстенські заплакані писклявчики [Роулінг Д.К., 1997: 57].	модальне дієслово, іменник з негативною конотацією	
178	"Never -- in all my time at Hogwarts" Professor McGonagall was almost speechless with shock, and her glasses flashed furiously, "-- how dare you -- might have broken your neck -- " [Rowling J.K., 2000: 61].	— Скільки років у Гогвортсі, а я ще ніколи!... — розхвилювавшись, професорка Макгонегел насилу могла говорити, а її окуляри люто виблискували: — Як ти посмів, ти міг скрутити собі в'язи! [Роулінг Д.К., 1997: 58].	Декларативне речення, негативно забарвлений прислівник, риторичне питання, модальне дієслово	Перестановка слів
179	"It wasn't his fault, Professor -- " "Be quiet, Miss Patil [Rowling J.K., 2000: 61].	— Пані професорко, він не винен! — Мовчіть, міс Патіл! [Роулінг Д.К., 1997: 58].	Імперативне речення, дієслово з контекстуально негативною конотацією	Дослівний переклад
180	"But Malfoy --" "That's enough, Mr. Weasley. Potter, follow me, now" [Rowling J.K., 2000: 61].	— Але Мелфой... — Досить, містере Візлі... Поттере, йди за мною! [Роулінг Д.К., 1997: 58].	Декларативне речення, негативно забарвлений прислівник	Дослівний переклад
181	"Out, Peeves!" she barked. Peeves threw the chalk into a bin, which clanged loudly, and he swooped out cursing [Rowling J.K., 2000: 61].	— Геть, Півзе! — гаркнула вона. Півз пожбурих крейду у сміттевий кошик і, проклинаючи все на світі, вислизнув з кімнати [Роулінг Д.К., 1997: 58].	Імперативне речення, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад
182	They both looked up. It was Hermione Granger. "Can't a person eat in peace in this place?" said Ron [Rowling J.K., 2000: 63].	Хлопці озирнулися: перед ними стояла Герміона Грейнджер. — Тут можна десь спокійно повечеряти? — обурився Рон [Роулінг Д.К., 1997: 60].	Питальне речення, вказівний займенник, дієслово контекстуально з негативним значенням	Граматична заміна
183	"I couldn't help overhearing what you and Malfoy were	— Я випадково почула вашу розмову	Декларативне речення,	Експлікація

	saying --" "Bet you could," Ron muttered [Rowling J.K., 2000: 63].	з Мелфоем... — Боюсь, не випадково, — пробурмотів Рон [Роулінг Д.К., 1997: 60].	модальне дієслово, негативно забрвлене дієслово	
184	"And it's really none of your business ," said Harry [Rowling J.K., 2000: 63].	— Не пхай свого носа до чужого проса! — відрубав Гаррі [Роулінг Д.К., 1997: 60].	Декларативне речення, негативно ідіома	Модуляція
185	"Shut up, both of you!" said Harry sharply. I heard something." It was a sort of snuffling [Rowling J.K., 2000: 64].	— Ану, тихо! — урвав їх Гаррі. — Я щось чую. Чулося якесь сопіння [Роулінг Д.К., 1997: 61].	Імперативне речення, негативно забарвлений прислівник	Компенсаці
186	"Don't leave me!" said Neville, scrambling to his feet, "I don't want to stay here alone, the Bloody Baron's been past twice already" [Rowling J.K., 2000: 64].	— Не кидайте мене! — підвівся Невіл. — Я не хочу тут бути сам, повз мене вже двічі пролітав Кривавий Барон [Роулінг Д.К., 1997: 61].	Імперативне речення, дієслово в заперечній формі	Дослівний переклад
187	"I can't believe you're going to do this, Harry." A lamp flickered on. It was Hermione Granger, wearing a pink bathrobe and a frown. "You!" said Ron furiously. "Go back to bed!" [Rowling J.K., 2000: 64].	— Гаррі, я не вірю, що ти підеш на таке. Замерехтів ліхтарик. У кріслі в рожевому халатику сиділа насуплена Герміона Грейнджер. — Ти ! — люто засичав Рон. — Ану в ліжко! [Роулінг Д.К., 1997: 60].	Вигук, негативно забарвлений прислівник, дієслово контекстуально негативно значення	Дослівний переклад
188	"Don't you care about Gryffindor, do you only care about yourselves, I don't want Slytherin to win the house cup, and you'll lose all the points I got from Professor McGonagall for knowing about Switching Spells." "Go away" [Rowling J.K., 2000: 64].	— Невже ви зовсім не дбаєте про Грифіндор, а думаєте тільки про себе? Я не хочу, щоб Слизерин виграв кубок гуртожитків, а через вас ми втратимо всі очки, які я заробила в професорки Макгонегел, розповівши про перехідні замовляння. — Иди геть! [Роулінг Д.К., 1997: 60].	Питальне речення, дієслово в заперечній формі, модальне дієслово, імперативне речення, фразове дієслово з негативною конотацією	Дослівний переклад

189	Ron looked at his watch and then glared furiously at Hermione and Neville. "If either of you get us caught, I'll never rest until I've learned that Curse of the Bogies Quirrell told us about, and used it on you" [Rowling J.K., 2000: 64].	Рон подивився на годинник, а тоді люто зиркнув на Герміону і Невіла: — Якщо через вас нас упіймають, я тоді точно вивчу Квірелове прокляття привидів і нашлю його на вас [Роулінг Д.К., 1997: 61].	Декларативне речення, негативно оцінний прислівник, речення умовного типу з вираженим протиставленням.	Антонімічний переклад
190	It was Peeves. He caught sight of them and gave a squeal of delight. "Shut up, Peeves -- please -- you'll get us thrown out" [Rowling J.K., 2000: 65].	То був Півз. Помітивши дітей, він утішено закректав. — Півзе, будь ласка, цить! Нас усіх виженуть! [Роулінг Д.К., 1997: 62].	Імперативне речення, модальне дієслово, негативно забарвлене фразове дієслово	Компенсація
191	Peeves cackled. "Wandering around at midnight, Ickle Firsties? Tut, tut, tut. Naughty, naughty, you'll get caughty" [Rowling J.K., 2000: 65].	— Гуляєте опівночі, малючки-першачки? — захихотів Півз. — Фу-фу-фу! Якщо ви такі нечемні, то вас упіймають, так-таки-так! [Роулінг Д.К., 1997: 62].	Вигук, синтаксичні повтори, негативно забарвлені прикметники	Компенсація
192	"Get out of the way," snapped Ron, taking a swipe at Peeves this was a big mistake [Rowling J.K., 2000: 66].	— Забирайся геть! — у Рона урвався терпець і він щосили турнув Півза, але це була величезна помилка [Роулінг Д.К., 1997: 62].	Імперативне речення, негативно забарвлене фразове дієслово,	Модуляція
193	"Where on earth have you all been?" she asked, looking at their bathrobes hanging off their shoulders and their flushed, sweaty faces. "Never mind that -- pig snout, pig snout," panted Harry, and the portrait swung forward. They scrambled into the common room and collapsed, trembling, into armchairs [Rowling J.K., 2000: 66].	— Де це вас носило? — запитала Пані, дивлячись на їхні халати і спітнілі, розпашілі обличчя. — Не має значення!.. Свиняче рило, свиняче рило! — захекано вимовив Гаррі , й портрет відхилився. Діти пролізли до вітальні й попадали знесилено у крісла [Роулінг Д.К., 1997: 62].	Питальне речення, негативно забарвлена метафора, синтаксичні повтори, негативно забарвлений іменник, дієслово контекстуально з негативним значенням	Компенсація
194		— Цікаво, що в нього	Декларативне	Модуляція

	"Wonder what's wrong with his leg?" "Dunno, but I hope it's really hurting him," said Ron bitterly [Rowling J.K., 2000: 74].	з ногою? — Не знаю, але, сподіваюся, вона йому добре дошкуляє! — розлючено мовив Рон [Роулінг Д.К., 1997: 70].	речення, негативно забарвлене дієслово, прислівник з негативною конотацією	
195	"I just wondered if I could have my book back." "GET OUT! OUT!" [Rowling J.K., 2000: 75].	— Я тільки хотів спитати, чи можна забрати книжку. — ГЕТЬ ЗВІДСИ! ГЕТЬ! [Роулінг Д.К., 1997: 70].	Імперативне речення, негативно забарвлене фразеологічне дієслово	Дослівний переклад
196	"Honestly, Hermione, you think all teachers are saints or something," snapped Ron. "I'm with Harry" [Rowling J.K., 2000: 75].	— Перестань, Герміоно! Ти думаєш, усі вчителі святі? — урвав її Рон. — Гаррі має рацію [Роулінг Д.К., 1997: 71].	Питальне речення, іменник з негативною конотацією, негативно забарвлене дієслово	Грамматична заміна
197	"So -- after that obvious and disgusting bit of cheating "Jordan!" growled Professor McGonagall. "I mean, after that open and revolting foul 'Jordan, I'm warning you'" [Rowling J.K., 2000: 77].	— Джордане! — озвалася професорка Макгонегел. — Я хотів сказати, після цього відвертого й гидкого порушення... — Джордане, попереджаю!... [Роулінг Д.К., 1997: 73].	Декларативне речення, негативно оцінний прикметник, вигук	Дослівний переклад
198	"Rubbish," said Hagrid again. "Snape's a Hogwarts teacher, he'd do nothin' of the sort" [Rowling J.K., 2000: 79].	— Дурниці! — повторив Гегрід. — Снейп — учитель у Гогвортсі, він такого ніколи б си не зробив! [Роулінг Д.К., 1997: 74].	Вигук, негативно оцінний іменник	Компенсація
199	"I'm tellin' yeh, yer wrong!" said Hagrid hotly. "I don' know why Harry's broom acted like that, but Snape wouldn' try an' kill a student! Now, listen to me, all three of yeh -- yer meddlin' in things that don' concern yeh. It's dangerous. You forget that dog, an' you forget what it's guardin', that's between Professor Dumbledore an' Nicolas Flamel --" [Rowling J.K., 2000: 79].	— А я кажу, що ти си помиляєш! — із запалом сказав Гегрід. — Не знаю, чого Гарріна мітла так си поводи́ла, але Снейп ніколи б си не намагав убити учня! Слухайте мене, ви всі троє: ви встряли в таке, що вас си не стосує. Це небезпечно. Забудьте	Імперативне речення, негативно забарвлений прикметник	Компенсація

		того пса й забудьте те, що він стереже, бо це справа професора Дамблдора й Ніколаса Фламеля! [Роулінг Д.К., 1997: 74].		
200	"Aha!" said Harry, "so there's someone called Nicolas Flamel involved, is there? " [Rowling J.K., 2000: 79].	— Ага! — сказав Гаррі. — Тут ще замішаний і якийсь Ніколас Фламель, так?.. [Роулінг Д.К., 1997: 74].	Вигук, неозначений займенник для вираження невдоволення	Компенсація
201	" I'll get him, " said Ron, grinding his teeth at Malfoy's back, "one of these days, I'll get him -- " [Rowling J.K., 2000: 79].	— Я йому покажу! — скреготів зубами Рон. — Колись я дістануся до нього! [Роулінг Д.К., 1997: 75].	Декларативне речення, модальне дієслово, негативно забарвлена метафора	Дослівний переклад
202	" I hate them both, " said Harry, "Malfoy and Snape" [Rowling J.K., 2000: 80].	— Я їх обох ненавиджу! — додав Гаррі. — І Мелфоя, і Снейпа [Роулінг Д.К., 1997: 75].	Декларативне речення, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад
203	Madam Pince the librarian brandished a feather duster at him. " You'd better get out, then. Go on -- out! " [Rowling J.K., 2000: 81].	Бібліотекарка мадам Пінс помахала на нього щіточкою від пилу. — Тоді краще вимітайся звідси. Іди!.. [Роулінг Д.К., 1997: 76].	Декларативне речення. Модальне дієслово	Модуляція
204	" I hate maroon, " Ron moaned halfheartedly as he pulled it over his head [Rowling J.K., 2000: 83].	— Ненавиджу бордовий колір! — пробурмотів Рон, неохоче натягаючи через голову светра [Роулінг Д.К., 1997: 78].	Декларативне речення, негативно забарвлене дієслово, прислівник з негативною конотацією	Експлікація
205	"I-I don't know what you " You know perfectly well what I mean " [Rowling J.K., 2000: 92].	— Н-н-не розумію, що ти... — Ти чудово розумієш, що я маю на увазі! [Роулінг Д.К., 1997: 87].	Декларативне речення, емпатичний прислівник	Дослівний переклад
206	"B-but I d-d-don't --" " Very well, " Snape cut in. " We'll have another little chat soon, when you've had time to think things over "	— Т-т-та ж я н-н-не... — Чудово! — урвав його Снейп. — Невдовзі ми знову	Декларативне речення, негативно забарвлене модальне	Грамотична заміна

	and decided where your loyalties lie" [Rowling J.K., 2000: 92].	поговоримо, коли ти все добре обміркуєш і вирішиш, кому ти вірний [Роулінг Д.К., 1997: 87].	дієслово	
207	"You don't understand, Professor. Harry Potter's coming -- he's got a dragon!" "What utter rubbish! How dare you tell such lies! Come on -- I shall see Professor Snape about you, Malfoy!" [Rowling J.K., 2000: 98].	— Ви не розумієте, пані професорко! Сюди йде Гаррі Поттер! У нього дракон!.. — Що за нісенітниця! Як ти смієш мені брехати! Чекай, Мелфою, я ще поговорю про тебе з професором Снейпом!.. [Роулінг Д.К., 1997: 93].	Декларативне речення, негативно забарвлений іменник, використання прислівника для емпатизації порівняння,	Нейтралізація
208	"I'm disgusted ," said Professor McGonagall. "Four students out of bed in one night! I've never heard of such a thing before! You, Miss Granger, I thought you had more sense. As for you, Mr. Potter, I thought Gryffindor meant more to you than this. All three of you will receive detentions -- yes, you too, Mr. Longbottom, nothing gives you the right to walk around school at night, especially these days, it's very dangerous -- and fifty points will be taken from Gryffindor" [Rowling J.K., 2000: 99].	— Я просто обурена! — не вгавала професорка Макгонегел. — Четверо учнів, які не сплять уночі! Я ще ніколи такого не чула! Міс Грейнджер, мені здавалося, що у вас більше розуму. А щодо вас, містере Поттер, я думала, що ви значно більше цінуєте Грифіндор. Вас усіх за це покарають, — так-так, і вас, Лонгботоме, бо <i>ніщо</i> не дає вам права блукати вночі по школі, а надто в ці дні, коли це особливо небезпечно! А з Грифіндору знімуть п'ятдесят очок! [Роулінг Д.К., 1997: 94].	Декларативне речення, негативно оцінний прикметник, іменник з негативною конотацією	Компенсація
209	"Yeh are if yeh want ter stay at Hogwarts," said Hagrid fiercely. " Yeh've done wrong an' now yehve got ter pay fer it " [Rowling J.K., 2000: 102].	— Підеш, якщо хочеш си лишити в Гогвортсі! — сердито озвався Гегрід. — Нашкодів — плати! [Роулінг Д.К., 1997:	Декларативне речення, негативно забарвлений прикметник.	Компенсація

		96].		
210	"I knew it, " he murmured. " There's summat in here that shouldn' be " [Rowling J.K., 2000: 103].	— Я так і знав! — пробурмотів він. — Тут є щось таке, чого б не мало бути [Роулінг Д.К., 1997: 97].	Декларативне речення, модальне дієслово у заперечній формі	Компенсація
211	"Firenze!" Bane thundered. "What are you doing? You have a human on your back! Have you no shame? Are you a common mule?" [Rowling J.K., 2000: 105].	— Фіренце! — гримнув Бейн. — Що це ти робиш? У тебе на спині людина! І тобі не сором? Ти що — коняка? [Роулінг Д.К., 1997: 99].	Питальне речення, негативна частка, іменник з негативною конотацією, прикметник та іменник з контекстуальним негативним значенням	Дослівний переклад
212	" Oh, shut up, " said Hermione , but she agreed to go and watch out for Snape [Rowling J.K., 2000: 110].	— Ой, заткнися! — обурилася Герміона , але погодилася стежити за Снейпом [Роулінг Д.К., 1997: 104].	Вигук, дієслово з контекстуальним негативним значенням	Дослівний переклад
213	Too much of yourself in it! Upon my word, Basil, I didn't know you were so vain; and I really can't see any resemblance between you, with your rugged strong face and your coal-black hair, and this young Adonis, who looks as if he was made out of ivory and rose-leaves" [Wilde O., 2008: 2].	— Занадто багато самого себе! Слово честі, Безіле, я не думав, що в тобі стільки марнославства. Ти, з твоїм суворим обличчям і чорним як вугіль волоссям, — і цей юний Адоніс, наче зроблений із слонової кості й трояндо-вих пелюсток! Не бачу найменшої схожості між вами!.. [Уайльд О., 2005: 1].	Декларативне речення, використання ідіоми для емпатизації оцінки, негативно забарвлений прикметник	Граматична заміна
214	I am afraid I must be going, Basil," he murmured, "and before I go, I insist on your answering a question I put to you some time ago" [Wilde O., 2008: 4].	— На жаль, мені вже час іти, Безіле, — тихо промовив він. — Але мені б хотілося, щоб ти перед цим відповів на те моє запитання [Уайльд О., 2005: 1].	Декларативне речення, модальне дієслово	Компенсація
215	" You don't understand what friendship is, Harry, " he	Голворд похитав головою.	Декларативне речення, дієслово	Дослівний переклад

	murmured-" or what enmity is, for that matter. You like every one; that is to say, you are indifferent to every one " [Wilde O., 2008: 6].	— Ти не розумієш, що таке дружба, Гаррі, — пробурмотів він, — або що таке ворожнеча, коли хочеш. Ти любиш усіх — і тим-то байдужий до кожного [Уайльд О., 2005: 2].	в заперечній формі, іменник з негативною конотацією, синтаксичний повтор, особовий займенник	
216	" How horribly unjust of you! " cried Lord Henry, tilting his hat back and looking up at the little clouds that, like ravelled skeins of glossy white silk, were drifting across the hollowed turquoise of the summer sky. " Yes; horribly unjust of you. I make a great difference between people " [Wilde O., 2008: 6].	— Ти страшенно помиляєшся! — заперечив лорд Генрі. Зсунувши капелюха на потилицю, він подивився на маленькі хмарки, що, наче сколошкані сувої лискучого білого шовку, пливли через туркусову глибіню літнього неба. — Так, ти страшенно помиляєшся. Я дуже дбайливо розрізняю людей [Уайльд О., 2005: 2].	Імперативне речення, негативно оцінний прислівник, прикметник з негативною конотацією	Модуляція
217	" I should think it was, Harry. But according to your category I must be merely an acquaintance. " "My dear old Basil, you are much more than an acquaintance" [Wilde O., 2008: 6].	— Та так, Гаррі... Але виходить, згідно з твоїми приписами, я лише приятель? — Мій дорогий Безіле, ти для мене далеко більше ніж приятель! [Уайльд О., 2005: 2].	Декларативне речення, модальне дієслово	Компенсація
218	" I don't agree with a single word that you have said, and, what is more, Harry, I feel sure you don't either " [Wilde O., 2008: 6].	— Я не йму віри жодному твоєму слову, Гаррі! Та й ти сам — я певний — не віриш у це [Уайльд О., 2005: 2].	Декларативне речення, дієслово в заперечній формі	Компенсація
219	"And much less than a friend. A sort of brother, I suppose?" " Oh, brothers! I don't care for brothers. My elder brother won't die, and my younger brothers seem never to do	— І далеко менше ніж друг. Мабуть, щось ніби брат? — Ех, брати! Мене вони не обходять анітрохи. Старший мій брат не	Вигук, дієслово в заперечній формі, негативно забарвлений дієприслівник, дієслово контекстуально з	Дослівний переклад

	anything else." "Harry!" exclaimed Hallward, frowning [Wilde O., 2008: 6].	збирається вмирати, а молодші, здається, тільки це й роблять. — Гаррі! — вигукнув Голворд, спохмурнівши [Уайльд О., 2005: 2].	негативним значенням	
220	"Poets are not so scrupulous as you are. They know how useful passion is for publication. Nowadays a broken heart will run to many editions." "I hate them for it," cried Hallward. "An artist should create beautiful things, but should put nothing of his own life into them. We live in an age when men treat art as if it were meant to be a form of autobiography. We have lost the abstract sense of beauty. Some day I will show the world what it is; and for that reason the world shall never see my portrait of Dorian Gray" [Wilde O., 2008: 8].	— Поети не такі дразливі, як ти. Вони знають корисність пристрастей для друку. У наш час розбите серце витримує багато видань. — Я їх зневажаю за це! — вигукнув Голворд. — Митець повинен творити прекрасне, але не повинен у нього нічого вкладати із свого власного життя. У нашу добу люди тлумачать мистецтво, як різновид автобіографії. Ми втратили абстрактне почуття краси. Колись я покажу світові, в чому воно полягає, і хоча б задля цього світ ніколи не побачить мого портрета Доріана Грея [Уайльд О., 2005: 2].	Декларативне речення, негативно забарвлені дієслова, модальне дієслово підсилене негативно оцінним прислівником. Використання особового займеннику	Дослівний переклад
221	"I think you are wrong, Basil, but I won't argue with you. It is only the intellectually lost who ever argue. Tell me, is Dorian Gray very fond of you?" [Wilde O., 2008: 8].	— Гадаю, що ти помиляєшся, Безіле, але не хочу сперечатись. Суперечки — лише для недолугих умів... Скажи-но, а Доріан Грей дуже любить тебе? [Уайльд О., 2005: 2].	Декларативне речення, складносурядне з протиставним сполучником, негативно забарвлений прикметник, емфатичний прислівник	Граматична заміна
222	"Perhaps you will tire sooner than he will. It is a sad thing to think of, but there is no	— Мабуть, він тобі набридне раніше, ніж ти йому. Хоч як	Декларативне речення, модальне	Вилучення слів

	doubt that genius lasts longer than beauty. That accounts for the fact that we all take such pains to over-educate ourselves [Wilde O., 2008: 9].	жаль, але це так: Геній живе довше від Краси. Ось чому ми всі ладні на будь-які жертви, аби збагатити свій розум [Уайльд О., 2005: 2].	дієслово, негативно забарвлений прикметник, заперечна частка для емпатизації, негативно забарвлена метафора	
223	As a rule, he is charming to me, and we sit in the studio and talk of a thousand things. Now and then, however, he is horribly thoughtless, and seems to take a real delight in giving me pain. Then I feel, Harry, that I have given away my whole soul to some one who treats it as if it were a flower to put in his coat, a bit of decoration to charm his vanity, an ornament for a summer's day" [Wilde O., 2008: 9].	І він здебільшого дуже лагідний зі мною — ми сидимо вдвох цілі години у мене в студії, розмовляємо про тисячі речей. Однак часом він буває страшенно бездумний і, здається, навіть з радістю завдає мені болю. В такі моменти я відчуваю, що моя душа для нього — це наче квітка в петельці, наче маленька оздоба, що тішить його марнославність один лише літній день... [Уайльд О., 2005: 2].	Декларативне речення, негативно забарвлений прислівник, негативно оцінний прикметник, іменник з негативною конотацією	Вилучення слів
224	What you have told me is quite a romance, a romance of art one might call it, and the worst of having a romance of any kind is that it leaves one so unromantic." "Harry, don't talk like that. As long as I live, the personality of Dorian Gray will dominate me. You can't feel what I feel. You change too often" [Wilde O., 2008: 9].	Те, що ти розповів мені, — чистісінький роман, мистецький роман, так би мовити. А найгірше в усякому романі — що після нього людина стає зовсім неромантичною. — Не кажи так, Гаррі. Доки мого життя, образ Доріана Грея пануватиме наді мною. Ти не можеш відчутти того, що я відчуваю, — ти занадто мінливий [Уайльд О., 2005: 2].	Імперативне речення, дієслово в заперечній формі, перформативне негативно-забарвлене перформативне дієслово, модальне дієслово у заперечній формі	Дослівний переклад

225	"Where I heard the name of Dorian Gray." "Where was it?" asked Hallward, with a slight frown. "Don't look so angry, Basil [Wilde O., 2008: 10].	— Що пригадав, Гаррі? — Де я чув ім'я Доріана Грея. — Де саме? — спитав художник, злегка спохмурнівши. — Ну, не дивись так сердито, Безіле [Уайльд О., 2005: 2].	Імперативне речення, дієслово в запереченій формі, негативно забарвлений прикметник	Компенсація
226	"Dorian Gray is my dearest friend," "He has a simple and a beautiful nature. Your aunt was quite right in what she said of him. Don't spoil him. Don't try to influence him. Your influence would be bad " [Wilde O., 2008: 10].	— Доріан Грей — мій найдорожчий друг. Твоя тітонька мала цілковиту рацію — душа в нього чиста й прекрасна. Не зіпсуй його, Гаррі. Не намагайся впливати на нього. Твій вплив мав би згубні наслідки [Уайльд О., 2005: 2].	Імперативне речення, негативно забарвлене дієслово, прикметник з негативною конотацією	Експлікація
227	"The world is wide, and has many marvellous people in it. Don't take away from me the one person who gives to my art whatever charm it possesses: my life as an artist depends on him. Mind, Harry, I trust you" [Wilde O., 2008: 10].	Світ широкий, і в ньому багато чарівних людей. Тож не забирай від мене цієї єдиної людини, що надає принади моєму мистецтву. Моє майбутнє, як митця, залежить від нього. Пам'ятай, Гаррі, я покладаюся на тебе [Уайльд О., 2005: 2].	Імперативне речення, дієслово в заперечній формі, складно підрядне речення	Компенсація
228	" What nonsense you talk! " said Lord Henry, smiling, and taking Hallward by the arm, he almost led him into the house [Wilde O., 2008: 11].	— Що за дурниці ти торочиш! — з усміхом перепинив Голворда лорд Генрі і, взявши його під руку, трохи не силою повів до будинку [Уайльд О., 2005: 2].	Вигук, негативно забарвлений іменник	Компенсація
229	" Oh, I am tired of sitting, and I don't want a life-sized portrait of myself, " answered the lad, swinging round on the music-stool in a wilful, petulant manner [Wilde O., 2008: 11].	— Це цілком залежить від того, як ви сьогодні позуватимете, Доріане. — Ой, як мені воно набридло! Я вже й портретові своєму не радий, — з	Декларативне речення, дієслово в заперечній формі	Грамаітична заміна

		вередливою міною відповів юнак, повертаючись на дзиглику [Уайльд О., 2005: 3].		
230	"Yes," he continued, " I am less to you than your ivory Hermes or your silver Faun. You will like them always. How long will you like me? Till I have my first wrinkle, I suppose [Wilde O., 2008: 20].	— Так, — вів далі Доріан. — Я для вас менше, ніж срібний Фавн чи отой Гермес із слонової кості. Вони вам подобатимуться завжди. А доки я подобатимусь? Мабуть, до першої зморшки на моєму обличчі!.. [Уайльд О., 2005: 4].	Декларативне речення, негативно забарвлена метафора, модальне дієслово	Перестановка слів
231	" My dear fellow, I am so sorry. When I am painting, I can't think of anything else. But you never sat better. You were perfectly still [Wilde O., 2008: 15].	О, даруйте, друже мій! За роботою я забуваю про все... Але ви ніколи не позували так гарно. Ви навіть не поворухнулись! [Уайльд О., 2005: 3].	Декларативне речення, оцінний прикметник, дієслово в заперечній формі	Модуляція
232	"Certainly, Harry. Just touch the bell, and when Parker comes I will tell him what you want. I have got to work up this background, so I will join you later on. Don't keep Dorian too long. I have never been in better form for painting than I am to-day. This is going to be my masterpiece. It is my masterpiece as it stands" [Wilde O., 2008: 15].	— О, будь ласка, Гаррі. Подзвони лишень Паркерові, і я скажу йому, що подати. Я вийду в садок пізніш, бо ще маю докінчити задній план. Тільки не затримуй Доріана занадто довго. У мене сьогодні так добре йде робота, як ніколи. Цей портрет має бути моїм шедевром. Та вже й тепер це шедевр. [Уайльд О., 2005: 3].	Імперативне речення, дієслово в заперечній формі, окличне речення	Компенсація
233	"Yes, I am glad now. I wonder shall I always be glad?" " Always! That is a dreadful word. It makes me shudder when I hear it. Women are so fond of using it. They spoil every romance by trying to make it last for ever. It is a meaningless word,	— Так, зараз я радий. Але чи завжди буде так? — Завжди!.. Це бридке слово. Від нього мене кидає в дрижаки. Його дуже любляють жінки. Вони псують будь-	Вигук, негативно забарвлений прикметник, дієслова з негативною конотацією	Компенсація

	too. The only difference between a caprice and a lifelong passion is that the caprice lasts a little longer" [Wilde O., 2008: 17].	який роман, силкуючись, аби він розтягнувся на вічність... До того ж це слово беззмістовне. Між примхою та довічною пристрасстю тільки й різниці, що примха триває трохи довше [Уайльд О., 2005: 3].		
234	"If it is not, what have I to do with it?" "You should have gone away when I asked you," he muttered. [Wilde O., 2008: 20].	— Якщо він не такий, то що я тут міг накоїти? — Тобі треба було піти, коли я просив тебе, — пробурмотів Безіл Голворд [Уайльд О., 2005: 4].	Декларативне речення, модальне дієслово	Дослівний переклад
235	"Pure family affection, I assure you, Uncle George. I want to get something out of you." "Money, I suppose," said Lord Fermor, making a wry face. "Well, sit down and tell me all about it. Young people, nowadays, imagine that money is everything" [Wilde O., 2008: 24].	— Чисто родинні почуття, запевняю вас, дядечку Джордже. Мені треба дещо від вас. — Певно, грошей, — скривився лорд Фермор. — Ну гаразд, сідай та кажи, що тобі сталося. Теперішня молодь уявляє, ніби гроші — це все [Уайльд О., 2005: 5].	Декларативне просте речення, негативно забарвлений прикметник	Дослівний переклад
236	"The betting is on the Americans." "They don't last, I am told," muttered his uncle [Wilde O., 2008: 26].	Але ставка на американках. — Я чув, вони не витривалі, — буркнув Генрів дядько [Уайльд О., 2005: 5].	Декларативне складнопідрядне речення, дієслово в заперечній формі	Перестановка слів
237	"At Aunt Agatha's. I have asked myself and Mr. Gray. He is her latest protegee." "Humph! tell your Aunt Agatha, Harry, not to bother me any more with her charity appeals. I am sick of them. Why, the good woman thinks that I have nothing to do but to write cheques for her silly fads" [Wilde O., 2008: 27].	— У тітоньки Агати. Я напросився туди разом з містером Греєм. Він її останній протеже. — Гм!.. Тоді перекажи своїй тітоньці Агаті, хай більше не набридає мені цими благодійними зверненнями. Мене	Вигук, заперечна частка для емпатизації, дієслово контекстуально з негативним значенням, негативно забарвлена ідіома, прикметник з негативною	Компенсація

		вже нудить від них. Ну де ж бо, цій добросердій жінці здається, що у мене тільки й роботи — підписувати чеки на її дурні забаганки! [Уайльд О., 2005: 5].	конотацією	
238	He gave one of the footmen his hat and stick and passed into the dining-room. " Late as usual, Harry, " cried his aunt, shaking her head at him [Wilde O., 2008: 28].	Віддавши лакеєві капелюха й тростину, лорд Генрі пройшов до їдальні. — Ти, як завжди, спізнюєшся, Гаррі, — докірливо похитала головою тітонька Агата [Уайльд О., 2005: 5].	Декларативне просте речення, негативно забарвлений прислівник	Модуляція
239	"I believe she has made up her mind to propose to him, Duchess." " How dreadful! " exclaimed Lady Agatha. " Really, some one should interfere " [Wilde O., 2008: 29].	Я гадаю, герцогине, що це вона вирішила запропонувати йому руку. — Який жах! — вигукнула леді Агата. — Комусь конче треба втрутитись [Уайльд О., 2005: 5].	Вигук, негативно забарвлений прикметник, модальне дієслово, дієслово с негативною конотацією	Модуляція
240	And where do bad Americans go to when they die?" inquired the duchess. "They go to America," murmured Lord Henry. Sir Thomas frowned. " I am afraid that your nephew is prejudiced against that great country, " he said to Lady Agatha. "I have travelled all over it in cars provided by the directors, who, in such matters, are extremely civil" [Wilde O., 2008: 30].	А куди ж потрапляють після смерті погані американці? — поцікавилась герцогиня. — До Америки, — півголосом обізвався лорд Генрі. Сер Томас насумрився. — Боюся, ваш небіж упереджений проти цієї великої країни, — звернувся він до леді Агати. — Я об'їздив усю Америку — директори тамтешніх залізниць були такі люб'язні, що надавали мені спеціальні вагони. [Уайльд О., 2005: 6].	Декларативне речення, дієслово з негативною конотацією	Дослівний переклад
241	Erskine, an absolutely reasonable people. I assure you there	Так, так, містере Ерскін, американці дуже розсудливі.	Вигук, негативно забарвлений прикметник,	Експлікація

	is no nonsense about the Americans." " How dreadful! " cried Lord Henry. " I can stand brute force, but brute reason is quite unbearable. There is something unfair about its use. It is hitting below the intellect " [Wilde O., 2008: 30].	Запевняю вас, серед них немає безглуздя! — Це чистий жах! — скрикнув лорд Генрі. — Я можу пристати на грубу силу, але груба, практична розсудливість — річ нестерпна. Просто непорядно керуватися нею у житті. Це наче підступний удар по інтелектові [Уайльд О., 2005: 6].	негативно забарвлений прикметник, негативно забарвлена метафора	
242	At last he heard a step outside, and the door opened. " How late you are, Harry! " he murmured. "I am afraid it is not Harry, Mr. Gray," answered a shrill voice [Wilde O., 2008: 34].	— Як ви пізно, Гаррі, — буркнув юнак. — На жаль, це не Гаррі, містере Грей, — відповів високий дзвінкий голос [Уайльд О., 2005: 7].	Декларативне речення, негативно забарвлений прислівник	Дослівний переклад
243	Then commit them over again," he said gravely. "To get back one's youth, one has merely to repeat one's follies." "A delightful theory!" she exclaimed. "I must put it into practice." " A dangerous theory! " came from Sir Thomas's tight lips [Wilde O., 2008: 32].	Повернути власну молодість — значить просто повторити свої нерозважні вчинки, та й годі. — Це захоплива теорія! — вигукнула герцогиня. — Я неодмінно скористаюся з неї. — Це небезпечна теорія! — почулося крізь стулені уста сера Томаса [Уайльд О., 2005: 6].	Декларативне речення, негативно забарвлений прикметник	Дослівний переклад
244	"I quite forget what I said," smiled Lord Henry. "Was it all very bad?" " Very bad indeed. In fact I consider you extremely dangerous, and if anything happens to our good duchess, we shall all look on you as being primarily responsible. But I should like to talk to you about life. The generation into which I was born was tedious. Some day, when you are tired	— Я зовсім забув, що тут говорив, — осміхнувся лорд Генрі. — Мабуть, якісь дурниці? — Так, і дуже небезпечні. Я без жарту гадаю, що ваш вплив вельми загрозливий, і коли що станеться з нашою доброю герцогинею, ми	Декларативне речення, емфатичні прислівники, негативно забарвлений прикметники, модальне дієслово	Експлікація

	of London, come down to Treadley " [Wilde O., 2008: 33].	вважатимем вас за головного винуватця... Але мені було б цікаво побалакати з вами про життя — знаєте, моє покоління таке нудне! Коли-небудь, як Лондон обридне вам, завітайте до мене в Тредлі [Уайльд О., 2005: 6].		
245	" Never marry a woman with straw-coloured hair, Dorian, " he said after a few puffs [Wilde O., 2008: 35].	— Ніколи, Доріане, не одружуйтеся з жінкою, що має біляве волосся, — промовив він, кілька разів затягнувшись [Уайльд О., 2005: 7].	Декларативне речення, використання прислівника частостності для емпатизації оцінки	Компенсація
246	" My dear boy, no woman is a genius. Women are a decorative sex. They never have anything to say, but they say it charmingly. Women represent the triumph of matter over mind, just as men represent the triumph of mind over morals." "Harry, how can you?" [Wilde O., 2008: 36].	— Любий хлопчику, жінка не може бути генієм. Жіноцтво — декоративна стаття. Жінки ніколи не мають чого сказати світові, але кажуть, і то чарівно. Вони уособлюють торжество матерії над розумом, так само як чоловіки — торжество розуму над мораллю. — Гаррі, як ви можете! [Уайльд О., 2005: 7].	Декларативне складносурядне речення з протиставним сполучником, заперечна частка, прикметник з негативною конотацією	Компенсація
247	"Why, Harry?" " Because they are so sentimental " [Wilde O., 2008: 35].	Чому, Гаррі? — Такі жінки надміру сентиментальні [Уайльд О., 2005: 7].	Декларативне речення, прислівник способу дії, прикметник контекстуально з негативним значенням	Компенсація
248	"Because I have loved so many of them, Dorian." " Oh, yes, horrid people with dyed hair and painted faces " [Wilde O., 2008: 38].	— Бо я кохав дуже багатьох їх, Доріане. — Атож, бридких істот з пофарбованим волоссям і підмальованими обличчями!	Декларативне речення, негативно оцінний прикметник	Дослівний переклад

		[Уайльд О., 2005: 7].		
249	Every night of my life I go to see her act, and every night she is more marvellous." "That is the reason, I suppose, that you never dine with me now. I thought you must have some curious romance on hand. You have; but it is not quite what I expected" [Wilde O., 2008: 40].	Щовечора я ходжу дивитись на її гру, і з кожним разом Сібіл стає все більш і більш чудовою. — Он воно чому ви тепер ніколи не обідаєте зі мною! Я так і гадав, що у вас якийсь роман. І не помилився, хоч це трохи інше, ніж я сподівався [Уайльд О., 2005: 8].	Декларативне речення, модальне дієслово	Компенсація
250	"Of course I know her. On the first night I was at the theatre, the horrid old Jew came round to the box after the performance was over and offered to take me behind the scenes and introduce me to her. I was furious with him, and told him that Juliet had been dead for hundreds of years and that her body was lying in a marble tomb in Verona. I think, from his blank look of amazement, that he was under the impression that I had taken too much champagne, or something" [Wilde O., 2008: 38].	— Певна річ! Першого ж вечора після вистави той бридкий старий єврей підійшов до моєї ложі і запропонував провести мене за лаштунки й познайомити з Джульєттою. Я розлючено напав на нього — мовляв, Джульєтта померла кількасот років тому, і тіло її лежить у мармуровому склепі у Вероні. Він спантеличено витріщив на мене очі — певно гадаючи, що я перебрав шампанського абощо [Уайльд О., 2005: 7].	Декларативне речення, негативно оцінний прикметник	Дослівний переклад
251	"When is she Sibyl Vane?" "Never." "I congratulate you." "How horrid you are! She is all the great heroines of the world in one. She is more than an individual. You laugh, but I tell you she has genius. I love her, and I must make her love me [Wilde O., 2008: 40].	— Коли ж вона Сібіл Вейн? — Ніколи. — Поздоровляю вас. — Який ви неможливий, Гаррі! Вона — це всі великі героїні світу заразом. Вона — щось більше, ніж просто окрема особа. Смістесья? А я вам кажу — вона	Декларативне просто речення з особовим займенником, негативно забарвлений прикметник	Дослівний переклад

		геній. Я кохаю її і зроблю все, щоб вона покохала мене! [Уайльд О., 2005: 8].		
252	"People are very fond of giving away what they need most themselves. It is what I call the depth of generosity." "Oh, Basil is the best of fellows, but he seems to me to be just a bit of a Philistine. Since I have known you, Harry, I have discovered that" [Wilde O., 2008: 41].	— Деякі люди дуже люблять розкидатись тим, чого самі найбільше потребують. Ось що я називаю вершиною щедрот. — Безіл — чудовий товариш, але він трошки філістер. Я завважив це, відколи познайомився з вами [Уайльд О., 2005: 8].	Декларативне речення, іменник з негативною конотіцією	Компенсація
253	"I love him," she said simply. "Foolish child! foolish child!" was the parrot-phrase flung in answer. The waving of crooked, false-jewelled fingers gave grotesqueness to the words [Wilde O., 2008: 43].	— Я кохаю його, — просто сказала вона. — Дурненька моя, ой дурненька! — мов папуга, твердила у відповідь мати [Уайльд О., 2005: 8].	Вигук, синтаксичні повтори, негативно забарвлений прикметник	Компенсація
254	"A prince!" she cried musically. "What more do you want?" "He wants to enslave you" [Wilde O., 2008: 49].	Він — Принц! — наспівом протягла Сібіл. — Чого ще тобі треба? — Він хоче зробити тебе рабою! [Уайльд О., 2005: 13].	Декларативне просте речення, негативно забарвлене перформативне дієслово	Модуляція
255	I believe there is no society of any kind in the Colonies-- nothing that I would call society--so when you have made your fortune, you must come back and assert yourself in London." "Society!" muttered the lad. "I don't want to know anything about that. I should like to make some money to take you and Sibyl off the stage. I hate it" [Wilde O., 2008: 45].	У тих же колоніях не знайдеш пристойного товариства. Там і натяку на щось таке нема... Отож домігшись статку, ти повинен повернутися назад і влаштуватись у Лондоні.— « Пристойне товариство! » — відгарикнувся хлопець. — Я й чути про нього не хочу. Мені лишень би заробити грошей, щоб забрати тебе й Сібіл з театру. Я ненавиджу театр! [Уайльд О., 2005: 9].	Вигук, дієслово в заперечній формі, модальне дієслово	Експлікація

256	<p>"I hate offices, and I hate clerks," he replied. "But you are quite right. I have chosen my own life. All I say is, watch over Sibyl. Don't let her come to any harm. Mother, you must watch over her" [Wilde O., 2008: 46].</p>	<p>— Я ненавиджу контори й писарів! — відрубав Джеймс. — Але твоя правда, я сам обрав собі таке життя. Єдине, що я тебе прошу, мамо, — це пильнуй за Сібіл. Не допусти, щоб хто-небудь її скривдив. Ти повинна оберігати її [Уайльд О., 2005: 9].</p>	<p>Декларативне речення, негативно забарвлене дієслово, синтаксичний повтор</p>	<p>Дослівний переклад</p>
257	<p>"Watch over Sibyl, Mother," he cried, "watch over her." "My son, you distress me very much. Sibyl is always under my special care. Of course, if this gentleman is wealthy, there is no reason why she should not contract an alliance with him. I trust he is one of the aristocracy. He has all the appearance of it, I must say. It might be a most brilliant marriage for Sibyl" [Wilde O., 2008: 46].</p>	<p>Пильнуй за Сібіл, мамо, — повторив він. — Вберігай її! — Мій сину, твої слова завдають мені прикрощів. Я завжди звертаю особливу увагу на Сібіл. Звісно, коли цей добродій заможний, чому б їм не одружитись? Я впевнена, що він з вищого товариства. За це говорить весь його вигляд [Уайльд О., 2005: 9].</p>	<p>Декларативне речення, дієслово з негативною конотацією</p>	<p>Експлікація</p>
258	<p>"You are not listening to a word I am saying, Jim," cried Sibyl, "and I am making the most delightful plans for your future. Do say something" [Wilde O., 2008: 48].</p>	<p>— Ти зовсім не слухаєш мене, Джиме! — скрикнула нараз дівчина. — А я сную для тебе такі захопливі плани на майбутнє! Скажи-бо хоч що-небудь [Уайльд О., 2005: 9].</p>	<p>Декларативне речення, заперечна частка для емпатизації</p>	<p>Компенсація</p>
259	<p>They were made in winter, and it is summer now; spring-time for me, I think, a very dance of blossoms in blue skies." "He is a gentleman," said the lad sullenly [Wilde O., 2008: 49].</p>	<p>Ні, для мене тепер весняна пора — справжній танець квітів під блакитним небом! — Він аристократ, — похмуро мовив Джеймс [Уайльд О., 2005: 9].</p>	<p>Декларативне просте речення, іменник контекстуально з негативним значенням</p>	<p>Дослівний переклад</p>
260	<p>"Tell me the truth. I have a right to know. Were you married to my father?" "No," she answered, wondering</p>	<p>— Скажи мені правду, я маю право знати! Ти була одружена з моїм</p>	<p>Декларативне речення, негативно забарвлений</p>	<p>Дослівний переклад</p>

	at the harsh simplicity of life. "My father was a scoundrel then!" cried the lad, clenching his fists [Wilde O., 2008: 51].	батьком? — Ні, — відповіла мати, вражена суворою простотою життя. — Отже, мій батько — негідник! — вигукнув хлопець, стискаючи кулаки [Уайльд О., 2005: 10].	іменник	
261	"I am sorry if I have pained you by asking about my father," he said, "but I could not help it. I must go now. Good-bye. Don't forget that you will have only one child now to look after, and believe me that if this man wrongs my sister, I will find out who he is, track him down, and kill him like a dog I swear it " [Wilde O., 2008: 52].	— Прости мені, мамо, що я завдав тобі болю, питаючи про батька, — мовив він. — Але я не міг стриматись... Я вже мушу йти. Прощай! Не забувай тільки — відтепер ти повинна дбати лише про одну Сібіл!.. І повір мені: якщо цей чоловік скривдить мою сестру, я знайду, хто він такий, я вистежу його й уб'ю, як собаку. Присягаюсь у цьому! [Уайльд О., 2005: 10].	Декларативне речення, негативно забарвлені дієслова, модальне дієслово	Дослівний переклад
262	"To whom?" "To some little actress or other." "I can't believe it. Dorian is far too sensible" [Wilde O., 2008: 53].	— А з ким? — З якоюсь там акторкою. — Не можу повірити. Доріан такий розважливий! [Уайльд О., 2005: 10].	Декларативне речення, дієслово в негативній формі, негативно забарвлений прикметник	Дослівний переклад
263	"But do you approve of it, Harry?" asked the painter, walking up and down the room and biting his lip. "You can't approve of it, possibly. It is some silly infatuation" [Wilde O., 2008: 54].	— І ти погоджуєшся на це, Гаррі? — спитав художник, збуджено ходячи туди-сюди по кімнаті й кусаючи губи. — Та ні, де ж ти можеш таке схвалювати! Це справжнє безглуздя! [Уайльд О., 2005: 10].	Декларативне речення, негативно забарвлений прикметник та іменник з негативною конотацією	Компенсація
264	Hallward laid his hand upon his arm. "Don't, Harry. You have annoyed Dorian. He is not like other men.	Голворд доторкнувся його ліктя. — Облиш, Гаррі, ти ж ображаєш	Просте речення, негативно забарвлене дієслово	Компенсація

	He would never bring misery upon any one. His nature is too fine for that" [Wilde O., 2008: 56].	Доріана. Він не такий, як інші, — в нього занадто гарна душа, щоб зробити жінку нещасною [Уайльд О., 2005: 11].		
265	"That is quite true, Dorian," cried Hallward. "Nothing is ever quite true," said Lord Henry [Wilde O., 2008: 58].	— Це абсолютно слушно, Доріане, — піднесеним тоном підтвердив Голворд. — У світі нема нічого абсолютно слушного, — заперечив лорд Генрі [Уайльд О., 2005: 11].	Декларативне речення, негативно забарвлений прислівник, заперечний займенник	Модуляція
266	"This is," interrupted Dorian. "You must admit, Harry, that women give to men the very gold of their lives." "Possibly," he sighed, "but they invariably want it back in such very small change. That is the worry. Women, as some witty Frenchman once put it, inspire us with the desire to do masterpieces and always prevent us from carrying them out" [Wilde O., 2008: 58].	— Ні, Гаррі, таки є! — вигукнув Доріан. — Ви ж самі добре знаєте, що жінки віддають чоловікам найдорожче, що мають. — Можливо, — зітхаючи, погодився лорд Генрі. — Але вони незмінно вимагають його назад, і то все в дрібній монеті. Ось із чим морока. Жінки, як зауважив один дотепний француз, запалюють нас на шедеври, та ніколи не дають змоги їх творити [Уайльд О., 2005: 11].	Декларативне речення, іменник з негативною конотацією, негативно забарвлений прикметник	Дослівний переклад
267	"She is quite beautiful, Dorian," he said, "but she can't act. Let us go" [Wilde O., 2008: 62].	Лорд Генрі підвівся й одягнув пальто. — Вона прегарна, Доріане, — мовив він, — але грати не може. Ходімо звідси! [Уайльд О., 2005: 12].	Декларативне речення, дієслово в заперечній формі	Дослівний переклад
268	"How badly I acted to-night, Dorian!" she cried. "Horribly!" he answered, gazing at her in amazement. "Horribly! It was dreadful. Are you ill? You have no idea what it was. You have no idea what I	— Як погано я сьогодні грала, Доріане! — вигукнула вона. — Дуже погано! — ствердив Доріан, ошелешено вдивляючись у неї. —	Вигук. Негативно забарвлений прислівник, прикметник з негативною конотацією	Компенсація

	suffered" [Wilde O., 2008: 63].	Просто жахливо! Ви що, хворі? Ви й не уявляєте собі, яка це була мука і як я страждав [Уайльд О., 2005: 12].		
269	He shrugged his shoulders. "You are ill, I suppose. When you are ill you shouldn't act. You make yourself ridiculous. My friends were bored. I was bored" [Wilde O., 2008: 63].	Доріан знизав плечима. — Ви, мабуть, хворі. Вам не треба грати, коли нездужаєте. Ви стаєте тоді посміховиськом. Моїм друзям було нудно. І мені теж [Уайльд О., 2005: 12].	Декларативне речення, модальне дієслово у заперечній формі, негативно забарвлений прикметник	Дослівний переклад
270	He flung himself down on the sofa and turned away his face. "You have killed my love," he muttered [Wilde O., 2008: 64].	Доріан рвучко сів на канапу й одвернувся від Сібіл. — Ви вбили моє кохання... — промурмотів він [Уайльд О., 2005: 12].	Декларативне речення, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад
271	She put her hand upon his arm and looked into his eyes. He thrust her back. "Don't touch me!" he cried [Wilde O., 2008: 64].	Болісно скулившись лицем, вона поклала руку йому на плече і заглянула в очі. Він відштовхнув її. — Не торкайтесь мене! [Уайльд О., 2005: 12].	Імперативне речення, дієслово в заперечній формі	Дослівний переклад
272	He got up from his chair and drew a large screen right in front of the portrait, shuddering as he glanced at it. "How horrible!" he murmured to himself, and he walked across to the window and opened it [Wilde O., 2008: 68].	Він підвівся з крісла і заслонив портрет широкою ширмою, мимохить здригнувшись від погляду на нього. — Який жах! — пробурмотів він сам до себе, а тоді підійшов до закслених дверей і розчинив їх [Уайльд О., 2005: 13].	Вигук, негативно забарвлений прикметник	Дослівний переклад
273	"I am so sorry for it all, Dorian," said Lord Henry as he entered. "But you must not think too much about it" [Wilde O., 2008: 71].	— Дуже прикро, Доріане, що воно так сталося, — ввійшовши, сказав лорд Генрі, — але вам не слід багато про це думати [Уайльд О., 2005: 13].	Декларативне речення, модальне дієслово з заперечною часткою для емпатизації	Дослівний переклад

274	<p>"Do you mean about Sibyl Vane?" asked the lad. "Yes, of course," answered Lord Henry, sinking into a chair and slowly pulling off his yellow gloves. "It is dreadful, from one point of view, but it was not your fault. Tell me, did you go behind and see her, after the play was over?" [Wilde O., 2008: 71].</p>	<p>— Ви про Сібіл Вейн? — спитав Доріан. — Атож, — відповів лорд Генрі, сівши в крісло і повільно стягуючи жовті рукавички. — Це жахливо, як з одного боку подивитись, але ж ви не винні... Скажіть-но, а після вистави заходили ви до неї за куліси? [Уайльд О., 2005: 13].</p>	<p>Декларативне речення, негативно забарвлений прикметник, іменник з негативною конотацією</p>	<p>Граматична заміна</p>
275	<p>"I felt sure you had. Did you make a scene with her?" "I was brutal, Harry-- perfectly brutal. But it is all right now. I am not sorry for anything that has happened. It has taught me to know myself better" [Wilde O., 2008: 71].</p>	<p>— Ну певно, певно. І ви посварилися? — Я був неможливий, Гаррі! Просто неможливий! Але тепер уже все гаразд. Я не жалкую за цим усім — воно навчило мене краще розуміти самого себе [Уайльд О., 2005: 13].</p>	<p>Декларативне речення, негативно оцінний прикметник, емфатичний прислівники</p>	<p>Дослівний переклад</p>
276	<p>Sibyl Vane is dead." A cry of pain broke from the lad's lips, and he leaped to his feet, tearing his hands away from Lord Henry's grasp. "Dead! Sibyl dead! It is not true! It is a horrible lie! How dare you say it?" [Wilde O., 2008: 72].</p>	<p>Сібіл Вейн померла. Болісний зойк розітнув юнакові уста. Він схопився з місця, вирвавши руки. — Померла? Сібіл померла? Це неправда! Це підла брехня! Як ви смієте так говорити! [Уайльд О., 2005: 13].</p>	<p>Вигук, декларативне речення, прикметник з негативною конотацією, заперечна частка для емфатизації, негативно забарвлений іменник</p>	<p>Дослівний переклад</p>
277	<p>There is nothing that you, with your extraordinary good looks, will not be able to do." "But suppose, Harry, I became haggard, and old, and wrinkled? What then?" [Wilde O., 2008: 77].</p>	<p>Для вас, із вашою чарівною вродою, немає нічого неможливого в світі. — Але хіба я не змарнію, не стану старим і зморшкуватим? Що тоді? [Уайльд О., 2005: 14].</p>	<p>Питальне речення, прикметники з негативною конотацією</p>	<p>Компенсація</p>

278	<p>Why, man, there are horrors in store for that little white body of hers!" "Stop, Basil! I won't hear it!" cried Dorian, leaping to his feet. "You must not tell me about things. What is done is done. What is past is past" [Wilde O., 2008: 80].</p>	<p>Подумайте лишень, які жахіття чекають на її маленьке біле тіло! — Замовкніть, Безіле! Я не хочу цього чути! — вигукнув Доріан, пориваючись на ноги. — Не згадуйте мені про це! Що сталося, те сталося. Що минуло, те минуло [Уайльд О., 2005: 14].</p>	<p>Імперативне речення, модальне дієслово у заперечній формі, викоритання заперечної частки для емпатизації, синтаксичні повтори</p>	Компенсація
279	<p>I will try and do something, Dorian, if it would please you. But you must come and sit to me yourself again. I can't get on without you." "I can never sit to you again, Basil. It is impossible!" he exclaimed, starting back [Wilde O., 2008: 82].</p>	<p>— Та вже спробую, Доріане, коли вам цього так хочеться. Але ви й самі повинні знову мені позувати. Без вас у мене й робота не йде. — Ні, Безіле, тепер я ніколи вам не позуватиму! Це неможливо! — відсахнувся Доріан [Уайльд О., 2005: 14].</p>	<p>Декларативне речення, модальне дієслово підсилене прислівником частотності, прикметник з негативною конотацією</p>	Дослівний переклад
280	<p>"I can never sit to you again, Basil. It is impossible!" he exclaimed, starting back. The painter stared at him. "My dear boy, what nonsense!" he cried. "Do you mean to say you don't like what I did of you? Where is it? Why have you pulled the screen in front of it? Let me look at it. It is the best thing I have ever done. Do take the screen away, Dorian. It is simply disgraceful of your servant hiding my work like that. I felt the room looked different as I came in" [Wilde O., 2008: 82].</p>	<p>— Ні, Безіле, тепер я ніколи вам не позуватиму! Це неможливо! — відсахнувся Доріан. Художник здивовано глянув на нього. — Що за дурниці, любий! Ви хочете сказати, що вам не подобається той ваш портрет? А де він, до речі? Чого це ви надумали його запнути? Дайте-но я гляну на нього. Це ж найкращий мій твір. Відсуньте ширму, Доріане. Ні, це просто обурливо, що ваш служник так його заховав! Тож-бо я завважив одразу, як увійшов, що в кімнаті щось</p>	<p>Декларативне, окличне речення. Негативно забарвлений іменник, прикметник з негативною конотацією</p>	Компенсація

		не те... [Уайльд О., 2005: 14].		
281	"Basil," he said, looking very pale, "you must not look at it. I don't wish you to." "Not look at my own work? You are not serious. Why shouldn't I look at it?" exclaimed Hallward, laughing [Wilde O., 2008: 83].	— Безіле, — сказав він, увесь пополютнівши, — не руште ширми. Я не хочу, щоб ви дивились на портрет. — Ви не дозволяєте мені подивитись на мій власний твір? Що за жарти! А це ж бо чому? [Уайльд О., 2005: 14].	Питальне речення, заперечна частка для емпатизації, модальне дієслово у заперечній формі	Модуляція
282	"But what is the matter? Of course I won't look at it if you don't want me to," he said, rather coldly, turning on his heel and going over towards the window. "But, really, it seems rather absurd that I shouldn't see my own work, especially as I am going to exhibit it in Paris in the autumn [Wilde O., 2008: 83].	— Та що з вами? Ну, певна річ, коли ви не хочете, я не дивитимусь на портрет, — промовив художник трохи ображеним тоном і, обернувшись, відійшов до вікна. — Але ж, справді, це досить безглуздо — не дозволяти мені дивитись на мій власний твір, тим паче, що я гадаю восени послати його на виставку в Париж [Уайльд О., 2005: 14].	Питальне речення, модальне дієслово у заперечній формі, негативно забарвлений прикметник	Дослівний переклад
283	"You told me you had destroyed it." "I was wrong. It has destroyed me." [Wilde O., 2008: 114].	— Ви ж казали мені, що знищили картину! — Я помилився. Вона знищила мене [Уайльд О., 2005: 18].	Декларативне речення, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад
284	"My God! If it is true," he exclaimed, "and this is what you have done with your life, why, you must be worse even than those who talk against you fancy you to be!" [Wilde O., 2008: 115].	Голворд обернувся до портрета і знову втупив у нього погляд. — Боже мій! Таж коли ви й справді так опоганили своє життя, то ви, мабуть, іще гірший, ніж гадають ваші ненависники! [Уайльд О., 2005: 18].	Вигук, модальне дієслово, найвищий рівень порівняння для емпатизації	Компенсація

285	"Little more than a boy!" she sneered. "Why, man, it's nigh on eighteen years since Prince Charming made me what I am." "You lie!" cried James Vane [Wilde O., 2008: 143].	— Майже хлоп'я! — перекривила вона. — Га, телепню, таже скоро буде вісімнадцять літ, відколи Чарівний Принц довів мене до такого стану! — Ти брешеш! [Уайльд О., 2005: 23].	Вигук, негативно забарвлене дієслово	Дослівний переклад
286	As the chime struck one, Campbell turned round, and looking at Dorian Gray, saw that his eyes were filled with tears. There was something in the purity and refinement of that sad face that seemed to enrage him. "You are infamous, absolutely infamous!" he muttered [Wilde O., 2008: 127].	Коли годинник вибив першу, Кемпбел, обернувся і, глянувши на Доріана Грея, побачив, що очі йому набігли слізьми. Чистота і витонченість цього зажуреного обличчя чимось розлютили Кемпбела. — Ви негідник, ви кінчений негідник! — пробурмотів він [Уайльд О., 2005: 20].	Імперативне речення, емфатичний прислівник, негативно забарвлений прикметник	Модуляція
287	"Hush, Alan. You have saved my life," said Dorian. "Your life? Good heavens! what a life that is! You have gone from corruption to corruption, and now you have culminated in crime. In doing what I am going to do--what you force me to do-- it is not of your life that I am thinking" [Wilde O., 2008: 127].	— Ваше життя? Боже милостивий, що це за життя! Ви ж по саму зав'язку в розпусті і ось уже докотилися до злочину! Коли я зроблю те, до чого ви мене силуете, — то не заради вашого підлого життя [Уайльд О., 2005: 20].	Декларативне речення, вигук, негативно забарвлений іменник, заперечна частка для емфатизації	Модуляція
288	It was long after seven when Campbell came back into the library. He was pale, but absolutely calm. "I have done what you asked me to do," he muttered "And now, good-bye. Let us never see each other again" [Wilde O., 2008: 128].	Було вже далеко по сьомій, коли Кемпбел повернувся до бібліотеки. Вид його був блідий, але цілковито спокійний. — Я виконав те, що ви просили, — тихо промовив він. — Тепер прощайте. І щоб ми ніколи вже з вами не бачились! .... [Уайльд О., 2005: 20].	Декларативне речення, використання прислівника частотності	Дослівний переклад
289	He was rather sorry he had	Доріан уже почав	Декларативне	Дослівний

	<p>come, till Lady Narborough, looking at the great ormolu gilt clock that sprawled in gaudy curves on the mauve-draped mantelshelf, exclaimed: "How horrid of Henry Wotton to be so late! I sent round to him this morning on chance and he promised faithfully not to disappoint me" [Wilde O., 2008: 130].</p>	<p>жалкувати, що приїхав сюди, коли от леді Нарборо, глянувши на покриту рожево-бузковою тканиною камінну поличку, де стояв бронзовий годинник у витонченій оправі, вигукнула: — Як це може Генрі Воттон так спізнюватись! А я ж уранці зумисне посилала до нього, і він твердо обіцяв не розчарувати мене [Уайльд О., 2005: 20].</p>	<p>речення, негативно оцінний прикметник, прислівник з негативною конотацією, заперечна частка для емпатизації</p>	<p>переклад</p>
290	<p>"Everybody I know says you are very wicked," cried the old lady, shaking her head [Wilde O., 2008: 132].</p>	<p>— Всі, кого тільки я знаю, кажуть, що ви дуже зіпсутий, — не вгавала літня леді, скрушно хитаючи головою [Уайльд О., 2005: 21].</p>	<p>Декларативне речення, негативно забарвлений прикметник</p>	<p>Дослівний переклад</p>
291	<p>"What nonsense people talk about happy marriages!" exclaimed Lord Henry. "A man can be happy with any woman, as long as he does not love her." "Ah! what a cynic you are!" cried the old lady [Wilde O., 2008: 133].</p>	<p>— Які нісеніття плетуть у нас про щасливі сім'ї! — обурився лорд Генрі. — Чоловік може бути щасливий хоч би з якою жінкою, аби лиш він її не кохав. — Ну й цинік же ви! — скрикнула леді Нарборо [Уайльд О., 2005: 21].</p>	<p>Вигук, негативно забарвлений іменник</p>	<p>Компенсація</p>
292	<p>Dorian walked to the door with a look of pain in his face. As he drew the curtain aside, a hideous laugh broke from the painted lips of the woman who had taken his money. "There goes the devil's bargain!" she hiccoughed, in a hoarse voice [Wilde O., 2008: 140].</p>	<p>Він уже відхилив завісу, як раптом з розфарбованих уст жінки, що взяла його гроші, сприснув гідкий сміх. — Он іде дияволів оплічник! — хрипким голосом зіпнула вона [Уайльд О., 2005: 22].</p>	<p>Декларативне речення, використання негативно забарвленого клішованого словосполучення</p>	<p>Модуляція</p>
293	<p>"Why didn't you kill him?" she hissed out, putting haggard face</p>	<p>Це була одна з тих двох жінок, що пили за прилавком.</p>	<p>Питальне речення, негативно</p>	<p>Модуляція</p>

	quite close to his. "I knew you were following him when you rushed out from Daly's. You fool! You should have killed him. He has lots of money, and he's as bad as bad" [Wilde O., 2008: 143].	— Чом ти не вбив його? — просичала вона, впритул підсуваючи своє зморене обличчя. — Я так і думала, що ти за ним кинувся, коли вибіг з Дейлі. Йолоп ти! Тре' було забити його. У нього до біса грошей, і він гірший самого диявола! [Уайльд О., 2005: 23].	забарвлене діслово, модальне дієслово, іменник з негативною конотацією, негативно забарвлений прикметник	
294	He loosened his hold and reeled back. "My God! my God!" he cried, "and I would have murdered you!" [Wilde O., 2008: 142].	Джеймс Вейн відпустив Доріана й відступився назад. — Боже милостивий! — вигукнув він. — А я ж тільки що не застрелив вас! [Уайльд О., 2005: 22].	Вигук, модальне дієслово, негативно забарвлене дієслово	Модуляція
295	This one is little more than a boy. Thank God, I have not got his blood upon my hands." The woman gave a bitter laugh. "Little more than a boy!" she sneered. "Why, man, it's nigh on eighteen years since Prince Charming made me what I am" [Wilde O., 2008: 143].	А цей — ще майже хлоп'я. Дякувати Богові, я не заплямував своїх рук невинною кров'ю. Жінка зневажливо засміялась. — Майже хлоп'я! — перекривила вона. — Га, телепню, таже скоро буде вісімнадцять літ, відколи Чарівний Принц довів мене до такого стану! [Уайльд О., 2005: 23].	Декларативне речення, негативно забарвлене дієслово	Компенсація
296	"But I don't want to be rechristened, Harry," rejoined the duchess, looking up at him with her wonderful eyes. "I am quite satisfied with my own name, and I am sure Mr. Gray should be satisfied with his" [Wilde O., 2008: 144].	— Але я не хочу, щоб мене перехрещували, Гаррі, — заперечила герцогиня, зводячи на нього свої чудові очі. — Мене цілком задовольняє моє ім'я! І містер Грей, певно, також задоволений своїм [Уайльд О., 2005: 23].	Декларативне речення, дієслово в заперечній формі	Дослівний переклад
297	"Ah! then, you never really	— Так? Тоді ви	Вигук, негативно	Модуляція

	<p>love, Mr. Gray," answered the duchess with mock sadness. "My dear Gladys!" cried Lord Henry. "How can you say that?" [Wilde O., 2008: 147].</p>	<p>ніколи не любите по-справжньому, містере Грей, — відказала герцогиня, вдаючи зажуру на обличчі. — Славна моя Гледіс, як ви так можете! — вигукнув лорд Генрі [Уайльд О., 2005: 24].</p>	<p>забарвлений прислівник частотності</p>	
298	<p>"Here," answered Sir Geoffrey angrily, hurrying towards the thicket. "Why on earth don't you keep your men back? Spoiled my shooting for the day" [Wilde O., 2008: 152].</p>	<p>Стрілянина тим часом ущухла по всій лінії. — Он там, — сердито відповів сер Джефрі, поспішаючи до гайка. — Якого біса ви не тримаєте своїх людей позаду? Зіпсували мені полювання! [Уайльд О., 2005: 25].</p>	<p>Питальне речення, негативно забарвлене дієслово</p>	Компенсація
299	<p>"I am afraid so," rejoined Lord Henry. "He got the whole charge of shot in his chest. He must have died almost instantaneously. Come; let us go home" [Wilde O., 2008: 152].</p>	<p>— На жаль, так, — почувалась відповідь лорда Генрі. — Він дістав у груди цілий набій шроту. Певно, помер одразу. Ходімо в дім, Доріана [Уайльд О., 2005: 25].</p>	<p>Декларативне просте речення, негативно забарвлене модальне дієслово</p>	Компенсація
300	<p>"Yes," he said, smiling, "I see the gardener waiting for you. I suppose he wants to ask you what flowers you wish to have on the table to-night. How absurdly nervous you are, my dear fellow! You must come and see my doctor, when we get back to town" [Wilde O., 2008: 153].</p>	<p>— Авжеж бачу, — усміхаючись, сказав він. — Вас жеде садівник. Певно, хоче поспитати, яких квітів зрізати до столу на вечір. Але нерви у вас і справді стали зовсім нікудишні, любий! Неодмінно побувайте в мого лікаря, коли повернемось до міста [Уайльд О., 2005: 25].</p>	<p>Декларативне речення, негативно забарвлений прислівник, прикметник з негативною конотацією, одальне дієслово</p>	Дослівний переклад
301	<p>This unfortunate accident has upset me. I have a horrible presentiment that something of the kind may happen to me."</p>	<p>Цей нещасливий випадок вивів мене з рівноваги. В мене якесь жахливе</p>	<p>Декларативне речення, негативно забарвлені</p>	Компенсація

	" What nonsense! " [Wilde O., 2008: 154].	передчуття, ніби щось таке має статися й зі мною. — Пхе, дурниці! [Уайльд О., 2005: 25].	прикметники, вигук, іменник з негативною конотацією	
302	"What do you think has happened to Basil?" asked Dorian, holding up his Burgundy against the light and wondering how it was that he could discuss the matter so calmly. " I have not the slightest idea. If Basil chooses to hide himself, it is no business of mine. If he is dead, I don't want to think about him. Death is the only thing that ever terrifies me. I hate it " [Wilde O., 2008: 159].	— А що, на вашу думку, сталося з Безілом? — спитав Доріан, тримаючи чарку з бургундським на світло і сам дивуючись, що може так спокійно вести про це мову. — І не уявляю. Якщо Безіл надумав переховатись — це не моя справа. Якщо він мертвий — я не хочу й думати про нього. Смерть — це єдине, що проймає мене жахом. Я ненавиджу смерть! [Уайльд О., 2005: 26].	Декларативне речення, заперечна частка для емпатизації, негативно забарвлене дієслово	Компенсація
303	"It was my debut in life," she sighed. "It came to you crowned." " I am tired of strawberry leaves " [Wilde O., 2008: 155].	— Але він приніс вам герцогську корону. — Мені набридло сунічне листя на короні [Уайльд О., 2005: 26].	Декларативне речення, негативно забарвлене дієслово	Експлікація
304	"Has he never been jealous?" " I wish he had been " [Wilde O., 2008: 155].	— Невже він ніколи не ревнував? — На жаль [Уайльд О., 2005: 26].	Просте речення, дієслово з негативною конотацією	Модуляція
305	"She - she wanted to paint the Bay of Naples some day." said Sue. " Paint? - bosh! Has she anything on her mind worth thinking twice - a man for instance? " [Henry O., 2008: 1].	- Вона... вона хотіла намалювати коли-небудь Неаполітанську затоку,- сказала Сью. - Намалювати? Дурниці! Чи нема у неї чогось такого, про що справді варто було б думати - наприклад, якогось хлопця? [Генрі О., 2007: 1].	Питальне речення, негативно забарвлений іменник	Дослівний переклад
306	They're falling faster now. Oh, I never heard of such nonsense," complained Sue,	Тепер вони падають швидше. - Таких дурниць я ще ніколи	Декларативне, питальне речення,	Перестановка слів

	with magnificent scorn. " What have old ivy leaves to do with your getting well? And you used to love that vine so, you naughty girl. Don't be a goosey [Henry O., 2008: 1].	не чула,- пирхнула Сью, чудово вдаючи зневагу.- Яке відношення має листя старого плюща до твого одужання? А ти ж, капосне дівчисько, так любила цей плющ! Не будь дурненькою. [Генрі О., 2007: 1].	негативно забарвлений прикметник, іменник з негативною конотацією	
307	For several years he had painted nothing except now and then a daub in the line of commerce or advertising [Henry O., 2008: 1].	Уже кілька років, як він не малював нічого, крім якоїсь мазанини - вивісок та реклам [Генрі О., 2007: 1].	Декларативне речення, заперечений займенник, іменник з негативною конотацією	Конкрети-зація
308	There goes another one [Rowling J.K., 2000: 1].	Он іще один упав [Генрі О., 2007: 1].	Просте речення, займенник з контекстуально негативним значенням	Модуляція
309	He is an old, weak man, and the attack is acute [Henry O., 2008: 1].	Він старий, немічний, а хвороба в тяжкій формі [Генрі О., 2007: 1].	Декларативне просте речення, негативно забарвлений прикметник	Модуляція
310	When the last one falls I must go, too [Henry O., 2008: 1].	Коли впаде останній, я помру [Генрі О., 2007: 1].	Декларативне речення, модальне дієслово	Модуляція
311	- Over on the east side this ravager strode boldly , smiting his victims by scores,.. [Henry O., 2008: 1].	По Іст-Сайду цей зарізяка розгулював сміливо, ішов швидко, вражаючи десятки жертв,.. [Генрі О., 2007: 1].	Негативно забарвлений іменник, прислівник з негативною конотацією	Модуляція
312	- He drank gin to excess , and still talked of his coming masterpiece [Henry O., 2008: 1].	Він занадто багато пив і ще не облишив балачок про свій майбутній шедевр [Генрі О., 2007: 1].	Негативно забарвлене дієслово	Вилучення слів
313	Miss Sharp, whom you have heard me mention." " No, never, upon my word, " said the head under the neckcloth, shaking very much—"that is, yes—what abominably cold weather, Miss "—and herewith he fell to	А це моя приятелька міс Шарп, про яку я тобі вже згадувала. Ні, не згадувала, слово честі,— мовила голова з-за хустки.— Тобто... так... Ну й	Заперечна частка, негативно забарвлений прислівник	Опущення слів

	poking the fire with all his might, although it was in the middle of June [Thackeray W., 2008: 14].	холоднеча, міс, — з цими словами він заходився старанно розгортати жар у каміні, хоч була середина червня [Теккерей В., 2006: 5].		
314	"Do you think so?" said the latter. "I'll tell him." " Darling! not for worlds, " said Miss Sharp, starting back as timid as a fawn [Thackeray W., 2008: 14].	Ти так вважаєш?— спитала Емілія:— Я йому скажу. Нізащо в світі, любонько! — вжахнулася Ребека і відсахнулася, мов полохлива серна [Теккерей В., 2006: 5].	Вигук, заперечна частка для емпатизації	Модуляція
315	I have embroidered for you a very beautiful pair of braces." " Good Gad! Amelia, " cried the brother, in serious alarm, " what do you mean? " and plunging with all his might at the bell-rope, that article of furniture came away in his hand [Thackeray W., 2008: 14].	Я не можу робити тобі такі щедрі подарунки,— вела далі Емілія,— але в школі я вишила для тебе гарні шлейки. Бійся бога, Еміліє, що ти кажеш! — не на жарт злякався брат і так завзято смикнув за шнурок дзвоника, що він лишився в нього в руці [Теккерей В., 2006: 5].	Вигук, дієслово з контекстуально негативним значенням	Модуляція
316	"O fie! didn't you tell your mother you would dine here?" " But in this dress it's impossible " [Thackeray W., 2008: 15].	Отакої! Ти ж казав матері, що обідатимеш удома! Хіба ж я можу обідати вдома в такому вбранні! [Теккерей В., 2006: 5].	Декларативне речення, негативно оцінний прикметник	Експлікація
317	It opened it up and said: "Excellent, really first-class," keeping turning the pages. Then I said in a very shocked type voice: " But what is this here? What is this filthy word? I blush to look at this word. You disappoint me, brother,	Я розгорнув її і зауважив: - Чарівно, високий клас!.. А це що таке? - раптом перелякано вигукнув я. Яке брудна лайка, соромно навіть дивитись! Ти	Питальне речення, негативно оцінний прикметник, негативно забарвлене дієслово	Компенсація

	you do really" [Burgess A., 2007: 8].	розчарував мене, братику, такого я від тебе не сподівався [Берджес Е., 2004: 3].		
318	"Noh," said Georgie, " here is what I should call real dirt. There's one word beginning with an f and another with a c." He had a book called 'The Miracle of the Snowflake' [Burgess A., 2007: 8].	- А тут,-підхопив Джорджі,- на мою думку, вже справжня бридота! Одна лайливе слово починається на "х", а друге - на "п". - Він тримав у руках книжку під назвою "Чудо сніжинки" [Берджес Е., 2004: 3].	Декларативне речення, модальне дієслово, іменник з негативною конотацією	Компенсація
319	Why," he said, " you're nothing but a filthy-minded old skitebird. " " An old man of your age, brother, " I said and I started to rip up the book I'd got [Burgess A., 2007: 9].	..ти,- просичав він,- просто старий розбещений крутій! - І це в твої роки, друже!.. - дорікнув я і став роздирати книжку, яку тримав у руках [Берджес Е., 2004: 3].	Декларативне речення, пейоративний прикметник, іменник з негативною конотацією	Компенсація
320	" You naughty old veck, you, " I said, and then we began to filly about with him. Pete held his rookers and Georgie sort of hooked his rot wide open for him and Dim yanked out his false zoobies, upper and lower [Burgess A., 2007: 9].	- Ах ти ж гидка розваліна! - лайнувсь я, і ми взялися за старого. Піт схопив його за лапи, Джорджі розтяг йому пальцем, мов гачком, пасть, а Дим витяг звідти штучні зуби - верхню й нижню щелепи [Берджес Е., 2004: 3].	Просте речення, стилістично знижена лексика, негативно забарвлений прикметник	Компенсація
321	...though these wrinkled old lighters started to get all shook, their veiny old rookers all trembling round their glasses, and making the suds spill on the table. " Leave us be, lads, " said one of them, her face all mappy with being a thousand years old, " we're only poor old women " [Burgess A., 2007: 10].	Але ті старі зморшкуваті п'янички вмить затремтіли і їхні венозні лапки зі склянками затрусилися, розбризкуючи пиво на стіл. - Облиште нас, хлопці,- прошамкала одна з бабушенцій. На її обличчі відбилися сліди тисячоліть. - Ми	Декларативне речення, негативно забарвлені прикметники	Дослівний переклад

		бідні старі жінки [Берджес Е., 2004: 4].		
322	"Little Alex all to our own selves." I creeched out: "I'm blind, God bleed you, you dirty bastards" [Burgess A., 2007: 44].	Маленький Алекс власною персоною - Я осліп! -крикнув я. -Бог вас покарає, брудні покидьки! [Берджес Е., 2004: 26].	Вигук, негативно забарвлений прикметник та контекстуально агресивний іменник	Модуляція
323	He cried out: "It's a stinking world because it lets the young get on to the old like you done, and there's no law nor order no more" [Burgess A., 2007: 13].	- Смердючий! - вигукнув п'яниця. - Бо в ньому молодь поводитись зі старими людьми так, як оце ви зі мною. Нема тут більше ні закону, ні порядку! [Берджес Е., 2004: 6].	Декларативне речення, негативно забарвлений прикметник	Вилучення слів
324	"A real big heavy great bastard he was," Dim kept saying. - I didn't like the look of Dim: he looked dirty and untidy, like a veck who'd been in a fight, which he had been, of course, but you should never look as though you have been [Burgess A., 2007: 12].	- Одначе той гад здоровий як бугай,- зауважив Дим. - Його вигляд мені не сподобався: брудний, розхристаний, він скидався на людину після бійки. Хоч так воно й було, але ж це не виправдання, щоб мати такий вигляд [Берджес Е., 2004: 5].	Декларативне речення, негативно забарвлений іменник	Модуляція
325	"I don't go for that nasty tone, " I said. "I don't care much for these nasty insinuations. A very suspicious nature all this betokeneth, my little brothers" [Burgess A., 2007: 12].	- А чому таким грубим тоном? - обурився я. - Мене не цікавлять ваші брудні натяки! Ви тільки погляньте, братики, які ці лягаві підозріливі! [Берджес Е., 2004: 5].	Негативно забарвлені прикметники	Компенсація
326	But when Dim fisted him a few times on his filthy drunkard's rot he shut up singing and started to creech: "Go on, do me in, you bastard cowards, I don't want to live anyway, not in a stinking world like this one" [Burgess A., 2007: 13].	Тоді Дим трохи попросував кулаком його пропиту пасть, спів урвався, і п'яний заволав: - Ну ж бо, вбийте мене, страхопудні вилупки, я більше не хочу жити, особливо в цьому смердючому світі!	Імперативне речення, стилістично знижена лексика, негативно забарвлений прикметник, іменник з негативною конотацією, заперечна частка	Компенсація

327	<p>"It's no world for any old man any longer, and that means that I'm not one bit scared of you, my boyos, because I'm too drunk to feel the pain if you hit me, and if you kill me I'll be glad to be dead" [Burgess A., 2007: 13].</p>	<p>[Берджес Е., 2004: 5]. - Цей світ не для літніх людей, і я не боюся вас, хлопчиська! Бийте мене скільки завгодно, я нічого не відчую, бо я під чаркою! А якщо вб'єте мене, то я тільки зрадію! [Берджес Е., 2004: 6].</p>	<p>для емпатизації Декларативне речення, заперечна частка для емпатизації, негативно забарвлене модальне дієслово</p>	Компенсація
328	<p>That weepy little girl had told them, no doubt, there being a box for calling the rozzes not too far behind the Muni Power Plant. - Get you soon, fear not," I called, "stinking billygoat. - I'll have your yarbles off lovely" [Burgess A., 2007: 15].</p>	<p>Поліцію, безсумнівно, викликала ота мала плаксива дівчинка, адже поруч з електростанцією був телефон для зв'язку з поліцейськими. - Дарма, смердючий цапе! - гукнула я. - Невдовзі стрінемось! Я відріжу твої дзвіночки.[Берджес Е., 2004: 7].</p>	<p>Негативно забарвлений прикметник, пейоративний прикметник та контекстуально агресивний іменник, модальне дієслово</p>	Нейтралізація
329	<p>Then I looked at its top sheet, and there was the name - A C L O C K W O R K O R A N G E - and I said: "That's a fair stupid title. Who ever heard of a clockwork orange?" [Burgess A., 2007: 18].</p>	<p>Поглянувши на верхній аркуш, я побачив нназву "МЕХАНІЧНИЙ АПЕЛЬСИН" - і зауважив: - Яка глупість! Де це ти бачив механічні апельсини? [Берджес Е., 2004: 9].</p>	<p>Декларативне просте речення. Негативно забарвлений прикметник</p>	Компенсація
330	<p>Dim kept looking up at the stars and planets and the Luna with his rot wide open like a kid who'd never viddied any such things before, and he said: - What's on them, I wonder. What would be up there on things like that?" I nudged him hard, saying: "Come, gloopy bastard as thou art. Think thou not on them. There'll be life like down here most likely, with</p>	<p>Дим раптом вирячився на небо, де сяяли зорі й місяць, і широко роззявив пасть, мов дитина, що доти таких вещей не бачила. - Цікаво, що на них? - проказав він. - Що воно діється там, нагорі? Я щосили штурхонував його ліктем і відрубав:</p>	<p>Імперативне речення, негативно забарвлений прикметник та контекстуально агресивний іменник, заперечна частка для емпатизації</p>	Модуляція

	some getting knifed and others doing the knifing [Burgess A., 2007: 17].	- Отямся, дурень! Знайшов чим сушити мізки, блін! Там, мабуть, те саме, що й тут: один наштрикується на ніжик, другий його тим ніжиком підрізає. А поки що в нас ще дитяче время, братики, ходімо далі! [Берджес Е., 2004: 7].		
331	...here was another intelligent type bookman type like that we'd fillied with some hours back, but this one was a writer not a reader. Anyway, he said: " What is this? Who are you? How dare you enter my house without permission. " And all the time his voice was trembling [Burgess A., 2007: 17].	Перед нами знову був інтелігент-книголюб, як і той, що над ним ми познуцалися кілька годин тому, одначе цього разу письменник, а не читач. - Що таке? - здивувався він. - Хто ви? Як ви посміли зайти до мого будинку без дозволу?! -Голос і руки в нього тремтіли [Берджес Е., 2004: 8].	Питальне речення, дієслово з негативною конотацією	Дослівний переклад
332	"That's just what I want to know. What is this? What do you want? Get out at once before I throw you out " [Burgess A., 2007: 18].	- Я й сам хотів би це знати? Що таке? Чого вам треба? Забирайтеся геть, поки я вас не викинув! [Берджес Е., 2004: 9].	Імперативне речення, негативно забарвлені фразові дієслова	Дослівний переклад
333	- Drop that mounch. I gave no permission. - Grab hold of this veck here so he can see all and not get away" [Burgess A., 2007: 18].	- Облиште їжу! Я вам не дозволяв! Візьміть цього человека й тримайте так, щоб він усе відел і не шарпався [Берджес Е., 2004: 9].	Імперативне речення, іменник з негативною конотацією, заперечна частка	Компенсація
334	I felt myself all of a fever and like drowning in redhot blood, slooshying and viddyng Dim's vulgarity, and I said: " Bastard. Filthy drooling mannerless bastard. " Then I leaned across Georgie, who was	Коли я почув і побачив ті шизові Димові жарти, мене аж пересмикнуло, і кров ударила мені в обличчя. - Вилупок! - просичав я. -	Вигук. Використання стилістично зниженої лексики, негативно забарвлені прикметники,	Компенсація

	between me and horrible Dim, and fisted Dim on the rot [Burgess A., 2007: 21].	Брудний, безмозкий і невихований покруч! - Після цього я перехилився через Джорджі, що сидів поміж мною та бридким Димом, і швидко зацідив Димові кулаком в обличчя [Берджес Е., 2004: 11].	іменник з негативною конотацією	
335	- Oh, that's all right, Mrs. Pearce. Has she an interesting accent? - Oh, something dreadful, sir, really. I don't know how you can take an interest in it [Shaw B., 2009: 10].	- Ну-ну, не переймайтесь так, місіс Пірс! У неї цікава вимова? - Ой, це справді щось жахливе, пане! Не втямлю, як ви можете цікавитися такими речами [Шоу Б., 1999: 8].	Вигук, негативно забарвлений прикметник	Дослівний переклад
336	- You always come dreadfully late." - Well, I can't help going to see Sibyl play, " he cried, "even if it is only for a single act [Wilde O., 2008: 40].	Але ви щоразу страшенно спізнюєтесь. — Та що ж мені подіяти? Я не можу пропустити гру Сібіл! — скрикнув Доріан, навіть якщо мова йди лише про одну дію [Уайльд О., 2005: 8].	Декларативне речення, негативно забарвлений прислівник, модальне дієслово у заперечній формі	Модуляція
337	" I don't know how we could manage without him, " answered the elder woman querulously [Wilde O., 2008: 43].	— Не знаю, як би ми без нього впоралися з усім... — буркотливо додала мати [Уайльд О., 2005: 8].	Декларативне речення, модальне дієслово, негативно забарвлений прислівник	Компенсація

ДОДАТОК Б

Діаграма Б.1

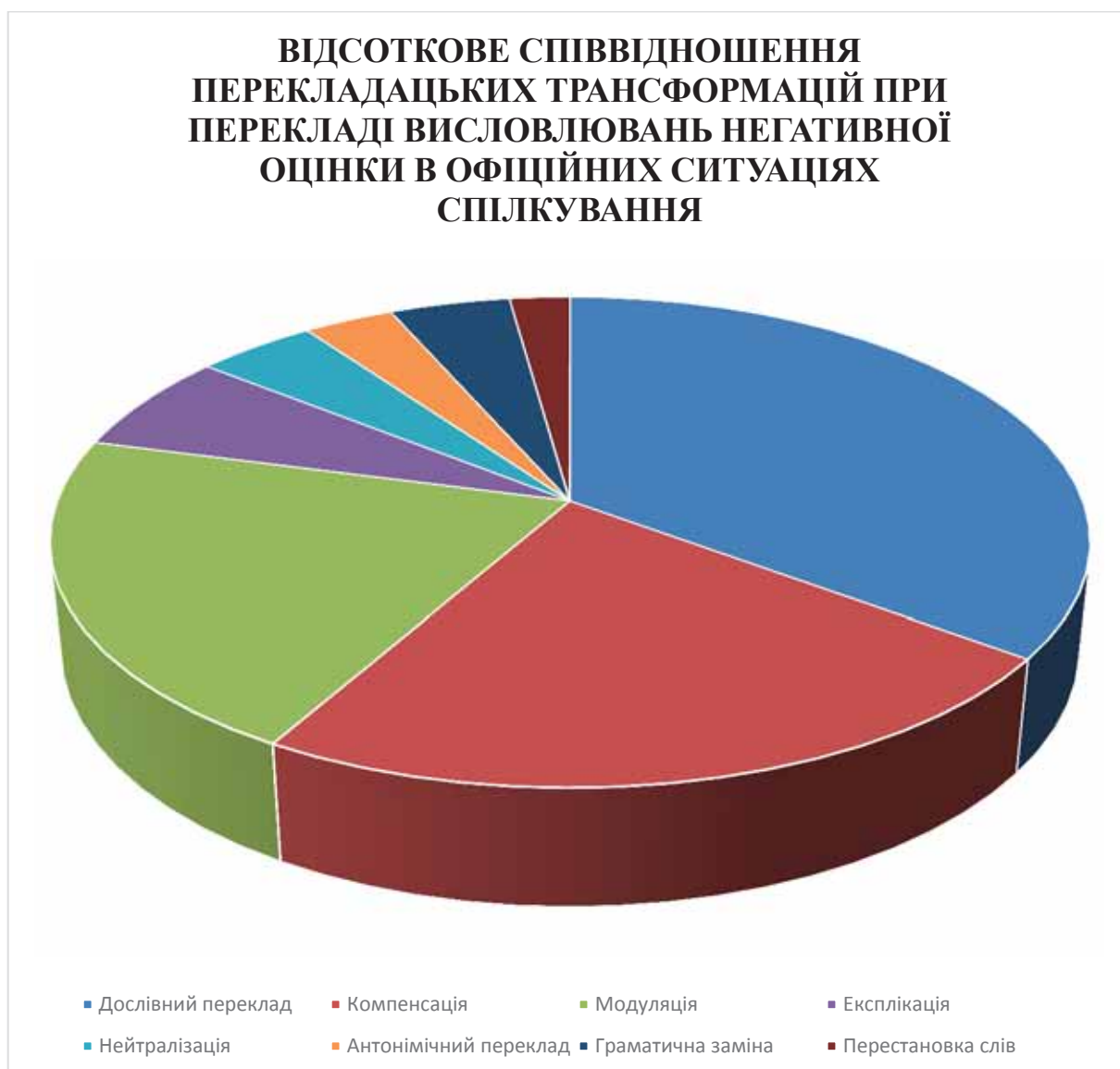

Рис. Б.1. Узагальнення частоти застосування способів перекладу негативно оцінних висловлювань в офіційних ситуаціях англійського діалогічного мовлення

Діаграма Б.2

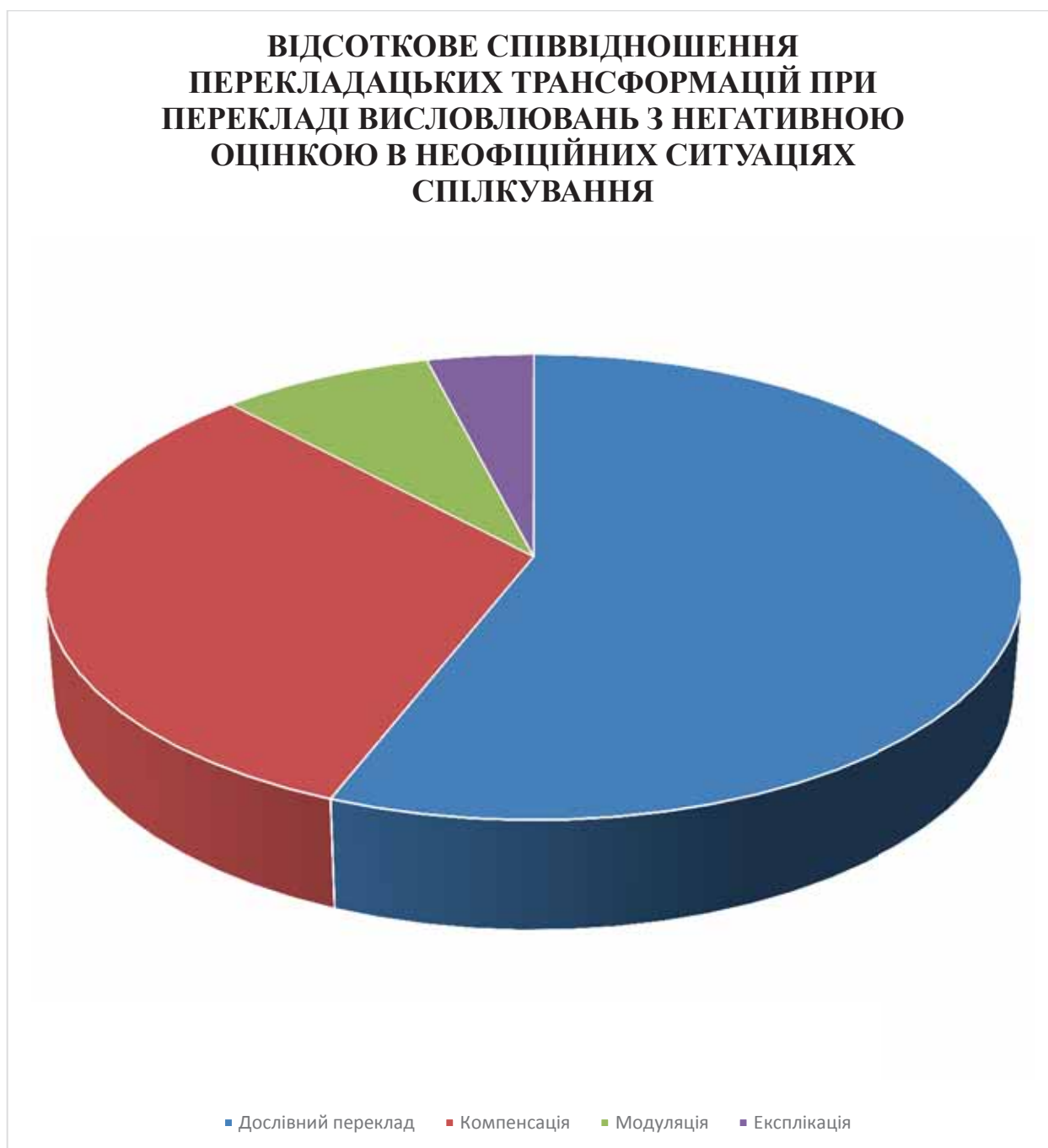

Рис. Б.2. Узагальнення частоти застосування способів перекладу негативно оцінних висловлювань у неофіційних ситуаціях англійського діалогічного мовлення